

FI

FI

FI

EUROOPAN UNIONIN KOMISSIO

Bryssel 20.7.2010
SEK(2010) 963 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE JA
TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMELLE**

**EUROOPAN UNIONIN TILINPÄÄTÖS
VARAINHOITOVUOSI 2009**

**Konsolidoitu tilinpäätös ja konsolidoitu
selvitys talousarvion toteuttamisesta**

SISÄLLYSLUETTELO

KONSOLIDOITUUN TILINPÄÄTÖKSEEN LIITETTY ILMOITUS.....	3
EU:N TALOUSARVION TOTEUTTAMINEN JA TALOUSARVIOKIRJANPITO	4
OSA I – EUROOPAN UNIONIN KONSOLIDOIDUT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT	13
TASE	14
TUOTTO- JA KULULASKELMA	15
RAHAVIRTALASKELMA.....	16
LASKELMA NETTOVAROJEN MUUTOKSISTA	17
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	18
1. TILINPÄÄTÖKSEN KESKEISET LAATIMISPERIAATTEET	19
2. TASEEN LIITETIEDOT	36
3. TUOTTO- JA KULULASKELMAN LIITETIEDOT	68
4. RAHAVIRTALASKELMAN LIITETIEDOT	80
5. EHDOLLISET VARAT JA VELAT JA MUUT TILINPÄÄTÖKSESSÄ ESITETTÄVÄT TIEDOT	81
6. HAVAITTUIHIN SÄÄNTÖJENVASTAISUUKSIIN PERUSTUVAT RAHOITUSOIKAISUT JA TAKAISINPERINTÄ	91
7. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA.....	111
8. LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT TIEDOT	123
9. TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT	125
10. KONSOLIDOIDUT YHTEISÖT	126
11. KONSOLIDOIMATTOMAT YHTEISÖT	127
OSA II – KONSOLIDOITU SELVITYS EUROOPAN UNIONIN TALOUSARVION TOTEUTTAMISESTA JA SEN LIITETIEDOT	129
KONSOLIDOITU SELVITYS EUROOPAN UNIONIN TALOUSARVION TOTEUTTAMISESTA.....	130
LIITETIEDOT KONSOLIDOITUUN SELVITYKSEEN TALOUSARVION TOTEUTTAMISESTA.....	149
1. BUDJETTIPERIAATTEET, TALOUSARVION RAKENNE JA MÄÄRÄRAHAT	150
2. LIITETIEDOT SELVITYKSEEN TALOUSARVION TOTEUTTAMISESTA ...	154

KONSOLIDOITUUN TILINPÄÄTÖKSEEN LIITETTY ILMOITUS

Euroopan unionin vuoden 2009 konsolidoitu tilinpäätös on laadittu käyttäen tietoja, jotka toimielimet ja elimet ovat toimittaneet Euroopan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen 129 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Vakuutan, että tilinpäätös on laadittu kyseisen varainhoitoasetuksen VII osaston säännösten sekä tilinpäätöksen liitetiedoissa esitettyjen tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden, -sääntöjen ja -menetelmien mukaisesti.

Olen saanut kyseisten toimielinten ja elinten tilinpitäjiltä kaikki heidän oikeaksi vakuuttamansa tiedot, jotka tarvitaan laadittaessa tilinpäätöstä, josta käyvät ilmi Euroopan unionin varat ja velat sekä talousarvion toteuttaminen.

Edellä mainittujen tietojen perusteella ja tehtyäni tarpeellisiksi katsomani tarkistukset ennen kuin varmensin Euroopan komission tilinpäätöksen allekirjoituksellani vakuutan olevani riittävän varma siitä, että tilinpäätös antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikean ja riittävän kuvan Euroopan unionin taloudellisesta asemasta.

(allekirjoitettu)

Philippe Taverne

Euroopan komission

tilinpitäjä

EU:N TALOUSARVION TOTEUTTAMINEN JA TALOUSARVIOKIRJANPITO

1. VUOTUISEN TALOUSARVION VALMISTELU

Euroopan unionin talousarviosta myönnetään rahoitusta hyvin monenlaisille, EU:n toimintapolitiikan eri osa-alueisiin kuuluville toimille ja ohjelmille, joita toteutetaan eri puolilla EU:ta. Komissio toteuttaa jäsenvaltioiden asettamien painopisteiden mukaisesti erilaisia ohjelmia, toimia ja hankkeita. Tällaisia ovat esimerkiksi opettajien ja opiskelijoiden liikkuvuutta edistävät koulutusalan hankkeet, EU:ssa työskentelevien työympäristön parantamiseksi toteutettavat hankkeet ja ulkorajavalvonnan tehostamiseksi toteutettavat hankkeet.

Yli 90 prosenttia EU:n talousarviovaroista käytetään tällaisten, kaikkien jäsenvaltioiden hyväksymien toimien ja hankkeiden rahoittamiseen. Suora yhteys vuotuisen talousarvion ja EU:n toimintapolitiikan välillä varmistetaan käyttämällä toimintoperusteista budjetointia. Vuonna 2004 käyttöön otetun toimintoperusteisen budjettinimikkeistön avulla saadaan selkeä kuva EU:n toimintapolitiikan eri osa-alueista ja kutakin osa-aluetta varten myönnettyistä kokonaisresursseista.

Talousarvion toimintalohkot on jaettu edelleen noin 200 toimintoon, joista yli 110 sisältää toimintamäärärahojen budjettikohtia. Tällaisia budjettikohtia sisältävät toiminnot esitetään talousarviossa omina lukuinaan. Toimintalohkot sisältävät pääasiassa toimintamäärärahoja, koska niihin sisältyvien keskeisten toimintojen tarkoituksena on rahoittaa ulkopuolisten tuensaajien toimintaa kulloinkin kyseeseen tulevan toiminnan alalla. Toimintalohkoihin kuuluu myös horisontaalisia toimintalohkoja, joiden tarkoituksena on varmistaa, että komissio voi toimia moitteettomasti. Tällaisia ovat esimerkiksi toimintalohkot ”Koordinointi ja oikeudellinen tuki” ja ”Talousarvio”. Toimintoperusteinen rakenne tarjoaa yhteisen käsitekehityksen ensisijaisten tavoitteiden asettamista ja toiminnan suunnittelua, budjetointia, seurantaa ja raportointia varten, ja sen tärkeimpänä tavoitteena on tehdä varojen käytöstä entistä tehokkaampaa, taloudellisempaa ja tuloksellisempaa.

Talousarvioesityksen hyväksymisessä noudatettavan sisäisen menettelyn ensimmäisessä vaiheessa komissio valmistelee talousarvioesityksen, joka toimitetaan neuvostolle. Neuvosto voi tehdä kyseiseen esitykseen tarpeelliseksi katsomansa tarkistukset. Neuvoston tarkistukset sisältävä esitys toimitetaan tämän jälkeen Euroopan parlamentille, joka voi esittää siihen tarkistuksia tai hyväksyä tai hylätä sen. Kun kaikista tarkistuksista on sovittu (tämä saattaa edellyttää, että komissio laatii kokonaan uuden esityksen), parlamentti vahvistaa lopullisen talousarvion joulukuun puolivälissä. Talousarvion toteuttaminen voidaan aloittaa, kun Euroopan parlamentin puhemies on todennut sen vahvistetuksi.

2. MITEN EU:N TALOUSARVIO RAHOITETAAN?

EU:lla on kaksi pääasiallista rahoituslähdettä: omat varat ja sekalaiset tulot.

2.1 Omiin varoihin kuuluvat tulot ja saamiset

Omat varat ovat EU:lle ilman eri toimenpiteitä kertyviä tuloja, jotka se voi käyttää talousarvionsa rahoittamiseen ilman, että kansallisten viranomaisten tarvitsee tehdä asiasta erillistä päätöstä. Talousarvion rahoittamiseksi tarvittava omien varojen kokonaismäärä riippuu siitä, kuinka suurta osaa kokonaismenoista ei saada katettua muilla tuloilla. Omien varojen kokonaismäärä saa olla enintään 1,24 prosenttia (1,23 prosenttia vuodesta 2010) EU:n yhteenlasketusta bruttokansantulosta (BKTL). Omat varat jaetaan seuraaviin ryhmiin:

- (1) Perinteiset omat varat, jotka muodostuvat tullimaksuista ja sokerimaksuista. Jäsenvaltiot kantavat nämä varat talouden toimijoilta EU:n puolesta ja pidättävät kyseisistä varoista kantokuluina 25 prosenttia. Tullimaksut kannetaan EU:n ulkopuolisista maista EU:hun tuotavista tuotteista yhteisen tullitariffin mukaisesti. Sokerimaksut peritään sokerin tuottajilta sokerin vientituen rahoittamiseksi. Perinteisten omien varojen osuus kaikista omista varoista on yleensä noin 13 prosenttia.
- (2) Arvonlisäveroon (alv) perustuvat omat varat kannetaan osuutena jäsenvaltioiden alv-määräytymisperusteista, jotka on yhdenmukaistettu EU:n sääntöjä noudattaen tätä tarkoitusta varten. Kaikkien jäsenvaltioiden yhdenmukaistettuihin määräytymisperusteisiin sovelletaan samaa verokantaa. Alv-määräytymisperuste on kuitenkin jokaisella jäsenvaltiolla rajattu 50 prosenttiin sen BKTL:sta. Alv-perusteisten omien varojen osuus kaikista omista varoista on yleensä noin 12 prosenttia.
- (3) BKTL:oon perustuvilla omilla varoilla tasapainotetaan talousarvion tulot ja menot eli niillä rahoitetaan se osuus talousarvion menoista, jota ei voida kattaa muista lähteistä saatavilla tuloilla. BKTL-varat saadaan soveltamalla kunkin jäsenvaltion BKTL:oon samaa kerrointa. BKTL määritetään unionin sääntöjä noudattaen. BKTL-perusteisten omien varojen osuus kaikista omista varoista on yleensä noin 75 prosenttia.

Edellä kuvattujen varojen maksamisesta voidaan todeta, että perinteiset omat varat kirjataan erilliseen kirjanpitoon silloin, kun kyseessä ovat sellaiset varat, jotka jäsenvaltiot ovat asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti todenneet mutta joita ne eivät ole asettaneet EU:n käyttöön, koska kyseisiä varoja ei ole vielä peritty, vakuutta ei ole vielä toimitettu tai määrästä on syntynyt erimielisyyttä. Kaikki jäsenvaltiot toimittavat komissiolle tästä kirjanpidosta neljännesvuosikatsaukset, jotka sisältävät jokaisen varojen lajin osalta seuraavat tiedot:

- perittävänä oleva saldo edelliseltä vuosineljännekseltä
- asianomaisen vuosineljänneksen aikana perityt määrät
- asianomaisen vuosineljänneksen aikana tehdyt laskentaperusteiden korjaukset (oikaisut/peruutukset)
- kirjanpidosta poistetut määrät
- perittävänä oleva saldo kyseisen vuosineljänneksen lopussa.

Kun erilliseen kirjanpitoon merkityt perinteiset omat varat on peritty, ne on asetettava komission käyttöön viimeistään varojen perimiskuurakautta seuraavan toisen kuukauden 19 päivää seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä.

Erilliseen kirjanpitoon kirjatuihin saamisista on tehtävä arvonalennus, joka vastaa sellaisia varoja, joita ei todennäköisesti saada perittyä. Arvonalennus perustuu jäsenvaltioiden neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 6 artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaisesti tekemiin arvioihin. Kyseisen alakohdan mukaan ”jäsenvaltioiden on toimitettava kutakin varainhoitovuotta koskevan viimeisen neljännesvuosikatsauksen yhteydessä arvio kaikista kyseisen vuoden 31 päivänä joulukuuta erillisellä tilillä olevista saatavista, joiden perinnästä ei ole varmuutta”.

Taseen vastaavaa-puolella oleviin saamisiin jäsenvaltioilta on tehty arvonalennus jäsenvaltioiden toimittamien arvioiden perusteella. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että komissio olisi luopunut arvonalennusta vastaavien määrien perimisestä. Vaikka perintä vaikuttaisi hyvin epätodennäköiseltä tai käytännössä lähes mahdottomalta, määrät voidaan tästä huolimatta sisällyttää EU:n talousarvioon perinteisinä omina varoina. Perimättä olevat saamiset menetetään vain, jos jäsenvaltio on toteuttanut kaikki vaadittavat toimenpiteet taatakseen perinnän onnistumisen. Muussa tapauksessa jäsenvaltio on taloudellisessa vastuussa kyseisistä määristä ja joutuu maksamaan ne EU:n talousarvioon asetuksen (EY, Euratom) 1150/2000 17 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2.2 Sekalaiset tulot

Euroopan unionin toiminnasta kertyvien sekalaisten tulojen osuus on yleensä alle 10 prosenttia kaikista tuloista. Näihin tuloihin kuuluvat esimerkiksi kilpailun alalla määrätyt sakot sekä EU:n hankkeiden hallinnointiin liittyvät, yksityisen ja julkisen sektorin velallisille osoitetut perintämääräykset. Sekalaisiin tuloihin kuuluvat myös uhkasakot, jotka unionin tuomioistuimien on määrännyt jäsenvaltioille silloin, kun nämä eivät ole noudattaneet annettua tuomiota. Komissio hallinnoi vuosittain satojatuhansia hankkeita, ja se joutuu antamaan noin 13 000 perintämääräystä vuodessa. Kaikista saamisista, joita ei ole maksettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa. Jos EU:ssa oleva kolmas osapuoli, joka ei ole jäsenvaltio, ei ole maksanut velkaansa, komission (tai neuvoston) päätös, jolla kyseiselle velalliselle määrätään maksuvelvollisuus, on suoraan täytäntöönpanokelpoinen sillä alueella voimassa olevien, lainkäyttöä riita-asioissa koskevien sääntöjen mukaisesti, jolla pakotäytäntöönpano toteutetaan. Myös oikeudellinen yksikkö käynnistää ulkopuolisten asianajotoimistojen avustuksella perintätoimenpiteitä maksunsa laiminlyöneitä velallisia kohtaan.

3. EUROOPAN UNIONIN TALOUSARVION HALLINNOINTI JA TALOUSARVIOVAROJEN KÄYTTÄMINEN

3.1 Ensisijaiset toimintamenot

Euroopan unionin toimintamenot sisältävät rahoituskehyksen eri otsakkeisiin liittyvät menot, joita hallinnoidaan eri tavoin. Hallinnointitapa määrää sen, miten maksut suoritetaan ja miten varoja hoidetaan. Varainhoitoasetuksen mukaan komissio voi käyttää seuraavassa lueteltuja menetelmiä toteuttaessaan yleistä talousarviota.

Suora keskitetty hallinnointi: komission yksiköt vastaavat suoraan talousarvion toteuttamisesta.

Välillinen keskitetty hallinnointi: komissio siirtää tietyt talousarvion toteuttamiseen liittyvät tehtävät unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaisille elimille, kuten EU:n julkisoikeudellisille virastoille tai julkista tehtävää hoitaville yksiköille.

Hajautettu hallinnointi: komissio siirtää tietyt talousarvion toteuttamiseen liittyvät tehtävät unionin ulkopuolisille maille.

Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa: talousarvion toteuttamiseen liittyvät tehtävät siirretään jäsenvaltioille. Valtaosaa menoista hallinnoidaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, jolloin jäsenvaltiot on valtuutettu hoitamaan esimerkiksi maatalousmenoihin ja rakennetoimiin liittyviä tehtäviä.

Hallinnointi yhteistyössä kansainvälisten järjestöjen kanssa: komissio siirtää tietyt talousarvion toteuttamiseen liittyvät tehtävät kansainvälisille järjestöille.

3.2 Taloushallinnon toimijat

Komission kollegio kantaa poliittisen vastuun talousarviosta, mutta ei käytännössä käytä sille annettua toimivaltaa talousarvion toteuttamisessa. Se siirtää talousarvion toteuttamiseen liittyvät tehtävät joka vuosi yksittäisille, henkilöstösääntöjen ja varainhoitoasetuksen alaisille virkamiehille, jotka vastaavat toiminnastaan kollegiolle. Näitä virkamiehiä, jotka ovat yleensä pääjohtajia tai osaston johtajia, kutsutaan valtuutetuiksi tulojen ja menojen hyväksyjiksi. Kyseiset virkamiehet voivat siirtää talousarvion toteuttamiseen liittyviä tehtäviä edelleen virkamiehille, joita kutsutaan edelleenvaltuutetuiksi tulojen ja menojen hyväksyjiksi.

Tulojen ja menojen hyväksyjät ovat vastuussa hallinnointiprosessin kaikista osista. He mm. päättävät, mitä toimia toimieliimen asettamien poliittisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, ja vastaavat sekä varsinaisten toimien että niihin osoitettujen määrärahojen hallinnoinnista. Heidän tehtäviinsä kuuluu näin muun muassa oikeudellisten sitoumusten tekeminen, tulosten seuranta, maksujen suorittaminen ja tarvittaessa myös varojen takaisinperintä. Tulojen ja menojen hyväksyjien on myös huolehdittava ehdotustensa toteutettavuuden arvioinnista (ennakkoarviointi) ja arvioitava jo käynnistettyjen ohjelmien edistymistä ja kustannustehokkuutta (väli- ja loppuarvioinnit). Näiden arviointien tuloksia käytetään pyrittäessä parantamaan päätöksentekoprosessia sekä tekemään EU:n toimien toteuttamisesta entistä läpinäkyvämpää, vastuullisempaa ja kustannustehokkaampaa.

Moitteeton varainhoito ja asianmukaiset vastuusuhteet varmistetaan jokaisessa pääosastossa erottamalla johdon harjoittama valvonta (joka on tulojen ja menojen hyväksyjien vastuulla) sisäisen tarkastuksen alaan kuuluvista ja sääntöjen noudattamista koskevista tarkastuksista, jotka perustuvat selkeisiin (COSO:n kansainvälisiin standardeihin pohjautuviin) sisäisen tarkastuksen standardeihin, ennakko- ja jälkitarkastuksista, riskienarviointiin perustuvista riippumattomista sisäisistä tarkastuksista sekä säännöllisestä raportoinnista, jonka tarkoituksena on tiedottaa yksittäisille komissaareille toiminnoista.

Tilinpitäjä toteuttaa tulojen ja menojen hyväksyjien laatimat maksu- ja perintämääräykset ja vastaa kassanhallinnasta, kirjanpito- ja tilinpäätössääntöjen ja -menetelmien laatimisesta, kirjanpito- ja tilinpäätösjärjestelmien hyväksymisestä, kirjanpidosta ja toimieliimen tilinpäätöksen laatimisesta. Lisäksi tilinpitäjä varmentaa tilinpäätöksen allekirjoituksellaan vakuuttaen, että se antaa oikean ja riittävän kuvan unionin taloudellisesta asemasta.

Toimielin tai elin nimittää **sisäisen tarkastajan**, joka ei varsinaisesti kuulu taloushallinnon toimijoihin, tarkastamaan, että talousarvion toteuttamisessa käytettävät järjestelmät ja menettelyt ovat moitteettomia. Sisäisen tarkastajan tehtävänä on myös neuvoa toimielintä riskienhallintaan liittyvissä asioissa. Sisäinen tarkastaja antaa riippumattomia lausuntoja hallinnointi- ja valvontajärjestelmien laadusta sekä laatii suosituksia siitä, miten menettelyjä voidaan parantaa ja moitteetonta varainhoitoa edistää.

3.3 Sitoutuminen EU:n talousarvion toteuttamiseen

Kun talousarvio on vahvistettu, budjettipääosasto asettaa varat komission kirjanpitojärjestelmän välityksellä komission eri yksiköiden, eri toimielinten ja eri elinten käyttöön sen mukaan, mitkä ovat niiden vastualueet toimintoperusteiseen budjetointiin perustuvassa järjestelmässä. Komissio siirtää tässä yhteydessä esimerkiksi ympäristöön liittyvien budjettikohtien hallinnointivastuun ympäristöasioiden pääosaston pääjohtajalle (josta tulee näin kyseisistä budjettikohdista vastuussa oleva valtuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä).

Kolmannen kanssa voidaan tehdä oikeudellinen sitoumus (esimerkiksi hankinta- tai avustussopimus) vain silloin, kun vuotuisessa talousarviossa on kyseistä toimintoa vastaava budjettikohta, jossa on riittävästi varoja menojen kattamiseen. Jos nämä edellytykset täyttyvät, talousarviosta varataan tarvittavat määrärahat kirjanpitojärjestelmään tehtävällä talousarviositoumuksella.

EU:n talousarviossa olevia varoja ei voida käyttää ennen kuin komissio tai muu EU:n elin ja EU:n varojen vastaanottajaksi tarkoitettu taho ovat tehneet kirjallisen oikeudellisen sitoumuksen. Kun kyse on suorasta keskitetystä hallinnoinnista, oikeudellinen sitoumus on joko toimeksisaajan kanssa tehtävä hankintasopimus tai avustuksen saajan kanssa tehtävä avustussopimus.

Kun talousarviositoumus on hyväksytty, se kirjataan talousarviokirjanpitoon ja määrärahoista otetaan käyttöön sitoumusta vastaava määrä. Tällä toimenpiteellä ei kuitenkaan ole vaikutusta liikekirjanpitoon (ts. pääkirjaan), koska kuluja ei vielä ole syntynyt. Syynä tähän on se, että Euroopan unionin kirjanpitojärjestelmä muodostuu kahdesta erillisestä mutta toisiinsa yhteydessä olevasta järjestelmästä:

- (a) talousarviokirjanpito, josta saadaan yksityiskohtaiset tiedot talousarvion toteuttamisesta
- (b) liikekirjanpito, jonka perusteella laaditaan tase sekä tuotto- ja kululaskelma.

3.4 Maksun suorittaminen

3.4.1 Yleissäännöt

Maksua ei voida suorittaa ennen kuin toimesta vastuussa oleva tulojen ja menojen hyväksyjä on hyväksynyt vastaavan talousarviositoumuksen.

Kun maksu on hyväksytty kirjanpitojärjestelmässä, varat maksetaan saajan tilille.

Komissio suorittaa yli 1,7 miljoonaa maksua vuodessa. Komissio on SWIFTin jäsen (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication).

3.4.2 Ennakkomaksut, maksupyyntö ja menojen tukikelpoisuus

Ennakkomaksun tarkoituksena on tarjota tuensaajalle käteisvaroja. Ennakkomaksu voidaan suorittaa useammassa erässä ennakkomaksusopimuksessa kulloinkin määrätyllä ajanjaksolla. Jos maksettua ennakkoa ei käytetä sopimuksessa määrätyllä ajanjaksolla siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty, se on maksettava takaisin. Näin ollen jos tuensaajalle ei aiheudu tukikelpoisia menoja, tuensaajan on palautettava ennakkomaksu Euroopan unionille. Maksettu ennakkomaksu on näin lopullinen meno vasta kun siihen liittyvät sopimusehdot on täytetty. Ennakkomaksu kirjataan tämän vuoksi EU:n taseen vastaaviin alkuperäisen maksun suoritusajankohtana. Taseeseen kirjattuun ennakkomaksumäärään tehdään (osittainen tai koko määrän suuruinen) vähennys, kun tukikelpoiset menot hyväksytään tai ennakkomaksuna suoritettut määrät palautetaan.

Ennakkomaksut arvostetaan arvioituun kerrytettävissä olevaan määrään. Tässä yhteydessä otetaan huomioon ennakkomaksuun liittyvät vakuudet. Ennakkomaksu, jota ei oletettavasti saada perittyä takaisin, kirjataan kuluna tuotto- ja kululaskelmaan, ja taseeseen merkittyä ennakkomaksun kirjanpitoarvoa vähennetään kulukirjausta vastaavalla määrällä. Ennakkomaksuista kertyy yleensä korkotuottoa (poikkeuksena ovat jäsenvaltioille maksetut määrät ja liittymistä valmisteleva tuki).

Jonkin ajan kuluttua ennakkomaksun vastaanottamisesta ennakkomaksun saaja toimittaa asianomaiseen EU:n elimeen maksupyyntöön osoittaakseen, että ennakkomaksu on käytetty sopimuksen mukaisesti. Maksupyyntöjä saadaan tuensaajilta vuoden kuluessa sen mukaan, minkä tyyppisestä hankkeesta on kysymys ja millaisia sopimusehtoja kulloinkin sovelletaan. Kaikkia maksupyyntöjä ei välttämättä saada vuoden loppuun mennessä.

Tukikelpoisuusehdot määritetään perussäädöksessä, ehdotuspyynnössä, muussa avustusten saajille tarkoitetussa tietoaaineistossa ja/tai avustussopimukseen sisältyvissä sopimusmääräyksissä. Kun avustuksen saajan ilmoittamat kustannukset on tutkittu, tukikelpoiset menot kirjataan kuluksi ja saajalle ilmoitetaan, jos kustannukset sisältävät eriä, jotka eivät ole tukikelpoisia. Erä ”Määrät, joiden tukikelpoisuus tarkistettava” sisältää siis sellaiset maksupyyntö, joissa ilmoitettujen kustannusten tukikelpoisuutta ei vielä ole tutkittu. Menon perusteena oleva tapahtuma ei näin ole vielä kyseisten määrien osalta toteutunut.

3.4.3 Tilikauden päättäminen (siirtyvät erät)

Vuoden lopussa avoinna olevat ennakkomaksut arvostetaan alkuperäisiin maksettuihin määriin, joista on vähennetty seuraavat erät: palautetut määrät, ennakkomaksuja vastaan kuitatut tukikelpoiset menot sekä arvioidut vuoden lopussa ennakkomaksuista vielä kuittaamatta olevat tukikelpoiset menot ja arvonalennukset.

Vuoden lopussa vielä saamatta olevat maksupyyntö otetaan huomioon siirtyvinä erinä tilikautta päätettäessä. Erityisesti on arvioitava EU:lta rahoitusta saaneiden tuensaajien sellaiset tukikelpoiset menot, joita ei ole vielä ilmoitettu EU:lle. Näistä määristä laaditaan paras mahdollinen arvio. Arvioinnissa käytettävä menetelmä valitaan sen mukaan, millaisesta toiminnasta on kyse ja mitä tietoja on käytettävissä. Kun nämä siirtyvät erät on arvioitu, arvioiden mukaiset tukikelpoiset määrät kirjataan siirtoveloina, ja sellaiset määrät, jotka eivät ole tukikelpoisia, jätetään avoimiksi niiden määrien tileille, joiden tukikelpoisuus on vielä

tarkistettava. Nämä määrät on esitetty lyhytaikaisissa veloissa, jotta varojen ja velkojen määrää ei arvioitaisi liian suureksi.

3.5 Havaittuihin sääntöjenvastaisuuksiin perustuva varojen takaisinperintä

Varainhoitoasetus ja muu sovellettava lainsäädäntö, erityisesti maataloutta ja koheesiopolitiikkaa koskeva lainsäädäntö, antavat oikeuden tarkastaa menoja monien vuosien ajan niiden toteutumisen jälkeen. Jos sääntöjenvastaisuuksia havaitaan, varoja peritään takaisin tai tehdään rahoitusoikaisuja. Sääntöjenvastaisuuksien havaitseminen ja niiden oikaisu on viimeinen vaihe valvontajärjestelmien toiminnassa. Tämä on keskeinen osa moitteetonta varainhoitoa.

Asianomaiset EU:n yksiköt tarkastavat talousarviosta rahoitettavien menojen tukikelpoisuuden. Jos varoja hallinnoidaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, tarkastamisesta vastaavat jäsenvaltiot. Tarkastukset perustuvat kulloinkin sovellettavaksi tulevan lainsäädännön ja avustussopimusehtojen mukaisiin asiakirjoihin. Jotta tarkastusjärjestelmistä saataisiin mahdollisimman kustannustehokkaita, lopullisten maksupyyntöjen perustana olevat asiakirjat tarkastetaan yleensä perusteellisemmin kuin välimaksupyyntöihin liitetyt asiakirjat. Lopullisten maksupyyntöjen tarkastuksissa voidaan tämän vuoksi havaita myös välimaksuihin liittyviä virheitä, jotka korjataan oikaisemalla lopullista maksua. Lisäksi EU:lla ja/tai jäsenvaltiolla on oikeus varmistaa maksupyyntöön liitettyjen asiakirjojen moitteettomuus tekemällä maksupyyntöä esittäjän tiloissa tarkastuksia rahoitettavan hankkeen toteuttamisen aikana ja/tai sen päätyttyä (jälkitarkastukset). Sovellettavassa lainsäädännössä säädetään useista menettelyistä komission ja jäsenvaltioiden havaitsemien sääntöjenvastaisuuksien käsittelemiseksi. Lisätietoja tästä aiheesta on liitetiedossa 6.

4. TILINPÄÄTÖSRAPORTOINTI

4.1 Tilinpäätös

Komission tilinpitäjä on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta ja sen varmistamisesta, että se antaa oikean ja riittävän kuvan EU:n taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös sisältää taseen, tuotto- ja kululaskelman sekä talousarvion toteuttamista koskevat selvitykset. Tilinpäätöksen hyväksyy komissio, joka esittää sen tilintarkastustuomioistuimelle tarkastettavaksi ja tämän jälkeen neuvostolle ja parlamentille vastuuvapauden myöntämistä varten.

4.2 Vuotuiset toimintakertomukset

Jokaisen tulojen ja menojen hyväksyjän on laadittava vuotuinen toimintakertomus vastuullaan olevista toiminnoista. Toimintakertomuksessa kuvataan toiminnan tuloksia ja arvioidaan sitä, onko olemassa riittävä varmuus siitä, että kertomuksessa kuvattujen toimintojen toteuttamiseen myönnettyt resurssit on käytetty tarkoitukseensa moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti ja että käytössä olevilla valvontamenettelyillä voidaan varmistaa, että kirjausten perustana olevat toimet ovat laillisia ja asianmukaisia.

5. TILINTARKASTUS JA VASTUUVAPAUDEN MYÖNTÄMINEN

5.1 Tilintarkastus

EU:n tilinpäätöstä ja resurssienhallintaa valvoo ulkoisena tarkastajana toimiva Euroopan tilintarkastustuomioistuim, joka laatii vuosikertomuksen neuvostolle ja Euroopan parlamentille. Tilintarkastustuomioistuimen päätehtävänä on toimittaa riippumaton ulkoinen tarkastus Euroopan unionin tilinpäätöksestä. Tilintarkastustuomioistuimen tehtäviin kuuluu mm. seuraavien asiakirjojen laatiminen:

- (1) yleisestä talousarviosta rahoitettavia toimintoja koskeva vuosikertomus, jossa esitetään yksityiskohtaisia huomautuksia tilinpäätöksestä ja sen perustana olevista toimista;
- (2) tarkastusten perusteella laadittu lausunto, joka sisältyy vuosikertomukseen tarkastuslausuman muodossa ja joka koskee i) tilien luotettavuutta ja ii) tilien perustana olevien toimien (joihin kuuluvat sekä verovelvollisilta kerätyt tulot että lopullisille tuensaajille suoritettut maksut) laillisuutta ja asianmukaisuutta;
- (3) erityiskertomukset, joissa esitetään tiettyjä hallinnoinnin osa-alueita koskevia tarkastushavaintoja.

Tilintarkastustuomioistuimella on oikeus tutustua kaikkiin asiakirjoihin, joita se tarvitsee tarkastuksissaan. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastukset kattavat kaikki EU:n toiminnan osa-alueet, ja niissä voidaan tutkia myös yksittäisten toimien ja maksujen laillisuus ja asianmukaisuus. Tilintarkastustuomioistuin huolehtii myös varsinaisen tilinpäätöksen tarkastamisesta ja tarkastaa tarvittaessa myös yksittäiset tasetilit ja tuotto- ja kululaskelman tilit sekä tilinpäätöksen esittämisen kokonaisuudessaan. Tilintarkastustuomioistuin voi sen vuoksi antaa lausunnon paitsi esitetyistä numerotiedoista myös käytössä olevasta järjestelmästä ja toimitetuista tarkastuksista.

5.2 Vastuuvapauden myöntäminen

Tarkastusten viimeisenä vaiheena on talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntäminen asianomaiselta varainhoitovuodelta. EU:ssa vastuuvapauden myöntää Euroopan parlamentti. Tämä tarkoittaa, että sen jälkeen kun tilinpäätös on tarkastettu ja lopullinen tilinpäätös on vahvistettu, neuvosto antaa suosituksen, jonka perusteella parlamentti päättää, myöntääkö se komissiolle ja muille EU:n elimille vastuuvapauden unionin edellisvuoden talousarvion toteuttamisesta. Parlamentin päätös perustuu tilinpäätöksen tarkastukseen, tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomukseen (joka sisältää virallisen tarkastuslausuman), komission antamiin vastauksiin sekä komissiolle esitettyihin lisäkysymyksiin ja lisätietopyyntöihin.

Vastuuvapauden myöntämistä voidaan pitää talousarvion toteuttamiseen kohdistuvan ulkoisen valvonnan poliittisena ulottuvuutena. Neuvoston suosituksen perusteella tekemällään päätöksellä Euroopan parlamentti vapauttaa komission tietyn vuoden talousarvion toteuttamiseen liittyvästä vastuusta toteamalla, että kyseinen talousarvio on loppuun käsitelty. Vastuuvapauden myöntämismenettely johtaa jompaankumpaan seuraavista tuloksista: vastuuvapaus myönnetään tai vastuuvapauden myöntämistä lykätään. Parlamentti voi vastuuvapauden myöntämisen yhteydessä tuoda esille tärkeitä pitämiään havaintoja ja suosittaa toimenpiteitä, joita komission olisi toteutettava kyseisillä osa-alueilla. Komissio

esittelee toteuttamansa toimenpiteet laatimassaan seurantaraportissa ja toimintasuunnitelmassa, jotka se toimittaa sekä parlamentille että neuvostolle.

OSA I – EUROOPAN UNIONIN KONSOLIDOIDUT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT

Tase

Tuotto- ja kululaskelma

Rahavirtalaskelma

Laskelma nettovarojen muutoksista

Tilinpäätöksen liitetiedot

TASE

			milj. euroa
	Liite- tieto	31.12.2009	31.12.2008
PITKÄAIKAISET VARAT:			
Aineettomat hyödykkeet	2.1	72	56
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2.2	4 859	4 881
Pitkäaikaiset sijoitukset	2.3	2 379	2 078
Lainat	2.4	10 764	3 565
Pitkäaikaiset ennakkomaksut	2.5	39 750	29 023
Pitkäaikaiset saamiset	2.6	55	45
		57 879	39 648
LYHYTAIKAISET VARAT:			
Vaihto-omaisuus	2.7	77	85
Lyhytaikaiset sijoitukset	2.8	1 791	1 553
Lyhytaikaiset ennakkomaksut	2.9	9 077	10 262
Lyhytaikaiset saamiset	2.10	8 663	11 920
Käteisvarat ja muut rahavarat	2.11	23 372	23 724
		42 980	47 544
VASTAAVAA YHTEENSÄ		100 859	87 192
PITKÄAIKAISET VELAT:			
Työsuhde-etuudet	2.12	(37 242)	(37 556)
Pitkäaikaiset varaukset	2.13	(1 469)	(1 341)
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	2.14	(10 559)	(3 349)
Muut pitkäaikaiset velat	2.15	(2 178)	(2 226)
		(51 448)	(44 472)
LYHYTAIKAISET VELAT:			
Lyhytaikaiset varaukset	2.16	(213)	(348)
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	2.17	(40)	(119)
Muut lyhytaikaiset velat	2.18	(93 884)	(89 677)
		(94 137)	(90 144)
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		(145 585)	(134 616)
NETTOVARAT		(44 726)	(47 424)
Rahastot	2.19	3 323	3 115
Jäsenvaltioiden rahoitusosuudet:	2.20		
Työsuhde-etuudet*		(37 242)	(37 556)
Muut määrät**		(10 807)	(12 983)
NETTOVARAT		(44 726)	(47 424)

* Henkilöstösääntöjen (29. helmikuuta 1968 annettu neuvoston asetus (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68, sellaisena kuin se on muutettuna) 83 artiklan mukaisesti jäsenvaltiot takaavat yhdessä eläkevastuun kattamisen.

** Euroopan parlamentin 17. joulukuuta 2009 vahvistaman talousarvion mukaisesti EU:n lyhytaikaiset velat katetaan omista varoista, jotka jäsenvaltiot kantavat tai joiden maksamista pyydetään jäsenvaltioilta vuonna 2010.

TUOTTO- JA KULULASKELMA

		milj. euroa	
	Liite- tieto	2009	2008
TOIMINNAN TUOTOT			
Tuotot omista varoista ja rahoitusosuuksista	3.1	110 537	112 713
Muut toiminnan tuotot	3.2	<u>7 532</u>	<u>9 731</u>
		118 069	122 444
TOIMINNAN KULUT			
Hallintokulut	3.3	(8 133)	(7 720)
Toimintakulut	3.4	<u>(104 934)</u>	<u>(97 214)</u>
		<u>(113 067)</u>	<u>(104 934)</u>
TOIMINNAN YLIJÄÄMÄ		5 002	17 510
Tuotot rahoitustoiminnasta	3.5	835	698
Kulut rahoitustoiminnasta	3.6	(594)	(467)
Työsuhde-etuuksiin liittyvän velan muutos	2.12	(683)	(5 009)
Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten nettotappioista	3.7	<u>(103)</u>	<u>(46)</u>
VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN TULOS		<u>4 457</u>	<u>12 686</u>

RAHAVIRTALASKELMA

		milj. euroa
	Liite- tieto	2009 2008*
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos		4 457 12 686
<u>Toiminnan rahavirta</u>	4.2	
Hankintamenon jaksottaminen		22 19
Poistot		447 302
Sijoitusten arvonalentumistappio (arvonalentumistappion peruuttaminen)		(16) 3
Lainojen (lisäys)/väheneminen		(7 199) (1 759)
Pitkäaikaisten ennakkomaksujen (lisäys)/väheneminen		(10 727) (15 008)
Pitkäaikaisten saamisten (lisäys)/väheneminen		(10) 82
Vaihto-omaisuuden (lisäys)/väheneminen		8 3
Lyhytaikaisten ennakkomaksujen (lisäys)/väheneminen		1 185 10 321
Lyhytaikaisten saamisten (lisäys)/väheneminen		3 257 131
Pitkäaikaisten varausten lisäys/(väheneminen)		128 262
Pitkäaikaisten rahoitusvelkojen lisäys/(väheneminen)		7 210 1 775
Muiden pitkäaikaisten velkojen lisäys/(väheneminen)		(48) 237
Lyhytaikaisten varausten lisäys/(väheneminen)		(135) (21)
Lyhytaikaisten rahoitusvelkojen lisäys/(väheneminen)		(79) (16)
Muiden lyhytaikaisten velkojen lisäys/(väheneminen)		4 207 (5 703)
Edellisen varainhoitovuoden ylijäämä, joka kirjataan tuotona, johon ei liity maksutapahtumaa		(1 796) (1 529)
Muut transaktiot, joihin ei liity maksutapahtumaa		37 37
<u>Työsuhde-etuuksiin liittyvän velan lisäys/(väheneminen)</u>		(314) 4 076
<u>Investointien rahavirta</u>	4.3	
Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden (lisäys)/väheneminen		(463) (689)
Pitkäaikaisten sijoitusten (lisäys)/väheneminen		(284) (108)
Lyhytaikaisten sijoitusten (lisäys)/väheneminen		(239) (133)
NETTORAHAVIRTA		<u>(352)</u> <u>4 968</u>
Käteisvarojen ja muiden rahavarojen nettomääräinen lisäys		(352) 4 968
Käteisvarat ja muut rahavarat varainhoitovuoden alussa	2.11	23 724 18 756
Käteisvarat ja muut rahavarat varainhoitovuoden lopussa	2.11	23 372 23 724

* Takuurahastossa olevat rahavarat sisältyivät vuoden 2008 tilinpäätökseen käteisvaroina eikä investointeina.

LASKELMA NETTOVAROJEN MUUTOKSISTA

milj. euroa

	Rahastot (A)		Jäsenvaltioiden rahoitusosuudet (B)		Nettovarat = (A) + (B)
	Käyvän arvon rahasto	Muut varat	Kertynyt ylijääämä/(alijää- mä)	Varainhoito- vuoden taloudellinen tulos	
SALDO 31. JOULUKUUTA 2007	7	2 799	(68 888)	7 462	(58 620)
Takuurahaston varojen muutos		158	(158)		0
Käypään arvoon perustuvat muutokset	34				34
Muut		113	(108)		5
Varainhoitovuoden 2007 taloudellisen tuloksen kohdentaminen		4	7 458	(7 462)	0
Jäsenvaltioille siirretty osa talousarvion toteutuksen 2007 tuloksesta			(1 529)		(1 529)
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos				12 686	12 686
SALDO 31. JOULUKUUTA 2008	41	3 074	(63 225)	12 686	(47 424)
Takuurahaston varojen muutos		196	(196)		0
Käypään arvoon perustuvat muutokset	28				28
Muut		(1)	10		9
Varainhoitovuoden 2008 taloudellisen tuloksen kohdentaminen		(15)	12 701	(12 686)	0
Jäsenvaltioille siirretty osa talousarvion toteutuksen 2008 tuloksesta			(1 796)		(1 796)
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos				4 457	4 457
SALDO 31. JOULUKUUTA 2009	69	3 254	(52 506)	4 457	(44 726)

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. TILINPÄÄTÖKSEN KESKEISET LAATIMISPERIAATTEET

1.1 OIKEUSPERUSTA JA VARAINHOITOASETUS

Euroopan unionin konsolidoituun tilinpäätökseen sisältyvät Euroopan unioni, Euroopan atomienergiayhteisö ja (selvitystilassa oleva) Euroopan hiili- ja teräsyhteisö. Kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25 päivänä kesäkuuta 2002 annettua neuvoston asetusta (EY, Euratom) N:o 1605/2007 (EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1) ja kyseisen asetuksen soveltamissäännöistä 23 päivänä joulukuuta 2002 annettua komission asetusta (EY, Euratom) N:o 2342/2002.

Varainhoitoasetuksen 133 artiklan mukaisesti Euroopan unioni on laatinut vuoden 2009 konsolidoidun tilinpäätöksensä suoriteperusteisena. Kyseiset säännöt perustuvat julkisen sektorin kansainvälisiin tilinpäätösstandardeihin (International Public Sector Accounting Standards, IPSAS) ja kansainvälisiin IFRS-standardeihin (International Financial Reporting Standards). Näitä komission tilinpitäjän vahvistamia kirjanpito- ja tilinpäätössääntöjä on noudatettava kaikissa konsolidoinnin piiriin kuuluvissa EU:n toimielimissä ja elimissä. Tavoitteena on luoda kirjanpitoa, arvostamista sekä tilinpäätöksen laadintaa ja esittämistä koskevat yhdenmukaiset säännöt, jotta voitaisiin varmistaa, että tilinpäätökset laaditaan ja konsolidointi suoritetaan yhdenmukaisella tavalla. Tilinpäätökset laaditaan kalenterivuositain euromääräisinä.

1.2 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Tilinpäätöksen tarkoituksena on antaa tietoa organisaation taloudellisesta asemasta, sen toiminnan tuloksesta ja sen rahavirroista. Tavoitteena on, että näistä tiedoista on hyötyä laajalle käyttäjäkunnalle. Koska Euroopan unioni on julkisoikeudellinen yhteisö, tilinpäätöksellä on lisäksi tarkoitus antaa tietoja, joista on hyötyä päätöksenteossa, ja osoittaa, että unioni on hoitanut sille uskottuja varoja vastuullisesti. Tämä asiakirja on laadittu näiden periaatteiden mukaisesti. Varainhoitoasetuksen 124 artiklassa säädetään tilinpäätöksen laadinnassa noudatettavista periaatteista, jotka ovat

- toiminnan jatkuvuus
- varovaisuus
- kirjanpitomenetelmien johdonmukaisuus
- tietojen vertailtavuus
- olennaisuus
- bruttoperiaate
- sisältöpainotteisuus

- suoriteperusteinen kirjanpito.

Konsolidoidun tilinpäätöksen laatiminen edellä mainittujen sääntöjen ja periaatteiden mukaisesti edellyttää, että johto tekee arvioita, jotka vaikuttavat tiettyjen erien esitettyihin määriin konsolidoidussa taseessa ja konsolidoidussa tuotto- ja kululaskelmassa sekä niihin liittyviin mahdollisia varoja ja velkoja koskeviin tietoihin.

1.3 KONSOLIDOINTI

Lissabonin sopimuksen vaikutus

Lissabonin sopimus tuli voimaan 1. joulukuuta 2009, ja tilinpäätöstä kutsutaan nyt Euroopan unionin tilinpäätökseksi. Tämä muutos ei ole vaikuttanut konsolidoinnin laajuuteen. EU:n aiemman toisen pilarin mukainen virastojen rakenne ei täytä konsolidoinnin kriteereitä. Sama pätee Euroopan keskuspankkiin (EKP), vaikka sitä pidetään Lissabonin sopimuksessa EU:n toimielimenä. Kaikki kyseiset yhteisöt jäävät siten edellisten vuosien tapaan konsolidoinnin ulkopuolelle.

Konsolidoinnin piiriin on lisäksi edellisvuosien tapaan otettu kaksi EU:n aiempaan kolmanteen pilariin kuuluvaa virastoa, jotka saavat tukea Euroopan unionin yleisestä talousarviosta (ks. myös liitetieto [10](#)). Jäljelle jäävästä kolmannen pilarin virastosta Europolista tulee EU:n toimielin vuodesta 2010.

Konsolidoinnin laajuus

EU:n konsolidoituun tilinpäätökseen kuuluvat kaikki merkittävät määräysvallassa olevat yhteisöt (toimielimet ja virastot), osakkuusyritykset ja yhteisyritykset. Määräysvallassa olevia yhteisöjä on 40, osakkuusyrityksiä kolme ja yhteisyrityksiä neljä. Konsolidoitujen yhteisöjen täydellinen luettelo on liitetiedossa [10](#). Vuodesta 2008 konsolidoinnin piiriin on lisätty kaksi toimeenpanovirastoa, kaksi osakkuusyritystä ja yksi yhteisyritys. Yksi virasto asetettiin selvitystilaan 31. joulukuuta 2008. Näillä lisäyksillä ei kuitenkaan ole merkittävää vaikutusta konsolidoituun tilinpäätökseen.

Määräysvallassa olevat yhteisöt

Päätös yhteisön sisällyttämisestä konsolidointiin perustuu määräysvallan käsitteeseen. Määräysvallassa olevat yhteisöt ovat yhteisöjä, joissa Euroopan unioni voi suoraan tai välillisesti määrätä taloudellisista ja operatiivisista toimintaperiaatteista hyötyäkseen kyseisten yhteisöjen toiminnasta. Määräysvallan on oltava käytettävissä kaiken aikaa. Määräysvallassa olevat yhteisöt konsolidoidaan kokonaisuudessaan. Konsolidointi alkaa siitä päivästä, jona määräysvalta saadaan, ja loppuu kun määräysvaltaa ei enää ole.

Määräysvallan tavallisimmat osoittajat ovat Euroopan unionissa yhteisön perustaminen perussopimusten tai johdetun oikeuden mukaisesti, yleisestä talousarviosta saatava rahoitus, äänioikeudet hallintoelimissä, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tekemät tarkastukset ja Euroopan parlamentin myöntämä vastuuvapaus. On selvää, että kunkin yhteisön osalta on arvioitava erikseen, täyttyykö yksi tai useampi edellä mainittu määräysvallan peruste.

Tämän lähestymistavan mukaisesti EU:n toimielinten (EKP:tä lukuun ottamatta) ja virastojen

(entiseen toiseen pilariin kuuluneet virastot ja Europol pois luettuina) katsotaan olevan Euroopan unionin yksinomaisessa määräysvallassa, ja ne on tämän vuoksi otettu konsolidoinnin piiriin. Myös selvitystilassa olevaa Euroopan hiili- ja teräsyhteisöä pidetään määräysvallassa olevana yhteisönä.

Kaikki EU:n määräysvallassa olevien yhteisöjen väliset transaktiot ja rahamäärät eliminoidaan. Sen sijaan näiden yhteisöjen välisiin transaktioihin liittyvät realisoitumattomat voitot ja tappiot ovat vähäisiä, minkä vuoksi niitä ei ole eliminoitu.

Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietykset ovat yhteisöjä, joissa Euroopan unionilla on rahoitukseen tai toimintaan liittyvässä päätöksenteossa suoraan tai välillisesti huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Vaikutusvalta katsotaan huomattavaksi, jos Euroopan komissiolla on suoraan tai välillisesti vähintään 20 prosenttia äänioikeuksista.

Osuuksia osakkuusyrietyksissä käsitellään kirjanpidossa pääomaosuusmenetelmää soveltaen, ja ne kirjataan alun perin hankintamenoön. Euroopan unionin osuus osakkuusyrietysten voitoista tai tappioista kirjataan EU:n tuotto- ja kululaskelmaan, ja osuus rahastojen muutoksista kirjataan EU:n rahastoihin. Alkuperäinen hankintameno ja kaikki muutokset (myöhemmät rahoitusosuudet, osuus voitoista, tappioista ja rahastojen muutoksista sekä osingot) muodostavat osakkuusyrietyksen kirjanpitoarvon EU:n tilinpäätöksessä tilinpäätöspäivänä. Osakkuusyrietyksestä saatu voitonjako vähentää omaisuuserän kirjanpitoarvoa. Euroopan unionin ja sen osakkuusyrietysten välisiin transaktioihin liittyvät realisoitumattomat voitot ja tappiot ovat vähäisiä, minkä vuoksi niitä ei ole eliminoitu.

Osakkuusyrietysten noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet voivat poiketa Euroopan unionin noudattamista periaatteista, vaikka kyseessä ovat samankaltaiset transaktiot ja tapahtumat samankaltaisissa olosuhteissa. Euroopan unioni ei pyri käyttämään huomattavaa vaikutusvaltaa riskipääomarahastoissa, joissa sillä on vähintään 20 prosentin omistusosuus. Näitä rahastoja pidetään myytävissä olevina rahoitusinstrumentteina, joihin ei sovelleta pääomaosuusmenetelmää.

Yhteisyrietykset

Yhteisyrietytys on sopimukseen perustuva järjestely, jonka mukaisesti Euroopan unioni ja yksi tai useampi osapuoli harjoittavat yhteisessä määräysvallassa olevaa taloudellista toimintaa. Yhteinen määräysvalta on suorituspotentialiaa sisältävää toimintaa koskevan suoran tai välillisen määräysvallan pitämistä yhteisenä sopimukseen perustuen.

Osuuksia yhteisyrietyksissä käsitellään kirjanpidossa pääomaosuusmenetelmää soveltaen, ja ne kirjataan alun perin hankintamenoön. Euroopan unionin osuus yhteisessä määräysvallassa olevien yrietysten voitoista tai tappioista kirjataan EU:n tuotto- ja kululaskelmaan, ja osuus rahastojen muutoksista kirjataan EU:n rahastoihin. Alkuperäinen hankintameno ja kaikki muutokset (myöhemmät rahoitusosuudet, osuus voitoista, tappioista ja rahastojen muutoksista

sekä osingot) muodostavat yhteisyrityksen kirjanpitoarvon EU:n tilinpäätöksessä tilinpäätöspäivänä.

Euroopan unionin ja sen yhteisessä määräysvallassa olevien yhteisöjen välisiin transaktioihin liittyvät realisoitumattomat voitot ja tappiot ovat vähäisiä, minkä vuoksi niitä ei ole eliminoitu. Yhteisyritysten noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet voivat poiketa Euroopan unionin noudattamista periaatteista, vaikka kyseessä ovat samankaltaiset transaktiot ja tapahtumat samankaltaisissa olosuhteissa.

Konsolidoinnin ulkopuoliset yhteisöt, joiden varoja komissio hallinnoi

Euroopan komissio hallinnoi Euroopan unionin henkilöstön sairausvakuutusjärjestelmän, Euroopan kehitysrahaston ja osallistujien takuurahaston varoja niiden puolesta. Näitä yhteisöjä ei kuitenkaan ole konsolidoitu EU:n tilinpäätökseen, koska ne eivät ole EU:n määräysvallassa (kyseisistä määristä on lisätietoja liitetiedossa [11.](#))

1.4 LAATIMISPERUSTA

1.4.1 Valuuttojen muuntaminen euroiksi

Toiminta- ja raportointivaluutta

Tilinpäätös laaditaan miljoonina euroina, koska euro on Euroopan unionin toiminta- ja raportointivaluutta.

Transaktiot ja saldot

Ulkomaan rahan määräiset transaktiot muunnetaan euroiksi transaktiopäivän valuuttakurssiin. Tuotto- ja kululaskelmaan on kirjattu kurssivoitot ja -tappiot, jotka syntyvät ulkomaan rahan määräisten transaktioiden suorittamisesta sekä ulkomaan rahan määräisten monetaaristen varojen ja velkojen muuntamisesta euromääräisiksi vuoden lopun valuuttakursseihin.

Seuraavien erien osalta on kuitenkin käytetty edellisestä poikkeavia muuntomenetelmiä:

- aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet arvostetaan euroina niiden hankintapäivänä voimassa olleiden euron kurssien mukaan, ja
- Euroopan maatalouden tukirahastosta maksetut ennakkomaksut muunnetaan käyttämällä niiden myöntämistä seuraavan kuukauden 10. päivänä voimassa ollutta kurssia.

Ulkomaan rahan määräisten monetaaristen varojen ja velkojen saldot vuoden lopussa muunnetaan euroiksi käyttäen seuraavia 31. joulukuuta voimassa olleita valuuttakursseja:

Euron vaihtokurssit

Valuutta	31.12.2009	31.12.2008	Valuutta	31.12.2009	31.12.2008
BGN	1,9558	1,9558	LTL	3,4528	3,4528
CZK	26,4730	26,8750	PLN	4,1045	4,1535
DKK	7,4418	7,4506	RON	4,2363	4,0225
EEK	15,6466	15,6466	SEK	10,2520	10,8700
GBP	0,8881	0,9525	CHF	1,4836	1,4850
HUF	270,4200	266,7000	JPY	133,1600	126,1400
LVL	0,7093	0,7083	USD	1,4406	1,3917

Ulkomaan rahan määraisten, myytävissä oleviksi luokiteltujen monetaaristen arvopapereiden käyvän arvon muutokset, jotka liittyvät muuntoeroihin, kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan. Myös sellaiset muuntoerot, jotka liittyvät tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattaviin ei-monetaarisiin rahoitusvaroihin ja -velkoihin, kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan. Myytävissä oleviin ei-monetaarisiin rahoitusvaroihin liittyvät muuntoerot kirjataan käyvän arvon rahastoon.

1.4.2 Arvioiden käyttäminen

IPSAS-standardien ja yleisesti hyväksyttyjen tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti tilinpäätökseen sisältyy väistämättä määriä, jotka perustuvat johdon tekemiin arvioihin ja oletuksiin, jotka puolestaan perustuvat luotettavimpiin käytettävissä oleviin tietoihin. Merkittäviin arvioihin kuuluvat muun muassa työsuhde-etuuksiin liittyvät velat, varaukset, vaihto-omaisuuteen ja muihin lyhytaikaisiin saamisiin liittyvä taloudellinen riski, siirtosaamiset ja -velat, ehdolliset varat ja velat sekä aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvon alentuminen. Kyseisten erien todellinen arvo voi poiketa arvioista. Arvioihin tehtävät muutokset kirjataan kaudella, jonka aikana ne tulevat tietoon.

1.5 TASE

1.5.1 Aineettomat hyödykkeet

Hankitut tietokoneohjelmistojen lisenssit kirjataan alkuperäiseen hankintameno, josta on vähennetty kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot. Kyseisistä omaisuuseristä tehdään poistot tasapoistomenetelmällä omaisuuserien arvioituna taloudellisena vaikutusaikana (4 vuotta). Sisäisesti tuotetut aineettomat hyödykkeet kirjataan nykykäytännön mukaan tarkasteluhetkellä kuluiksi tuotto- ja kululaskelmaan. Tietokoneohjelmien kehittämiseen ja ylläpitoon liittyvät menot kirjataan kuluiksi, kun ne syntyvät. Näin tehdään myös tieteelliseen tutkimukseen ja kehitykseen liittyville menoille.

1.5.2 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Kaikki aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet kirjataan alkuperäiseen hankintameno, josta on vähennetty kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot. Alkuperäiseen hankintameno sisältyvät kustannukset, jotka voidaan suoraan kohdistaa omaisuuserän hankintaan tai rakentamiseen.

Myöhemmin syntyvät menot sisällytetään omaisuuserän kirjanpitoarvoon tai kirjataan erillisenä omaisuuseränä ainoastaan silloin, kun on todennäköistä, että Euroopan unioni saa omaisuuserästä tulevaisuudessa taloudellista hyötyä tai suorituspotentiaalia, ja kun omaisuuserään liittyvät menot voidaan määrittää luotettavasti. Korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan kuluksi tuotto- ja kululaskelmaan sinä varainhoitovuotena, jonka aikana ne syntyvät. Koska Euroopan unioni ei ota lainaa aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankkimiseksi, kyseisiin hyödykkeisiin ei liity vieraan pääoman kustannuksia.

Maa-alueista ja taideteoksista ei tehdä poistoja, koska niiden taloudellisen vaikutusajan katsotaan olevan rajoittamaton. Myöskään keskeneräisistä hankinnoista ei tehdä poistoja, koska tällaiset omaisuuserät eivät ole vielä käytettävissä. Muista omaisuuseristä tehdään tasapoistot, jotta niiden jäännösarvo voidaan vähentää arvioituna taloudellisenä vaikutusaikana seuraavasti:

Poistoprosentit

Omaisuuserän laji	Tasapoisto prosentteina
Rakennukset	4 %
Laitteistot, koneet ja kalusto	10–25 %
Kalusteet	10–25 %
Kiinteät kalusteet	10–33 %
Ajoneuvot	25 %
Tietokonelaitteet	25 %
Muut aineelliset hyödykkeet	10–33 %

Omaisuuserien luovutuksesta saatavat voitot ja tappiot määritetään vertaamalla luovutustuloa, josta on vähennetty myyntikustannukset, luovutetun omaisuuserän kirjanpitoarvoon. Voitot ja tappiot kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan.

Vuokraus

Aineellisten hyödykkeiden vuokraus luokitellaan rahoitusleasingtoiminnaksi silloin, kun omistamiseen liittyvät riskit ja edut kuuluvat olennaisilta osin Euroopan unionille. Rahoitusleasingilla hankitut omaisuuserät aktivoidaan leasingsopimuksen syntymisajankohtana joko omaisuuserän käypään arvoon tai leasingmaksujen vähimmäismäärän nykyarvoon sen mukaan, kumpi näistä on pienempi. Kukin leasingmaksu jaetaan velan lyhennykseen ja rahoitusmenoihin, jotta jäljellä olevalle velalle tulee kullakin kaudella samansuuruinen korkoprosentti. Vuokravelvoitteet, joista on vähennetty rahoitusmenot, sisällytetään muihin (lyhyt- ja pitkäaikaisiin) velkoihin. Koron osuus rahoituskustannuksista kirjataan kuluksi tuotto- ja kululaskelmaan vuokra-aikana, jotta jäljellä olevalle velalle tulee kullakin kaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingilla hallussa pidettävistä omaisuuseristä tehdään poistot joko omaisuuserien taloudellisenä

vaikutusaikana tai leasingsopimuksen voimassaoloaikana sen mukaan kumpi näistä on lyhyempi.

Leasingsopimukset, joissa omistajuuteen liittyvät riskit ja edut säilyvät olennaisilta osin vuokralleantajalla, luokitellaan muiksi leasingsopimuksiksi. Muihin leasingsopimuksiin liittyvät maksut kirjataan kuluiksi tuotto- ja kululaskelmaan tasaerinä leasingsopimuksen voimassaoloaikana.

1.5.3 Muiden kuin rahoitusvarojen arvon alentuminen

Omaisuseristä, joiden taloudellista vaikutusaikaa ei ole rajoitettu, ei tehdä poistoja vaan niiden arvon alentumista testataan vuosittain. Kyseisten omaisuserien arvon mahdollinen alentuminen selvitetään aina, kun on viitteitä siitä, että kirjanpitoarvoa vastaava rahamäärä ei ole enää kerrytettävissä tapahtumien tai olosuhteiden muuttumisen vuoksi. Arvonalentumistappioksi kirjataan määrä, jolla omaisuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuserän käypä arvo, josta on vähennetty luovutuksesta aiheutuvat menot, tai omaisuserän käyttöarvo, sen mukaan kumpi näistä on suurempi.

Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden jäännösarvoa ja taloudellista vaikutusaikaa tarkistetaan vähintään kerran vuodessa ja muutetaan tarvittaessa. Omaisuserän kirjanpitoarvoa alennetaan välittömästi vastaamaan siihen liittyvää kerrytettävissä olevaa rahamäärää, jos kirjanpitoarvon havaitaan olevan kerrytettävissä olevaa rahamäärää suurempi. Jos aiempina vuosina kirjattujen arvonalennusten perusteet eivät enää päde, arvonalentumistappiot peruutetaan vastaavasti.

1.5.4 Sijoitukset

Osuudet osakkuusyrityksissä ja yhteisyrityksissä

Osuudet osakkuusyrityksissä ja yhteisyrityksissä käsitellään kirjanpidossa pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Pääomakustannuksia oikaistaan siten, että ne vastaavat Euroopan unionin osuutta osakkuusyritysten ja yhteisyritysten nettovarojen vähentymisestä tai lisääntymisestä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos arvon alentuminen voidaan osoittaa. Omaisuserät kirjataan tarvittaessa alempaan kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään edellä liitetiedossa **1.5.3** kuvatulla tavalla. Jos arvon alentumiselle ei myöhempänä ajankohtana ole enää perustetta, arvonalentumistappio peruutetaan kirjaamalla omaisuserä arvonalentumistappiosta puhdistettuun kirjanpitoarvoon.

Sijoitukset riskipääomarahastoissa

Luokittelu ja arvon määrittäminen

Riskipääomarahastoissa olevat sijoitukset luokitellaan myytävissä oleviksi omaisuuseriksi (ks. liitetieto 1.5.5). Tämän vuoksi ne arvostetaan käypään arvoon, ja käyvän arvon muutoksista syntyvät voitot ja tappiot, muuntoerot mukaan luettuina, kirjataan käyvän arvon rahastoon.

Käypään arvoon liittyvät näkökohdat

Koska riskipääomarahastoihin tehdyillä sijoituksilla ei ole noteerattua markkinahintaa toimivilla markkinoilla, ne arvostetaan omaisuuserittäin joko hankintamenoon tai rahastonhoitajan ilmoittamaan, osuudenomistajille kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän nettoarvoon (Net Asset Value, NAV) sen mukaan, kumpi näistä arvoista on pienempi. Näin arvoon ei sisälly kohteena olevaan sijoitussalkkuun mahdollisesti sisältyviä realisoitumattomia voittoja. Riskipääomarahastoissa olevat alkuvaiheen sijoitukset arvostetaan samojen periaatteiden mukaisesti, lukuun ottamatta ainoastaan hallintokuluista johtuvia realisoitumattomia tappioita, joita ei oteta huomioon.

Käyvän arvon määrittämisestä seurauksena olevat realisoitumattomat voitot kirjataan rahastoihin. Realisoitumattomien tappioiden osalta on selvitettävä mahdollinen arvon alentuminen, jotta voidaan määrittää, kirjataanko ne arvonalentumistappioina tuotto- ja kululaskelmaan vai käyvän arvon rahaston muutoksina taseeseen. Osuudenomistajille kuuluvien varojen käyvän arvon mukainen nettoarvo määritetään joko soveltamalla prosenttiosuutta, joka vastaa Euroopan unionin omistusosuutta rahastosta, uusimman raportin mukaiseen nettoarvoon tai (mahdollisuuksien mukaan) rahastonhoitajan ilmoittamana yksittäisen osuuden tarkkana arvona samana ajankohtana.

1.5.5 Rahoitusvarat

Luokittelu

Euroopan unioni luokittelee rahoitusvaransa seuraavasti: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat; lainat ja muut saamiset; eräpäivään asti pidettävät sijoitukset; ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Rahoitusinstrumenttien luokka määritellään alkuperäisen kirjaamisen ajankohtana, ja sitä tarkastellaan vuosittain tilinpäätöspäivänä.

i) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Rahoitusvaroihin kuuluva erä sijoitetaan tähän luokkaan, jos se on ensisijaisesti hankittu myytäväksi lyhyellä aikavälillä tai jos Euroopan unioni on nimennyt sen myytäväksi lyhyellä aikavälillä. Myös johdannaiset sijoitetaan tähän luokkaan. Tähän luokkaan kuuluvat omaisuuserät sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin, jos ne todennäköisesti realisoidaan kahdentoista kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä.

ii) Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat muita kuin johdannaisiin kuuluvia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai muuten määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Nämä saamiset syntyvät silloin, kun EU antaa velalliselle suoraan rahaa, tavaroita tai palveluita ilman aikomusta käydä saamisella kauppaa. Ne luokitellaan pitkäaikaisiin varoihin lukuun ottamatta niitä omaisuuseriä, joiden eräpäivä on 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä.

iii) Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat muita kuin johdannaisiin kuuluvia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai muuten määritettävissä, jotka erääntyvät tiettyyn aikaan ja jotka Euroopan unioni aikoo pitää ja pystyy pitämään eräpäivään asti. Euroopan unionilla ei ollut tähän luokkaan kuuluvia sijoituksia varainhoitovuonna 2009.

iv) Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat muita kuin johdannaisia, ja ne on joko nimetty tähän luokkaan kuuluviksi tai niitä ei ole sijoitettu mihinkään muuhun luokkaan. Ne luokitellaan joko lyhyt- tai pitkäaikaisiin varoihin sen mukaan, koska EU aikoo luovuttaa ne. Myös sijoitukset konsolidoinnin ulkopuolisiin yhteisöihin ja muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset, joita ei arvosteta pääomaosuusmenetelmällä (esimerkiksi riskipääomatoimet), luokitellaan myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi.

Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Sellaiset rahoitusvarat, jotka kirjataan tulosvaikutteisesti käypään arvoon, pidetään eräpäivään saakka tai jotka ovat myytävissä, kirjataan kaupankäyntipäivänä eli päivänä, jona Euroopan unioni sitoutuu ostamaan tai myymään omaisuuserän. Lainat kirjataan silloin, kun rahavarat siirretään lainanottajille. Rahoitusinstrumentit kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot niille rahoitusvaroilta, joita ei kirjata tulosvaikutteisesti käypään arvoon. Rahoitusvarat, jotka kirjataan tulosvaikutteisesti käypään arvoon, kirjataan alun perin käypään arvoon, ja transaktiomenot kirjataan kuluksi tuotto- ja kululaskelmaan.

Rahoitusvaroihin kuuluvan erän käypä arvo on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä yleensä kauppahinta, eli saadun vastikkeen käypä arvo. Kun myönnetään pitkäaikainen laina, josta ei peritä korkoa tai perittävä korko on markkinakorkoa alhaisempi, lainan käypänä arvona voidaan pitää kaikkien vastaisten rahavirtojen nykyarvoa, joka saadaan diskonttaamalla tulevat rahavirrat vastaavaan luottoluokkaan kuuluvan vastaavan instrumentin vallitsevalla markkinakorolla.

Lainatuista varoista myönnettyissä luotoissa (ns. back-to-back -operaatiot) otto- ja antolainauksen ehdot ja määrät eivät eroa merkittävästi toisistaan. ”Vaihtoehtoiskustannusta” ei voida soveltaa, koska EU ei saa sijoittaa rahaa pääomamarkkinoille. Näistä syistä kyseiset lainat kirjataan nimellisarvoon. EU:lle koituneet transaktiomenot, jotka peritään lainansaajalta, kirjataan suoraan tuotto- ja kululaskelmaan.

Rahoitusinstrumentit poistetaan taseesta, kun Euroopan unionilla ei enää ole oikeutta saada rahavirtaa sijoituksista tai kun kyseinen oikeus on siirretty ja Euroopan unioni on luopunut kaikista olennaisista omistajuuteen liittyvistä riskeistä ja eduista.

Myöhempi arvostaminen

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat kirjataan myöhempänä ajankohtana käypään arvoon. Luokkaan ”tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusinstrumentit” kuuluvien erien käyvän arvon muutoksista aiheutuvat voitot ja tappiot kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan kaudella, jolla ne syntyvät.

Lainat ja muut saamiset sekä eräpäivään saakka pidettävät sijoitukset kirjataan jaksoitettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää soveltaen. Lainatuista varoista myönnettyissä luotoissa samaa efektiivistä korkoa sovelletaan sekä otto- että antolainaukseen, koska kyseiset lainat ovat luonteeltaan ns. back-to-back -operaatioita, eivätkä otto- ja antolainauksen ehdot ja määrät eroa merkittävästi toisistaan. Euroopan unionille koituneet transaktiomenot, jotka peritään lainansaajalta, kirjataan suoraan tuotto- ja kululaskelmaan.

Myytävissä olevat rahoitusvarat kirjataan myöhempänä ajankohtana käypään arvoon. Myytävissä olevien omaisuuserien käyvän arvon muutoksista syntyvät voitot ja tappiot kirjataan käyvän arvon rahastoon. Kun myytävissä oleviksi luokitellut omaisuuserät myydään tai niiden arvo alenee, käyvän arvon rahastoon aiemmin merkityt kumulatiiviset käyvän arvon oikaisut kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan. Efektiivisen koron menetelmällä laskettu myytävissä olevien rahoitusvarojen tuottama korko kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan. Myytävissä olevista oman pääoman ehtoista instrumenteista saatavat osingot kirjataan silloin, kun unionin oikeus saada maksuja syntyy.

Toimivilla markkinoilla noteerattavien sijoitusten käyvät arvot perustuvat voimassa oleviin ostokursseihin. Jos rahoitusvaroihin kuuluvalla erällä ei ole toimivia markkinoita tai arvopaperi on noteeraamaton, Euroopan unioni määrittää käyvän arvon arvostusmenetelmien avulla. Näihin menetelmiin kuuluvat muun muassa vertailu toisistaan riippumattomien osapuolten välisiin viimeaikaisiin liiketoimiin ja muihin keskeisiltä osiltaan vastaaviin instrumentteihin, diskontattujen rahavirtojen analysointi, optionhinnoittelumallit sekä muut markkinatoimijoiden yleisesti käyttämät arvostusmenetelmät.

Jos sellaisiin oman pääoman ehtoihin instrumentteihin, joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, tehtyjen sijoitusten käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, nämä sijoitukset arvostetaan hankintamenoon, josta on vähennetty arvonalentumistappiot.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Euroopan unioni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko objektiivista näyttöä siitä, että rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut. Rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut ja arvonalentumistappiota on syntynyt ainoastaan siinä tapauksessa, että arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä yhden tai useamman, omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman seurauksena ja että tappion synnyttävällä

tapahtumalla (tai tapahtumilla) on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvioituihin vastaisiin rahavirtoihin.

i) Jaksotettuun hankintamenoon taseeseen merkittävät omaisuuserät

Jos on objektiivista näyttöä siitä, että jaksotettuun hankintamenoon taseeseen merkityistä lainoista ja muista saamisista tai eräpäivään asti pidettävistä sijoituksista on syntynyt arvonalentumistappiota, tappion suuruus määritetään kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjanpitoarvon ja sen alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena (ottamatta huomioon vastaisia, vielä toteutumattomia luottotappioita). Omaisuuserän kirjanpitoarvoa alennetaan ja tappion määrä kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan. Jos lainan tai eräpäivään asti pidettävän sijoituksen korko on vaihtuva, arvonalentumistappiota määritettäessä diskonttauskorkona käytetään sopimuksen perusteella määräytyvää tarkasteluhetken efektiivistä korkoa. Rahoitusvaroihin kuuluvan vakuudellisen erän arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon laskennassa otetaan huomioon rahavirrat, jotka mahdollisesti saadaan vakuuden realisoinnin seurauksena, vähennettyinä vakuuden haltuunotosta ja myynnistä aiheutuvilla menoilla riippumatta siitä, onko vakuuden realisointi todennäköistä vai ei. Jos arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä kaudella ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan tulosvaikutteisesti.

ii) Käypään arvoon taseeseen merkittävät omaisuuserät

Kun on kyse myytävissä oleviksi luokitelluista oman pääoman ehtoista sijoituksista, arvopaperin käyvän arvon huomattava tai pysyvä (pitkittynyt) alentuminen alle hankintamenon otetaan huomioon määritettäessä sitä, onko arvopaperien arvo alentunut. Jos tällaista näyttöä on myytävissä olevien rahoitusvarojen osalta, kumulatiivinen tappio poistetaan rahastoista ja kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan. Kumulatiivinen tappio lasketaan seuraavien erien erotuksena: hankintameno ja tarkasteluhetken käypä arvo, vähennettynä kyseisestä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aikaisemmin tuotto- ja kululaskelmaan kirjatulla arvonalentumistappioilla. Oman pääoman ehtoisten instrumenttien tulosvaikutteisesti kirjattuja arvonalentumistappioita ei peruuteta tulosvaikutteisesti. Jos myytävissä olevaksi luokitellun vieraan pääoman ehtoisen instrumentin käypä arvo nousee myöhemmällä kaudella ja jos nousun voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, arvonalentumistappio peruutetaan tulosvaikutteisesti.

1.5.6 Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi näistä arvoista on pienempi. Hankintamenoa määritettäessä käytetään FIFO-menetelmää. Valmiiden tuotteiden ja keskeneräisen tuotannon hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista suoraan kohdistettavissa olevista menoista sekä valmistuksen yleismenoista, jotka perustuvat normaaliin toiminta-asteeseen. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty valmiiksi saattamisesta ja myynnistä johtuvat menot. Jos vaihto-omaisuutta säilytetään luovutettavaksi veloituksetta tai nimellistä veloitusta vastaan, se arvostetaan

hankintamenoon tai jälleenhankintahintaan, sen mukaan kumpi näistä arvoista on pienempi. Jälleenhankintahinta on hinta, jonka Euroopan unioni maksaisi hankkiessaan omaisuuserän tilinpäätöspäivänä.

1.5.7 Ennakkomaksut

Ennakkomaksun tarkoituksena on tarjota tuensaajalle käteisvaroja. Ennakkomaksu voidaan suorittaa useammassa erässä ennakkomaksusopimuksessa kulloinkin määrätyllä ajanjaksolla. Ennakkomaksu joko maksetaan takaisin tai käytetään tiettyyn tarkoitukseen sopimuksessa määrättyä ajanjaksona. Jos tuensaajalle ei aiheudu tukikelpoisia menoja, ennakkomaksu on palautettava Euroopan unionille. Tukikelpoisten kustannusten hyväksyminen ja rahamäärien palauttaminen johtavat avoinna olevan ennakkomaksun määrän vähentämiseen tai poistamiseen kokonaan, ja kyseinen määrä kirjataan kuluksi.

Vuoden lopussa avoinna olevat ennakkomaksut arvostetaan alkuperäisiin maksettuihin määriin, joista on vähennetty seuraavat erät: palautetut määrät, ennakkomaksuja vastaan kuitatut tukikelpoiset menot sekä arvioidut vuoden lopussa ennakkomaksuista vielä kuittaamatta olevat tukikelpoiset menot ja arvonalennukset.

Ennakkomaksujen tuottamat korot kirjataan sitä mukaa kuin ne kertyvät ja asianomaisen sopimuksen määräysten mukaisesti. Kertynyt korkotuotto arvioidaan mahdollisimman luotettavien tietojen perusteella vuoden lopussa ja merkitään taseeseen.

1.5.8 Saamiset

Saamiset kirjataan alkuperäiseen määräänsä, josta on vähennetty mahdollinen arvon alentuminen. Saamisten arvon alentuminen todetaan silloin, kun on objektiivista näyttöä siitä, ettei Euroopan unioni pysty perimään kaikkia määriä saamisten alkuperäisten ehtojen mukaisesti. Arvon alentumisena kirjattava määrä on omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kerrytettävissä olevan rahamäärän (joka on odotettavissa olevien vastaisten rahavirtojen nykyarvo, joka lasketaan diskonttaamalla kyseiset rahavirrat vastaavilta lainanottajilta perittävällä markkinakorolla) erotus. Arvon alentumista vastaava määrä kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan. Lisäksi kirjataan yleinen arvonalentuminen voimassa olevista perintämääräyksistä, joista ei ole siihen mennessä tehty erillistä arvonalentumiskirjausta. Ks. myös jäljempänä liitetieto [1.5.14](#), joka koskee vuoden lopussa kirjattavien siirtosaamisten käsittelyä.

1.5.9 Käteisvarat ja muut rahavarat

Käteisvaroja ja muita rahavaroja pidetään lyhytaikaisina varoina. Niihin kuuluvat muun muassa käteinen raha, pankeissa olevat vaadittaessa maksettavat talletukset, muut lyhytaikaiset erittäin likvidit sijoitukset, jotka erääntyvät enintään kolmen kuukauden kuluessa, ja luotolliset pankkitilit.

1.5.10 Työsuhde-etuudet

Eläkevastuut

Euroopan unionilla on etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä. Henkilöstö maksaa palkoistaan kolmasosan etuuksien aiheuttamista arvioiduista kustannuksista, mutta eläkevelkaa vastaavaa määrää ei rahastoida. Etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin liittyvä taseeseen merkittävä velka on etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan velvoitteen nykyarvo tilinpäätöspäivänä. Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan velvoitteen arvon laskevat vakuutusmatemaatikot soveltamalla ennakoituun etuusoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää. Velvoitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla järjestelystä maksettavat arvioidut tulevat rahavirrat käyttämällä maksettavien etuuksien kanssa saman valuutan määräisten valtion joukkovelkakirjalainojen korkoja, joiden erääntymisaika vastaa suunnilleen eläkevastuun erääntymisaikaa.

Kokemukseen perustuvista oikaisuista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan välittömästi tuotto- ja kululaskelmaan. Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tuotto- ja kululaskelmaan, paitsi jos eläkejärjestelyyn tehtävien muutosten edellytyksenä on, että työntekijät pysyvät palveluksessa määrätyn ajan (oikeuden syntymisajanjakso). Tässä tapauksessa takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot jaksotetaan tasapoistomenetelmällä oikeuden syntymisajanjakson aikana.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset sairausetuudet

Euroopan unioni tarjoaa työntekijöilleen terveydenhoitoetuuksia korvaamalla sairauskuluja. Juoksevaa hallintoa varten on perustettu erillinen rahasto (yhteinen sairausvakuutusjärjestelmä (RCAM)). Järjestelmästä hyötyvät nykyiset työntekijät, eläkeläiset, lesket ja heidän edunsaajansa. Muille edunsaajille kuin nykyisille työntekijöille (eläkeläiset, orvot jne.) myönnetty etuudet luokitellaan ”työsuhteen päättymisen jälkeisiksi etuuksiksi”. Näiden etuuksien luonteen vuoksi tarvitaan vakuutusmatemaattisia laskelmia. Taseeseen merkittävä velka määritetään vastaavin perustein kuin eläkevelvoitteita vastaava velka (ks. edellä).

1.5.11 Varaukset

Varaus kirjataan silloin, kun Euroopan unionilla on aikaisempien tapahtumien seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite kolmansia kohtaan, kun on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää resurssien siirtymistä pois unionista ja kun velvoitteen määrä on arvioitavissa luotettavasti. Vastaisia toiminnan tappioita varten ei tehdä varauksia. Kirjattava varaus on paras arvio olemassa olevan velvoitteen täyttämisen edellyttämistä menoista tilinpäätöspäivänä. Jos varaukseen liittyy suuri määrä eriä, velvoite arvioidaan painottamalla mahdolliset tulevat niihin liittyvillä todennäköisyyksillä (ns. odotusarvomenetelmä).

1.5.12 Rahoitusvelat

Rahoitusvelat luokitellaan tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattaviksi rahoitusveloiksi tai jaksotettuun hankintameno taseeseen merkittäviksi rahoitusveloiksi (lainat). Lainoja ovat

lainat luottolaitoksilta ja velkakirjalainat. Lainat kirjataan alun perin käypään arvoon, joka on saatu rahamäärä (saadun vastikkeen käypä arvo), josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmässä vaiheessa ne kirjataan jaksetettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmää soveltaen. Saadun rahamäärän, josta on vähennetty transaktiomenot, ja lunastusarvon välinen mahdollinen erotus kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan laina-aikana efektiivisen koron menetelmää soveltaen.

Lainat luokitellaan pitkäaikaisiksi veloiksi lukuun ottamatta niitä omaisuususeriä, joiden eräpäivä on alle 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä. Lainatuista varoista myönnettyissä luotoissa efektiivisen koron menetelmää ei olennaisuusseikkojen vuoksi saa soveltaa otto- ja antolainaukseen. Euroopan unionille koituneet transaktiomenot, jotka peritään lainansaajalta, kirjataan suoraan tuotto- ja kululaskelmaan.

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattaviin rahoitusvelkoihin sisältyvät johdannaiset, joiden käypä arvo on negatiivinen. Niitä käsitellään kirjanpidossa kuten tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavia rahoitusvaroja (ks. liitetieto [1.5.5.](#)).

1.5.13 Velat

Huomattava osa Euroopan unionin veloista ei liity tavaroiden tai palvelujen ostamiseen vaan ne ovat maksamattomia maksupyyntöjä tuensaajilta, joille on myönnetty avustuksia tai muuta EU:n rahoitusta. Ne kirjataan maksupyyntöissä esitetyn määrän suuruisiksi veloiksi, kun maksupyyntö vastaanotetaan. Rahoituksen hallinnoinnista vastaavat virkamiehet hyväksyvät tarkastuksen jälkeen kyseisten menojen tukikelpoisuuden. Tässä vaiheessa maksupyyntö arvioidaan hyväksyttyyn tukikelpoiseen määrään.

Tavaroiden ja palvelujen ostamisesta johtuvat velat kirjataan alkuperäiseen määrään laskun saapuessa, ja vastaavat menot kirjataan, kun Euroopan unioni on vastaanottanut ja hyväksynyt tavara- tai palvelutoimituksen.

1.5.14 Siirtovelat ja -saamiset sekä tulo- ja menoennakot

Euroopan unionin kirjanpitosääntöjen mukaan liiketoimet ja muut tapahtumat kirjataan tilinpäätöstä laadittaessa sille tilikaudelle, jolle ne kuuluvat. Tilikauden päättyessä siirtovelat kirjataan sen määrän mukaisesti, jonka arvioidaan vastaavan siirtovelvoitetta kyseisellä kaudella. Siirtovelkojen määrä lasketaan komission antamien yksityiskohtaisten käytännön toimintaohjeiden mukaisesti. Kyseisillä ohjeilla pyritään varmistamaan, että tilinpäätös antaa tilanteesta oikean ja riittävän kuvan.

Myös tulot kirjataan sille tilikaudelle, jolle ne kuuluvat. Jos EU:n toimittamia tavaroita tai palveluita ei vuoden lopussa ole vielä laskutettu tai jos sopimusvelvoite on olemassa (esim. perustamissopimuksen perusteella) vaikka laskua ei vielä ole tehty, tilinpäätöksen merkitään vastaava siirtosaaminen.

Vastaavasti jos vielä toimittamatta olevat tavarat tai palvelut on vuoden loppuun mennessä jo

laskutettu, vastaavat tulot merkitään tilinpäätökseen siirtovelaksi ja kirjataan vasta seuraavalla tilikaudella.

1.6 TUOTTO- JA KULULASKELMA

1.6.1 Tuotot

Muut kuin vaihtoon perustuvat tuotot

Tähän luokkaan kuuluu selvästi suurin osa EU:n tuloista. Luokkaan kuuluvat tulot ovat pääasiassa välittömiä ja välillisiä veroja sekä omiin varoihin kuuluvia määriä. Verojen lisäksi Euroopan unioni voi saada tuloja myös muilta osapuolilta (esim. tullimaksut, sakot ja lahjoitukset).

Alv- ja BKTL-varat

Tulot kirjataan sillä kaudella, jolla Euroopan unioni lähettää jäsenvaltioille pyynnön maksaa niiden rahoitusosuudet. Nämä summat arvostetaan ”pyydettyyn määrään”. Koska alv- ja BKTL-varat perustuvat asianomaista varainhoitovuotta koskeviin arvioihin, niiden määriä voidaan tarkistaa muutosten perusteella siihen saakka, kunnes jäsenvaltiot ilmoittavat lopulliset tiedot. Arvioon tehdyn muutoksen vaikutukset otetaan huomioon määrittäessä sen kauden nettoylijäämää tai -alijäämää, jolla muutos tapahtui.

Perinteiset omat varat

Saamiset ja niihin liittyvät tuotot kirjataan, kun vastaavat A-kirjanpitoon liittyvät kuukausikatsaukset saadaan jäsenvaltioilta (ml. kannetut tullimaksut ja sellaiset erääntyneet määrät, joille on vakuus ja joita ei ole riitautettu). Jäsenvaltioiden keräämät varainhoitovuotta koskevat tulot, joita ei ole vielä maksettu Euroopan unionille, arvioidaan tilinpäätöspäivänä ja merkitään taseeseen siirtosaamiseksi. B-kirjanpitoon liittyvät jäsenvaltioiden toimittamat neljännesvuosikatsaukset (ml. tullimaksut, joita ei ole kannettu ja joilla ei ole vakuutta, sekä vakuudelliset määrät, jotka velallinen on riitauttanut) kirjataan tuotoiksi, joista on vähennetty 25 prosenttia jäsenvaltioiden pidättäminä kantokuluina. Lisäksi tuotto- ja kululaskelmaan kirjataan arvonalennus, joka vastaa perimättä jäävien saamisten määrästä tehtyä arviota.

Sakot

Sakoista saatavat tuotot kirjataan silloin kun komissio on tehnyt päätöksen sakon määräämisestä ja asiasta on virallisesti ilmoitettu vastapuolelle. Jos yrityksen maksukykyä pidetään epävarmana, saamisen arvoa alennetaan kirjanpidossa. Sakkopäätöksen tekemisen jälkeen velallisen on kahden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta:

- joko hyväksyttävä päätös ja maksettava sakko määrääjassa, jolloin EU kirjaa saamisen lopullisesti perityksi
- tai oltava hyväksymättä päätöstä ja nostettava kanne EU:n lainsäädännön mukaisesti.

Sakko on kuitenkin aina maksettava kolmen kuukauden määräajassa, koska kanteella ei ole lykkäävää vaikutusta (EY:n perustamissopimuksen 242 artikla). Sakkoa vastaavalle määrälle voidaan tietyissä olosuhteissa komission tilinpitäjän suostumuksella antaa vaihtoehtoisesti pankkitakaus.

Jos velallinen, joka on jo maksanut sakon alustavasti, nostaa kanteen päätöksestä, sakkoa vastaava määrä esitetään ehdollisissa veloissa. Koska velallisen nostamalla kanteella ei kuitenkaan ole lykkäävää vaikutusta EU:n tekemään päätökseen, saatu rahamäärä käytetään saamisen kuittaamiseen. Jos maksun sijaan saadaan vakuus, sakko kirjataan saamiseksi. Jos pidetään mahdollisena, että unionin yleinen tuomioistuin antaa EU:n vastaisen tuomion, kirjataan varaus, joka kattaa kyseisen riskin. Jos alustavan maksun sijaan on saatu vakuus, saamisen määrää pienennetään kirjanpidossa vastaavasti. Euroopan unionin saamat korot, jotka kertyvät pankkitileiltä, joille saadut maksut talletetaan, kirjataan tuotoiksi, ja ehdollisten velkojen määrää korotetaan vastaavasti.

Tavaroiden ja palvelujen vaihdosta saatavat tuotot

Tavaroiden ja palvelujen myynnistä saatavat tuotot kirjataan silloin, kun niiden omistajuuteen liittyvät riskit ja edut siirtyvät olennaisilta osin ostajalle. Palvelujen tarjoamista koskevaan liiketoimeen liittyviä tuottoja kirjattaessa otetaan huomioon se, missä vaiheessa liiketoimi on tilinpäätöspäivänä.

Korkotuotot ja -kulut

Korkotuotot ja -kulut kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan efektiivisen koron menetelmää soveltaen. Tällä menetelmällä lasketaan rahoitusvaroihin tai -velkoihin kuuluvan erän jaksotettu hankintameno ja kohdistetaan korkotuotot ja -kulut asianomaiselle kaudelle. Efektiivistä korkokantaa laskiessaan Euroopan unioni arvioi rahavirrat ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot (kuten mahdollisuuden suorittaa maksu ennen eräpäivää), mutta huomioon ei oteta vastaisia luottotappioita. Laskelmaan sisällytetään kaikki sellaiset sopimuspuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit.

Siitä alkaen, kun rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai samankaltaisten rahoitusvarojen muodostaman ryhmän kirjanpitoarvoa on alennettu arvonalentumistappion johdosta, korkotuotto kirjataan käyttämällä sitä korkokantaa, jota on käytetty vastaisten rahavirtojen diskonttaamiseen arvonalentumistappiota määritettäessä.

Osinkotuotot

Osinkotuotot kirjataan silloin, kun oikeus maksun saamiseen on syntynyt.

1.6.2 Menot

Tavaroiden ja palvelujen ostamisesta aiheutuvat menot kirjataan silloin, kun Euroopan unioni vastaanottaa ja hyväksyy kyseiset tavarat ja palvelut. Ne arvostetaan laskun osoittamaan

alkuperäiseen hankintamenoon. Muut kuin vaihtoon perustuvat menot ovat tyypillisiä Euroopan unionille, ja ne muodostavat valtaosan unionin menoista. Ne liittyvät varojen siirtoon tuensaajille, ja ne voidaan jakaa kolmeen ryhmään: saamiset; sopimuksen mukaiset siirrot sekä harkinnanvaraiset avustukset; rahoitusosuudet ja lahjoitukset.

Siirrot kirjataan kuluiksi sille jaksolle, jonka aikana siirron perustana oleva tapahtuma toteutuu, edellyttäen, että siirto tapahtuu säännösten (varainhoitoasetus, henkilöstösäännöt tai muu lainsäädäntö) mukaisesti tai että siirron valtuuttava sopimus on allekirjoitettu. Lisäksi tuensaajan on täytettävä kaikki tukikelpoisuuskriteerit ja velvoitteen määrä on voitava arvioida riittävän luotettavasti.

Kun kirjausperusteet täyttävä maksupyyntö vastaanotetaan, tukikelpoinen määrä kirjataan kuluksi. Sellaiset vuoden loppuun mennessä kertyneet tukikelpoiset menot, jotka unioni on velkaa tuensaajille mutta joita ei vielä ole kirjattu, arvioidaan ja merkitään taseeseen siirtoveltoiksi.

1.7 EHDOLLISET VARAT JA VELAT

1.7.1 Ehdolliset varat

Ehdollinen omaisuuserä on mahdollinen omaisuuserä, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena ja jonka olemassaolo varmistuu vasta, kun yksi tai useampi epävarma tapahtuma, joka ei ole kokonaan Euroopan unionin määräysvallassa, toteutuu tai jää toteutumatta tulevaisuudessa. Ehdollinen omaisuuserä ilmoitetaan tilinpäätöksessä silloin kun se todennäköisesti tuottaa taloudellista hyötyä tai suorituspotentiaalia.

1.7.2 Ehdolliset velat

Ehdollinen velka on mahdollinen velvoite, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena ja jonka olemassaolo varmistuu vasta kun yksi tai useampi epävarma tapahtuma, joka ei ole kokonaan Euroopan unionin määräysvallassa, toteutuu tai jää toteutumatta tulevaisuudessa. Se voi olla myös olemassa oleva velvoite, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena mutta jota ei merkitä taseeseen, koska ei ole todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista hyötyä tai suorituspotentiaalia ilmentävien resurssien siirtymistä pois unionista tai (poikkeuksellisissa tapauksissa) velvoitteen suuruus ei ole määritettävissä riittävän luotettavasti.

2. TASEEN LIITETIEDOT

PITKÄAIKAISET VARAT

2.1 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

	<i>milj. euroa</i>
	Määrä
Kirjanpitoarvo 31.12.2008, brutto	134
Lisäykset	39
Luovutukset	(3)
Omaisuuksien väliset siirrot	0
Muut muutokset	1
Kirjanpitoarvo 31.12.2009, brutto	171
Kertyneet poistot 31.12.2008	78
Poistot varainhoitovuoden aikana	22
Luovutukset	(1)
Omaisuuksien väliset siirrot	0
Muut muutokset	0
Kertyneet poistot 31.12.2009	99
Kirjanpitoarvo 31.12.2009, netto	72
<i>Kirjanpitoarvo 31.12.2008, netto</i>	56

Suurin osa näistä määristä liittyy tietokoneohjelmistoihin.

2.2 AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Maa-alueiden ja niillä sijaitsevien rakennusten arvoa ei eräissä maissa voida erottaa toisistaan, koska maa ja rakennukset on hankittu yhtenä kokonaisuutena. Sellaisten maa-alueiden arvoa, josta ei tehdä poistoja, ei arvioida erikseen, ellei tämä osoittaudu tarpeelliseksi esimerkiksi uuden rakennuksen rakentamisesta aiheutuvien myöhemmin toteutuvien menojen tai osittaisen myynnin vuoksi.

Euroopan geostationaariseen navigointilisäjärjestelmään (EGNOS) liittyvät omaisuuserät siirrettiin Euroopan komissiolle vuoden 2009 aikana, ja ne on sisällytetty koneisiin ja laitteisiin joulukuun 31. päivästä 2009. Näiden omaisuuserien nettokirjanpitoarvo oli kyseisenä päivänä 11 miljoonaa euroa (40 miljoonan euron bruttoarvosta on vähennetty 29 miljoonan euron kertyneet poistot).

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

milj. euroa

	Maa-alueet ja rakennukset	Koneet ja laitteet	Irtaimisto ja ajoneuvot	Tietokone- laitteet	Muut aineelliset hyödykkeet	Rahoitus- leasing- sopimukset	Keskeneräiset hankinnat	YHTEENSÄ
Kirjanpitoarvo 31.12.2008, brutto	3 902	368	205	466	151	2 621	122	7 835
Lisäykset	39	89	20	57	17	29	141	392
Luovutukset	(1)	(15)	(20)	(56)	(6)	0	0	(98)
Omaisuuksien väliset siirrot	31	(2)	0	0	3	0	(32)	0
Muut muutokset	1	20	10	8	17	5	0	61
Kirjanpitoarvo 31.12.2009, brutto	3 972	460	215	475	182	2 655	231	8 190
Kertyneet poistot 31.12.2008	1 616	300	149	349	92	448		2 954
Poistot varainhoitovuoden aikana	127	66	16	60	17	163		449
Palautetut poistot	0	0	0	(2)	0	0		(2)
Luovutukset	(1)	(13)	(14)	(52)	(5)	0		(85)
Omaisuuksien väliset siirrot	0	(1)	0	0	1	0		0
Muut muutokset	0	3	4	4	3	1		15
Kertyneet poistot 31.12.2009	1 742	355	155	359	108	612		3 331
KIRJANPITOARVO 31.12.2009, NETTO	2 230	105	60	116	74	2 043	231	4 859
KIRJANPITOARVO 31.12.2008, NETTO	2 286	68	56	117	59	2 173	122	4 881

Rahoitusleasingsopimuksia ja niitä vastaavia sopimuksia koskevat maksamattomat menot esitetään taseessa pitkä- ja lyhytaikaisissa veloissa (ks. myös liitetiedot 2.15 ja 2.18.1). Ne jakautuvat seuraavasti:

Rahoitusleasingsopimukset										milj. euroa
Erän kuvaus	Kumulatiiviset menot (A)	Vastaisuudessa maksettavat määrät				Arvo yhteensä A+B	Omaisuuksiin liittyvät myöhemmin toteutuvat menot (C)	Omaisuuksien arvo A+B+C	Poistot (E)	Kirjanpitoarvo, netto = A + B + C + E
		Erääntymiseen < 1 vuosi	Erääntymiseen > 1 vuosi	Erääntymiseen > 5 vuotta	Velka yhteensä (B)					
Maa-alueet ja rakennukset	785	51	257	1 465	1 773	2 558	61	2 619	(598)	2 021
Muut aineelliset hyödykkeet	14	8	13	1	22	36	0	36	(14)	22
Yhteensä 31.12.2009	799	59	270	1 466	1 795	2 594	61	2 655	(612)	2 043
Yhteensä 31.12.2008	738	52	250	1 520	1 822	2 560	61	2 621	(448)	2 173

2.3 PITKÄAIKAISET SJOITUKSET

		<i>milj. euroa</i>	
	Liite-tieto	31.12.2009	31.12.2008
Osuudet osakkuusyrityksissä	2.3.1	382	278
Osuudet yhteisyrityksissä	2.3.2	196	145
Takuurahasto	2.3.3	1 240	1 091
Myytavissä olevat varat	2.3.4	561	564
Sijoitukset yhteensä		2 379	2 078

Tässä kohdassa on esitetty sijoitukset, joiden tarkoitus on Euroopan unionin toiminnan tukeminen. Kohta sisältää myös takuurahaston nettovarot.

2.3.1 Osuudet osakkuusyrityksissä

	<i>milj. euroa</i>			
	EIR	ARTEMIS	Clean Sky	Yhteensä
Määrä 31.12.2008	278	0	0	278
Hankinnat	26	10	75	111
Osuus nettoylijäämästä/(-alijäämästä)	(2)	(3)	(1)	(6)
Muut oman pääoman muutokset	(1)	0	0	(1)
Määrä 31.12.2009	301	7	74	382

Osuuksia osakkuusyrityksissä käsitellään kirjanpidossa pääomaosuusmenetelmää soveltaen (ks. lisätietoja liitetiedossa [1.3](#)). Seuraavat kirjanpitoarvot on kohdistettu EU:lle käyttäen perusteena sen prosenttilukuna ilmaistuja osuuksia osakkuusyrityksissä.

	<i>milj. euroa</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Varat	420	295
Velat	(38)	(17)
Tulot	17	23
Ylijäämä/(alijäämä)	(6)	10

Euroopan investointirahasto (EIR)

Euroopan investointirahasto (EIR) toimii Euroopan unionin rahoituslaitoksena. Se on erikoistunut tarjoamaan riskipääomaa ja takauksia pk-yrityksille. Komissio oli 31.12.2009 mennessä merkinnyt EIR:n osakepääomasta yhteensä 861 miljoonaa euroa (koko osakepääoma oli 2 940 miljoonaa euroa). Merkitty summa on 29,29 prosenttia EIR koko osakepääomasta. Komissio on maksanut merkitsemästään osuudesta 20 prosenttia. Jäljelle jäävää osuutta, joka on 689 miljoonaa euroa, ei vielä ole vaadittu maksettavaksi – ks. myös liitetieto [5.13.2](#). Komission ja Euroopan investointipankin (EIP) välisen vuonna 2005 allekirjoitetun sopimuksen mukaan komissio voi milloin tahansa myydä osakkeensa EIP:lle hintaan, joka vastaa EIR:n arvoa jaettuna liikkeeseen laskettujen osakkeiden kokonaismäärällä. Myyntioption arvo on lähellä nollaa, koska osakkeiden myyntihinnan määrittämisessä käytettävä kaava vastaa EIR:n oman pääoman nettomäärän määrittämisessä käytettävää kaavaa. EU:n osakkuus on näin 29,29 prosenttia EIR:n nettovarallisuudesta, ja

omistusosuuden arvo 31.12.2009 oli 301 miljoonaa euroa (2008: 278 miljoonaa euroa). Tästä summasta 2 miljoonaa euroa on varainhoitovuoden 2009 tulosta (tappio)). Varainhoitovuodelta 2008 saatiin vuonna 2009 osinkoa yhteensä 4 miljoonaa euroa.

Yhteiset teknologia-aloitteet

Yhteisten teknologia-aloitteiden muodossa toteutetut julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuushankkeet ovat EY:n perustamissopimuksen 171 artiklassa tarkoitettuja yhteisyrityksiä, jotka on perustettu Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategian tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteiset teknologia-aloitteet ovat julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuushankkeita, jotka paneutuvat EU:n tasolla strategisiin osa-alueisiin, joilla tutkimus ja innovaatiot ovat keskeisen tärkeitä Euroopan kilpailukyvyllä. Yhteiset teknologia-aloitteet ovat seitsemännen tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroidin puiteohjelman uusi osa, jolla tuetaan laajaa, monikansallista tutkimustoimintaa. Niiden avulla julkisen ja yksityisen sektorin kumppanit tuodaan yhteen, jotta voidaan määrittää yhteiskunnan kehityksen kannalta tärkeät yhteiset tavoitteet sekä yhdistää rahoitusresurssit ja osaaminen, joilla nämä tavoitteet saavutetaan. Yhteiset teknologia-aloitteet ovat uusi yhteistyömuoto, jolla saavutetaan EU:n johtajien Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategiassa asettamat tavoitteet. Vuoden 2009 aikana käynnistettiin ensimmäiset kolme yhteistä teknologia-aloitetta: jäljempänä kuvatut ARTEMIS-yhteisyritys ja Clean Sky -yhteisyritys sekä IMI-yhteisyritys, jota kuvaillaan liitetiedossa 2.3.2. Vaikka ARTEMIS ja Clean Sky ovat juridisesti yhteisyrityksiä, tilinpäätöksessä niitä on pidettävä osakkuusyrityksinä, koska komissiolla on niissä huomattava vaikutusvalta.

ARTEMIS-yhteisyritys

Tämä yhteisyritys perustettiin toteuttamaan sulautettuihin tietotekniikkajärjestelmiin liittyvä yhteinen teknologia-aloite yksityissektorin toimijoiden kanssa. Euroopan unionin, jota edustaa komissio, omistusosuus oli 100 prosenttia (7 miljoonaa euroa) 31.12.2009. EU:n (suuntaa antava) rahoitusosuus voi olla enimmillään 420 miljoonaa euroa.

Clean Sky -yhteisyritys

Tällä yhteisyrityksellä pyritään vauhdittamaan puhtaan lentoliikenneteknologian kehittämistä, validointia ja demonstroidintia EU:ssa. Erityisesti tavoitteena on luoda perin pohjin innovatiivinen lentoliikennejärjestelmä ja vähentää lentoliikenteen ympäristövaikutuksia. Euroopan unionin, jota edustaa komissio, omistusosuus oli 99,41 prosenttia (74 miljoonaa euroa) 31.12.2009. EU:n (suuntaa antava) rahoitusosuus voi olla tässä hankkeessa enimmillään 800 miljoonaa euroa.

2.3.2 Osuudet yhteisyrityksissä

	milj. euroa				
	Galileo	SESAR	ITER	IMI	Yhteensä
Määrä 31.12.2008	0	103	42	0	145
Hankinnat	0	28	39	81	148
Osuus nettotuloksesta	0	(51)	(46)	0	(97)
Määrä 31.12.2009	0	80	35	81	196

Osuuksia yhteisyrityksissä käsitellään kirjanpidossa pääomaosuusmenetelmää soveltaen (ks. lisätietoja liitetiedossa [1.3](#)). Seuraavat kirjanpitoarvot on kohdistettu EU:lle käyttäen perusteena sen prosenttilukuna ilmaistuja osuuksia yhteisyrityksissä.

milj. euroa

	31.12.2009	31.12.2008
Pitkäaikaiset varat	48	0
Lyhytaikaiset varat	192	154
Pitkäaikaiset velat	0	0
Lyhytaikaiset velat	(44)	(9)
Tulot	72	37
Menot	(169)	(93)

Selvitystilassa oleva Galileo-yhteisyritys

Galileo-yhteisyritys asetettiin selvitystilaan vuoden 2006 lopussa, ja kyseinen menettely on yhä käynnissä. Selvitystilassa olevan Galileo-yhteisyrityksen nettovarallisuus oli vuoden lopussa 0 euroa. Tuloja tai menoja ei ollut, koska yhteisyrityksellä ei ollut toimintaa ja se oli edelleen selvitystilamenettelyssä vuonna 2009. Investoinnin arvo 31.12.2009 oli näin 0 euroa. Arvo on laskettu vähentämällä 585 miljoonan euron investoinnista kyseiseen ajankohtaan mennessä kertyneistä tappioista unionille kuuluva 585 miljoonan euron osuus.

Vuonna 2004 perustettu eurooppalaisen GNSS-järjestelmän valvontaviranomainen, joka konsolidoidaan unionin tilinpäätökseen, otti 1. tammikuuta 2007 virallisesti hoitaakseen Galileo-yhteisyrityksen tehtävät. Asetuksen (EY) N:o 683/2008 tultua voimaan eurooppalaisten GNSS-ohjelmien hallinnoijan tehtävät siirtyivät valvontaviranomaiselta komissiolle. Toimintojen ja tehtävien siirto valvontaviranomaiselta komissiolle tuli voimaan 1.1.2009.

SESAR-yhteisyritys

Sesar-yhteisyrityksen tarkoituksena on varmistaa Euroopan ilmaliikenteen hallintajärjestelmän uudenaikaistaminen ja eurooppalaisen ilmaliikenteen hallinnan yleissuunnitelman nopea täytäntöönpano koordinoimalla ja keskittämällä alan tutkimus- ja kehitystoimintaa EU:ssa. Komission omistusosuus SESAR-yhteisyrityksessä oli 87,4 prosenttia (80 miljoonaa euroa) 31.12.2009, kun se oli 103 miljoonaa euroa vuonna 2008. Komission (suuntaa antava) rahoitusosuus Sesar-yhteisyrityksessä on enimmillään 700 miljoonaa euroa vuosina 2007–2013.

Fuusioenergia-alan kansainvälinen ITER-organisaatio (ITER International)

Fuusioenergia-alan kansainvälisen ITER-organisaation toiminnassa ovat mukana Euroopan unioni, Kiina, Intia, Venäjä, Korea, Japani ja Yhdysvallat. ITER perustettiin hallinnoimaan ITER-laitteistoa, kannustamaan fuusioenergian tutkimuksessa ja jäsenten kehitysohjelmissa työskenteleviä laboratorioita, laitoksia ja henkilöstöä hyödyntämään ITER-laitteistoa, edistämään yleistä tietämystä fuusioenergiasta ja lisäämään sen hyväksyntää sekä hoitamaan muita tehtäviä, jotka ovat tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi.

EU:n (Euratomin) rahoitusosuus ITER-organisaatiossa toteutetaan Fusion for Energy

-yhteisyrityksen kautta. Rahoitusosuuksia on myös jäsenvaltioilla ja Sveitsillä. Kokonaisrahoitusosuutta pidetään oikeudellisesti Euratomin rahoitusosuutena ITER-organisaatiossa, eikä jäsenvaltioilla ja Sveitsillä ole omistusosuutta ITER-organisaatiossa. Koska EU:lla on oikeudellisesti omistusosuus ITER International -yhteisyrityksessä, EU:n on esitettävä kyseinen omistus konsolidoidussa tilinpäätöksessään.

Euratomin omistusosuus ITER-yhteisyrityksessä oli 47 prosenttia (35 miljoonaa euroa) 31.12.2009, kun se oli 42 miljoonaa euroa vuonna 2008. Euratomin (suuntaa antava) rahoitusosuus ITER-organisaatiossa on yhteensä 7 649 miljoonaa euroa vuosina 2007–2041.

Innovatiiviset lääkkeet -aloite (IMI Joint Technology Initiative on Innovative Medicines)

IMI-yhteisyritys oli kolmas vuonna 2009 käynnistetty yhteinen teknologia-aloite. Sillä tuetaan kilpailua edeltävän vaiheen lääketutkimusta ja -kehitystä jäsenvaltioissa ja assosioituneissa maissa. Tavoitteena on lisätä tutkimusinvestointeja biolääketieteen alalla sekä lisätä pk-yritysten osallistumista yhteisyrityksen toimintaan. Euroopan unionin, jota edustaa komissio, omistusosuus oli 99,1 prosenttia (81 miljoonaa euroa) 31.12.2009. EU:n (suuntaa antava) rahoitusosuus voi olla enimmillään miljardi euroa 31.12.2017 mennessä.

2.3.3 Takuurahasto

Takuurahaston nettovarot		<i>milj. euroa</i>
	31.12.2009	31.12.2008
Myytavissä olevat varat	1 050	887
Käteisvarat ja muut rahavarat	<u>191</u>	<u>205</u>
Varat yhteensä	1 241	1 092
Velat yhteensä	(1)	(1)
Nettovarot	1 240	1 091

Ulkosuhteisiin liittyviä hankkeita varten perustetusta takuurahastosta katetaan lainat, joille EU on myöntänyt takauksen neuvoston päätöksellä. Tällaisiin kuuluvat etenkin Euroopan unionin ulkopuolelle myönnetyt Euroopan investointipankin (EIP) lainat, makrotaloudellisena rahoitusapuna myönnettyt lainat ja unionin ulkopuolisille maille myönnettyt Euratom-lainat. Takuurahasto on pitkäaikainen väline, jolla katetaan EU:n takaamiin lainoihin liittyvät maksujen laiminlyönnit, minkä takia sitä voidaan pitää pitkäaikaisena sijoituksena. Tästä on osoituksena se, että lähes 76 prosentilla myytävissä olevista omaisuuseristä maturiteetti on 1–10 vuotta. Takuurahastoa rahoitetaan EU:n yleisestä talousarviosta maksettavilla varoilla, joiden määrä on 9 prosenttia toimenpiteiden pääoma-arvosta, rahaston sijoitusten korkotuotoilla ja maksuvelvoitteensa laiminlyöneiltä velallisilta perityillä varoilla, jos rahastosta on suoritettu maksuja takauksen perusteella. Kaikki vuotuiset ylijäämät palautetaan Euroopan unionin yleisen talousarvion tulotaulukossa olevaan tätä tarkoitusta varten varattuun budjettikohtaan.

Euroopan unionin on tehtävä takuuvaraus unionin ulkopuolisille maille myönnettyjä lainoja varten. Varauksen tarkoituksena on kattaa takuurahaston rahoitustarpeet ja tarvittaessa sellaiset takauksiin perustuvat vaatimukset, joiden määrä ylittää rahastossa käytettävissä olevat varat. Käytännössä varauksella varmistetaan, että nämä määrät voidaan kattaa talousarviosta. Tämä yhteensä 1 472 miljoonan euron varaus vastaa takuurahaston

tavoitemäärää, joka on 9 prosenttia laina- ja takauskannasta 31.12.2009. Takuurahaston nettovarat olivat 1 240 miljoonaa euroa 31.12.2009. Nettovarallisuuden ja varauksen määrän välinen erotus vastaa EU:n talousarviosta rahastoon maksettavaa 232 miljoonan euron määrää. Myytävissä olevien vieraan pääoman ehtoisten arvopaperien salkusta kirjattiin 16 miljoonan euron arvoiset käyvän arvon muutokset omaan pääomaan vuonna 2009 (15 miljoonaa euroa vuonna 2008).

2.3.4 Myytävissä olevat varat

Tähän kohtaan sisältyvät hankitut sijoitukset ja osuudet, joiden tavoitteena on auttaa tuensaajia kehittämään liiketoimintaansa.

Pitkäaikaiset myytävissä olevat varat

milj. euroa

	EBRD	Riskipää- omatoimet	ETF- käynnistys- järjestelmä	Euroopan Kaakkois- Eurooppa- rahasto (EFSE)	Muut	Yhteensä
Määrä 31.12.2008	157	204	133	67	3	564
Hankinnat	0	11	52	26	19	108
Luovutukset ja luopumiset	0	(26)	(4)	0	0	(30)
Uudelleenarvostuksesta johtuva lisäys/(vähennys); siirto omaan pääomaan	0	(14)	(14)	3	0	(25)
Kurssitappiot	0	(42)	0	0	0	(42)
Arvonalentumistappio	0	(1)	(13)	0	0	(14)
Määrä 31.12.2009	157	132	154	96	22	561

Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki (EBRD)

Komissio on merkinnyt EBRD:n 20 miljardin euron kokonaispääomasta 3 prosenttia. Merkitystä pääomasta maksettavaksi vaadittu osuus oli tilinpäätöspäivänä 157 miljoonaa euroa, joka on maksettu kokonaisuudessaan. Jäljellä olevat maksut pääomasta, jota ei ole vaadittu maksettavaksi, ovat 443 miljoonaa euroa (ks. myös liitetieto [5.13.1](#)). EBRD:n osakkeita ei noteerata pörssissä. Lisäksi EBRD:n perussääntöön sisältyy sopimusperusteisia rajoituksia, jotka koskevat mm. omistusosuuksien myyntiä ja joiden mukaan omistusosuus voidaan myydä enintään hankintahintaan ja vain nykyisille osakkeenomistajille. Komission omistusosuus EBRD:ssä arvostetaan tämän vuoksi hankintahintaan, josta on vähennetty mahdolliset arvonalentumiset.

Riskipääomatoimet

Riskipääomatoimilla myönnetään rahoituksenvälittäjille varoja oman pääoman ehtoisten sijoitusten rahoittamiseksi. Euroopan investointipankki hallinnoi näitä toimia, jotka rahoitetaan Euroopan naapuruuspolitiikkaan tarkoitetuista varoista.

Muut sijoitukset

Suurimmat tähän kohtaan kuuluvista määristä liittyvät kasvu- ja työllisyysohjelmaan sekä EIR:n hallinnoimiin MAP- ja CIP-ohjelmiin, joilla tuetaan pk-yritysten perustamista ja käynnistysvaiheessa olevien pk-yritysten rahoittamista investoimalla sopiviin erikoistuneisiin pääomasijoitusrahastoihin (154 miljoonaa euroa). Kohta sisältää myös 96 miljoonan euron sijoitukset vaihtuvapääomaisena sijoitusyhtiönä (SICAV) toimivaan Euroopan Kaakkois-Euroopparahastoon (EFSE). EFSE:n päätavoitteena on edistää Kaakkois-Euroopan talouskehitystä ja vaurastumista tarjoamalla kestävää ja täydentävää kehitysrahoitusta paikallisten rahoituksenvälittäjien kautta. Muihin sijoituksiin sisällytettiin vuonna 2009 myös uusi 19 miljoonaan sijoitus Southeast Europe Energy Efficient -rahastoon (SE4F).

2.4 LAINAT

Tässä kohdassa esitetään Euroopan unionin myöntämät lainat, joiden erääntymiseen on yli vuosi.

<i>milj. euroa</i>			
	Liitetieto	31.12.2009	31.12.2008
Euroopan unionin talousarviosta myönnetty ja selvitystilassa olevan EHTY:n myöntämät lainat	2.4.1	169	179
Lainavaroista myönnetty luotot	2.4.2	10 595	3 386
Lainat yhteensä		10 764	3 565

2.4.1 Euroopan unionin talousarviosta myönnetty ja selvitystilassa olevan EHTY:n myöntämät lainat

milj. euroa

	Erityisehdoin myönnettyt lainat	Selvitystilassa oleva EHTY	Yhteensä
Yhteensä 31.12.2008	150	29	179
Takaisinmaksut	(19)	(5)	(24)
Kirjanpitoarvon muutos	12	2	14
Yhteensä 31.12.2009	143	26	169

Erityisehdoin myönnettyt lainat

Tähän kohtaan kuuluvat erityisehdoin myönnettyt lainat ovat halpakorkoisia lainoja, joita myönnetään osana EU:n ulkopuolisten maiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Kaikki lainat erääntyvät yli 12 kuukautta vuoden lopun jälkeen. Lainojen efektiivinen korko on 7,73–12,36 prosenttia.

Selvitystilassa olevan EHTY:n lainat asunto-olojen parantamiseksi

Asunto-olojen parantamiseksi myönnettyt lainat ovat EHTY:n omista varoista EHTY:n perustamissopimuksen 54 artiklan ja kyseisen artiklan 2 kohdan mukaisesti myönnettyjä lainoja. Lainoista maksetaan kiinteä 1 prosentin korko, joten lainat ovat halpakorkoisia lainoja. Näiden lainojen efektiivinen korko on 2,806–22,643 prosenttia. Näiden lainojen osalta käypänä arvona käytetään transaktion hintaa sen toteutumishetkellä eikä mahdollisia edullisia korkoja oteta huomioon. Näin toimitaan käytännön syistä ja olennaisuusseikkojen vuoksi.

2.4.2 Lainavaroista myönnettyt luotot

milj. euroa

	Makrotaloudelliseen rahoitus-apuun liittyvät lainat	Euratom-lainat	Maksutalouselainat	Selvitystilassa oleva EHTY	Yhteensä
Yhteensä 31.12.2008	663	494	2 004	338	3 499
Uudet lainat	25	7	7 200	0	7 232
Takaisinmaksut	(95)	(11)	0	(88)	(194)
Valuuttakurssierot	0	(1)	0	16	15
Kirjanpitoarvon muutos	(6)	(5)	99	(5)	83
Yhteensä 31.12.2009	587	484	9 303	261	10 635
Määrä, jonka eräpäivään < 1 vuosi	40	0	0	0	40
Määrä, jonka eräpäivään > 1 vuosi	547	484	9 303	261	10 595

Makrotaloudellisena rahoitusapuna myönnettävät lainat

Makrotaloudellinen rahoitusapu on politiikkalähtöinen rahoitusväline, josta myönnetään sitomatonta ja kohdentamatonta maksutasetukea ja/tai talousarviotukea EU:n aluetta maantieteellisesti lähellä oleville kumppanimaille. Makrotaloudellinen rahoitusapu muodostuu keskipitkän ja/tai pitkän aikavälin lainoista tai avustuksista tai tällaisten lainojen ja avustusten tarkoituksenmukaisesta yhdistelmästä. Yleensä sillä täydennetään Kansainvälisen valuuttarahaston tukemille rakennemuutos- ja uudistusohjelmille myönnettyä rahoitusta. Komissio ei ole saanut ulkopuolisilta takauksia näille lainoille, mutta takurahasto on taannut ne (ks. liitetieto [2.3.3](#)).

Euratom-lainat

Euratom on Euroopan unionin oikeushenkilö, jota edustaa Euroopan komissio. Jäsenvaltioille myönnettävillä Euratom-lainoilla rahoitetaan jäsenvaltioissa toteutettavia investointihankkeita, jotka liittyvät ydinsähkön teolliseen tuotantoon ja polttoainekiertoön tarkoitettuihin teollisiin laitoksiin. Kolmansille maille myönnettävät Euratom-lainat on tarkoitettu toimivien tai rakenteilla olevien ydinvoimalaitosten ja ydinpolttoainekiertoön liittyvien laitosten turvallisuuden ja tehokkuuden parantamiseen.

Komissio on saanut näille lainoille ulkopuolisilta takauksia yhteensä 481 miljoonaa euroa (486 miljoonaa euroa vuonna 2008).

Maksutaselainat

Maksutaselaina on politiikkalähtöinen rahoitusväline, joka on otettu uudelleen käyttöön, jotta EU:n jäsenvaltioille voidaan tarjota keskipitkän aikavälin rahoitustukea tämänhetkessä talous- ja rahoituskriisissä. Välineellä mahdollistetaan lainojen myöntäminen jäsenvaltioille, joilla on maksutasetta tai pääomatasetta koskevia vaikeuksia tai jota tällaiset vaikeudet vakavasti uhkaavat. Tästä järjestelystä voivat saada tukea vain ne jäsenvaltiot, jotka eivät ole ottaneet euroa käyttöön. Lainojen enimmäismääräksi on vahvistettu 50 miljardia euroa, ja niille myönnetään vakuudet EU:n yleisestä talousarviosta.

Vuoden 2008 marraskuun ja vuoden 2009 lopun välisenä aikana lainoja myönnettiin yhteensä 14,6 miljardia euroa. Unkarille on myönnetty maksutaselainaa 6,5 miljardia euroa, josta 2 miljardia euroa maksettiin vuonna 2008. Laina erääntyy joulukuussa 2011. Lisäksi vuonna 2009 maksettiin yhteensä 3,5 miljardia euroa (lainat erääntyvät marraskuussa 2014 ja huhtikuussa 2016). Latvialle on myönnetty maksutaselainaa 3,1 miljardia euroa, josta 2,2 miljardia euroa maksettiin vuoden 2009 aikana. Lainaerät erääntyvät huhtikuussa 2014 ja tammikuussa 2015. Maaliskuussa 2010 maksettiin 0,5 miljardin euron lainaerä, joka erääntyy toukokuussa 2019. Romanianle on myönnetty maksutaselainaa 5 miljardia euroa, josta 1,5 miljardia euroa maksettiin vuonna 2009 (erääntyy tammikuussa 2015) ja miljardi euroa maaliskuussa 2010 (erääntyy toukokuussa 2019).

Selvitystilassa olevan EHTY:n myöntämät lainat

Erä sisältää lähinnä selvitystilassa olevan EHTY:n perustamissopimuksensa 54 ja 56 artiklan mukaisesti lainavaroista myöntämät luotot sekä kolme noteeraamatonta vieraan pääoman ehtoista arvopaperia, jotka EIP on laskenut liikkeeseen maksukyvyttömän velallisen sijaan tulleen velallisenä. EHTY pitää kyseiset arvopaperit hallussaan niiden erääntymiseen (vuonna 2017 ja vuonna 2019) saakka kattaakseen vastaavien ottamiensa lainojen takaisinmaksun. Kirjanpitoarvon muutos vastaa kertyneen koron muutosta lisättynä kyseiselle vuodelle jaksoitetulla, oikeuksien syntymisajankohtana maksettujen palkkioiden ja kyseisenä ajankohtana aiheutuneiden transaktiokustannusten osuudella. Laskennassa on käytetty efektiivisen koron menetelmää.

Seuraavasta taulukosta käy ilmi efektiivinen korko (joka ilmoitetaan korkojen vaihteluvälinä).

Lainat	31.12.2009	31.12.2008
Makrotaloudellinen rahoitusapu	0,9625 %–4,54 %	3,022 %–5,29 %
Euratom	1,071 %–5,76 %	3,428 %–5,76 %
Maksutaselainat	3,125 %–3,625 %	3,25 %
Selvitystilassa oleva EHTY	0,346 %–5,8103 %	3,072 %–5,8103 %
		(*)

(*) Vaihteluvälin yläraja liittyy koronvaihtosopimuksella katettuun kiinteäkorkoiseen lainaan.

2.5 PITKÄAIKAISET ENNAKKOMAKSUT

Ennakkomaksun takaisinperinnälle tai käytölle asetettu määräaika ratkaisee sen, kirjataanko se lyhyt- vai pitkäaikaiseksi ennakkomaksuksi. Ennakkomaksun käyttö määritellään hankkeesta tehdyssä sopimuksessa. Jos ennakkomaksun palauttamiselle tai käytölle asetettu määräaika on alle 12 kuukauden kuluessa raportointipäivästä, maksu kirjataan lyhytaikaiseksi ennakkomaksuksi, ja se kuuluu lyhytaikaisiin varoihin. Jäljelle jäävä määrä kirjataan pitkäaikaisiin varoihin.

ENNAKKOMAKSUT YHTEENSÄ

milj. euroa

	31.12.2009	31.12.2008
Pitkäaikaiset ennakkomaksut (ks. jäljempänä)	39 750	29 023
Lyhytaikaiset ennakkomaksut (ks. jäljempänä liitetieto 2.9)	9 077	10 262
Ennakkomaksut yhteensä	48 827	39 285

Ennakkomaksujen osalta saadut vakuudet

Tämä erä sisältää vakuudet, joita Euroopan unioni edellyttää joissakin tapauksissa tuensaajilta maksaessaan näille ennakkomaksuja. Tällaisista vakuuksista ilmoitetaan kaksi arvoa, jotka ovat nimellisarvo ja käypä arvo. Kun kyse on nimellisarvosta, kirjauksen synnyttävä tapahtuma liittyy vakuuden olemassaoloon. Kun kyse on käyvästä arvosta, kirjauksen synnyttävä tapahtuma on ennakkomaksun suorittaminen ja/tai kuittaukset, jotka tämän jälkeen tehdään ennakkomaksua vastaan. Komissiolle ennakkomaksujen kattamiseksi annettujen vakuuksien nimellisarvo 31.12.2009 oli 936 miljoonaa euroa. Vakuuksien käypä arvo oli 724 miljoonaa euroa. Joulukuun 31. päivänä 2008 vakuuksien nimellisarvo oli 968 miljoonaa euroa ja käypä arvo 769 miljoonaa euroa. Erotuksella käytännössä katetaan ennakkomaksuja, jotka on hyväksytty ja kirjattu kuluiksi, mutta jotka saatetaan joutua perimään takaisin tulevaisuudessa.

Tiettyt seitsemän tutkimuksen ja teknologian kehittämisen puiteohjelman (FP7) mukaisesti suoritettut ennakkomaksut kuuluvat käytännössä osallistujien takuurahastoon – 31.12.2009 mennessä ennakkomaksuja oli suoritettu yhteensä 2,7 miljardia euroa. Takuurahasto on monenkeskinen väline, jolla pyritään kattamaan EU:n ja osallistujien taloudelliset riskit FP7:n epäsuorien toimien toteuttamisen aikana. Takuurahaston pääoma ja korot muodostavat suoritustakuun. Kaikki avustuksina toteutettaviin epäsuoriin toimiin osallistuvat tahot maksavat 5 prosenttia EU:n kokonaisrahoitusosuudesta takuurahaston pääomaan toimen voimassaoloaikana (tällaisiin avustuksiin liittyy komission kirjanpidossa aina ennakkomaksu). Näin ollen osallistujat omistavat takuurahaston, ja komissio EU:n edustajana on toimeenpaneva elin. Epäsuoran toimen päätyttyä osallistujille palautetaan niiden takuurahastoon maksama pääomaosuus kokonaisuudessaan, paitsi jos velvoitteensa laiminlyöneet tuensaajat ovat aiheuttaneet takuurahastolle tappioita. Tällöin tuensaajille palautetaan vähintään 80 prosenttia maksetusta rahoitusosuudesta. Osallistujien takuurahasto turvaa näin sekä EU:n että toimiin osallistuvien taloudelliset edut. Osallistujat olivat maksaneet osallistujien takuurahastoon yhteensä 561 miljoonaa euroa 31.12.2009 mennessä (274 miljoonaa euroa vuonna 2008) – ks. myös liitetieto 11.

PITKÄAIKAISET ENNAKKOMAKSUT

milj. euroa

Hallinnointitapa	31.12.2009	31.12.2008
Suora keskitetty hallinnointi	1 148	1 351
Välillinen keskitetty hallinnointi	486	275
Hajautettu hallinnointi	347	90
Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa	37 199	26 764
Hallinnointi yhteistyössä kansainvälisten järjestöjen kanssa	568	543
Muiden toimielinten ja virastojen toteuttama	2	0
Pitkäaikaiset ennakkomaksut yhteensä	39 750	29 023

Merkittävimmät pitkäaikaiset ennakkomaksut liittyvät rakennetoimiin, joita rahoitetaan ohjelmakaudella 2007–2013 aluekehitysrahastosta, sosiaalirahastosta, maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta, koheesiorahastosta ja kalatalousrahastosta. Koska monet näistä hankkeista ovat luonteeltaan pitkäaikaisia, niihin liittyvien ennakkomaksujen olisi oltava käytettävissä yli vuoden ajan. Tällaiset ennakkomaksut esitetään sen vuoksi pitkäaikaisissa varoissa. Pitkäaikaisia ennakkomaksuja, joista Euroopan unioni on oikeutettu saamaan korkoja tuensaajilta, on yhteensä 1 607 miljoonaa euroa.

Määrän lisäys vuonna 2009 johtui pääasiassa siitä, että jäsenvaltioille maksettiin yhteensä 5 miljardia euroa ennakkomaksujen kolmantena eränä: 2,6 miljardia euroa maksettiin koheesiorahaston kautta, 1,8 miljardia euroa maksettiin maatalouden kehittämisen maatalousrahaston kautta ja 0,6 miljardia euroa sosiaalirahaston kautta. Lisäksi talouskriisin vuoksi kullekin ohjelmalle suoritettiin elvytyspakettiin liittyviä lisämaksuja yhteensä 6,2 miljardia euroa (3,9 miljardia euroa maksettiin koheesiorahaston ja maatalouden kehittämisen maatalousrahaston ja 2,3 miljardia euroa sosiaalirahaston kautta). Hajautettua hallinnointia koskevien määrien kasvu johtuu pääasiassa ennakkomaksuista, joita ehdokasmaille maksettiin osana liittymistä valmistelemaan tukivälineeseen (IPA) kuuluvia ohjelmia.

2.6 PITKÄAIKAISET SAAMISET

milj. euroa

	31.12.2009	31.12.2008
Saamiset jäsenvaltioilta	26	24
EHTY:n henkilöstölainat	10	13
Muut	2	2
Vakuudet ja talletukset	17	6
Yhteensä	55	45

Saamiset jäsenvaltioilta ovat selvitystilassa olevan EHTY:n saamia entisiltä jäsenyyteen valmistautuvilta mailta.

LYHYTAIKAiset VARAT

2.7 VAIHTO-OMaisuUS

	<i>milj. euroa</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Tutkimusmateriaali	62	73
Muut	15	12
YHTEENSÄ	77	85

Tutkimusvälineitä hallinnoi ja pitää hallussa yhteinen tutkimuskeskus. Suurin osa vaihto-omaisuudesta on Geeliin sijoitettuja vertailumateriaaleja (ydin- ja muita aineita). Näillä varastoilla on strategista merkitystä, ja niillä varaudutaan ennakoimattomiin pyyntöihin tulevaisuudessa kriisitilanteissa. Muuhun vaihto-omaisuuteen kuuluvat myös EGNOS-hankkeen vaihto-omaisuus, julkaisutoimiston hallussa ja/tai hallinnassa olevista julkaisuista muodostuva vaihto-omaisuus ja rokoteaineet.

2.8 LYHYTAIKAiset SijoITUKSET

Lyhytaikaiset sijoitukset muodostuvat myytävissä olevista rahoitusvaroista, jotka on hankittu tuoton saamiseksi tai joita pidetään hallussa tietyn varojen rakenteen saavuttamiseksi tai toissijaisen likviditeettilähteen muodostamiseksi, ja jotka voidaan näin myydä likviditeettitarpeiden tai koronmuutosten mukaan. Vuonna 2008 tähän kohtaan kirjattiin myös 7 miljoonan euron arvosta kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä varoja.

Myytävissä olevat varat

	<i>milj. euroa</i>		
	Selvitystilassa oleva EHTY	Muut	Yhteensä
Määrä 31.12.2008	1 464	82	1 546
Hankinnat	560	255	815
Luovutukset ja luopumiset	(573)	(32)	(605)
Jaksotettuun hankintamenoon tehdyt oikaisut	(1)	0	(1)
Kirjanpitoarvon muutos	8	3	11
Uudelleenarvostuksesta johtuva lisäys; siirto omaan pääomaan	25	0	25
Määrä 31.12.2009	1 483	308	1 791

Kaikki selvitystilassa olevan EHTY:n myytävissä oleviin varoihin kuuluvat sijoitukset ovat toimivilla markkinoilla noteerattavia euromääräisiä vieraan pääoman ehtoisia arvopapereita. Vuonna 2010 erääntyvien vieraan pääoman ehtoisten arvopapereiden (käypä) arvo 31.12.2009 oli 242 miljoonaa euroa (126 miljoonaa euroa vuonna 2008).

Muiden määrien kasvu johtuu uusista hankinnoista, jotka liittyvät riskinjakorahoitusvälineeseen (Risk Sharing Finance Facility, RSFF, 195 miljoonaa euroa) ja Euroopan laajuisten liikenneverkkojen lainavakuusvälineeseen (LGTT, 60 miljoonaa euroa).

2.9 LYHYTAIKAISET ENNAKKOMAKSUT

<i>milj. euroa</i>		
Hallinnointitapa	31.12.2009	31.12.2008
Suora keskitetty hallinnointi	2 924	3 055
Välillinen keskitetty hallinnointi	1 990	930
Hajautettu hallinnointi	700	326
Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa	2 550	5 304
Hallinnointi yhteistyössä kansainvälisten järjestöjen kanssa	832	608
Muiden toimielinten ja virastojen toteuttama	81	39
Lyhytaikaiset ennakkomaksut yhteensä	9 077	10 262

Lyhytaikaisten ennakkomaksujen vähentyminen johtuu siitä, että osa yhteisesti hallinnoitaviin rakennetoimiin kuuluvista rahoitettavista hankkeista on päätösvaiheessa (kauteen 2000–2006 kuuluvat ohjelmat), kun taas uusille hankkeille (kauteen 2007–2013 kuuluvat ohjelmat) suoritettiin kolmas ennakkomaksuerä vuonna 2009, mutta se kirjattiin pitkäaikaisiin varoihin, kuten liitetiedossa 2.5 selitetään. Välillisen keskitetyn hallinnoinnin alaan kuuluvien lyhytaikaisten ennakkomaksujen lisäys johtuu toimintojen siirrosta komissiolta uusille toimeenpanovirastoille pääasiassa tutkimuksen ja kehittämisen alalla. Lyhytaikaisia ennakkomaksuja, joista Euroopan unioni on oikeutettu saamaan korkoja tuensaajilta, on yhteensä 4 629 miljoonaa euroa.

2.10 LYHYTAIKAISET SAAMISET

<i>milj. euroa</i>		
	31.12.2009	31.12.2008
Lyhytaikaiset lainat	216	114
Lyhytaikaiset saamiset	4 519	6 128
Sekalaiset saamiset	16	23
Siirtosaamiset ja menoennakot	3 912	5 655
Yhteensä	8 663	11 920

2.10.1 Lyhytaikaiset lainat

Nämä määrät muodostuvat pääasiassa sellaisista lainoista (41 miljoonaa euroa), jotka erääntyvät alle 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä (makrotaloudellisen rahoitusavun lainoihin liittyvät 40 miljoonaa euroa, ks. edellä liitetieto 2.4). Tähän kohtaan sisältyvät myös selvitystilassa olevan EHTY:n määräaikaistalletukset:

Määräaikaistalletukset		<i>milj. euroa</i>
		Yhteensä
Määrä 31.12.2008		0
Lisäys		174
Siirtyvät erät		1
Määrä 31.12.2009		175

2.10.2 Lyhytaikaiset saamiset

milj. euroa

Tiliryhmä	31.12.2009			31.12.2008		
	Bruttomäärä	Arvon- alennus	Nettoarvo	Bruttomäärä	Arvon- alennus	Nettoarvo
Tuensaajat	277	(76)	201	243	(79)	164
Sakot	3 370	(133)	3 237	4 590	(96)	4 494
Jäsenvaltiot	2 198	(1 191)	1 007	2 576	(1 204)	1 372
Muut	76	(2)	74	111	(13)	98
Yhteensä	5 921	(1 402)	4 519	7 520	(1 392)	6 128

Tuensaajat

Nämä ovat perintämääräyksiä, jotka on viety kirjanpitoon 31.12.2009 vahvistettuina, perimättä olevina saamisina ja joita ei vielä ole otettu mihinkään muuhun kohtaan taseen vastaavaa-puolella.

Sakot

Tähän kohtaan sisältyy komission määäämiin sakkoihin liittyvä perittävä yhteismäärä 3 370 miljoonaa euroa. Tämän saamisen arvoa alennettiin 133 miljoonaa euroa. Kasvanut arvonalennus johtuu siitä, että talous- ja finanssikriisin vuoksi joitakin uusia sakkoja ei voitu kattaa alustavilla maksuilla tai pankkitakauksilla. Lisäksi joidenkin sakkojen osalta on vielä kesken nopeutettu menettely Euroopan unionin tuomioistuimessa. Joulukuun 31. päivään 2009 mennessä näihin saamisiin liittyen oli saatu yhteensä 2 952 miljoonan euron vakuudet (2 403 miljoonaa euroa vuonna 2008), mikä osoittaa sakon maksajan aikovan hakea asiaan muutosta. On huomattava, että edellä mainitusta yhteismäärästä 290 miljoonaa euroa ei ollut erääntynyt 31.12.2009 mennessä.

Saamiset jäsenvaltioilta

milj. euroa

	31.12.2009	31.12.2008
Euroopan maatalouden tukirahaston saamiset		
Euroopan maatalouden tukirahaston saamiset	627	684
Arvonalennus	(350)	(392)
Yhteensä	277	292
Maksettu, jäsenvaltioilta perittävä alv	38	36
Omat varat		
A-kirjanpitoon kirjatut määrät	89	97
Erilliseen kirjanpitoon kirjatut määrät	1 260	1 260
Arvonalennus	(841)	(812)
Muut	25	16
Yhteensä	533	561
Muut saamiset jäsenvaltioilta	159	483
Yhteensä	1 007	1 372

- Euroopan maatalouden tukirahaston saamiset

Kohtaan on kirjattu jäsenvaltioiden ilmoittamat ja vahvistamat saamiset (tilanne 15.10.2009) maataloustukirahaston tuensaajilta per 31.12.2009. Summasta on vähennetty 20 prosentin osuus, jonka jäsenvaltiot pidättävät hallintokustannusten kattamista varten. Lisäksi on arvioitu saamisten määrä jaksolta, joka ulottuu edellä tarkoitetun ilmoituksen jättämisestä vuoden 2009 joulukuun 31. päivään. Komissio tekee lisäksi arvion arvonalennuksesta, joka vastaa sitä osaa tuensaajien velasta, jota ei todennäköisesti saada perittyä takaisin. Arvonalennuksen kirjaaminen ei kuitenkaan merkitse sitä, että komissio luopuisi kyseisten määrien perimisestä.

- Omat varat

Tätä kohtaa tarkasteltaessa olisi otettava huomioon, että jäsenvaltioilla on oikeus pidättää kantamistaan perinteisistä omista varoista kantokuluina 25 prosenttia. Edellä esitetyt luvut ovat tämän vuoksi nettomääriä, joista on vähennetty kyseinen osuus. Jäsenvaltioilta oleviin saamisiin on jäsenvaltioiden toimittamien arvioiden perusteella tehty 841 miljoonan euron arvonalennus. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että komissio olisi luopunut arvonalennusta vastaavien määrien perimisestä.

- Muut saamiset jäsenvaltioilta

Muut saamiset jäsenvaltioilta sisältävät 72 miljoonaa euroa takaisinperittäviä varoja (120 miljoonaa euroa vuonna 2008) ja 8 miljoonaa euroa maataloustukirahaston ennakkomaksuja (244 miljoonaa euroa vuonna 2008).

2.10.3 Siirtosaamiset ja menoennakot

	<i>milj. euroa</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Siirtosaamiset	3 655	5 402
Menoennakot	230	223
Muut	27	30
Yhteensä	3 912	5 655

Tämä kohta sisältää useita eriä, joista suurin on 3 655 miljoonan euron siirtosaaminen.

	<i>milj. euroa</i>	
Siirtosaamiset	31.12.2009	31.12.2008
Omat varat	2 209	2 576
Käyttötarkoitukseensa sidotut maataloustulot, marras- ja joulukuu	940	1 261
Sokerialan rakenneuudistus	0	911
Maataloustukirahasto: täytäntöönpanematta olevat rahoitusoikaisupäätökset	0	368
Koheesio- ja aluekehitysrahastot: rahoitusoikaisut	404	146
Euroopan kalatalousrahasto	0	32
Muut siirtosaamiset	102	108
Siirtosaamiset yhteensä	3 655	5 402

Muihin siirtosaamisiin kuuluvia eriä ovat pääasiassa viivästyskorot, kertyneet pankkikorot sekä ennakkomaksuista kertyneet korot.

Kohtaan on kirjattu myös yhteensä 230 miljoonan euron menoennakot, joiden sisältämistä eristä merkittävimmät ovat kolmansien maiden kanssa tehtyihin kahdenvälisiin kalastussopimuksiin liittyvät 53 miljoonan euron maksut, Eurooppa-kouluihin liittyvät 36 miljoonan euron maksut, 44 miljoonan euron toimestovuokrat, 22 miljoonan euron menot toimestotiloihin tehtävistä muutoksista ja 17 miljoonan euron korkomaksut vuokratuista käyttöomaisuushyödykkeistä.

2.11 KÄTEISVARAT JA MUUT RAHAVARAT

	<i>milj. euroa</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Käteisvarat, joihin ei kohdistu rajoituksia:		
Tilit valtiokonttoreissa ja keskuspankeissa	10 958	15 039
Käyttötilit	1 967	1 415
Ennakkomaksutilit	42	35
Siirrot (siirrettävinä olevat käteisvarat)	9	26
Lyhytaikaiset talletukset ja muut rahavarat	1 486	1 456
Yhteensä	14 462	17 971
Käteisvarat, joihin kohdistuu rajoituksia	8 910	5 753
Yhteensä	23 372	23 724

2.11.1 Käteisvarat, joihin ei kohdistu rajoituksia

Käteisvarat, joihin ei kohdistu rajoituksia, kattavat kaikki EU:n rahavarat, joita säilytetään jäsenvaltioissa ja Efta-maissa olevilla EU:n tileillä (valtiokonttori tai keskuspankki) tai käyttötileillä, ennakkomaksutileillä, lyhytaikaisina talletuksina talletustileillä tai käteiskassoissa.

Valtiokonttoreissa ja keskuspankeissa olevien varojen edellisvuotta pienempi määrä vuoden lopussa johtuu siitä, että jäsenvaltioille oli palautettava vuoden 2010 alussa lisätalousarvion nro 10/2009 mukaisesti 3,5 miljardia euroa. Edellisenä vuonna kyseinen määrä oli 6,6 miljardia euroa. Kyseinen vastuu esitetään lyhytaikaisissa veloissa – ks. myös jäljempänä liitetieto [2.18.2](#)). Käteisvarojen määrään vuoden lopussa vaikutti myös toistaiseksi käyttämättömistä käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista saadut 2,7 miljardin euron käteisvarat (5,1 miljardia euroa vuonna 2008), joita ei voida palauttaa jäsenvaltioille, ja 1,4 miljardin euron erä (1,7 miljardia euroa vuonna 2008), joka varattiin kattamaan vuodelle 2010 siirrettyjä maksumäärärahoja. Talousarvion toteutuma (2,3 miljardia euroa) on myös palautettava jäsenvaltioille pienentämällä niiden maksettavaksi vuonna 2010 tulevia määriä.

Lyhytaikaisiin talletuksiin sisällytetyt määrät ovat pääasiassa varoja, jotka EU on antanut ulkopuolisten tahojen hoidettavaksi ja joilla toteutetaan EU:n talousarviosta rahoitettavia yksittäisiä ohjelmia.

2.11.2 Käteisvarat, joihin kohdistuu rajoituksia

Käteisvarat, joihin kohdistuu rajoituksia, sisältävät määrät, jotka komissio on saanut määraamiensä sakkojen perusteella sellaisissa tapauksissa, joissa asian käsittely on vielä kesken. Näitä varoja säilytetään erityisillä talletustileillä, joita ei käytetä muihin tarkoituksiin.

PITKÄAIKAISET VELAT

2.12 TYÖSUHDE-ETUUDET

	<i>milj. euroa</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Eläkkeet – henkilöstö	33 316	32 867
Eläkkeet – muut	663	696
Yhteinen sairausvakuutusjärjestelmä	3 263	3 993
Yhteensä	37 242	37 556

2.12.1 Eläkkeet – henkilöstö

Henkilöstösääntöjen 83 artiklan mukaan eläkejärjestelmän mukaiset etuudet maksetaan EU:n talousarviosta. Näitä eläkevastuita ei rahastoida, mutta jäsenvaltiot ovat sitoutuneet yhdessä rahoittamaan kyseiset etuudet eläkemenojen rahoittamista varten vahvistetun jakoperusteen mukaisesti. Virkamiehet rahoittavat lisäksi suorittamallaan pakollisilla eläkemaksuilla kolmanneksen eläkejärjestelmän menoista pitkällä aikavälillä. Virkamiesten maksuosuutta (tällä hetkellä 11,3 prosenttia peruspalkasta) tarkistetaan vuosittain, ja sitä muutetaan tarvittaessa sen takaamiseksi, että eläkemaksuilla kyetään joka vuosi rahoittamaan kolmannes vuoden aikana hankituista eläkeoikeuksista.

Eläkejärjestelmän vastuita arvioitiin 31.12.2009 henkilöstön ja eläkkeellä olevan henkilöstön määrän sekä kyseisenä päivänä voimassa olleiden henkilöstösääntöjen perusteella. Arviointi kattoi vanhuus-, työkyvyttömyys- ja leskeneläkkeisiin liittyvät etuudet sekä työkyvyttömyysavustuksen. Arviointi tehtiin kansainvälisen tilinpäätösstandardin IPSAS 25 (ja näin ollen myös EU:n kirjanpitosäännön nro 12) mukaisesti. Standardin mukaan työnantaja määrittää eläkevastuun määrän vakuutusmatemaattisin perustein ja ottaa huomioon työssäoloaikana kertyvät etuudet sekä arviot palkankorotuksista. Eläkevastuut arvioidaan niin sanotulla ennakoituun etuusoikeusyksikköön perustuvalla vakuutusmatemaattisella menetelmällä (projected unit credit method).

Seuraavassa on lueteltu tärkeimmät arviointipäivänä tiedossa olleet vakuutusmatemaattiset oletukset, joita on käytetty arvioinnissa:

Vakuutusmatemaattiset oletukset	31.12.2009	31.12.2008
Nimellinen diskonttokorko	4,5 %	3,9 %
Ennustettu inflaatiovauhti	2,5 %	1,8 %
Reaalinen diskonttokorko	2,0 %	2,1 %
Avioliiton todennäköisyys: mies/nainen	84 %/38 %	84 %/38 %
Yleinen palkkatason nousu / eläkkeiden yleinen uudelleenarvostus	0 %	0,3 %

Laskelmissa käytettiin vuoden 2008 kansainvälistä virkamiesten elinaikataulukkoa. Virkamiehen oletettiin lähtevän eläkkeelle täydet eläkeoikeudet saavutettuaan. Tässä yhteydessä otettiin huomioon varhaiseläkkeeseen liittyvät vähennykset sekä Barcelonassa asetettu tavoite, jonka mukaan eläkkeellelähtöä olisi pyrittävä myöhentämään enintään 65-vuotiaaksi. Bruttoeläkkeiden ja perhe-etuuksien laskenta perustuu henkilöstösääntöihin.

Eläkevastuut koskevat näin seuraavien henkilöryhmien aiemmin määritellyjä oikeuksia:

- (1) Kaikkien Euroopan unionin eläkejärjestelmään kuuluvien toimielinten ja virastojen palveluksessa oleva henkilöstö 31.12.2009.
- (2) Toimielinten palveluksesta lopullisesti tai väliaikaisesti lähtenyt henkilöstö, jolla on eläkeoikeuksia Euroopan unionin virkamiesten eläkejärjestelmässä (edellyttäen, että kyseiset virkamiehet ovat olleet unionin palveluksessa vähintään 10 vuotta).
- (3) Vanhuuseläkettä saavat entiset virkamiehet ja toimihenkilöt.
- (4) Työkyvyttömyyseläkettä saavat entiset virkamiehet ja toimihenkilöt.
- (5) Työkyvyttömyysavustusta saavat entiset virkamiehet ja toimihenkilöt.
- (6) Perhe-eläkkeen saajat (lesket, lapset, huollettavat).

Keskeiset eläkevastuissa 31.12.2008 jälkeen tapahtuneet muutokset:

<i>milj. euroa</i>	
Henkilöstön eläkevastuun muutos	Määrä
Eläkevastuu 31.12.2008 (brutto)	36 495
Työsuoritukseen perustuvat menot	1 360
Korkomenot	1 456
Maksetut etuudet	(1 035)
Vakuutusmatemaattiset voitot	(1 248)
Uudesta henkilöstöstä johtuva muutos	187
Eläkevastuu 31.12.2009 (brutto)	37 215

Eläkevastuista voidaan todeta seuraavaa:

- Vastuiden vakuutusmatemaattinen bruttoarvo 31.12.2009 oli 37 215 miljoonaa euroa (36 495 miljoonaa euroa vuonna 2008). Tähän on lisätty korjauskertoimen vaikutus, joka on 1 079 miljoonaa euroa (1 277 miljoonaa euroa vuonna 2008). Edunsaajien maksamat verot vähennetään bruttovastuun kokonaismäärästä. Näin saadaan nettovastuu, joka kirjataan taseeseen (maksetuista eläkkeistä vähennetään vero, joka on EU:n tuloa eläkkeiden maksuvuonna). Nettovastuu eli veroilla vähennetty bruttovastuu oli 31.12.2009 arviolta 33 316 miljoonaa euroa.
- Eläkejärjestelmän jäsenmäärä kasvoi 5 082 henkilöllä. Lisäys koskee pääasiassa tilapäisiä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja Euroopan parlamentin jäsenten avustajia. Avustajat sisällytetään järjestelmään nyt ensimmäistä kertaa.

2.12.2 Eläkkeet – muut

Tämä kohta sisältää komission, unionin tuomioistuimen (ja yleisen tuomioistuimen) ja tilintarkastustuomioistuimen nykyisten ja entisten jäsenten sekä neuvoston pääsihteerien, Euroopan oikeusasiamiesten, Euroopan tietosuojavaltuutettujen ja Euroopan unionin virkamiestuomioistuimen jäsenten eläkevastuut. Kohtaan on sisällytetty myös eräiden parlamentin jäsenten eläkevastuut.

2.12.3 Yhteinen sairausvakuutusjärjestelmä

Tilinpäätöstä varten määritetään myös sellaisen yhteiseen sairausvakuutusjärjestelmään liittyvän vastuun arvioitu arvo, joka EU:lla on eläkkeellä olevan henkilöstönsä osalta. Tämän vastuun bruttomäärän arvioidaan olevan 3 535 miljoonaa euroa. Nettovastuu lasketaan vähentämällä bruttovastuusta järjestelmän varat (272 miljoonaa euroa). Laskelmiin on sisällytetty EU:n toimielinten ja virastojen työtehtävissä toimivat virkamiehet ja eläkeläiset ja heidän perheensä sekä komission, unionin tuomioistuimen, tilintarkastustuomioistuimen ja neuvoston nykyiset ja entiset jäsenet sekä Euroopan oikeusasiamiehet ja Euroopan tietosuojavaltuutetut. Laskelmissa on sovellettu samaa diskonttokorkoa ja palkkatason yleistä nousua kuin henkilöstön eläkkeitä arvostettaessa (ks. edellä). Vastuun pieni vähennys johtuu pääasiassa vakuutusmatemaattisten oletusten muutosten aiheuttamista voitoista.

milj. euroa

Muutos yhteisen sairausvakuutusjärjestelmän vastuissa	Määrä
Vastuu 31.12.2008 (brutto)	4 248
Tavanomaiset menot	168
Korkomenot	169
Maksetut etuudet	(85)
Vakuutusmatemaattiset voitot	(965)
Vastuu 31.12.2009 (brutto)	3 535
josta vähennetään järjestelmän varat	(272)
Vastuu 31.12.2009 (netto)	3 263

2.13 PITKÄAIKAISET VARAUKSET

milj. euroa

	31.12.2008	Lisä-varaukset	Käyttämättä olevat peruutetut määrät	Käytetyt määrät	Siirretty lyhytaikaiseen/lyhytaikaisesta	Arvioiden muutos	31.12.2009
Oikeus-tapaukset	421	54	(50)	(12)	0	0	413
Ydinlaitosten purkaminen	819	0	0	0	(22)	111	908
Rahoitus-varaukset	12	67	0	0	(3)	0	76
Muut	89	45	(12)	(37)	(13)	0	72
Yhteensä	1 341	166	(62)	(49)	(38)	111	1 469

Oikeustapaukset

Tässä kohdassa esitetään arvio käsiteltävinä oleviin oikeustapauksiin liittyvistä määristä, jotka todennäköisesti tulevat maksettaviksi vuoden 2010 jälkeen. Suurin tällainen summa (409 miljoonaa euroa) liittyy 31.12.2009 vielä käsiteltävinä olleisiin oikeustapauksiin, jotka koskevat maataloustukirahaston menoihin liittyviä rahoitusoikaisuja ja maatalousmenoja.

Ydinlaitosten purkaminen

Vuonna 2008 riippumaton asiantuntijaryhmä päivitti vuonna 2002 laatimaansa selvitystä Yhteisen tutkimuskeskuksen ydinlaitosten purkamiseen ja jätehuolto-ohjelmaan liittyvistä kustannuksista. Tilinpäätökseen merkitty varaus perustuu asiantuntijaryhmän tarkistettuun arvioon, joka on 1 222 miljoonaa euroa (alkuperäinen arvio oli 1 145 miljoonaa euroa). Varaukseen tehtiin EU:n tilinpäätössääntöjen mukaisesti inflaatiokorjaus, minkä jälkeen se diskontattiin nettomääräiseen nykyarvoonsa. Varauksen arvoksi 31.12.2009 saatiin näin yhteensä 930 miljoonaa euroa. Tämä kokonaismäärä jaetaan osuuteen, joka todennäköisesti maksetaan vuonna 2010 (22 miljoonaa euroa), ja osuuteen, joka maksetaan myöhemmin (908 miljoonaa euroa). Koska ohjelman kestoksi on arvioitu noin 30 vuotta, edellä esitetty arvio on jossain määrin epävarma ja lopulliset kustannukset voivat poiketa esitetyistä arvioista.

Rahoitusvaraukset

Euroopan investointirahasto (EIR) voi vuosina 1998 ja 2001 käynnistetyissä pk-yritysten takausjärjestelmissä ja kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelmaan kuuluvassa vuonna 2007 käynnistetyssä pk-yritysten takausjärjestelmässä myöntää komission puolesta omissa nimissään takauksia, joihin liittyvät riskit kantaa komissio. Nostettuihin ja nostamattomiin luottoihin liittyviin takauksiin sovelletaan kuitenkin enimmäismäärää. Rahoitusvaraukset vastaavat tilinpäätöspäivänä näissä järjestelmissä summaa, joka saadaan vähentämällä rahoituksen välittäjille olevasta maksuvelvoitteesta kyseiseen päivään mennessä tehdyt maksuvaatimukset (netto). Pitkän aikavälin rahoitusvaraukset on diskontattu niiden nettomääräiseen nykyarvoon.

Muut varaukset

Pääosa näistä varauksista liittyy maksuihin, joita EU arvioi joutuvansa suorittamaan eläintautien hätärahastosta erälle jäsenvaltioille tiettyjen eläintautiepidemioiden torjumiseksi. Nämä maksut ovat arvion mukaan 60 miljoonaa euroa (101 miljoonaa euroa vuonna 2010), ja ne jaetaan maksuihin, jotka todennäköisesti suoritetaan vuonna 2010 (25 miljoonaa euroa), ja maksuihin, jotka todennäköisesti suoritetaan myöhemmin (35 miljoonaa euroa).

2.14 PITKÄAIKAISET RAHOITUSVELAT

2.14.1 Lainanotto

Laina	31.12.2008	Uudet lainat	Takaisinmaksut	Valuuttakurssierot	Kirjanpitoarvon muutos	milj. euroa
						31.12.2009
Makro-taloudellinen rahoitusapu	663	25	(95)	-	(6)	587
Maksutase-lainat	2 004	7 200	-	-	99	9 303
Euratom	494	7	(11)	(1)	(5)	484
Selvitystilassa oleva EHTY	282	-	(67)	18	(8)	225
Yhteensä	3 443	7 232	(173)	17	80	10 599

Pitkä- ja lyhytaikainen lainanotto

milj. euroa

Lainanotto	Erääntymiseen < 1 vuosi	Erääntymiseen > 1 vuosi	Yhteensä 31.12.2009
Makrotaloudellinen rahoitusapu	40	547	587
Maksutaselainat	-	9 303	9 303
Euratom	-	484	484
Selvitystilassa oleva EHTY	-	225	225
Yhteensä	40	10 559	10 599

Tässä kohdassa esitetään Euroopan unionin ottamat lainat, joiden erääntymiseen on yli vuosi. Lainanotto sisältää velkakirjalainat, joiden määrä on 10 324 miljoonaa euroa (3 131 miljoonaa euroa vuonna 2008). Kirjanpitoarvon muutos vastaa kertyneen koron muutosta, johon on selvitystilassa olevan EHTY:n lainanoton osalta lisätty kyseiselle vuodelle jaksettu osuus oikeuksien syntymisajankohtana aiheutuneista olennaisista transaktiokustannuksista. Laskennassa on käytetty efektiivisen koron menetelmää. Seuraavasta taulukosta käy ilmi efektiivinen korko (joka ilmoitetaan korkojen vaihteluvälinä).

Lainanotto	31.12.2009	31.12.2008
Makrotaloudellinen rahoitusapu	0,9625 %–4,54 %	3,022 %–5,29 %
Euratom	0,9031 %–5,6775 %	3,348 %–5,6775 %
Maksutaselainat	3,125 %–3,625 %	3,25 %
Selvitystilassa oleva EHTY	0,346 %–9,2714 %	4,939 %–11,875 % (*)

(*) Vaihteluvälin yläraja liittyy koronvaihtosopimuksella katettuun kiinteäkorkoiseen lainaan.

2.15 MUUT PITKÄAIKAISET VELAT

milj. euroa

	31.12.2009	31.12.2008
Rahoitusleasingvelat	1 736	1 770
Erissä maksettavat rakennukset	395	403
Muut	47	53
Yhteensä	2 178	2 226

Tämä kohta sisältää pääasiassa sellaiset rahoitusleasingvelat, joiden erääntymiseen on yli vuosi (ks. edellä liitetieto 2.2). Tähän kohtaan sisältyvät myös eräisiin sellaisiin komission ostamiin rakennuksiin liittyvät määrät, joiden ostohinta maksetaan erissä. Kyse ei ole leasingsoimuksista, koska rakennusten omistusoikeus siirtyi komissiolle heti hankintahetkellä.

LYHYTAIKAISET VELAT

2.16 LYHYTAIKAISET VARAUKSET

milj. euroa

	31.12.2008	Lisä- varaukset	Käyttä- mättä olevat peruutetut määrät	Käytetyt määrät	Siirrot muihin otsakkeisiin / muista otsakkeista	Arvioiden muutos	31.12.2009
Oikeustapauk- set	16	18	(3)	(1)	0	0	30
Ydinlaitosten purkaminen	89	0	0	(28)	22	(61)	22
Rahoitus- varaukset	202	14	(50)	(41)	3	0	128
Muut	41	7	(23)	(5)	13	0	33
Yhteensä	348	39	(76)	(75)	38	(61)	213

Tämä kohta sisältää alle vuoden kuluessa erääntyviin velkoihin liittyvät varaukset.

2.17 LYHYTAIKAISET RAHOITUSVELAT

Tämä erä sisältää **40 miljoonaa euroa** sellaisia lainoja (liitetieto **2.14.1**), jotka erääntyvät 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä (vuonna 2008 määrä oli 94 miljoonaa euroa, johon lisättiin vielä 25 miljoonan euron määrä, joka liittyi kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin velkainstrumentteihin).

2.18 MUUT LYHYTAIKAISET VELAT

	<i>milj. euroa</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Alle vuoden kuluessa erääntyvät pitkäaikaiset velat	71	64
Lyhytaikaiset velat	15 260	12 026
Sekalaiset velat	133	115
Siirtovelat ja tuloennakot	78 420	77 472
Yhteensä	93 884	89 677

2.18.1 Alle vuoden kuluessa erääntyvät pitkäaikaiset velat

	<i>milj. euroa</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Rahoitusleasingvelat	59	52
Muut	12	12
Yhteensä	71	64

2.18.2 Lyhytaikaiset velat

	<i>milj. euroa</i>	
Velkalaji	31.12.2009	31.12.2008
Jäsenvaltiot	14 903	11 386
Toimittajat ja muut vastaavat	944	1 175
Määrät, joiden tukikelpoisuus tarkistettava	(587)	(535)
Yhteensä	15 260	12 026

Lyhytaikaisiin velkoihin sisältyy Euroopan unionin saamia, avustusten yhteydessä toimitettuja maksupyyntöjä. Maksupyyntöissä ilmoitettu määrä kirjataan velkoihin, kun maksupyyntö on vastaanotettu. Jos vastapuolena on jäsenvaltio, ne luokitellaan vastaavasti. Hankintoihin liittyvät veloitus- ja hyvityslaskut käsitellään samaa menettelyä noudattaen. Tällaiset maksupyyntö on otettu huomioon tilikautta päätettäessä. Seuraavalla tilikaudella suoritettaviksi tulevat tukikelpoiset määrät on tilikautta päätettäessä arvioitu ja kirjattu siirtovelaksi (ks. edellä liitetieto **2.18.3**), ja määrät, joiden tukikelpoisuutta ei vielä ole tutkittu, on jätetty avoimiksi niiden määrien tileille, joiden tukikelpoisuus on vielä tarkistettava. Jotta varojen ja velkojen määrää ei arvioitaisi liian suureksi, lyhytaikaisiin velkoihin on kirjattu maksettava nettomäärä.

Jäsenvaltiot

Merkittävimmät tähän kohtaan kirjatut määrät ovat rakennerahastotoimiin liittyvät, maksamatta olevat 11 160 miljoonan euron maksupyynnot (4 660 miljoonaa euroa vuonna 2008). Tähän kohtaan sisältyy myös 3 524 miljoonan euron määrä, joka palautetaan jäsenvaltioille vuoden 2009 lopulla vahvistetun lisätalousarvion mukaisesti (6 627 miljoonaa euroa vuonna 2008). Kyseinen määrä maksettiin jäsenvaltioille helmikuussa 2010.

Toimittajat ja muut vastaavat

Tähän kohtaan sisältyvät avustusten ja hankesopimusten perusteella maksettavien määrien lisäksi julkisille organisaatioille ja konsolidoimattomille yhteisöille (esimerkiksi EKR) maksettavat määrät.

Määrät, joiden tukikelpoisuus tarkistettava

Velkoihin on tehty 587 miljoonan euron vähennys. Summa vastaa tukikelpoisuuden tarkistamista odottavien maksupyyntöjen sellaista osuutta, jota ei pidetä tukikelpoisena. Suurimmat määrät liittyvät rakennetoimia toteuttaviin pääosastoihin.

2.18.3 Siirtovelat ja tuloennakot

	milj. euroa	
	31.12.2009	31.12.2008
Siirtovelat	76 435	77 260
Tuloennakot	1 976	50
Muut	9	162
Yhteensä	78 420	77 472

Siirtovelat on jaoteltu seuraavasti:

Siirtovelat		milj. euroa	
	31.12.2009	31.12.2008	
Maataloustukirahaston siirtovelat:			
Menot 16.10.2009–31.12.2009	32 087	30 415	
Suora tuki	12 195	12 682	
Sokerialan rakenneuudistus	735	3 787	
Muut	(55)	(13)	
Maataloustukirahasto yhteensä:	44 962	46 871	
Rakennetoimien siirtovelat:			
Maaseuturahasto ja EMOTR:n tukiosasto	9 076	7 004	
Euroopan aluekehitysrahasto ja innovatiiviset toimenpiteet	11 777	10 687	
Koheesiorahasto	980	2 810	
Liittymistä edeltävä rakennepolitiikan väline (ISPA)	3	4	
Euroopan sosiaalirahasto	<u>5 411</u>	<u>4 596</u>	
Rakennerahastot yhteensä:	27 247	25 101	
Muut siirtovelat:			
T&K	1 687	1 978	
Muut	<u>2 539</u>	<u>3 310</u>	
Muut yhteensä:	4 226	5 288	
Siirtovelat yhteensä	76 435	77 260	

Aiempien vuosien hitaan alun jälkeen rakennetoimien vuosien 2007–2013 ohjelmat saavuttivat tavanomaisen tasonsa vuonna 2009, minkä vuoksi niitä koskevat määrät ovat kasvaneet. Kyseistä lisäystä kompensoi sokerialan rakenneuudistukseen liittyvien siirtovelkojen vähentyminen, koska näyttää siltä, että osaa kyseisistä varoista ei todellisuudessa käytetä.

Tuloennakkojen merkittävä lisäys johtuu siitä, että kaksi jäsenvaltiota maksoi etukäteen vuodelle 2010 kuuluvia omien varojen rahoitusosuuksiaan.

NETTOVARAT

2.19 RAHASTOT

	<i>milj. euroa</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Käyvän arvon rahasto	69	41
Muut rahastot:		
Takuurahasto	1 472	1 276
Uudelleenarvostusrahasto	57	57
Lainanotto- ja lainanantotoiminta	1 511	1 528
Muut	<u>214</u>	<u>213</u>
Yhteensä	3 254	3 074
Yhteensä	3 323	3 115

2.19.1 Käyvän arvon rahasto

Myytavissä olevien varojen käyvän arvon muutokset merkitään tilinpäätössääntöjen mukaisesti käyvän arvon rahastoon.

2.19.2 Muut varat

Takuurahasto

Takuurahaston toimintaa käsitellään myös liitetiedossa **2.3.3**. Tähän erään on kirjattu takuurahaston tavoitesumma, joka on 9 prosenttia rahaston takaamista vastuista. Tavoitesumma on samalla rahaston varojen vähimmäismäärä.

Uudelleenarvostusrahasto

Uudelleenarvostusrahasto sisältää aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden uudelleenarvostuksen. Rahastossa vuoden lopussa oleva summa oli 57 miljoonaa euroa. Määrä liittyy komission maa-alueiden ja rakennusten uudelleenarvostukseen, joka tehtiin ennen uusien kirjanpito- ja tilinpäätössääntöjen käyttöönottoa.

Lainanotto- ja lainanantotoiminta

Nämä varat kuuluvat selvitystilassa olevalle EHTY:lle ja sen teräs- ja hiilialan tutkimusrahastolle. Lainanotto- ja lainanantotoimintaan liittyvä rahasto perustettiin EHTY:n toiminnan lopettamisen yhteydessä.

2.20 JÄSENVALTIOIDEN RAHOITUSOSUUDET

milj. euroa

	Määrä
Jäsenvaltioilta maksettaviksi vaadittavat rahoitusosuudet 31.12.2008	50 539
Varainhoitovuoden 2008 ylijäämän palautus jäsenvaltioille	1 796
Takuurahaston varojen muutos	196
Muiden varojen muutokset	(10)
Selvitystilassa oleva EHTY: varainhoitovuoden 2008 tuloksen kohdentaminen	(15)
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos (ylijäämä)	(4 457)
Jäsenvaltioilta maksettaviksi vaadittavat rahoitusosuudet yhteensä 31.12.2009	48 049
Jaottelu:	
Työsuhde-etuudet	37 242
Muut määrät	10 807

Tämä kohta vastaa sellaisia EU:lle vuoden 2009 joulukuun 31. päivään mennessä aiheutuneita menoja, jotka on katettava tulevista talousarvioista. Monet menot kirjataan suoriteperusteen mukaisesti vuonna n, vaikka niitä vastaavat maksut suoritetaan vasta vuonna n + 1 vuoden n + 1 talousarviosta. Koska tällaiset velat kirjataan tilinpäätökseen ja koska niitä vastaavat maksut rahoitetaan vasta tulevista talousarvioista, velat ovat vuoden lopussa huomattavasti varoja suuremmat. Tärkeimpiin tällaisiin eriin kuuluvat maataloustukirahaston toimintaan liittyvät erät. Jäsenvaltioille suoritettavat maksut olivat jaksolta 16. lokakuuta – 31. joulukuuta 2009 yhteensä 32 miljardia euroa. Jäsenvaltiot itse asiassa maksavat suurimman osan maksettaviksi vaadittavista määristä alle 12 kuukauden kuluessa asianomaisen varainhoitovuoden päättymisestä osana seuraavan vuoden talousarviota.

Muut jäsenvaltioilta vaadittavat määrät (10,8 miljardia euroa) vähenivät vuoteen 2008 verrattuna, jolloin niitä oli yhteensä 13 miljardia euroa. Tämä johtui pääasiassa seuraavista eristä: ennakkomaksut kasvoivat 9,5 miljardia euroa (liitetiedot 2.5 ja 2.9), minkä vastapainoksi muut lyhytaikaiset velat kasvoivat 4,2 miljardia euroa (ks. liitetieto 2.18) ja lyhytaikaiset saamiset vähenivät 3,3 miljardia euroa (liitetieto 2.10).

Vain maksut, jotka liittyvät EU:n henkilöstölleen myöntämiin työsuhde-etuuksiin, suoritetaan pidemmällä aikavälillä. Tässä yhteydessä olisi otettava huomioon, että jäsenvaltiot ovat taanneet eläkevastuiden rahoittamisen vuotuisista talousarvioista. Seuraavassa on esitetty ohjeellinen arvio työsuhde-etuuksiin liittyvien tulevien maksujen jakautumisesta:

milj. euroa

	Määrä
Lyhytaikaiset: vuonna 2010 maksettavat määrät	1 214
Pitkäaikaiset: vuoden 2010 jälkeen maksettavat määrät	36 028
Työsuhde-etuuksiin liittyvä kokonaisvelka 31.12.2009	37 242

On huomattava, että edellä esitetyllä jakaumalla ei ole vaikutusta talousarvion toteutumaan. Talousarvioon otetut tulot vastaavat aina talousarvioon otettuja menoja, koska kaikki ylimääräiset tulot palautetaan jäsenvaltioille.

3. TUOTTO- JA KULULASKELMAN LIITETIEDOT

3.1 TUOTOT OMISTA VAROISTA JA RAHOITUSOSUUKSISTA

		<i>milj. euroa</i>	
	Liitetieto	2009	2008
Tuotot omista varoista:	<i>3.1.1</i>		
BKTL-varat		81 978	74 479
Alv-varat		12 795	19 008
Perinteiset omat varat:			
Maatalousmaksut		0	1 184
Tullimaksut		14 002	15 196
Sokerimaksut		130	702
Perinteiset omat varat yhteensä		14 132	17 082
Budjettioikaisut	<i>3.1.2</i>	1 399	1 930
Kolmansien maiden maksuosuudet (ml. EFTA-valtiot)		233	214
Yhteensä		110 537	112 713

Omista varoista saatavat tuotot ovat Euroopan unionin tärkeimpiä toiminnan tuottoja. Suurin osa menoista rahoitetaan omista varoista. Muiden tuottojen osuus kokonaisrahoituksesta on huomattavasti pienempi.

3.1.1 Tuotot omista varoista

Omat varat jakautuvat kolmeen ryhmään: perinteisiin omiin varoihin, alv-perusteisiin varoihin ja BKTL-perusteisiin varoihin. Perinteisiin omiin varoihin taas kuuluvat sokerimaksut ja tullimaksut. Omien varojen järjestelmään kuuluvat lisäksi EU-budjettiaseman epätasapainon korjausjärjestely (ns. UK-korjaus) sekä Alankomaiden ja Ruotsin vuotuisiin BKTL-maksuosuuksiin tehtävä bruttovähennys. Jäsenvaltiot pidättävät itselleen kantokuluina 25 prosenttia perinteisistä omista varoista. Edellä esitetyt luvut ovat nettomääriä, joista on vähennetty kyseiset kantokulut.

Arvonlisäveroon perustuvat omat varat saadaan soveltamalla kaikkien jäsenvaltioiden osalta samaa 0,30 prosentin verokantaa yhdenmukaiseen alv:n määräytymisperusteeseen. Tämä määräytymisperuste on kaikilla jäsenvaltioilla rajattu 50 prosenttiin bruttokansantulosta. Kaudella 2007–2013 Itävaltaan sovelletaan 0,225 prosentin, Saksaan 0,15 prosentin Alankomaihin 0,10 prosentin ja Ruotsiin 0,10 prosentin verokantaa. BKTL-varoilla, joiden määrä vaihtelee vuosittain, katetaan kunakin vuonna ne menot, jotka ylittävät perinteisistä omista varoista, alv-varoista ja sekalaisista eristä saatavat tulot. BKTL-varoihin perustuvat tulot saadaan soveltamalla kaikkien jäsenvaltioiden yhteenlaskettuun BKTL:oon yhdenmukaista kerrointa.

Vuoteen 2008 verrattuna alv-tulot vähenivät 6,2 miljardia euroa. BKTL-perusteisten omien varojen 7,5 miljardin euron lisäys kuitenkin kompensoi selvästi kyseisen vähentymisen. Nämä muutokset johtuvat pääasiassa uusista säännöksistä, jotka sisältyvät Euroopan unionin omien

varojen järjestelmästä 7. kesäkuuta 2007 tehtyyn neuvoston päätökseen 2007/436/EY, Euratom. Niillä korvattiin omien varojen järjestelmästä vuonna 2000 tehty aiempi päätös. Vuodesta 2009 tilinpäätökseen ei ole enää kirjattu maatalousmaksuja, koska omien varojen järjestelmästä vuonna 2007 tehdyn ja vuonna 2009 voimaan tulleen päätöksen mukaan niitä pidetään nykyään tullimaksuina. Tullimaksut vähenivät 1,1 miljardia euroa, mikä johtui EU–27-maiden tuonnin arvon merkittävästä laskusta vuonna 2009 edellisvuoteen verrattuna. Lisäksi sokerimaksut vähenivät 572 miljoonaa euroa, koska vuonna 2008 saatiin lisätuloja ylimääräisiin sokerikiintiöihin liittyvistä kertamaksuista.

3.1.2 Budjettioikaisut

Budjettioikaisut sisältävät vuoden 2008 talousarvion ylijäämän (1 796 miljoonaa euroa), joka palautetaan jäsenvaltioille vähentämällä se niistä omista varoista, jotka jäsenvaltioiden on tuloutettava EU:lle seuraavana vuonna. Ylijäämä kirjataan näin vuoden 2009 tuottoihin. Omien varojen järjestelmästä vuonna 2007 tehdyssä päätöksessä säädetään Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävästä budjettiaseman epätasapainon korjauksesta. Korjauksen rahoittavat muut jäsenvaltiot, joten sillä ei periaatteessa ole vaikutusta talousarvion toteutumaan eikä taloudelliseen tulokseen. Kohtaan on kuitenkin kirjattu 319 miljoonan euron summa, joka on seurausta siitä, että talousarviota laadittaessa käytetyt euron kurssit (ks. asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 10 artiklan 3 kohta) poikkeavat kurseista, jotka olivat voimassa silloin kun rahaliittoon kuulumattomat jäsenvaltiot tosiasiaassa suorittivat maksut.

3.2 MUUT TOIMINNAN TUOTOT

		<i>milj. euroa</i>	
	Liite-tieto	2009	2008
Sakot	3.2.1	2 648	3 171
Maatalousmaksut	3.2.2	705	2 299
Varojen takaisinperintä:	3.2.3		
Suora keskitetty hallinnointi		63	61
Välillinen keskitetty hallinnointi		6	4
Hajautettu hallinnointi		41	90
Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa		<u>1 066</u>	<u>1 349</u>
Yhteensä		1 176	1 504
Hallinnollisesta toiminnasta saatavat tuotot:	3.2.4		
Henkilöstö		1 010	974
Tuotot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä		33	25
Muut hallinnollisesta toiminnasta saatavat tuotot		<u>165</u>	<u>149</u>
Yhteensä		1 208	1 148
Toiminnan satunnaiset tuotot:	3.2.5		
Oikaisut/varaukset		150	71
Kurssivoitot		618	269
Muut		<u>1 027</u>	<u>1 269</u>
Yhteensä		1 795	1 609
Yhteensä		7 532	9 731

3.2.1 Sakot

Nämä tuotot liittyvät sakkoihin, jotka komissio on määrännyt kilpailusääntöjen rikkomisesta. Saamiset ja niihin liittyvät tuotot kirjataan silloin kun komissio on tehnyt päätöksen sakon määräämisestä ja asiasta on virallisesti ilmoitettu vastapuolelle.

3.2.2 Maatalousmaksut

Tässä kohdassa on ilmoitettu maidon lisämaksut, jotka ovat 99 miljoonaa euroa (338 miljoonaa euroa vuonna 2008), ja 606 miljoonan euron sokerimaksut (1 961 miljoonaa euroa vuonna 2008). Maidon lisämaksut ovat markkinoiden hallintavälineitä, joilla pyritään rankaisemaan maidontuottajia, jotka ylittävät viitemääränsä. Koska maidon lisämaksut eivät ole yhteydessä komission aiempiin maksuihin, niitä pidetään käytännössä käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina. Maitokiintiöitä ollaan asteittain poistamassa, mikä selittää näiden maksujen vähentymisen. Maatalousvuodesta 2008/2009 alkaen kiintiöitä korotetaan vuosittain prosentilla, kunnes ne poistuvat kokonaan vuonna 2015.

Sokerimaksut liittyvät sokerialan rakenneuudistusrahastoon, jonka avulla sokerialalla on alennettu sokerin sisäistä hintaa tavoitteena kaventaa EU:n ja kansainvälisten markkinoiden välistä hintaeroa. Omarahoitteinen rakenneuudistusrahasto perustettiin, jotta vähemmän kilpailukykyiset sokerintuottajat poistuisivat markkinoilta. Rahasto saa varoja sokerintuottajilta perittävästä tilapäisestä verosta, jota pidetään käyttötarkoitukseensa sidottuna tulona. Vaikka järjestelmän maksut jatkuvat syyskuuhun 2012 saakka, jäsenvaltiot olivat 31.12.2009 mennessä ilmoittaneet kaikki sokerialan rakenneuudistusrahastoon liittyvät tulot.

3.2.3 Varojen takaisinperintä

Tässä kohdassa esitetään komission antamat perintämääräykset ja komission kirjanpitojärjestelmään kirjatut tulevista maksuista tehtävät vähennykset, jotka koskevat yleisestä talousarviosta maksettuja määriä ja jotka perustuvat tehtyihin tarkastuksiin tai päätökseen saatuihin tilintarkastuksiin taikka tukikelpoisuustarkastuksiin. Kohdassa esitetään myös perintämääräykset, jotka jäsenvaltiot ovat antaneet Euroopan maatalouden tukirahastosta (jäljempänä ”maataloustukirahasto”) myönnetyn tuen takaisin perimiseksi. Tähän kohtaan sisältyvät myös siirtosaamisia koskevien arvioiden muutokset edellisen vuoden lopusta nykyhetkeen. Kohta ei kuitenkaan sisällä kaikkia EU-menojen takaisin perittyjä määriä. Se ei etenäkään sisällä määriä, jotka on peritty takaisin rakennetoimien alalla, jolla rahoitusta myönnetään merkittäviä määriä. Tällä alalla on käytössä omat järjestelmät, joilla varmistetaan, että aiheettomasti maksetut määrät palautetaan. Palauttamiseen ei kuitenkaan useimmissa tapauksissa liity perintämääräyksen antamista. Takaisinperittäviä ennakkomaksuja ei EU:n tilinpäätössääntöjen mukaan myöskään merkitä varainhoitovuoden tuotoiksi.

Tähän kohtaan kirjatusta kokonaismäärästä suurin osa eli 1 066 miljoonaa euroa liittyy yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa hallinnoitaviin varoihin (453 miljoonaa euroa maataloustukirahastoon ja 613 miljoonaa euroa rakennetoimiin).

a) Maatalous: Maataloustukirahasto

Maatalouden alalla tähän kohtaan sisältyvät varainhoitovuoden tuotot ovat 453 miljoonaa euroa, ja ne jakautuvat seuraavasti:

- vuoden aikana päätetyt sääntöjenmukaisuusoikaisut (347 miljoonaa euroa);
- petokset ja sääntöjenvastaisuudet (106 miljoonaa euroa): jäsenvaltioiden ilmoittamat vuoden aikana takaisin perityt määrät (163 miljoonaa euroa), joista on vähennetty 57 miljoonaa euroa, joka vastaa petosten ja sääntöjenvastaisuuksien vuoksi vuoden lopussa takaisinperittävinä oleviin määriin tehtyä vähennystä (kokonaismäärä oli 627 miljoonaa euroa vuoden 2009 lopussa ja 684 miljoonaa euroa vuoden 2008 lopussa) – ks. myös liitetieto [2.10.2](#).

Sellaiset maataloustukirahaston menot, joita koskevat tarkastukset olivat tilinpäätöspäivänä vielä kesken ja joihin voidaan näin vielä tehdä oikaisuja, olivat 31.12.2009 yhteensä 2,8 miljardia euroa (ks. liitetieto [6.4.1](#)).

b) Rakennetoimet:

Tähän kohtaan sisältyvät rakennetoimiin liittyvät takaisinperittävät menot olivat 613 miljoonaa euroa (349 miljoonaa euroa vuonna 2008). Tähän kohtaan sisältyy komission antamia perintämääräyksiä, joilla peritään takaisin edellisten vuosien aiheuttomia maksuja (406 miljoonaa euroa) ja siirtosaamisten muutos (lisäys) vuoden lopussa (206 miljoonaa euroa).

Perintämääräyksiä annetaan ainoastaan seuraavissa tapauksissa:

- jäsenvaltion ilmoittamissa määrissä on havaittu sääntöjenvastainen meno, josta komissio on tehnyt muodollisen rahoitusoikaisu päätöksen;
- suoritettujen ennakko- ja välimaksujen yhteismäärä on suurempi kuin jäsenvaltion ilmoittamien tukikelpoisten menojen perusteella maksettavaksi tuleva määrä, jolloin EU:n rahoitusosuutta vähennetään ohjelman päättyessä; jos jäsenvaltio hyväksyy tällaisen toimenpiteen, se voidaan toteuttaa ilman komission muodollista päätöstä;
- määrä maksetaan takaisin sen jälkeen, kun hankkeen päättymisajankohtana käynnissä ollut oikeudenkäyntimenettely on saatu päätökseen.

Muut rakennetoimiin liittyvät perintämääräykset koskevat ennakkomaksujen takaisinperintää. Näitä määriä ei ole kirjattu varainhoitovuoden tuotoiksi vaan niillä on hyvitetty ennakkomaksuja taseessa.

Käsiteltävinä oleviin mahdollisiin rahoitusoikaisuihin liittyvän määrän arvioitiin olevan 1,1 miljardia euroa 31.12.2009 – ks. myös liitetieto [6.4.2](#).

3.2.4 Hallinnollisesta toiminnasta saatavat tuotot

Hallinnollisen toiminnan tuotot saadaan pääasiassa henkilöstön palkoista tehdyistä vähennyksistä, ja ne voidaan jakaa kahteen pääryhmään: eläkemaksuihin ja tuloveroihin.

3.2.5 Toiminnan satunnaiset tuotot

Nämä 376 miljoonan euron tuotot (321 miljoonaa euroa vuonna 2008) on saatu liittymisneuvotteluja käyviltä mailta. Toiminnan satunnaiset tuotot ovat lisääntyneet edellisvuodesta pääasiassa kurssivoittojen kasvun vuoksi (lisätietoja jäljempänä). Tätä kompensoi hieman taseeseen ensimmäistä kertaa kirjattujen vanhojen ennakkomaksujen vähentyminen. Niiden vastaerä 5 miljoonaa euroa on kirjattu tähän kohtaan (241 miljoonaa euroa vuonna 2008).

Kohta sisältää myös kurssivoitot lukuun ottamatta jäljempänä liitetiedossa [3.5](#) käsitellyistä rahoitustoiminnoista kertyviä kurssivoittoja. Kurssivoittoja syntyy EU:n jokapäiväisen toiminnan ja siihen liittyvien muiden kuin euromääräisten transaktioiden yhteydessä sekä tilinpäätöksen laadintaa varten tehtävässä vuoden lopun uudelleenarvostuksessa. Kurssivoitot voivat olla joko toteutuneita tai toteutumattomia.

Nettopositio osoittaa, että vuoden aikana syntyi nettomääräinen 185 miljoonan euron kurssivoitto (vuonna 2008 nettotappio oli 504 miljoonaa euroa). Nettomäärä jakautuu realisoitumattomaan ja realisoituneeseen osaan, ja komissio on merkinnyt kirjanpitoon lähes kaikki asiaan liittyvät määrät:

Realisoitumaton kurssivoitto (netto):

Nettovoitosta 132 miljoonaa euroa johtuu vuoden lopussa tehdystä ulkomaanvaluutan määräisten saldojen uudelleenarvostuksesta. Suurin osa voitosta (87 miljoonaa euroa) liittyy Englannin puntaan ja Ruotsin kruunuun, joiden arvo suhteessa euroon nousi vuonna 2009.

Komissiolla oli vuoden lopussa huomattava määrä varoja Englannin puntina ja Ruotsin kruunuina sekä muina valuuttoina omien varojen pankkitileillä. Neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 mukaisesti komissio säilyttää näitä varoja omien varojen pankkitileillä, joille jäsenvaltiot maksavat ne. Varoja käytetään, kun on tarpeen kattaa talousarvion toteuttamisesta johtuvia komission käteisvaratarpeita.

Realisoitunut kurssivoitto (netto):

Suurin osa kurssivoittojen 53 miljoonan euron kokonaismäärästä johtuu omiin varoihin liittyvistä kirjanpitotapahtumista, joihin liittyvät määrät euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot maksoivat kansallisissa valuutoissaan. Voitot johtuvat siitä, että komissio käyttää varoja saadessaan kirjanpidossa valuuttakurssia, joka poikkeaa markkinaperusteisesta valuuttakurssista, jota käytetään muunnettaessa varoja euromääräisiksi ennen kuin niitä käytetään komission maksujen suorittamiseen. Kirjanpidossa yksittäisinä kuukausina käytettävä valuuttakurssi määritetään edeltävän kuukauden toiseksi viimeisen päivän markkinakurssin mukaisesti. Omat varat merkitään kirjanpitoon näillä valuuttakursseilla, kun ne vastaanotetaan, minkä jälkeen ne muunnetaan euroiksi myöhemmin ajankohtina voimassa olevilla markkinakursseilla.

Useat eurooppalaiset valuutat, erityisesti Englannin punta ja Romanian leu, vahvistuivat huomattavasti vuoden 2009 aikana. Komission omia varoja jouduttiin tämän vuoksi muuntamaan muiksi valuutoiksi tiettyinä aikoina markkinakurssiin, joka oli säännönmukaisesti korkeampi kuin varoja vastaanotettaessa kirjanpidossa käytetty kurssi. Loppuosa erotuksesta liittyy muihin kirjanpitotapahtumiin, kuten komission muissa valuutoissa kuin euroina suorittamiin maksuihin.

Kurssierojen kokonaismäärän muuttuminen nettotappiosta nettovoitoksi vuosien 2008 ja 2009 välisenä aikana johtuu valuuttakurssien huomattavista muutoksista kyseisinä vuosina. Useiden eurooppalaisten valuuttojen arvo laski selvästi suhteessa euroon vuonna 2008, mutta vuonna 2009 tämä trendi muuttui osittain.

3.3 HALLINTOKULUT

	<i>milj. euroa</i>	
	2009	2008
Henkilöstökulut	4 898	4 563
Poistot ja arvон alentuminen	436	330
Muut hallintokulut	2 799	2 827
Yhteensä	8 133	7 720

Hallintokulut ovat EU:n toimintaan liittyviä kuluja, jotka sisältävät henkilöstökulut, poistot ja muut toimielinten ja virastojen toiminnasta aiheutuneet kulut (esimerkiksi vuokrat, huoltokustannukset, tavarat ja palvelut, koulutuskustannukset).

3.4 TOIMINNAN KULUT

		<i>milj. euroa</i>	
	Liite-tieto	2009	2008
Varsinaisen toiminnan kulut:	3.4.1		
Suora keskitetty hallinnointi		8 744	7 998
Välillinen keskitetty hallinnointi		3 605	3 077
Hajautettu hallinnointi		137	1 278
Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa		89 681	81 839
Hallinnointi yhteistyössä kansainvälisten järjestöjen kanssa		<u>1 655</u>	<u>1 188</u>
Yhteensä		103 822	95 380
Muut toimintakulut:	3.4.2		
Oikaisut/varaukset		199	278
Kurssitappiot		432	773
Muut		<u>481</u>	<u>783</u>
Yhteensä		1 112	1 834
Yhteensä		104 934	97 214

3.4.1 Varsinaisen toiminnan kulut

Euroopan unionin toimintamenot sisältävät rahoituskehyksen eri otsakkeisiin liittyvät menot, joita hallinnoidaan eri tavoin. Hallinnointitapa määrää sen, miten maksut suoritetaan ja miten varoja hoidetaan. Pääosaa (86 prosenttia) menoista hallinnoidaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, jolloin jäsenvaltiot on valtuutettu hoitamaan esimerkiksi maataloustukirahaston menoihin ja rakennetoimiin liittyviä tehtäviä (aluekehitysrahasto, sosiaalirahasto, maaseudun kehittämisen maatalousrahasto, koheesiorahasto ja kalatalousrahasto).

Kulujen kasvu vuonna 2009 johtuu pääasiassa ohjelmakauteen 2007–2013 kuuluvista rakennetoimista. Aiempien vuosien hitaan alun jälkeen nämä ohjelmat saavuttivat tavanomaisen tasonsa vuonna 2009, kun taas kauden 2000–2006 toimia ollaan saattamassa loppuun.

3.4.2 Muut toimintakulut

Kurssitappioita (jäljempänä liitetiedossa **3.6** käsiteltyihin rahoitustoimintoihin liittyviä kurssitappioita lukuun ottamatta) syntyy unionin tavanomaisen toiminnan ja siihen liittyvien muiden kuin euromääräisten transaktioiden yhteydessä sekä tilinpäätöksen laadintaa varten tehtävässä vuoden lopun uudelleenarvostuksessa. Kurssitappiot voivat olla joko realisoituneita tai realisoitumattomia.

3.5 RAHOITUSTUOTOT

milj. euroa

	2009	2008
Osinkotuotot (riskipääomarahastoista)	14	22
Korkotuotot:		
Ennakkomaksuista	59	50
Viivästyneistä suorituksista	132	26
Swap-sopimuksista	2	13
Myytavissä olevista varoista	100	102
Lainoista	265	105
Käteisvaroista ja muista rahavaroista	158	349
Muut	<u>3</u>	<u>3</u>
Yhteensä	719	648
Muut tuotot rahoitustoiminnasta:		
Rahoitusvarojen realisoituneet myyntivoitot	10	4
Muut	<u>76</u>	<u>11</u>
Yhteensä	86	15
Nykyarvon oikaisut	10	3
Kurssivoitot	6	10
Yhteensä	835	698

3.6 RAHOITUSKULUT

milj. euroa

	2009	2008
Korkokulut:		
Leasingsopimuksista	95	91
Swap-sopimuksista	2	10
Lainanotosta	248	90
Muut	<u>20</u>	<u>9</u>
Yhteensä	365	200
Muut kulut rahoitustoiminnasta:		
Rahoitusvarausten muutokset	39	12
Rahoituskulut talousarvioon sisältyvistä rahoitusvälineistä	73	50
Rahoitusvarojen toteutuneet myyntitappiot	0	8
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	15	11
Muut	<u>57</u>	<u>56</u>
Yhteensä	184	137
Nykyarvon oikaisut	0	118
Kurssitappiot	45	12
Yhteensä	594	467

3.7 OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN JA YHTEISYRITYSTEN NETTOVOITOISTA/(-TAPPIOISTA)

EU kirjaa pääomaosuusmenetelmän mukaisesti tuotto- ja kululaskelmaansa osuuden osakkuusyritystensä ja yhteisyritysten nettovoitoista ja -tappioista (ks. myös liitetiedot [2.3.1](#) ja [2.3.2](#)).

3.8 SEGMENTTIRAPORTOINTI

Segmenttiraportissa jaotellaan toiminnan tuotot ja kulut komissiossa toimintalohkoittain toimintoperusteisen budjettirakenteen mukaisesti. Toimintalohkot ryhmitellään tilinpäätöstä esittäessä kolmeen isompaan otsakkeeseen: toiminta Euroopan unionissa, toiminta Euroopan unionin ulkopuolella sekä palvelut ja muut.

”Toiminta Euroopan unionissa” on otsakkeista suurin, koska siihen kuuluu hyvin monta toimintalohkoa. ”Toiminta Euroopan unionin ulkopuolella” liittyy kaupan ja kehitysavun kaltaiseen unionin ulkopuoliseen toimintaan. ”Palvelut ja muut” ovat sisäisiä ja horisontaalisia toimintoja, joita tarvitaan EU:n toimielinten ja muiden elinten toiminnan ylläpitämiseen.

Konsolidoidut virastot on yhdistetty eri toimintalohkoihin. Komissiota lukuun ottamatta muut toimielimet on sijoitettu erilliseen toimintalohkoon. Toimintalohkoista esitettävät luvut ovat bruttomääräisiä ennen konsolidoinnista johtuvia eliminointeja, jotka esitetään yhdessä erillisessä sarakkeessa.

On huomattava, että omia varoja ja rahoitusosuuksia ei ole jaettu toimintokohtaisesti, koska ne lasketaan ja kannetaan ja niitä hallinnoidaan komission keskusyksiköissä. Kyseiset luvut esitetään tässä sen vuoksi, että nettotulosta voitaisiin verrata tuotto- ja kululaskelman tulokseen.

SEGMENTTIRAPORTOINTI — TIIVISTELMÄ

milj. euroa

	Toiminta Euroopan unionissa	Toiminta Euroopan unionin ulkopuolella	Palvelut ja muut	Selvitystilassa oleva EHTY	Muut toimitelimet	Konsolidoinnista johtuvat eliminoinnit	YHTEENSÄ
Muut toiminnan tuotot:							
Sakot	2 648	0	0	0	0	0	2 648
Maatalousmaksut	705	0	0	0	0	0	705
Varojen takaisinperintä	1 110	64	2	0	0	0	1 176
Hallinnollisesta toiminnasta saatavat tuotot	79	37	840	0	377	(125)	1 208
Muut toiminnan tuotot	1 930	81	707	2	1	(926)	1 795
MUUT TOIMINNAN TUOTOT	6 472	182	1 549	2	378	(1 051)	7 532
Hallintokulut:							
Henkilöstökulut	(1 732)	(737)	(1 151)	0	(1 287)	9	(4 898)
Aineettomiin hyödykkeisiin ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin liittyvät kulut	(70)	(18)	(118)	0	(230)	0	(436)
Muut hallintokulut	(658)	(311)	(853)	0	(1 225)	248	(2 799)
	(2 460)	(1 066)	(2 122)	0	(2 742)	257	(8 133)
Toimintakulut:							
Suora keskitetty hallinnointi	(6 279)	(2 843)	(278)	0	0	656	(8 744)
Välillinen keskitetty hallinnointi	(2 971)	(616)	(4)	0	0	(14)	(3 605)
Hajautettu hallinnointi	(32)	(105)	0	0	0	0	(137)
Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa	(89 546)	(9)	(126)	0	0	0	(89 681)
Hallinnointi yhteistyössä kansainvälisten järjestöjen kanssa	(368)	(1 287)	0	0	0	0	(1 655)
Muut toimintakulut	(726)	(9)	(468)	(61)	0	152	(1 112)
	(99 922)	(4 869)	(876)	(61)	0	794	(104 934)
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	(102 382)	(5 935)	(2 998)	(61)	(2 742)	1 051	(113 067)
TOIMINNAN NETTOKULUT	(95 910)	(5 753)	(1 449)	(59)	(2 364)	0	(105 535)
Tuotot omista varoista ja rahoitusosuuksista							110 537
Toiminnan ylijäämä							5 002
Nettorahoitustuotot							241
Työsuhde-etuuksiin liittyvän velan muutos							(683)
Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten toiminnan tuloksesta							(103)
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos							4 457

SEGMENTTIRAPORTOINTI — TOIMINTA EUROOPAN UNIONISSA

milj. euroa

	Talous ja rahoitus	Yritys- ja teollisuustoiminta	Kilpailu	Työllisyys	Maatalous	Energia ja liikenne	Ympäristöasiat	Tutkimus	Tietoyhteiskunta
<u>Muut toiminnan tuotot:</u>									
Sakot	0	8	2 626	0	0	2	10	0	0
Maatalousmaksut	0	0	0	0	705	0	0	0	0
Varojen takaisinperintä	3	5	0	60	492	3	1	6	12
Hallinnollisesta toiminnasta saatavat tuotot	0	9	0	0	0	17	0	1	4
Muut toiminnan tuotot	7	261	0	33	84	203	35	513	5
MUUT TOIMINNAN TUOTOT	10	283	2 626	93	1 281	225	46	520	21
<u>Hallintokulut:</u>	(53)	(243)	(74)	(102)	(108)	(265)	(100)	(292)	(127)
Henkilöstökulut	(46)	(161)	(68)	(75)	(88)	(178)	(74)	(197)	(96)
Aineettomiin hyödykkeisiin ja aineellisiin käyttöomaisuus-hyödykkeisiin liittyvät kulut	0	(15)	0	(1)	0	(9)	(1)	(2)	0
Muut hallintokulut	(7)	(67)	(6)	(26)	(20)	(78)	(25)	(93)	(31)
<u>Toimintakulut:</u>	(35)	(358)	(16)	(8 153)	(55 539)	(1 726)	(192)	(3 646)	(1 220)
Suora keskitetty hallinnointi	(35)	(159)	0	(182)	(43)	(607)	(173)	(2 647)	(1 108)
Välillinen keskitetty hallinnointi	0	(39)	0	0	0	(667)	(4)	(922)	(103)
Hajautettu hallinnointi	0	0	0	(3)	(8)	(11)	0	0	0
Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa	0	0	0	(7 952)	(55 427)	0	0	0	0
Hallinnointi yhteistyössä kansainvälisten järjestöjen kanssa	0	(68)	0	0	0	(285)	0	0	0
Muut toimintakulut	0	(92)	(16)	(16)	(61)	(156)	(15)	(77)	(9)
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	(88)	(601)	(90)	(8 255)	(55 647)	(1 991)	(292)	(3 938)	(1 347)
TOIMINNAN NETTOKULUT	(78)	(318)	2 536	(8 162)	(54 366)	(1 766)	(246)	(3 418)	(1 326)
	Yhteinen tutkimuskeskus	Kalastus	Sisämarkkinat	Aluepolitiikka	Verotus ja tulliliitto	Koulutus ja kulttuuri	Terveys- ja kuluttaja-asiat	Oikeus-, vapaus- ja turvallisuusasiat	Toiminta Euroopan unionissa yhteensä
<u>Muut toiminnan tuotot:</u>									
Sakot	0	0	2	0	0	0	0	0	2 648
Maatalousmaksut	0	0	0	0	0	0	0	0	705
Varojen takaisinperintä	0	23	0	497	0	4	1	3	1 110
Hallinnollisesta toiminnasta saatavat tuotot	45	0	0	0	0	1	1	1	79
Muut toiminnan tuotot	159	8	190	(1)	1	156	136	140	1 930
MUUT TOIMINNAN TUOTOT	204	31	192	496	1	161	138	144	6 472
<u>Hallintokulut:</u>	(308)	(39)	(161)	(69)	(49)	(177)	(177)	(116)	(2 460)
Henkilöstökulut	(226)	(32)	(105)	(55)	(40)	(88)	(120)	(83)	(1 732)
Aineettomiin hyödykkeisiin ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin liittyvät kulut	(28)	0	(4)	0	(2)	(1)	(4)	(3)	(70)
Muut hallintokulut	(54)	(7)	(52)	(14)	(7)	(88)	(53)	(30)	(658)
<u>Toimintakulut:</u>	(143)	(544)	(36)	(25 789)	(65)	(1 341)	(495)	(624)	(99 922)
Suora keskitetty hallinnointi	(29)	(282)	(7)	(37)	(65)	(157)	(395)	(353)	(6 279)
Välillinen keskitetty hallinnointi	0	0	0	(17)	0	(1 179)	(40)	0	(2 971)
Hajautettu hallinnointi	0	0	0	(10)	0	0	0	0	(32)
Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa	0	(260)	0	(25 710)	0	0	0	(197)	(89 546)
Hallinnointi yhteistyössä kansainvälisten järjestöjen kanssa	0	0	0	(15)	0	0	0	0	(368)
Muut toimintakulut	(114)	(2)	(29)	0	0	(5)	(60)	(74)	(726)
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	(451)	(583)	(197)	(25 858)	(114)	(1 518)	(672)	(740)	(102 382)
TOIMINNAN NETTOKULUT	(247)	(552)	(5)	(25 362)	(113)	(1 357)	(534)	(596)	(95 910)

SEGMENTTIRAPORTOINTI — TOIMINTA EUROOPAN UNIONIN ULKOPUOLELLA

milj. euroa

	Ulkosuhteet	Kauppapolitiikka	Kehitysyhteistyö	Laajentumisasiat	Humanitaarinen apu	Toiminta Euroopan unionin ulkopuolella yhteensä
<u>Muut toiminnan tuotot:</u>						
Varojen takaisinperintä	14	0	9	39	2	64
Hallinnollisesta toiminnasta saatavat tuotot	37	0	0	0	0	37
Muut toiminnan tuotot	81	0	(1)	1	0	81
MUUT TOIMINNAN TUOTOT	132	0	8	40	2	182
<u>Hallintokulut:</u>	(799)	(50)	(146)	(45)	(26)	(1 066)
Henkilöstökulut	(511)	(45)	(129)	(36)	(16)	(737)
Aineettomiin hyödykkeisiin ja aineellisiin käyttöomaisuus-hyödykkeisiin liittyvät kulut	(18)	0	0	0	0	(18)
Muut hallintokulut	(270)	(5)	(17)	(9)	(10)	(311)
<u>Toimintakulut:</u>	(2 924)	(12)	(939)	(142)	(852)	(4 869)
Suora keskitetty hallinnointi	(1 514)	(6)	(610)	(296)	(417)	(2 843)
Välillinen keskitetty hallinnointi	(563)	0	(1)	(52)	0	(616)
Hajautettu hallinnointi	(185)	0	(122)	202	0	(105)
Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa	(26)	0	17	0	0	(9)
Hallinnointi yhteistyössä kansainvälisten järjestöjen kanssa	(634)	(6)	(218)	6	(435)	(1 287)
Muut toimintakulut	(2)	0	(5)	(2)	0	(9)
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	(3 723)	(62)	(1 085)	(187)	(878)	(5 935)
TOIMINNAN NETTOKULUT	(3 591)	(62)	(1 077)	(147)	(876)	(5 753)

SEGMENTTIRAPORTOINTI — PALVELUT JA MUUT

	Viestintä	Petostentorjuntavirasto	Koordinointi	Henkilöstö ja hallinto	Eurostat	Budjetti-pääosasto	Tilintarkastus	Kielet	Muut	Palvelut ja muut yhteensä
<u>Muut toiminnan tuotot:</u>										
Varojen takaisinperintä	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2
Hallinnollisesta toiminnasta saatavat tuotot	0	6	0	692	0	50	0	92	0	840
Muut toiminnan tuotot	(2)	0	6	54	(1)	(2)	0	47	605	707
MUUT TOIMINNAN TUOTOT	(1)	6	6	747	(1)	48	0	139	605	1 549
<u>Hallintokulut:</u>	(96)	(49)	(148)	(1 360)	(65)	(51)	(8)	(380)	35	(2 122)
Henkilöstökulut	(61)	(36)	(129)	(564)	(60)	(38)	(8)	(290)	35	(1 151)
Aineettomiin hyödykkeisiin ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin liittyvät kulut	(2)	0	0	(116)	0	0	0	0	0	(118)
Muut hallintokulut	(33)	(13)	(19)	(680)	(5)	(13)	0	(90)	0	(853)
<u>Toimintakulut:</u>	(98)	(13)	0	(36)	(30)	(261)	0	(14)	(424)	(876)
Suora keskitetty hallinnointi	(94)	(13)	0	(32)	(29)	(109)	0	(1)	0	(278)
Välillinen keskitetty hallinnointi	(4)	0	0	0	0	0	0	0	0	(4)
Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa	0	0	0	0	0	(126)	0	0	0	(126)
Muut toimintakulut	0	0	0	(4)	(1)	(26)	0	(13)	(424)	(468)
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	(194)	(62)	(148)	(1 396)	(95)	(312)	(8)	(394)	(389)	(2 998)
TOIMINNAN NETTOKULUT	(195)	(56)	(142)	(649)	(96)	(264)	(8)	(255)	216	(1 449)

4. RAHAVIRTUALASKELMAN LIITETIEDOT

4.1 RAHAVIRTUALASKELMAN TARKOITUS JA LAATIMISPERIAATTEET

Rahavirtalaskelman sisältämien tietojen perusteella arvioidaan, miten hyvin EU kykenee kerryttämään käteisvaroja ja muita rahavaroja ja millainen näiden varojen tarve on.

Rahavirtalaskelman laadinta perustuu epäsuoraan esittämistapaan. Tämä tarkoittaa sitä, että tilikauden yli- tai alijäämää oikaistaan sellaisten toimien vaikutuksella, joihin ei liity maksutapahtumaa, aikaisempien tai tulevien tilikausien toimintaan kuuluvien maksujen jaksotuksilla sekä investointien rahavirtoihin kuuluvilla tuotto- ja kuluerillä. Ulkomaanvaluutan määraisten toimien rahavirrat kirjataan Euroopan unionin tilinpäätösvaluuttana (euroina). Muuntokurssina käytetään rahavirtalaskelman laatimispäivän euron kurssia.

Esitetyssä rahavirtalaskelmassa esitetään tilikauden rahavirrat jaoteltuina toiminnan ja investointien rahavirtoihin (EU:lla ei ole rahoitustoimiin liittyviä rahavirtoja).

4.2 TOIMINNAN RAHAVIRTA

Toiminnan rahavirrat sisältävät muusta EU:n toiminnasta kuin investoinneista kertyvät rahavirrat. Rahavirroista suurin osa kuuluu näihin rahavirtoihin. Tuensaajille myönnettyjä lainoja (ja mahdollisesti niiden rahoittamiseksi otettuja lainoja) ei katsota investoinneiksi (eikä rahoitustoiminnaksi), koska ne kuuluvat EU:n yleisiin tavoitteisiin ja ovat näin osa EU:n päivittäistä toimintaa. Toiminnan rahavirtoihin kuuluvat myös investoinnit, jotka liittyvät esimerkiksi Euroopan investointirahastoon, EBRD:hen ja pääomasijoitustoimintaan. Näiden toimien tavoitteena on näet tukea EU:n toimintapoliittisten tavoitteiden saavuttamista.

4.3 INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Investointien rahavirrat sisältävät aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankinnat ja luovutukset sekä sellaiset muihin investointeihin liittyvät hankinnat ja luovutukset, joita ei sisällytetä muihin rahavaroihin. Tuensaajille myönnettyjä lainoja ei ole sisällytetty investointien rahavirtaan. Tavoitteena on esittää vain EU:n varsinaiset investoinnit.

Käteisvarat ja muut rahavarat sisältävät komission hallussa olevan 8 910 miljoonan euron määrän, joka ei kuitenkaan ole EU:n käytettävissä. Tämä summa koskee tapauksia, joissa EU:n määräämiin sakkoihin liittyviä maksuja on suoritettu, mutta sakon määräämistä koskevaan päätökseen on haettu muutosta. Nämä summat on esitetty edellä erikseen liitetiedossa [2.11](#) (Käteisvarat, joihin kohdistuu rajoituksia).

**5. EHDOLLISET VARAT JA VELAT JA MUUT TILINPÄÄTÖKSESSÄ
ESITETTÄVÄT TIEDOT**

EHDOLLISET VARAT

milj. euroa

	Liite- tieto	31.12.2009	31.12.2008
Saadut vakuudet	5.1	279	260
Petoksiin ja sääntöjenvastaisuuksiin liittyvät ehdolliset varat	5.2	1 944	2 010
Tekeillä olevat rahoitusoikaisut (lopullista päätöstä ei vielä tehty)	5.3	0	4 390
Muut ehdolliset varat	5.4	18	43
Ehdolliset varat yhteensä		<u>2 241</u>	<u>6 703</u>

EHDOLLISET VELAT

milj. euroa

Ehdolliset velat	Liite- tieto	31.12.2009	31.12.2008
Annetut vakuudet	5.5	19 330	17 510
Sakot — unionin tuomioistuimessa nostetut kanteet	5.6	11 969	10 198
Maataloustukirahasto — tuomiota ei vielä annettu	5.7	1 945	1 609
Oikeustapauksiin ja muihin riita-asioihin liittyvät määrät	5.8	416	281
Muut ehdolliset velat	5.9	12	18
Ehdolliset velat yhteensä		<u>33 672</u>	<u>29 616</u>

Kaikki ehdolliset velat rahoitetaan niiden toteutuessa EU:n tulevista talousarvioista. EU:n talousarvion rahoittavat jäsenvaltiot.

EHDOLLISET VARAT

5.1 SAADUT VAKUUDET

	<i>milj. euroa</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Suoritustakuut	252	239
Muut	27	21
Yhteensä	279	260

Tuensaajilta vaaditaan toisinaan suoritustakuu, jolla varmistetaan, että EU:n rahoitusta saavat tuensaajat noudattavat EU:n kanssa tekemäänsä sopimukseen sisältyviä ehtoja.

5.2 PETOKSET JA SÄÄNTÖJENVASTAISUUDET

Seuraavassa taulukossa on esitetty määrät, jotka jäsenvaltiot voivat potentiaalisesti periä rakennerahastoissa havaitsemiensa sääntöjenvastaisuuksien perusteella. Taulukko perustuu komission asetuksen (EY) N:o 1681/94 mukaisiin jäsenvaltioiden virallisiin ilmoituksiin, ja määrät on jaoteltu jäsenvaltioittain.

Ehdolliset varat: petokset ja sääntöjenvastaisuudet

	<i>milj. euroa</i>	
Jäsenvaltio	31.12.2009	31.12.2008
Itävalta	8	13
Belgia	2	16
Tšekki	13	13
Tanska	2	10
Viro	3	2
Suomi	2	3
Ranska	15	12
Saksa	468	581
Kreikka	25	62
Unkari	6	5
Irlanti	1	1
Italia	436	441
Latvia	5	4
Liettua	5	2
Malta	1	1
Alankomaat	15	14
Puola	18	13
Portugali	82	114
Slovakia	39	9
Slovenia	7	1
Espanja	277	279
Ruotsi	2	2
Yhdistynyt kuningaskunta	347	257
YHTEENSÄ	1 779	1 855

Taulukossa esitetyt luvut ovat pikemminkin teoreettisia enimmäismääriä kuin määriä, jotka todellisuudessa saadaan EU:n talousarvion käyttöön. Tämä johtuu seuraavista syistä:

- Jäsenvaltiot eivät aina toimita tietoja perintätoimiensa tuloksista.

- Vaikka jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle, miten todennäköistä takaisinperinnän onnistuminen on, on mahdotonta arvioida tarkkaan sitä, miten suuri osuus takaisinperittävistä varoista todellisuudessa saadaan takaisin. Joidenkin jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä säädetään 30 vuoden vanhentumisajasta. Kansalliset viranomaiset eivät tällöin useinkaan halua virallisesti luopua takaisinperinnästä, vaikka sen onnistumiseen olisi vain teoreettiset mahdollisuudet. Jäsenvaltioiden on nykyisin toimitettava komissiolle vuosittain selvitys rakennetoimiin liittyvistä takaisinperittävistä määristä (asetuksen N:o 438/2001 8 artikla), joten todellisesta tilanteesta saadaan aiempaa parempi kuva.
- Vaikka asianomainen jäsenvaltio olisi aloittanut varojen takaisinperinnän määräaikojen mukaisesti, ei ole varmaa, että perintä onnistuu. Tämä koskee etenkin perintämääräyksiä, joista on nostettu kanne.
- Yksittäisiä hankkeita rahoitetaan usein monivuotisten ohjelmien varoista. Takaisinperittäviä määriä ei tällöin voida tarkkaan määrittää ennen kuin monivuotinen ohjelma on saatu päätökseen, koska sääntöjenvastaisiin menoihin liittyvät varat voidaan tietyin edellytyksin osoittaa muihin sääntöjenmukaisiin hankkeisiin ja koska maksujen suorittaminen erissä (etenkin loppumaksu) tarjoaa joissakin tapauksissa mahdollisuuden kokonaismäärien oikaisuun. Taulukoissa esitetyt luvut ovat alustavia ja perustuvat vuoden 2010 helmikuun loppuun mennessä saatuihin ja käsiteltyihin tietoihin. Lukuja saatetaan vielä muuttaa myöhemmin saapuneiden tietojen perusteella.

Jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella ei voida riittävän tarkkaan arvioida, onnistuuko perintä yksittäistapauksissa. Näissä määrissä vuodesta 2008 tapahtuneet suurimmat muutokset liittyvät EU10-maita koskevien määrien kasvuun. Koheesiopolitiikan toteuttaminen alkoi täysipainoisesti vuonna 2004. Raportoitujen sääntöjenvastaisuuksien lukumäärä on sen jälkeen kasvanut, koska toiminta on vilkastunut ja yhteisrahoitettuihin toimiin on kohdistettu enemmän tarkastuksia. Toinen muutos vuoteen 2008 verrattuna koskee Yhdistynyttä kuningaskuntaa, joka on ilmoittanut aiempaa enemmän sääntöjenvastaisuuksia, jotka on havaittu rahoitettuihin toimiin kohdistetuissa kattavissa tarkastuksissa.

Tähän kohtaan sisältyy myös 165 miljoonaa euroa maataloustukirahastoon liittyviä varoja (153 miljoonaa euroa vuonna 2008). Jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet komissiolle velallisuusluetteloihinsa merkityt määrät ja myös määrät, joiden tarkastaminen on alkuvaiheessa. Tässä kohdassa ilmoitetaan viimeksi mainitut alustavat määrät.

5.3 TEKEILLÄ OLEVAT RAHOITUSOIKAISUT (LOPULLISTA PÄÄTÖSTÄ EI VIELÄ TEHTY)

Kyseiset tiedot, jotka koskevat EU:n menojen takaisinperintää, ilmoitetaan muiden asiaan liittyvien tietojen kanssa näiden tilinpäätöslaskelmien liitetiedossa 6.

5.4 MUUT EHDOLLISET VARAT

Tämä kohta sisältää sellaiset vähäisemmät ehdollisten varojen määrät, joita ei voida luokitella muihin edellä esitettyihin kohtiin.

EHDOLLISET VELAT

5.5 ANNETUT VAKUUDET

5.5.1 Takaukset lainoille, jotka Euroopan investointipankki (EIP) on myöntänyt omista varoistaan EU:n ulkopuolisille maille

milj. euroa

	Riskinjako 31.12.2009	Ei riskinjakoa 31.12.2009		Takauskanta 31.12.2009 yhteensä	Takauskanta 31.12.2008
		Viran- omainen	Yksityinen yritys		
65 % takaus	3 127	9 126	2 692	14 945	12 429
70 % takaus	109	1 981	506	2 596	2 908
75 % takaus	0	617	233	850	1 049
100 % takaus	0	625	196	821	1 008
Yhteensä	3 236	12 349	3 627	19 212	17 394

EU:n talousarviosta on myönnetty takauksia EIP:n omista varoistaan kolmansille maille 31. joulukuuta 2009 mennessä myöntämille lainoille (myös jäsenvaltioille ennen liittymistä myönnettyt lainat). EU:n takaus on kuitenkin rajoitettu tiettyyn prosenttiosuuteen hyväksytyjen lainajärjestelyjen enimmäismäärästä. Tämä prosenttiosuus voi olla 65, 70, 75 tai 100 prosenttia. Jos enimmäismäärää ei saavuteta, EU:n takaus annetaan koko lainakannalle. Takauskanta oli 31. joulukuuta 2009 yhteensä 19 212 miljoonaa euroa. Summa vastaa EU:lla olevaa enimmäisriskiä.

EIP hankkii EU:n talousarviosta takauksen saaneille lainoille myös ulkopuolisen tahon (valtion tai julkisen taikka yksityisen rahoituslaitoksen) antaman takauksen. Tällöin komissio on toissijaisena takaajana. EU:n talousarviosta myönnetty takaus kattaa vain poliittisen riskin niiden takausten osalta, jotka on esitetty sarakkeessa ”Riskinjako”. Muut riskit ovat toteutuessaan EIP:n vastuulla, jos ensisijainen takaaja ei noudata sitoumuksiaan. EU:n talousarviosta myönnetty sarakkeeseen ”Ei riskinjakoa” kuuluva takaus kattaa kaikki riskit, jos ensisijainen takaaja ei noudata sitoumustaan. Jos ensisijainen takaaja on viranomainen, katettavaksi tulee yleensä vain poliittinen riski. Jos ensisijainen takaaja sen sijaan on laitos tai yksityinen yritys, EU:n talousarviosta voidaan joutua kattamaan myös kaupallinen riski.

5.5.2 Muut annetut vakuudet

milj. euroa

	31.12.2009	31.12.2008
Riskinjakorahoitusväline	94	48
MEDA: Marokkoon liittyvät vakuudet	17	66
TEN-T-hankkeiden lainavakuusjärjestelmä	6	1
Muut	1	1
Yhteensä	118	116

Riskinjakorahoitusvälineen (Risk Sharing Finance Facility, RSFF) puitteissa komission rahoitusosuudella katetaan taloudellista riskiä, joka liittyy tukikelpoisille tutkimushankkeille myönnettyihin EIP:n lainoihin ja takauksiin. Komissio on budjetoanut varoja kaudelle 2007–2013 yhteensä enintään miljardi euroa. Tästä summasta enintään 800 miljoonaa liittyy ”Yhteistyö”-erityisohjelmaan ja enintään 200 miljoonaa euroa ”Valmiudet” -erityisohjelmaan. EIP on sitoutunut tarjoamaan yhtä paljon varoja. Komissio on varannut 94 miljoonan euron erän ”kohdennetuksi pääomaksi”. Tällä kohdennetulla pääomalla katetaan odottamattomat tappiot lainoista ja takauksista, jotka EIP on myöntänyt riskinjakovälineen puitteissa. Kyseinen määrä on suurin mahdollinen tappio, joka komissiolle voi aiheutua myönnettyihin lainoihin ja takauksiin liittyvistä laiminlyönneistä. Se on riskinjakovälineen puitteissa myönnettyjen komission takausten enimmäismäärä, ja se katsotaan Euroopan unionin ehdolliseksi velaksi.

Komissio on perustanut osana MEDA-ohjelmaa erityisrahaston kautta takausjärjestelmän, jolla tuetaan kahta marokkolaista järjestöä (Caisse Centrale de Garantie ja Fonds Dar Ad-Damane). Komission takauksilla katettu summa oli 17 miljoonaa euroa 31.12.2009.

TEN-T-hankkeiden lainavakuusjärjestelmästä (2007–2013) tarjotaan takauksia, joilla pyritään vähentämään tulojen määrään liittyvää riskiä TEN-T-hankkeiden alkuvuosina. Vakuus kattaisi kokonaan valmiusluotot, joita voidaan käyttää vain silloin, kun hankkeen kassavirta ei riitä etuoikeutettujen lainojen takaisinmaksuun. Väline on komission ja EIP:n yhteinen rahoitusjärjestely, jota varten EU:n talousarviosta varataan 500 miljoonaa euroa. EIP:n rahoitusosuus välineestä on niin ikään 500 miljoonaa euroa, joten käytettävissä oleva kokonaismäärä on miljardi euroa. Kohtaan otettu 6 miljoonan euron määrä vastaa TEN-T-hankkeiden lainavakuusjärjestelmään liittyvien odottamattomien tappioiden kattamista varten varattua rahoitusosuutta.

5.6 SAKOT

Nämä määrät koskevat sakkoja, jotka komissio on määrännyt kilpailusääntöjen rikkomisesta ja jotka on alustavasti maksettu. Lisäksi sakon määräämistä koskevaan komission päätökseen on joko jo haettu muutosta tai ei tiedetä, haetaanko päätökseen muutosta. Ehdollinen velka säilytetään siihen saakka kunnes unionin tuomioistuin on antanut asiassa lainvoimaisen päätöksen. Alustaville maksuille kertynyt korko (460 miljoonaa euroa) sisältyy varainhoitovuoden taloudelliseen tulokseen, ja se esitetään myös ehdollisena velkana määriin liittyvän komission omistusoikeuden epävarmuuden osoittamiseksi.

5.7 MAATALOUSTUKIRAHASTO — TUOMIOTA EI VIELÄ ANNETTU

Tämä kohta sisältää sellaiset ehdolliset velat jäsenvaltioille, jotka liittyvät maataloustukirahaston menojen sääntöjenmukaisuustarkastusten seurauksena tehtyihin päätöksiin ja joista unionin tuomioistuin ei ole vielä antanut tuomiota. Menettelyn kesto unionin tuomioistuimessa määrää sen, milloin velan lopullinen määrä vahvistetaan ja minkä vuoden talousarviosta velallisen hyväksi ratkaistun muutoksenhaun vaikutus katetaan. Arvio mahdollisesti maksettavaksi tulevista määristä on kirjattu taseeseen pitkäaikaisiin varauksiin (ks. liitetieto [2.13](#)).

5.8 OIKEUSTAPAUKSIIN JA MUIHIN RIITA-ASIOIHIN LIITTYVÄT MÄÄRÄT

Tämä kohta liittyy EU:ta vastaan nostettuihin käsiteltävinä oleviin vahingonkorvauskanteisiin ja muihin oikeusriitoihin sekä näihin liittyviin arvioituihin kustannuksiin.

Määrät liittyvät tavarán- ja palveluntoimittajiin, alihankkijoihin ja entiseen henkilöstöön. On huomattava, että perustamissopimuksen 288 artiklan nojalla nostetuissa vahingonkorvauskanteissa kantajan on näytettävä toteen, että toimitus on vakavasti rikkonut oikeussääntöä, jonka tarkoituksena on antaa yksityisille oikeuksia, että kantaja on kärsinyt todellista vahinkoa ja että lainvastaisen teon ja vahingon välillä on suora syy-yhteys.

5.9 MUUT EHDOLLISET VELAT

Tämä kohta sisältää sellaiset vähäisemmät ehdollisten velkojen määrät, joita ei voida luokitella muihin edellä esitettyihin kohtiin.

MUUT MERKITTÄVÄT TILINPÄÄTÖKSESSÄ ESITETTÄVÄT TIEDOT

5.10 RAHOITUSTOIMINTA: NOSTAMATTOMIIN LAINOIHIN LIITTYVÄT SITOUKSET

	<i>milj. euroa</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Rahoitustoiminta: nostamattomiin lainoihin liittyvät sitoumukset	5 733	4 885

Tämä kohta sisältää komission tekemät lainananto- ja pääomasijoitus sopimukset (jotka eivät sisälly maksattamatta oleviin määriin), joissa lainaa ei ollut nostettu eikä pääomasijoitusta tehty vuoden loppuun mennessä. Suurin osa varoista liittyy maksutaselainoista tehtyihin, vuosina 2008 ja 2009 allekirjoitettuihin sopimuksiin, joita koskevia maksuja ei ollut suoritettu ennen vuoden loppua (kokonaismäärä oli 5,4 miljardia euroa 31.12.2009).

5.11 TEHDYT TALOUSARVIO SITOUMUKSET, JOITA KOSKEVIA MAKSUJA EI VIELÄ OLE SUORITETTU

	<i>milj. euroa</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Tehdyt talousarviositoumukset, joita koskevia maksuja ei vielä ole suoritettu	134 689	120 023

Talousarviosta maksattamatta olevat sitoumukset ovat avoimia sitoumuksia, joita vastaavia maksuja ei vielä ole suoritettu ja/tai joita ei vielä ole purettu. Maksattamatta olevia määriä syntyy aina monivuotisten ohjelmien yhteydessä. Talousarviosta maksattamatta olevia sitoumuksia oli yhteensä 177 272 miljoonaa euroa 31.12.2009. Edellä esitetty määrä saadaan vähentämällä maksattamatta olevien sitoumusten määrästä niihin liittyvät, vuoden 2009 tuotto- ja kululaskelmaan kuluiksi kirjatut määrät, jolloin päästään kyseiseen lopputulokseen.

5.12 MERKITTÄVÄT OIKEUDELLISET SITOUKSET

milj. euroa

	31.12.2009	31.12.2008
Rakennetoimet	275 761	332 995
Välimeren alueen maiden kanssa tehdyt pöytäkirjat	263	263
Kalastussopimukset	249	401
Galileo-ohjelma	1 517	2 023
GMES-ohjelma	556	624
TEN-T-hankkeet	4 289	4 571
Muut sopimukset	1 325	983
Yhteensä	283 960	341 860

Nämä sitoumukset johtuvat sellaisista EU:n tekemistä pitkäaikaisista oikeudellisista sitoumuksista, joita ei ole vielä katettu talousarvioon otetuilla maksusitoumusmäärärahoilla. Kyseiset sitoumukset voivat liittyä monivuotisiin ohjelmiin (esimerkiksi rakennetoimet) tai määriin, jotka EU on sitoutunut maksamaan tulevaisuudessa tilinpäätöspäivänä voimassa olleiden hallinnollisten sopimusten mukaisesti (esimerkiksi turvallisuus- ja siivouspalvelut, mutta myös rakennustöiden kaltaisia erityishankkeita koskevat sopimusvelvoitteet). Kaikkiin monivuotisiin ohjelmiin ei sisälly tähän kohtaan merkittäviä sitoumuksia, koska tulevien varainhoitovuosien menot vahvistetaan vuosittain budjettivallan käyttäjän päätöksellä tai asianomaisiin sääntöihin tehtävillä muutoksilla.

5.12.1 Rakennetoimet

Seuraavassa taulukossa vertaillaan oikeudellisia sitoumuksia, joista ei ole vielä tehty talousarviositoumuksia, ja vuosien 2007–2013 rahoituskehyksen perusteella laskettua sitoumusten enimmäismäärää. Kohta ”Rakennetoimet” sisältää vuosiksi 2007–2013 suunnitellun tuen. Vuonna 2007 voimaan tulleen rahoituskehyksen muoto ja tavoitteet poikkeavat aiemmista rahoituskehystistä.

milj. euroa

	Ra hoitus- kehykseen sisältyvät määrät 2007–2013 (A)	Tehdyt oikeudelliset sitoumukset (B)	Talousarvio- sitoumukset vuosina 2007–2009 (C)	Oikeudelliset sitoumukset, joista vähennetty talousarvio- sitoumukset (=B-C)	Sitoumusten enimmäis- määrä (=A- C)
Koheesiopolitiikka	346 543	346 136	140 318	205 818	206 225
Luonnonvarat	100 624	98 388	39 533	58 855	61 091
Liittymistä valmisteleva tukiväline	10 958	5 195	2 513	2 682	8 445
Yhteensä	458 125	449 719	182 364	267 355	275 761

5.12.2 Välimeren alueen maiden kanssa tehdyt pöytäkirjat

Näiden sitoumusten yhteismäärä on 263 miljoonaa euroa, ja ne liittyvät EU:n ulkopuolisten Välimeren alueen maiden kanssa tehtyihin rahoituspöytäkirjoihin. Tässä kohdassa ilmoitettu määrä on allekirjoitettujen pöytäkirjojen mukaisen kokonaismäärän ja kirjanpitoon merkittyjen talousarviositoumusten erotus. Kyseiset pöytäkirjat ovat kansainvälisiä

sopimuksia, joita ei voida purkaa ilman molempien sopimuspuolten suostumusta. Purkamismenettely on kuitenkin käynnissä.

5.12.3 Kalastussopimukset

Nämä yhteensä 249 miljoonan euron arvoiset sitoumukset on tehty kolmansien maiden kanssa kansainvälisten kalastussopimusten mukaisien toimien toteuttamiseksi.

5.12.4 Galileo-ohjelma

Galileo on globaali satelliittinavigointijärjestelmä, jota rakentavat parhaillaan Euroopan unioni ja Euroopan avaruusjärjestö (ESA). Galileo-ohjelma rahoitetaan nykyään kokonaan EU:n talousarviosta, ja komissio hallinnoi hanketta EU:n puolesta. Ohjelman ensimmäinen vaihe, kiertoradalla toteutettava validointivaihe, saadaan päätökseen vuonna 2012, ja muodostettujen omaisuuserien siirto komissiolle alkaa tuolloin.

On huomattava, että komissio on vuoden 2009 loppuun mennessä osoittanut (mukaan lukien aiempi investointi Galileo-yhteisyritykseen) 1 028 miljoonaa euroa Galileo-ohjelmaan kuuluvaa kiertoradalla tapahtuvaa validointia varten. Koska tämä ohjelma on vielä tutkimusvaiheessa, käytetty rahamäärä on EU:n kirjanpitosääntöjen mukaisesti kirjattu kuluksi eikä aineettomia omaisuuseriä ole merkitty taseeseen. Galileo-ohjelman seuraavassa vaiheessa (2008–2013) komission (suuntaa antavan) rahoitusosuuden arvioidaan olevan yhteensä 2 645 miljoonaa euroa.

5.12.5 GMES-ohjelma

Komissio on tehnyt ESA:n kanssa vuosia 2008–2013 koskevan sopimuksen ympäristön ja turvallisuuden maailmanlaajuiseen seurantajärjestelmään (GMES) kuuluvan avaruuskomponentin toteuttamisesta. Kyseiseksi kaudeksi osoitettu suuntaa antava kokonaismäärä on 624 miljoonaa euroa. ESA:lle maksettiin 68 miljoonaa euroa vuonna 2009.

5.12.6 TEN-T-sitoumukset

Tähän kohtaan kuuluvat avustukset, jotka myönnetään Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin liittyville toimille kaudella 2007–2013. Ohjelma liittyy hankkeisiin, joilla kehitetään Euroopan laajuisia liikenneverkkoja. Siitä tuetaan sekä infrastruktuurihankkeita että tutkimus- ja innovaatiohankkeita, joilla edistetään uuden teknologian ja innovatiivisten prosessien yhdistämistä uuden liikenneinfrastruktuurin käyttöönottoon. Tälle ohjelmalle osoitettu suuntaa antava kokonaismäärä on 8 013 miljoonaa euroa.

5.12.7 Muut sopimukset

Tähän kohtaan sisältyvät määrät, joita vastaavat maksut on vielä suoritettava sopimusten voimassaoloaikana. Tähän kohtaan sisältyy suorittamatta oleva 93 miljoonan euron sopimusvelvoite, joka liittyy neuvoston rakennusurakkasopimuksiin, sekä 441 miljoonan euron summa, joka liittyy parlamentin rakennusurakkasopimuksiin. Muita tähän kohtaan sisältyviä merkittäviä määriä ovat seuraavat: 480 miljoonaa euroa, joka liittyy Fusion for

Energy-yhteisyrityksen (Eurooppalainen yhteisyritys ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten) ja ITER Internationalin välisiin hankintajärjestelyihin sekä 165 miljoonaa euroa, joka liittyy Fusion for Energy-yhteisyrityksen, Japanin atomienergiaviraston ja ITER Internationalin välisiin hankintajärjestelyihin.

5.13 OSAKKUDET EU:N TOIMINTAAN LIITTYVISSÄ ORGANISAATIOISSA

Tässä kohdassa esitetään maksamatta olevat suoritukset komission merkitsemästä pääomaosuudesta, jota ei ole vielä vaadittu maksettavaksi.

5.13.1 Osakepääoma, jonka maksamista ei ole pyydetty: EBRD

milj. euroa

EBRD	EBRD:n koko pääoma	Komission osuus
Pääoma	19 794	600
Maksettu osuus	(5 198)	(157)
Maksua ei vielä vaadittu	14 596	443

5.13.2 Osakepääoma, jonka maksamista ei ole pyydetty: EIR

milj. euroa

EIR	EIR:n koko pääoma	Komission osuus
Pääoma	2 940	861
Maksettu osuus	(588)	(172)
Maksua ei vielä vaadittu	2 352	689

EIR laski liikkeeseen 1 000 uutta osaketta vuonna 2007. EU merkitsi vuoden 2009 aikana 75 osaketta, joiden nimellisarvo oli miljoona euroa osakkeelta. Vuoden 2009 aikana maksettiin 20 prosenttia osakkeiden nimellisarvosta ja preemio. EU:n suurin mahdollinen omistusosuus on rajoitettu 900 osakkeeseen (900 miljoonaa euroa). Ks. myös liitetieto [2.3.1](#).

5.14 MUUT LEASINGSOPIMUKSET

milj. euroa

Erän kuvaus	Vastaisuudessa maksettavat määrät			
	Erääntymiseen < 1 vuosi	Erääntymiseen 1–5 vuotta	Erääntymiseen > 5 vuotta	Yhteensä
Rakennukset	334	1 236	842	2 412
Atk-laitteet ja muut laitteet	6	7	0	13
Yhteensä	340	1 243	842	2 425

Erä sisältää sellaisilla muilla leasingsopimuksilla vuokratut rakennukset ja laitteet, jotka eivät täytä taseen vastaaviin kirjaamisen edellytyksiä. Tähän kohtaan sisältyviä sitoumuksia vastaavat maksut on vielä suoritettava sopimusten voimassaoloaikana.

Muita leasingsopimuksia koskevista menoista kirjattiin vuonna 2009 kuluiksi tuotto- ja kululaskelmaan 364 miljoonaa euroa.

6. HAVAITTUIHIN SÄÄNTÖJENVASTAISUUKSIIN PERUSTUVAT RAHOITUSOIKAISUT JA TAKAISINPERINTÄ

EU:n talousarviota toteutettaessa on varmistettava petosten ja muiden sääntöjenvastaisuuksien ennaltaehkäisy, havaitseminen ja oikaisu. Tässä osassa pyritään antamaan yleiskuva komission ja jäsenvaltioiden havaitsemien sääntöjenvastaisuuksien käsittelemisessä noudatettavista menettelyistä, joista säädetään sovellettavassa lainsäädännössä. Lisäksi annetaan paras arvio asiaan liittyvistä kokonaismääristä. Tämä on viimeinen vaihe valvontajärjestelmien toiminnassa ja keskeinen osa moitteetonta varainhoitoa.

6.1 JOHDANTO

6.1.1 Yleiskatsaus rahoitusoikaisuissa ja varojen takaisinperinnässä sovellettavista prosesseista hallinnointitavan mukaan jaoteltuna

Takaisinperintä ja rahoitusoikaisut voivat perustua valvontaan ja tarkastuksiin millä tahansa valvontajärjestelmän tasolla EU-tason tarkastuksista (komissio, tilintarkastustuomioistuin tai petostentorjuntavirasto) jäsenvaltioiden tekemiin tarkastuksiin (kun on kyse yhteisesti hallinnoitavista varoista). Sääntöjenvastaisuuksia voi esiintyä hankkeen kaikissa vaiheissa, mutta ne havaitaan hankkeen päätösvaiheessa, kun tuensaaja lähettää lopullisen maksupyyntönsä. Pyyntö tarkastetaan useimmiten paikalla ja/tai riippumaton tilintarkastaja antaa oman lausuntonsa. Varojen takaisinperintä ja rahoitusoikaisut on kuitenkin erotettava toisistaan ja otettava huomioon erot hallintotavoissa, kuten asiaa koskevassa alakohtaisessa lainsäädännössä säädetään.

Varojen takaisinperintä

Varainhoitoasetuksen 71 artiklan 3 kohdan mukaan aiheettomasti maksetut määrät on perittävä takaisin. Takaisinperintä tarkoittaa tässä yhteydessä, että komissio tai jäsenvaltio käytännössä perii takaisin rahamäärät, jotka liittyvät havaittuihin aiheettomiin tai sääntöjenvastaisiin menoihin.

Rahoitusoikaisut

Kuten alakohtaisessa lainsäädännössä säädetään, monilla EU:n menojen aloilla (pääasiassa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa hallinnoitavat varat) sääntöjenvastaisuudet korjataan tekemällä rahoitusoikaisuja. Komission tai jäsenvaltion tekemien rahoitusoikaisujen tarkoituksena on palauttaa tilanne, jossa kaikki rahoitettaviksi tai yhteisrahoitettaviksi (koheesiopolitiikka) ilmoitetut menot ovat sovellettavien kansallisten ja EU:n sääntöjen mukaisia.

Yhdessä jäsenvaltioiden kanssa tapahtuvassa varojen hallinnoinnissa jäsenvaltiot vastaavat ensi kädessä rahoitusoikaisuista, joita tarvitaan havaittaessa operatiivisiin ohjelmiin liittyviä yksittäisiä tai järjestelmällisiä sääntöjenvastaisuuksia. Komission vastuulla on varmistaa, että kansallisten viranomaisten käyttämät järjestelmät ovat tehokkaita, muussa tapauksessa komissio määrää jäsenvaltioille rahoitusoikaisuja.

Kun EU:n tarkastuksissa havaitaan tuensaajille aiheettomasti suoritettuja maksuja, rahoitusoikaisuja voidaan pitää varsinaisen takaisinperintäprosessin ensimmäisenä vaiheena, koska sovellettavassa lainsäädännössä jäsenvaltiot velvoitetaan seuraamaan niille määrättyjen rahoitusoikaisujen toteuttamista ja perimään rahat takaisin lopullisilta tuensaajilta. Myös silloin kun kansalliset viranomaiset tekevät tarkastuksia, jäsenvaltioiden on lainsäädännön mukaan perittävä varoja takaisin lopullisilta tuensaajilta.

Jäljempänä esitetään tiivistetysti hallinnointitapojen mukaan jaoteltuna eri menettelyt, joita sovelletaan rahoitusoikaisuissa ja varojen takaisinperinnässä, ja niiden vaikutukset EU:n tilinpäätökseen.

6.1.2 Suora hallinnointi

Kun komissio hallinnoi suoraan talousarviota, tukikelvottomat menot joko peritään takaisin tuensaajalta tai vähennetään seuraavasta maksupyyntöä. Jos tuensaajat tekevät vähennyksen itse ennen maksupyyntöä lähettämistä, tätä tietoa ei kirjata EU:n kirjanpitojärjestelmään. Näin tapahtuu usein, koska useimpien tuensaajien on toimitettava komissiolle varmennettu tai tarkastettu lopullinen maksupyyntö ennen kuin niille maksetaan lopullinen maksu. Varmennetussa maksupyyntöä kaikki havaitut sääntöjenvastaisuudet on oikaistava.

6.1.3 Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa

Euroopan komissio ja jäsenvaltiot hallinnoivat yhteistyössä noin 80 prosentin osuutta EU:n talousarviosta. Nämä menot liittyvät pääasiassa maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen, koheesiopolitiikkaan ja kalastukseen.

Yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa hallinnoitavissa menoissa talousarvion toteuttamiseen liittyvät tehtävät ja vastuut siirretään jäsenvaltioille, jotka ovat päävastuussa tuensaajista johtuvien sääntöjenvastaisuuksien havaitsemisesta ja oikaisemisesta. Jäsenvaltiot varmistavat siis komissiolle ilmoitettujen menojen sääntöjenmukaisuuden. Jäsenvaltiot tekevät rahoitusoikaisut, ja jos ne havaitsevat tuensaajille suoritettuja aiheettomia maksuja joko omien tai EU-tason tarkastusten tuloksena, jäsenvaltioiden on lainsäädännön mukaan aloitettava takaisinperintämenettely.

Euroopan komissio valvoo silti hankkeita kokonaisvaltaisesti. Jotta komissio voisi kantaa vastuunsa talousarvion toteuttamisesta, se tarkastaa jäsenvaltioiden hallinnointi- ja valvontajärjestelmien asianmukaisuuden ja tekee tarvittaessa oikaisuja (varainhoitoasetuksen 53 artiklan 4 kohta). Komissio voi myös tehdä muodollisen päätöksen rahoitusoikaisujen soveltamisesta jäsenvaltioon, jos tämä ei ole tehnyt vaadittuja oikaisuja tai jos jäsenvaltion hallinnointi- ja valvontajärjestelmissä on vakavia puutteita, jotka voivat johtaa järjestelmällisiin sääntöjenvastaisuuksiin.

Komissio voi määrätä rahoitusoikaisuja havaittujen yksittäisten sääntöjenvastaisuuksien

vuoksi, mutta se voi soveltaa myös ekstrapoloituja tai kiinteämääräisiä oikaisuja. Ekstrapolointi voidaan tehdä, kun käytettävissä on edustava otos järjestelmälliseen sääntöjenvastaisuuteen liittyvästä asiakirja-aineistosta. Kiinteämääräisiä oikaisuja sovelletaan, kun yksittäisten tai järjestelmällisten sääntöjenvastaisuuksien taloudellisia vaikutuksia ei voida määrittää tarkasti ja kun täsmällisen rahamäärän määrittämisestä aiheutuisi kohtuuttomat hallintokustannukset. Vaikka tuensaajilta ei pystyttäisi perimään varoja takaisin, nämä oikaisut ovat kummassakin tapauksissa tärkeitä, koska niillä pystytään korjaamaan jäsenvaltioiden järjestelmissä olevia heikkouksia. Näin voidaan estää tai havaita tuensaajille suoritettuja sääntöjenvastaisia maksuja ja periä varat takaisin.

6.1.4 Muut hallinnointitavat

Hajautetun hallinnoinnin ja välillisen keskitetyn hallinnoinnin piiriin kuuluvissa menoissa vastuu sääntöjenvastaisten maksujen takaisinperinnästä on siirretty jäsenvaltioille, kolmansille maille tai erillisvirastoille. Yhteistyössä kansainvälisten järjestöjen kanssa hallinnoitavien menojen osalta oikaisumekanismit määritetään kyseisten järjestöjen kanssa tehtävissä sopimuksissa. Kuten yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa hallinnoitavien menojen tapauksessa, komissio voi tehdä rahoitusoikaisuja, kun EU:n menojärjestelmien sääntöjä on sovellettu väärin.

6.1.5 Tiivistelmä varojen takaisinperinnästä ja rahoitusoikaisusta vuonna 2009

Tiivistelmä varojen takaisinperinnästä ja rahoitusoikaisusta, jotka vahvistettiin tai joista tehtiin päätös vuonna 2009

milj. euroa

Rahoitusoikaisut	Liitetieto	2009	2008
Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto/maataloustukirahasto/maaseutu-rahasto	6.2.2	<u>462</u>	<u>917</u>
Koheesiopoliittikka (EU:n tarkastukset)			
- Vuosien 1994–1999 ohjelmat	6.2.4	521	414
- Vuosien 2000–2006 ohjelmat	6.2.4	<u>1 890</u>	<u>1 173</u>
- Rahoitusoikaisut, välisumma		<u>2 411</u>	<u>1 587</u>
Rahoitusoikaisut yhteensä		2 873	2 504

Varojen takaisinperintä	Liitetieto	2009	2008
Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto/maataloustukirahasto/maaseutu-rahasto (jäsenvaltioiden havaitsemat)	6.3	<u>163</u>	<u>360</u>
Koheesiopoliittikka (EU:n tarkastukset)	6.3	<u>102</u>	<u>31</u>
Muut hallinnointitavat	6.3	<u>181</u>	<u>72</u>
Takaisinperityt määrät yhteensä		446	463

EU:n talousarviovarojen suojaaminen yhteensä		<u>3 319</u>	<u>2 967</u>
---	--	---------------------	---------------------

Edellä oleva taulukko ei sisällä koheesiopoliittikkaan liittyviä varoja, jotka jäsenvaltiot ovat perineet takaisin tai peruuttaneet omien tarkastustensa perusteella. Jäsenvaltiot on veloitettu toimittamaan komissiolle tiedot peruutetuista ja takaisinperityistä varoista, mutta kauden 2000–2006 ohjelmiin sovellettavan lainsäädännön mukaan niiden ei tarvitse eritellä omien tarkastustensa tuloksena takaisin perittyjä varoja. Tästä syystä ja päällekkäisyyksien välttämiseksi rahoitusoikaisutietojen kanssa jäsenvaltioiden toteuttamaa varojen peruuttamista ja takaisinperintää (1 233 miljoonaa euroa vuonna 2009) ei ole sisällytetty EU:n tilinpäätöstietoihin (ks. liitetieto 6.5).

Tiivistelmä vuonna 2009 toteutetusta varojen takaisinperinnästä ja rahoitusoikaisista

milj. euroa

Rahoitusoikaisut	Lii- te- tieto	Vahvistet- tu vuonna 2009	Vahvistet- tu ennen vuotta 2009	Yh- teensä
Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto/maataloustukirahasto/maaseuturahasto	6.2.2	<u>274</u>	<u>429</u>	<u>703</u>
Koheesiorahastot				
- Vuosien 1994-1999 ohjelmat	6.2.4	163	137	300
- Vuosien 2000-2006 ohjelmat	6.2.4	<u>313</u>	<u>96</u>	<u>409</u>
- Rahoitusoikaisut, välisumma		<u>476</u>	<u>233</u>	<u>709</u>
Rahoitusoikaisut yhteensä		750	662	1 412

milj. euroa

Varojen takaisinperintä	Lii- te- tieto	Vahvistet- tu vuonna 2009	Vahvistet- tu ennen vuotta 2009	Yh- teensä
Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto/maataloustukirahasto/maaseuturahasto	6.3.	<u>117</u>	<u>31</u>	<u>148</u>
Koheesiorahastot	6.3.	<u>102</u>	<u>0</u>	<u>102</u>
Muut hallinnointitavat	6.3.	<u>147</u>	<u>34</u>	<u>181</u>
Takaisinperityt määrät yhteensä		366	65	431

EU:n talousarviovarojen suojaaminen yhteensä		1 116	727	1 843
---	--	--------------	------------	--------------

6.2 RAHOITUSOIKAISUT; YHDESSÄ JÄSENVALTIOIDEN KANSSA HALLINNOITAVAT VARAT

Yhdessä jäsenvaltioiden kanssa hallinnoitaviin menoihin liittyvät rahoitusoikaisut toteutetaan kolmessa vaiheessa:

Oikaistavaa määrää selvitetään oikeudellisten menettelyjen ja muutoksenhakumenettelyjen kautta ("oikaisu tekeillä" – ks. jäljempänä liitetieto 6.4);

- (1) Määrä on lopullisesti vahvistettu ("päätetty" komission päätöksellä tai "vahvistettu": sovittu jäsenvaltioiden kanssa yhteistyössä toteutettavassa hallinnoinnissa); ja

- (2) määrä peritään käytännössä takaisin jäsenvaltiolta saatavana rahana (oikaisu, josta on tehty päätös) tai jäsenvaltion tekemänä vähennyksenä (peruutus/takaisinperintä) tulevasta maksupyyntöstä ("toteutettu"); rahoitusoikaisu, joita ei ole vielä toteutettu: ks. liitetieto **6.2.4**).

6.2.1 Maatalous ja maaseudun kehittäminen

EMOTR:n tukiosaston korvanneiden maataloustukirahaston ja maaseuturahaston puitteissa ja sovellettavan lainsäädännön mukaisesti komissio tekee rahoitusoikaisu tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyä soveltaen.

Tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettely

Komissio vastaa tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä, johon kuuluu kunkin maksajaviraston tilien vuotuinen tarkastaminen ja hyväksyminen sekä monivuotinen sääntöjenmukaisuustarkastus sen varmistamiseksi, että jäsenvaltioiden ilmoittamat menot ovat EU:n sääntöjen mukaisia. Maataloustukirahaston osalta kaikki määrät kirjataan tuottoina komission tuotto- ja kululaskelmaan. Maaseuturahastossa jäsenvaltioiden perimät määrät ja vuotuisen tilien tarkastamisen ja hyväksymisen seurauksena syntynyt ylijäämä voidaan yleensä käyttää uudestaan hankkeisiin.

Tilien tarkastaminen ja hyväksyminen: komissio tekee vuosittain päätöksen, jolla se hyväksyy virallisesti maksajavirastojen tilinpäätökset johdon lausumien sekä tarkastuselinten todistusten ja lausuntojen perusteella.

Sääntöjenmukaisuustarkastuksen tavoitteena on jättää EU:n sääntöjen vastaisesti aiheutuneet menot sen rahoituksen ulkopuolelle. Sääntöjenmukaisuustarkastus ei ole järjestelmä, jonka avulla sääntöjenvastaisia maksuja perittäisiin suoraan takaisin lopullisilta tuensaajilta. Sen tarkoituksena on pikemminkin kannustaa jäsenvaltioita parantamaan hallinnointi- ja valvontajärjestelmiään. Näin ne voivat näin estää tai havaita lopullisille tuensaajille suoritettuja sääntöjenvastaisia maksuja ja periä varat takaisin. Sääntöjenmukaisuusoikaisu ei myöskään poista jäsenvaltion vastuuta selvittää havaitut sääntöjenvastaisuudet. Sääntöjenmukaisuustarkastus on monivuotinen menettely, koska se kattaa useampana varainhoitovuonna aiheutuneita menoja.

Niiden maksujen tarkastaminen ja hyväksyminen, joiden yhteydessä ei ole noudatettu säädettyjä määräaikoja: Jäsenvaltioiden tuensaajille suorittamiin maksuihin sovellettavien säädettyjen määräaikojen noudattamista valvotaan kolmesti vuodessa toteutettavilla toimilla komission asetuksen (EY) N:o 883/2006 9 artiklan mukaisesti. Jos määräaikoja ei noudateta, komissio tekee menoihin vähennyksiä, joita voidaan erityis- ja poikkeustapauksissa pienentää tietyin edellytyksin ja suhteellisuusperiaatetta noudattaen. Näitä rahoitusoikaisuja käsitellään ns. negatiivisina maksuina, ja ne kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan kulujen vähennyksenä.

6.2.2 Maatalous ja maaseudun kehittäminen: rahoitusoikaisu vuonna 2009

Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevat päätetyt rahoitusoikaisu; kokonaismäärä vuonna 2009

milj. euroa

	2009	2008
Tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettely:		
<i>Tilien tarkastaminen ja hyväksyminen sekä maksujen määräaikojen noudattamatta jättäminen</i>	103	58
<i>Sääntöjen mukaisuustarkastus</i>	359	859
Yhteensä	462	917

Edellä mainitut määrät koskevat maataloustukirahastoa, koska maaseuturahastoa koskevia rahoitusoikaisuja tehtiin vuonna 2009 vain noin 0,4 miljoonan euron arvosta. Nämä määrät kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan. Edellä mainitut määrät on jaoteltu jäsenvaltioittain liitteessä 1.

Sääntöjen mukaisuustarkastuksiin liittyvien määrien vähentyminen vuodesta 2008 vuoteen 2009 johtuu siitä, että vuoden 2008 lopussa toteuttamista odottavia sääntöjen mukaisuuspäätöksiä oli yhteensä 368 miljoonan euron arvosta.

Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevat rahoitusoikaisu, jotka toteutettiin vuonna 2009

milj. euroa

	Toteutus vuonna 2009
Tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettely	
<i>Tilien tarkastaminen ja hyväksyminen sekä maksujen määräaikojen noudattamatta jättäminen</i>	103
<i>Sääntöjen mukaisuustarkastus</i>	<u>600</u>
Yhteensä	703

Edellä mainitut määrät on jaoteltu jäsenvaltioittain liitteessä 2.

6.2.3 Koheesiopolitiikka

Koheesiopolitiikkaan sovellettavan lainsäädännön mukaan sekä jäsenvaltiot että komissio tekevät rahoitusoikaisuja:

- **Jäsenvaltiot** voivat tehdä rahoitusoikaisuja kahdella tavalla: Ne voivat joko
 - peruuttaa asianomaiset menot ohjelmasta välittömästi vähentämällä ne seuraavasta komissiolle toimitettavasta menoilmoituksesta. Tällöin EU:n rahoitus voidaan välittömästi sitoa muita toimia varten; tai

- jäsenvaltiot voivat jättää menot toistaiseksi ohjelmaan, kun odotetaan tuensaajille aiheettomasti maksettujen varojen takaisinperinnässä sovellettavan menettelyn lopputulosta. Perintä voidaan toteuttaa joko siten, että tuensaaja maksaa asianomaiset määrät takaisin, tai takaisinperittävät määrät vähennetään samalle tuensaajalle myöhemmin suoritettavista maksuista. Näistä perintätoimista on lisätietoja jäljempänä liitetiedossa 6.5.
- Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tiedot rahoitusoikaisuksista sekä yhteisrahoituksesta peruutettujen määrien että takaisin perittyjen määrien osalta. Nämä tiedot ovat erillisiä ja täydentävät toisiaan, koska **peruutettuihin varoihin** sisällytetään vain menot, jotka on peruutettu odottamatta perintämenettelyn tulosta. **Perittyihin määriin** sisällytetään perinnän toteuttamisen jälkeen vain ne menot, joita ei peruutettu heti vaan jotka jätettiin ilmoitettuihin menoihin perintää odottamaan. Jäsenvaltioita ei ole velvoitettu ilmoittamaan erittelemään oikaisuja, jotka perustuvat EU:n tarkastuksiin ja niiden omiin tarkastuksiin. Tämä raportointivelvollisuus tuli voimaan vasta vuosia 2007–2013 koskevalla ohjelmakaudella.
- EU:n tekemiin tarkastuksiin ja valvontaan perustuvat rahoitusoikaisut toteutetaan seuraavasti:
 - Jos jäsenvaltio suostuu tekemään oikaisun EU:n valvonta- ja tarkastustoimien perusteella, se voi peruuttaa jo ilmoitetut sääntöjenvastaiset menot seuraavasta maksupyyntöstä (johon sisältyvät määrät ovat erikseen kumulatiivisia jokaisen ohjelman tai koheesiorahastoon kuuluvan hankkeen osalta) ja käyttää vapautuneet varat muiden asianomaiseen EU-ohjelmaan kuuluvien tukikelpoisten menojen kattamiseen, mutta ei toimeen/toimiin, joka oli / jotka olivat oikaisun kohteena.
 - Komissio antaa perintämääräyksiä rahoitusoikaisujen toteuttamiseksi seuraavissa tapauksissa:
 - virallinen rahoitusoikaisupäätös on tehty;
 - ohjelmaa ollaan päättämässä; ja
 - ohjelman päättämisen jälkeen, kun jäsenvaltiot ovat perineet varoja takaisin tuensaajilta.

Näissä tapauksissa perintämääräykset vaikuttavat komission kirjanpitoon.

- Komissio ei anna perintämääräyksiä muuntyyppisten rahoitusoikaisujen yhteydessä, etenkin silloin kun jäsenvaltiot hyväksyvät ja tekevät rahoitusoikaisun. Näissä tapauksissa tietoja ei kirjata EU:n kirjanpitojärjestelmään.

6.2.4 Koheesiopolitiikkaa koskevat rahoitusoikaisut vuonna 2009

On huomattava, että seuraavassa taulukossa ei ole esitetty jäsenvaltioiden tekemien rakennerahastoista rahoitettavien menojen tarkastusten tuloksia.

Vuonna 2009 vahvistetut rahoitusoikaisut

mlj. euroa

	EAKR	Koheesio- rahasto	Euroopan sosiaali- rahasto	KOR	EMOTR:n tukiosasto	YHTEENSÄ
Kautta 1994–1999 koskevat rahoitusoikaisut:						
toteutettu	87	10	21	41	4	163
ei vielä toteutettu	358	0	0	0	0	358
Välisumma 1994–1999	445	10	21	41	4	521
Kautta 2000–2006 koskevat rahoitusoikaisut:						
toteutettu	84	63	141	2	25	315
ei vielä toteutettu	1 532	13	18	3	9	1 575
Välisumma 2000–2006	1 616	76	159	5	34	1 890
Rahoitusoikaisut yhteensä 2009	2 061	86	180	46	38	2 411
<i>Rahoitusoikaisut yhteensä 2008</i>	<i>949</i>	<i>92</i>	<i>522</i>	<i>19</i>	<i>5</i>	<i>1 587</i>

Huom: Vuonna 2009 vahvistettuihin määriin on sisällytetty 90 miljoonaa euroa rahoitusoikaisuja, joista tehtiin päätös tai jotka vahvistettiin vuonna 2008, mutta joita ei ole ilmoitettu aiemmin.

Vahvistettujen EAKR:a koskevien määrien kasvu vuosien 2008 ja 2009 välisenä aikana johtuu määrätietoisista toimista, jotka on toteutettu rakennetoimien yhteiseen hallinnointiin liittyvän komission valvontatehtävän vahvistamiseksi laaditun toimintasuunnitelman (KOM(2010) 52) mukaisesti, ja Espanjaa koskevan huomattavan rahoitusoikaisun hyväksymisestä marraskuussa 2009.

Euroopan sosiaalirahastoa koskevien vahvistettujen määrien väheneminen vuodesta 2008 vuoteen 2009 johtuu edellä mainitun komission toimintasuunnitelman toteuttamisesta vuonna 2008. Tavoitteena oli nopeuttaa käynnissä olevia rahoitusoikaisuja koskevia päätösmenettelyjä, mikä vähensi vuodelle 2009 siirtyneiden rahoitusoikaisujen määrää. Vuonna 2008 vahvistetusta rahoitusoikaisujen 522 miljoonan euron kokonaismäärästä Euroopan sosiaalirahastoa koskevien toteutettujen rahoitusoikaisujen osuus oli kyseisenä vuonna 518 miljoonaa euroa.

Edellä olevissa taulukoissa esitetyt numerotiedot on kerätty suoriteperusteisesti. Tämän vuoksi osa rahamääristä toteutui vuonna 2009 (kaikkien rahastojen osalta yhteensä 709 miljoonaa euroa), mutta loput toteutuvat tulevana vuosina.

Vahvistetut rahoitusoikaisut – kumulatiiviset numerotiedot

milj. euroa

	Kausi 2000– 2006	Kausi 1994– 1999	Yhteensä
	31.12.2009	31.12.2009	31.12.2009
Koheesiorahasto	233	273	506
EAKR	3 797	1 633	5 430
Euroopan sosiaalirahasto	1 130	392	1 522
KOR	7	97	104
EMOTR:n tukiosasto	36	121	157
Yhteensä	5 203	2 516	7 719

Edellä mainitut määrät on jaoteltu jäsenvaltioittain liitteessä 3.

Joulukuun 31. päivään 2009 mennessä vahvistetut rahoitusoikaisut, joita ei ollut toteutettu (kumulatiiviset numerotiedot)

Perintää tai rahoitusoikaisua ”ei ole vielä toteutettu”, jos se on vahvistettu tai asiaa koskeva päätös on tehty, mutta asianomaista määrää ei ole peritty takaisin, vähennetty tulevista suorituksista tai peruutettu.

milj. euroa

Toteutettava 31.12.2009 mennessä	EAKR	Koheesio- rahasto	Euroopan sosiaalirahasto	KOR	EMOTR:n tukiosasto	YHTEENSÄ
Kautta 1994–1999 koskevat rahoitusoikaisut:	359	11	1	0	0	371
Kautta 2000–2006 koskevat rahoitusoikaisut:	1 904	23	22	3	9	1 961
Toteutettava 31.12.2009 mennessä yhteensä	2 263	34	23	3	9	2 332

Vuoden 2009 päätöksiä koskeva vähäinen toteutettu määrä liittyy Euroopan aluekehitysrahastoon. Suurin osa ohjelmakautta 1994–1999 koskevista rahoitusoikaisista, joita ei toteutettu vuonna 2009, on päätöksiä, jotka tehtiin vuoden 2009 viimeisellä neljänneksellä. Kyseiset päätökset pannaan täytäntöön vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä.

Jos jäsenvaltio suostuu tekemään ohjelmakautta 2000–2006 koskevan, EU:n valvontaan perustuvan oikaisun pannakseen rahoitusoikaisun lopullisesti täytäntöön, se voi peruuttaa sääntöjenvastaisen menon seuraavassa menoilmoituksessaan ja korvata sen toisella samaa ohjelmaa koskevalla, mutta tukikelpoisella menolla. Koska maksukatto on saavutettu

useimmissa EAKR:n ohjelmissa ja koheesiorahaston hankkeissa (2000–2006), tukikelvottomien menojen vähentäminen tapahtuu vasta hankkeen päättämiseen liittyvissä asiakirjoissa (lopullinen varmennettu menoilmoitus, hankkeen päättämistä koskeva lausuma ja lopullinen toteutusraportti), jotka jäsenvaltio lähettää tulevana kuukausina.

Vuonna 2009 toteutetut rahoitusoikaisut (vahvistettu vuonna 2009 ja aiempina vuosina)

milj. euroa

	EAKR	Koheesio- rahasto	Euroopan sosiaali- rahasto	KOR	EMOTR:n tukiosasto	YH- TEENSÄ
Kautta 1994–1999 koskevat rahoitusoikaisut:						
vahvistettu vuonna 2009	87	10	21	40	5	163
vahvistettu aiempina vuosina	131	0	0	6	0	137
Välisumma 1994–1999	218	10	21	46	5	300
Kautta 2000–2006 koskevat rahoitusoikaisut:						
vahvistettu vuonna 2009	82	63	141	2	25	313
vahvistettu aiempina vuosina	34	16	44	2	0	96
Välisumma 2000–2006	116	79	185	4	25	409
Vuonna 2009 tehdyt rahoitusoikaisut yhteensä	334	89	206	50	30	709

Edellä mainitut määrät on jaoteltu jäsenvaltioittain liitteessä 4.

6.3 KOMISSION JA MUIDEN JÄSENVALTIOIDEN TOTEUTTAMA VAROJEN TAKAISINPERINTÄ

Tässä kohdassa esitetään aiheettomasti maksettujen varojen takaisinperintä, joka perustuu komission, jäsenvaltioiden, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tai OLAF:n havaitsemiin virheisiin tai sääntöjenvastaisuuksiin.

Vuonna 2009 vahvistettu varojen takaisinperintä

milj. euroa

	2009	2008
Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa		
Maatalous: Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto / maataloustukirahasto	163	360
Koheesiopolitiikka	102	31
Välisumma	265	391
Muut hallinnointitavat:		
- ulkoiset toimet	81	32
- sisäiset politiikat	100	40
Välisumma	181	72
Yhteensä	446	463

Vuonna 2009 toteutettu varojen takaisinperintä

milj. euroa

	Vahvistettu vuonna 2009	Vahvistettu ennen vuotta 2009	Yhteensä
Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa			
Maatalous: Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto / maataloustuki- rahasto	117	31	148
Koheesiopolitiikka	<u>102</u>	<u>0</u>	<u>102</u>
Välisumma	219	31	250
Muut hallinnointitavat:			
- ulkoiset toimet	60	21	81
- sisäiset politiikat	<u>87</u>	<u>13</u>	<u>100</u>
Välisumma	147	34	181
Yhteensä	366	65	431

6.3.1 Maatalous: jäsenvaltioiden havaitsemien sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintä

Jäsenvaltiot on velvoitettu havaitsemaan ja perimään kansallisten säännöstensä mukaisesti takaisin määrät, jotka on menetetty sääntöjenvastaisuuksien vuoksi. Jos jäsenvaltio onnistuu maataloustukirahastosta rahoitettujen toimien osalta perimään varat takaisin tuensaajilta, ne palautetaan komissiolle ja kirjataan tuottoina tuotto- ja kululaskelmaan. Maaseuturahaston hankkeissa takaisin perittävät määrät vähennetään seuraavasta maksupyynnöstä. Tämän vuoksi maaseuturahastoon liittyvät takaisin perityt määrät voidaan käyttää uudestaan ohjelmassa. Jos jäsenvaltio ei yritä periä varoja takaisin tai takaisinperintä on puutteellista, komissio voi puuttua asiaan sääntöjenmukaisuustarkastukseen kuuluvan menettelyn kautta ja määrätä jäsenvaltiolle rahoitusoikaisun.

Sääntöjenvastaisuuksien havaitsemisesta saatavien tulojen väheneminen johtuu pääasiassa jäsenvaltioiden valvontajärjestelmien tehostumisesta, mukaan luettuina 50-prosenttiseen kustannusten jakamiseen perustuvan tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn vaikutukset (neuvoston asetuksen (EY) N:o 1290/2005 32 artiklan 5 kohta).

6.3.2 Koheesiopolitiikka

Jäsenvaltiot ovat päävastuussa siitä, että sääntöjenvastaisuudet estetään tai havaitaan ja oikaistaan ja aiheettomasti maksetut määrät peritään takaisin viivästyskorkoineen. Jäsenvaltioiden toteuttamaan varojen takaisinperintään liittyviä määriä ei ole sisällytetty

edellä olevaan taulukkoon (ks. selitys liitetiedossa 6.5). Tässä kohdassa esitetään ainoastaan komission suoraan toteuttama varojen takaisinperintä.

6.3.3 Muut hallinnointitavat

Muiden hallinnointitapojen yhteydessä havaitut sääntöjenvastaiset määrät peritään takaisin antamalla perintämääräys tai tekemällä vähennys tuleviin maksuihin. Sääntöjenvastaisuuteen liittyvä määrä ei välttämättä näy komission kirjanpitojärjestelmässä, jos tuensaajaa on pyydetty lähettämään korjattu lopullinen menoilmoitus.

6.4 EU:N VALVONTAAN PERUSTUVAT TEKEILLÄ OLEVAT RAHOITUSOIKAISUT

6.4.1 Maatalous

milj. euroa	Tekeillä olevat rahoitus- oikaisut 31.12.2008	Uudet tekeillä olevat rahoitus- oikaisut 2009	Rahoitus- oikaisut, joista tehtiin päätos vuonna 2009	Mukautukset rahoitus- oikaisuihin, joista oli tehty päätos tai jotka olivat tekeillä 31.12.2008	Tekeillä olevat rahoitusoikaisut 31.12.2009
EMOTR	1 733	657	-317	690	2 763

Komissio määrittää vuosittain toimenpiteet ja jäsenvaltiot, joihin kohdistetaan sääntöjenmukaisuustarkastuksia. Tarkastukset perustuvat vuotuisen riskianalyysiin, joka tehdään kaikista maatalousmenoista. Sääntöjenmukaisuustarkastuksen menettely kestää joitakin vuosia. Ennen vuotta 2003 toteutuneiden menojen sääntöjenmukaisuutta koskevat tarkastukset saatiin pääosin valmiiksi vuoden 2009 loppuun mennessä. Vuosia 2003–2009 koskevat tarkastukset ovat käynnissä.

Komission tilinpäätösperiaatteiden ja yleisesti hyväksyttyjen tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti komissio voi käyttää arvioita laatiessaan tilinpäätöstä. Arvioita tarvitaan muun muassa määritettäessä sitä menojen määrää, joka todennäköisesti suljetaan EU:n rahoituksen ulkopuolelle tulevilla sääntöjenmukaisuutta koskevilla päätöksillä. Arviota laadittaessa käytetään luotettavinta saatavilla olevaa tietoa. Koska maataloustukirahastoa koskevat oikaisut tehdään sinä varainhoitovuonna, jona meno toteutuu, voidaan laskea päätyneiden varainhoitovuosien oikaisujen keskiarvo ja ekstrapoloida kyseinen prosenttiluku viimeisimpiin varainhoitovuosiin, joita koskevat tarkastukset ovat vielä käynnissä. Tämän arvion luotettavuutta arvioitaessa verrataan tekeillä oleviin oikaisuihin liittyviä määriä niiltä vuosilta, joilta tietoja on saatavilla, asianomaisena vuonna tehtyjen sääntöjenmukaisuustarkastusten tuloksiin. Päätyneitä varainhoitovuosia koskevista tiedoista voidaan todeta, että oikaisujen määrä on keskimäärin pysynyt suhteellisen vakaasti vaihteluvälillä 1,1–1,9 prosenttia.

Vuosia 2003–2009 koskeviin menoihin kohdistuviin tarkastuksiin perustuvien tulevien sääntöjenmukaisuuspäätösten arvioidaan tuottavan yhteensä 2 763 miljoonaa euroa. Kyseisestä summasta 2,1 miljardia euroa liittyy tekeillä oleviin rahoitusoikaisuihin, joita koskeva määrä on laskettu käynnissä olevien tarkastusten perusteella (tarkastukset koskevat pääasiassa varainhoitovuosia 2003–2007).

Edellä esitetyn arvion kasvu johtuu siitä, että oikaisujen keskimääräinen suhde menoihin on kasvanut aiempiin vuosiin verrattuna 1,1 prosentista 1,5 prosenttiin. Tekeillä olevista oikaisuista saatavilla olevat vuotuiset numerotiedot vuosilta 2003–2007 vahvistavat tämän suhdeluvun oikeellisuuden. Oikaisujen suhde menoihin näyttää keskimäärin olevan jopa yli 1,5 prosenttia. Vuonna 2005 käyttöön otetun tilatukijärjestelmän taloudellisia vaikutuksia on vielä vaikea ennustaa. Voidaan kenties arvioida, että lukumääräisesti oikaisuja on vähemmän; toisaalta tilatukijärjestelmän toimiin liittyvillä kiinteämääräisillä oikaisuille voi olla aiempaa suuremmat taloudelliset vaikutukset. Asiaan liittyviä lopullisia määriä ei kuitenkaan vielä tiedetä, joten niitä ei esitetä taseessa

6.4.2 Rakennetoimet

<i>milj. euroa</i>	Tekeillä olevat rahoitus-oikaisut 31.12.2008	Uudet tekeillä olevat rahoitus-oikaisut 2009	Vuonna 2009 vahvistetut rahoitus-oikaisut	Mukautukset rahoitus-oikaisuihin, jotka oli vahvistettu tai jotka olivat tekeillä 31.12.2008	Tekeillä olevat rahoitus-oikaisut 31.12.2009
Rakenne- ja koheesiorahastot (ohjelmakaudet 1994–1999 ja 2000–2006)					
EAKR	1 771	89	-1 087	- 343	430
Koheesiorahasto	178	98	- 80	- 47	149
Euroopan sosiaalirahasto	630	2	- 56	- 250	326
KOR	35	0	- 33	0	2
EMOTR:n tukiosasto + maaseuturahasto	4	221	- 38	4	191
Yhteensä	2 618	410	-1 294	- 636	1 098

Edellä esitetty määrä perustuu komission, tilintarkastustuomioistuimen ja OLAF:in tarkastushavaintoihin. Asianomaiset komission pääosastot seuraavat jäsenvaltioiden kanssa kaikkien havaintojen käsittelyä virallisten oikeudellisten menettelyjen ja käynnissä olevien kuulemismenettelyjen kautta. Tämä on paras arvio, kun otetaan huomioon tarkastusten seurannan tilanne ja toimitetut lopulliset selonteot (tai tuen keskeyttämistä edeltävät kirjeet) per 31.12.2009. Tämä määrä muuttuu suspensio- ja rahoitusoikaisumenettelyissä, joissa jäsenvaltiot voivat esittää kuulemisen aikana lisätietoja maksupyyntöjensä tueksi.

6.5 VAROJEN TAKAISINPERINTÄ JA RAHOITUSOIKAISUIHIN LIITTYVÄT TOIMET JÄSENVALTIOITTAIN (RAKENNETOIMET TAI KOHEESIOPOLITIikka)

Koheesiopolitiikassa jäsenvaltioiden tekemiä rahoitusoikaisuja, jotka perustuvat niiden omiin tai EU:n tarkastuksiin, ei kirjata komission kirjanpitojärjestelmään, koska jäsenvaltiot voivat käyttää nämä varat uudelleen muihin tukikelpoisiin menoihin. Komissio kuitenkin kehottaa jäsenvaltioita toimittamaan päivitettyt tiedot rakennerahastoja koskevista peruutuksista, takaisinperinnästä ja keskeneräisestä takaisinperinnästä sekä vuodelta 2009 että kumulatiivisesti kausilta 2000–2006 ja 2007–2013. Tiedot pyydetään kaikista neljästä rahastosta (EAKR, ESR, EMOTR:n tukiosasto ja KOR). Jäsenvaltioiden ei kuitenkaan tarvitse eritellä EU:n tarkastuksista johtuvia oikaisuja. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden tekemiä rahoitusoikaisuja ei lisätä komission tekemiin oikaisuihin.

Jäsenvaltioiden vuodelta 2009 asetusten 438/2001 ja 448/2001 mukaisesti toimittamien tietojen mukaan peruutettuja varoja oli 986 miljoonaa euroa ja takaisin perittyjä varoja oli 247 miljoonaa euroa, joten yhteismäärä oli 1 233 miljoonaa euroa. Näissä numerotiedoissa on otettu huomioon komission ensimmäisen analyysin tulokset, joiden pohjalta osaa tiedoista on oikaistu. Komissio tarkasti tietoja paikalla yhdeksässä jäsenvaltiossa vuonna 2009 (vuonna 2008 tarkastuksia tehtiin 10 jäsenvaltiossa). Tarkastuksissa kävi ilmi, että tietojen tallennus- ja raportointijärjestelmät eivät ole vielä täysin luotettavia kaikissa jäsenvaltioissa, vaikka laadun havaitaan parantuneen aiempiin vuosiin verrattuna. Numerotiedot ovat myös epätäydellisiä, erityisesti koko ohjelmakautta koskevien tietojen osalta. Osa suurista jäsenvaltioista ei nimittäin ole vielä toimittanut tietoja ohjelmakauden aiempina vuosina tehdyistä oikaisuksista. Tiedot ovat kuitenkin jonkin verran kattavampia kuin aiempina vuosina, ja jäsenvaltiot ovat luvanneet toimittaa täydelliset tiedot ohjelmakauden päättyessä.

Ohjelmakauteen 2000–2006 liittyy riski, että rahoitusoikaisuja koskevissa luvuissa on päällekkäisyyksiä, kun verrataan EU:n tason tarkastuksista (komissio, tilintarkastustuomioistuin ja OLAF) ja jäsenvaltioiden omista tarkastuksista raportoituja numerotietoja. Tämä johtuu siitä, että suuri osa EU:n elinten tarkastustyöstä johtuvista rahoitusoikaisuksista hyväksytään jäsenvaltioissa. Ne tekevät oikaisut ilman komission virallista päätöstä peruuttamalla kyseiset menot menoilmoituksistaan. Päällekkäisyyttä ei voida tarkasti ilmoittaa numeroina, koska jäsenvaltioilla ei ole velvollisuutta eritellä EU:n tason tarkastuksista ja omasta valvonta- ja tarkastustyöstään johtuvia rahoitusoikaisuja. Jäsenvaltiot eivät myöskään aina tee rahoitusoikaisua sinä vuonna, jona ne hyväksyvät sen. Mahdollisista päällekkäisyyksistä voidaan tämän vuoksi esittää vain arvioita. Kun vertaillaan jäsenvaltiokohtaisesti niiden toimittamia numerotietoja vuodelta 2009 ja EU:n elinten tarkastuksista johtuvien, jäsenvaltioiden kyseisenä vuonna hyväksymien rahoitusoikaisujen rahallista arvoa, päällekkäisyydet näyttävät olevan arvoltaan enintään 465 miljoonaa euroa. Vuonna 2008 päällekkäisyyksiä oli enintään 600 miljoonan euron arvosta.

Komissio on sisällyttänyt vuotuisen raportoinnin tietotekniikkajärjestelmiinsä ohjelmakaudella 2007–2013. Komissio saa tiedot sähköisessä muodossa suoraan jäsenvaltioista. Jäsenvaltiot on alakohtaisen lainsäädännön mukaisesti myös velvoitettu erittelemään EU:n elinten tarkastustyöhön perustuvat oikaisut omista tarkastuksistaan, jotta vältetään päällekkäisyydet.

Liitetieto 6 – Liite 1: Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskeva varojen takaisinperintä ja rahoitusoikaisu, joista tehtiin päätös vuonna 2009; kokonaismäärä

Jaottelu jäsenvaltioittain

milj. euroa

Jäsenvaltio	Tilien tarkastaminen ja hyväksyminen	Sääntöjen mukaisuus-tarkastus	Ilmoitetut sääntöjen-vastaisuudet	Yhteensä
Belgia	0	12	2	15
Bulgaria	0	0	5	5
Tšekki	0	0	0	1
Tanska	0	101	4	104
Saksa	0	2	15	17
Viro	0	0	0	0
Irlanti	-2	3	2	4
Kreikka	2	18	1	21
Espanja	7	62	38	106
Ranska	3	73	35	111
Italia	-3	5	13	15
Kypros	0	0	0	0
Latvia	0	0	0	0
Liettua	0	2	1	4
Luxemburg	0	0	0	0
Unkari	6	13	2	22
Malta	0	0	0	0
Alankomaat	1	30	5	36
Itävalta	0	2	1	3
Puola	0	11	2	13
Portugali	0	9	8	18
Romania	5	0	9	14
Slovenia	0	1	0	2
Slovakia	0	0	1	1
Suomi	2	0	0	2
Ruotsi	0	0	2	2
Yhdistynyt kuningaskunta	83	12	14	109
Yhteensä (päättös tehty)	103	359	163	625

Huom: Edellä esitetyt numerotiedot on pyöristetty miljooniin euroihin, ja nollana esitetty määrä on todellisuudessa alle 500 000 euroa.

Liitetieto 6 – Liite 2: Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskeva varojen takaisinperintä ja rahoitusoikaisu, jotka toteutettiin vuonna 2009; kokonaismäärä

Jaottelu jäsenvaltioittain

milj. euroa

Jäsenvaltio	Tilien tarkastaminen ja hyväksyminen sekä maksujen määräaikojen noudattamatta jättäminen	Sääntöjen-mukaisuus-tarkastus	Jäsenvaltioiden ilmoittamat sääntöjen-vastaisuudet (maksettu takaisin EU:lle)	Yhteensä
Belgia	0	12	2	14
Bulgaria	0	-	1	1
Tšekki	0	-	0	0
Tanska	0	101	4	105
Saksa	0	1	16	18
Viro	0	0	0	0
Irlanti	-2	5	2	5
Kreikka	2	189	5	196
Espanja	7	23	30	59
Ranska	3	46	34	82
Italia	-3	167	13	177
Kypros	-	0	0	1
Latvia	0	0	0	0
Liettua	0	0	2	2
Luxemburg	0	-	0	0
Unkari	6	-	3	9
Malta	-	-	0	0
Alankomaat	1	2	6	9
Itävalta	0	-	1	1
Puola	0	-	2	2
Portugali	0	0	7	7
Romania	5	-	7	12
Slovenia	0	1	0	2
Slovakia	0	0	0	0
Suomi	2	0	1	2
Ruotsi	0	12	2	14
Yhdistynyt kuningaskunta	83	41	9	133
Toteutetut yhteensä	103	600	148	851

Huom: Edellä esitetyt numerotiedot on pyöristetty miljooniin euroihin, ja nollana esitetty määrä on todellisuudessa alle 500 000 euroa.

Liitetieto 6 – Liite 3: Vuonna 2009 vahvistetut rakennetoimia koskevat rahoitusoikaisut yhteensä

Jaottelu jäsenvaltioittain

<i>milj. euroa</i>	Kumulatiivinen 2008	Vuonna 2009 vahvistetut rahoitusoikaisut						Kumulatiivinen 2009
Jäsenvaltio		EAKR	Koheesio- rahasto	Euroopan sosiaali- rahasto	KOR	EMOTR: n tukiosas- to	YHTEEN- SÄ	
1994–1999	1 995	445	10	21	41	4	521	2 516
Belgia	5	-	-	0	-	-	0	5
Tanska	3	0	-	-	-	-	0	3
Saksa	286	49	-	-	-	4	53	339
Irlanti	42	0	-	-	-	-	0	42
Kreikka	526	-	-	-	-	0	0	526
Espanja	244	250	5	17	32	0	304	548
Ranska	83	0	-	0	-	-	1	84
Italia	442	63	-	-	-	-	63	505
Luxemburg	1	0	-	4	-	-	4	5
Alankomaat	168	1	-	-	9	-	9	177
Itävalta	2	0	-	-	-	0	0	2
Portugali	113	19	5	-	-	-	24	137
Suomi	1	-	-	0	-	0	0	1
Ruotsi	1	0	-	-	-	-	0	1
Yhdistynyt kuningaskunta	77	54	-	-	-	-	54	131
INTERREG	1	9	-	-	-	-	9	10
2000–2006	3 313	1 616	76	159	5	34	1 890	5 203
Belgia	5	2	-	3	-	-	5	10
Bulgaria	-	-	2	-	-	-	2	2
Tšekki	-	-	0	-	-	-	0	0
Tanska	-	-	-	0	0	-	0	0
Saksa	10	0	-	2	-	-	2	12
Viro	-	0	-	-	-	-	0	0
Irlanti	26	16	-	-	-	-	16	42
Kreikka	867	37	2	14	-	-	53	920
Espanja	1 246	1 200	22	24	3	8	1 257	2 503
Ranska	249	3	-	9	0	-	12	261
Italia	608	135	-	80	2	-	217	825
Kypros	-	-	-	-	-	-	-	-
Latvia	3	1	-	0	-	-	1	4
Liettua	1	-	1	-	-	-	1	2
Luxemburg	-	-	-	2	-	-	2	2
Unkari	-	4	41	7	-	0	52	52
Malta	-	-	-	-	-	-	-	-
Alankomaat	1	0	-	-	-	1	1	2
Itävalta	-	-	-	-	-	-	-	-
Puola	37	85	-	12	0	11	108	145
Portugali	95	31	0	0	-	-	31	126
Romania	2	-	8	-	-	14	22	24
Slovenia	2	-	-	0	-	-	0	2
Slovakia	1	38	-	-	-	-	38	39
Suomi	-	0	-	-	0	0	0	0
Ruotsi	11	-	-	0	-	-	0	11
Yhdistynyt kuningaskunta	149	63	-	5	-	-	68	217
INTERREG	-	1	-	-	-	-	1	1
Vahvistettu yhteensä	5 308	2 061	86	180	46	38	2 411	7 719

Huom: Edellä esitetyt numerotiedot on pyöristetty miljooniin euroihin, ja nollana esitetty määrä on todellisuudessa alle 500 000 euroa.

Liitetieto 6 – Liite 4: Vuonna 2009 toteutetut rahoitustoimet yhteensä (rakennetoimet)
Jaottelu jäsenvaltioittain

<i>milj. euroa</i>	Päätökset, jotka toteutettiin vuonna 2009					
Jäsenvaltio	EAKR	Koheesiorahasto	Euroopan sosiaalirahasto	KOR	EMOTR:n tukiosasto	YHTEENSÄ
Kausi 1994–1999	218	10	21	46	5	300
Belgia	-	-	0	-	-	0
Tanska	2	-	-	-	-	2
Saksa	109	-	-	0	4	113
Irlanti	0	-	-	0	-	1
Kreikka	-	-	-	-	0	0
Espanja	3	5	17	32	0	57
Ranska	1	-	0	5	-	6
Italia	41	-	-	-	-	41
Luxemburg	0	-	4	-	-	4
Alankomaat	7	-	-	9	-	16
Itävalta	0	-	-	-	0	0
Portugali	1	5	-	-	-	6
Suomi	-	-	0	-	0	0
Ruotsi	0	-	-	-	-	0
Yhdistynyt kuningaskunta	52	-	-	-	-	52
INTERREG	2	-	-	-	-	2
Kausi 2000–2006	116	79	185	4	25	409
Belgia	-	-	3	-	-	3
Bulgaria	-	3	-	-	-	3
Tšekki	-	0	-	-	-	0
Tanska	-	-	-	-	-	-
Saksa	-	-	-	-	-	-
Viro	-	0	-	-	-	0
Irlanti	-	-	-	-	-	-
Kreikka	47	5	14	-	-	66
Espanja	7	14	38	0	-	59
Ranska	1	-	0	-	-	2
Italia	10	-	80	4	-	93
Kypros	-	-	-	-	-	-
Latvia	-	-	0	-	-	0
Liettua	-	1	-	-	-	1
Luxemburg	-	-	2	-	-	2
Unkari	-	40	1	-	0	41
Malta	-	-	-	-	-	-
Alankomaat	-	-	-	-	-	-
Itävalta	-	-	-	-	-	-
Puola	42	-	42	-	11	95
Portugali	9	9	-	-	-	18
Romania	-	6	-	-	14	20
Slovenia	-	-	-	-	-	-
Slovakia	-	-	-	-	-	-
Suomi	-	-	-	-	0	0
Ruotsi	-	-	-	-	-	-
Yhdistynyt kuningaskunta	-	-	5	-	-	5
INTERREG	0	-	-	-	-	0
Toteutetut yhteensä	334	89	206	50	30	709

Huom: Edellä esitetyt numerotiedot on pyöristetty miljooniin euroihin, ja nollana esitetty määrä on todellisuudessa alle 500 000 euroa.

7. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Seuraavat Euroopan unionin (EU) rahoitusriskien hallintaa koskevat tiedot liittyvät

- treasury-toimintoihin, jotka Euroopan komissio on toteuttanut EU:n talousarvion täytäntöönpanon yhteydessä;
- otto- ja antolainaustoimintaan, jonka Euroopan komissio on toteuttanut makrotaloudellisena rahoitusapuna, maksutaselainoina tai Euratomin toimina;
- ulkosuhteisiin liittyviä hankkeita varten perustettuun takuurahastoon; ja
- otto- ja antolainaustoimintaan sekä treasury-toimintaan, jonka Euroopan unioni toteuttaa selvitystilassa olevan Euroopan hiili- ja teräsyhteisön kautta.

7.1. RAHOITUSRISKIEN HALLINTAPOLITIikka

7.1.1. Treasury-toiminnot

Talousarvion täytäntöönpanon yhteydessä toteutettavien komission treasury-toimintojen säännöistä ja periaatteista säädetään asetuksessa (EY, Euratom) N:o 1150/2000 (sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY, Euratom) N:o 2028/2004), varainhoitoasetuksessa (neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1605/2002, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY, Euratom) N:o 1995/2006) ja kyseisen asetuksen soveltamissäännöistä annetussa komission asetuksessa (EY, Euratom) N:o 2342/2002 (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY, Euratom) N:o 478/2007).

Edellä mainittujen asetusten mukaisesti sovelletaan seuraavia peruseriaatteita:

- Jäsenvaltiot asettavat EU:n omat varat käyttöön maksamalla ne tileille, joka on avattu tätä tarkoitusta varten komission nimissä kunkin jäsenvaltion valtiokonttoriin tai kyseisen jäsenvaltion nimeämään rahoituslaitokseen. Komissio nostaa varoja kyseisiltä tileiltä ainoastaan kattaakseen käteisvaratarpeensa.
- Jäsenvaltiot maksavat omat varat kansallisessa valuutassaan, mutta komissio suorittaa maksunsa pääasiassa euromääräisinä.
- Komission nimissä avatuilla tileillä ei saa tapahtua tilinylityksiä.
- Muiden valuuttojen kuin euron määräsillä tileillä olevat varat joko käytetään saman valuutan määräisten maksujen suorittamiseen tai muunnetaan säännöllisesti euroiksi.

Omien varojen tilien lisäksi komissio on avannut pankkitilejä keskuspankeissa ja liikepankeissa suorittaakseen ja vastaanottaakseen maksuja, jotka eivät liity EU:n talousarvioon tuloutettaviin jäsenvaltioiden maksuosuuksiin.

Treasury- ja maksutoiminnot ovat pitkälle automatisoituja ja perustuvat ajanmukaisiin tietotekniikkajärjestelmiin. Erityismenettelyillä taataan järjestelmän turvallisuus ja varmistetaan tehtävien eriyttäminen varainhoitoasetuksen säännösten, komission noudattamien sisäistä valvontaa koskevien standardien ja tilintarkastusperiaatteiden mukaisesti.

Treasury- ja maksutoimintojen hallinnointia säännellään kirjallisilla ohjeilla ja menettelyillä. Tavoitteena on minimoida operatiiviset ja rahoitusriskit sekä varmistaa riittävä valvonta. Ohjeet ja menettelyt kattavat eri toiminnot (esimerkiksi maksujen suorittaminen ja kassanhallinta, rahavirtojen ennustaminen ja toiminnan jatkuvuus). Ohjeiden ja menettelyjen noudattamista valvotaan säännöllisesti. Lisäksi budjettipääosaston ja talous- ja rahoitusasioiden pääosaston kanssa pidetään kokouksia, joissa neuvotellaan riskienhallintaa ja parhaita käytänteitä koskevien tietojen jakamista.

7.1.2 Otto- ja antolainautoiminta (makrotaloudellinen rahoitusapu, maksutaselainat ja Euratom)

EU harjoittaa lainananto- ja lainanotto- toimintojaan sekä niihin liittyviä treasury-toimintojaan kyseisiä toimintoja koskevien neuvoston päätösten ja tarvittaessa sisäisten ohjeidensa mukaisesti. Eri osa-alueista, kuten lainanotosta, lainanannosta sekä treasury-toiminnoista, on annettu kirjalliset menettelyohjeet, joita kyseisistä toiminnoista vastaavat yksiköt noudattavat. Taloudelliset ja operatiiviset riskit kartoitetaan ja arvioidaan ja sisäisten ohjeiden ja menettelyjen noudattaminen varmistetaan säännöllisesti. Suojausta ei yleensä käytetä korkotason tai ulkomaanvaluuttojen kurssien vaihtelujen kattamiseksi, koska EU:n myöntämät lainat myönnetään samoin ehdoin kuin niiden rahoittamiseksi otetut lainat (back-to-back), jolloin avoimia valuutta- tai korkopositioita ei ole.

7.1.3 Takuurahasto

Takuurahaston (ks. liitetieto [2.3.3](#)) varojen hoidossa noudatettavat säännöt ja periaatteet sisältyvät 25. marraskuuta 1994 Euroopan komission ja Euroopan investointipankin välillä tehtyyn sopimukseen, jota on muutettu 17. ja 23. syyskuuta 1996, 8. toukokuuta 2002 ja 25. helmikuuta 2008. Takuurahaston toiminnassa käytetään vain yhtä valuuttaa eli euroa. Takuurahaston kaikki sijoitukset tehdään euroina valuuttakurssiriskin välttämiseksi. Varojen hoidossa noudatetaan rahoitustoimintaan tavanomaisesti sovellettavia varovaisuutta koskevia sääntöjä. Takuurahaston hoidossa on kiinnitettävä erityistä huomiota riskien vähentämiseen ja sen varmistamiseen, että hoidossa olevat varat voidaan myydä tai siirtää ilman merkittävää viivettä, ottaen huomioon katettavat sitoumukset.

7.1.4 Selvitystilassa oleva EHTY

Euroopan komissio hallinnoi velkojen selvittämistä, eikä selvitystilassa oleva EHTY näin enää myönnä uusia lainoja eikä hanki niitä varten jälleenrahoitusta. EHTY voi ottaa uutta lainaa vain sellaista jälleenrahoitusta varten, jonka tarkoituksena on vähentää rahoitustoiminnan kustannuksia. Treasury-toiminnassa noudatetaan varovaisuusperiaatetta rahoitusriskien rajoittamiseksi.

7.2 MARKKINARISKI

Markkinariski on riski siitä, että rahoitusinstrumentin käypä arvo tai vastaiset rahavirrat vaihtelevat markkinahintojen muutoksista johtuen. Markkinariski käsittää paitsi tappion myös voiton mahdollisuuden. Siihen kuuluvat valuuttariski, korkoriski ja muu hintariski. EU:lla ei ole merkittävää muuta hintariskiä.

7.2.1 Valuuttariski

Valuuttariski on riski siitä, että EU:n toimien tai sen sijoitusten arvo vaihtelee valuuttakurssien muutoksista johtuen. Tämä riski aiheutuu yhden valuutan arvon muuttumisesta suhteessa toiseen valuuttaan.

7.2.1.1 Treasury-toiminnot

Omista varoista annetun asetuksen mukaisesti omat varat, jotka jäsenvaltiot maksavat muissa valuutoissa kuin euroina, säilytetään omien varojen pankkitileillä. Varat muunnetaan euroiksi, kun niitä tarvitaan maksujen suorittamiseen. Edellä mainitussa asetuksessa säädetään menettelyistä, joita sovelletaan kyseisten varojen hallinnoinnissa. Joissakin tapauksissa niitä voidaan myös käyttää kyseisen vieraan valuutan määräisten maksujen suorittamiseen ilman muuntamista euroiksi.

Komissio on avannut muiden EU-valuuttojen kuin euron ja Yhdysvaltain dollarin määräisiä pankkitilejä liikepankeissa suorittaakseen kyseisten valuuttojen määräisiä maksuja. Näille tileille siirretään lisää varoja sitä mukaa kuin maksuja suoritetaan. Tilien yliyön-saldo on tämän vuoksi hyvin alhainen, jotta voidaan minimoida valuuttakurssien vaihtelusta aiheutuvat riskit.

Kun sekalaisia tuloja (muuta kuin omia varoja) saadaan muussa valuutassa kuin euroina, ne joko siirretään muille saman valuutan määräisille tileille, jos varoja tarvitaan maksujen suorittamiseen, tai vaihtoehtoisesti ne muunnetaan euroiksi ja siirretään muille euromääräisille tileille. Muille kuin euromääräisille ennakotileille siirretään varoja sen mukaan miten paljon kulloinkin kyseeseen tulevan valuutan määräisiä varoja arvioidaan lyhyellä aikavälillä tarvittavan maksujen kattamiseksi. Näiden tilien saldoille on asetettu enimmäismäärät.

Koska kaikki alustavasti maksetut sakot määrätään ja maksetaan euroina, komissiolle ei aiheudu riskiä valuuttakurssien vaihtelusta.

7.2.1.2 Otto- ja antolainautoiminta (makrotaloudellinen rahoitusapu, maksutaselainat ja Euratom)

Useimmat rahoitusvarat ja -velat ovat euromääräisiä, joten EU:lla ei ole valuuttakurssiriskiä näissä tapauksissa. EU kuitenkin myöntää lainoja Yhdysvaltain dollareina Euratomin rahoitusvälineen kautta. Lainat rahoitetaan ottamalla vastaavan suuruisia lainoja Yhdysvaltain dollareissa (back-to-back -operaatiot). EU:lla ei ollut tilinpäätöspäivänä Euratomiin liittyviä valuuttakurssiriskejä.

7.2.1.3 Takuurahasto

Takuurahaston rahoitusvarat ovat euromääräisiä, joten valuuttakurssiriskiä ei ole.

7.2.1.4 Selvitystilassa oleva EHTY

Selvitystilassa olevalla EHTY:llä on pieni ulkomaan valuutan määräinen nettovastuu, joka vastaa 2,2:ta miljoonaa euroa. Vastuu jakautuu 1,5 miljoonan euron suuruisiin asuntolainoihin ja 0,7 miljoonan euron suuruisiin käyttötilien saldoihin.

7.2.2 Korkoriski

Korkoriski liittyy mahdollisuuteen, että arvopaperin, erityisesti joukkovelkakirjalainan, arvo laskee korkojen noustessa. Yleisesti ottaen nouseva korkotaso laskee kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjojen arvoa ja päinvastoin.

7.2.2.1 Treasury-toiminnot

Komission treasury-toimintaan ei kuulu ottolainaus. Tämän vuoksi korkoriskiä ei ole. Komissio voi kuitenkin saada korkoa varoista, joita se säilyttää pankkitileillään. Komissio on tämän vuoksi ottanut käyttöön toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että kertynyt korko vastaa markkinakorkoja ja niiden mahdollista vaihtelua. Jäsenvaltioiden valtiokonttoreihin ja keskuspankkeihin omien varojen vastaanottamista varten avatut tilit ovat korottomia, eikä niistä peritä kuluja. Kaikille muille keskuspankeissa oleville tileille maksetaan korkoa pankin kanssa sovittujen ehtojen mukaisesti. Korko vaihtelee markkinatilanteen mukaisesti.

Liikepankeissa olevien tilien yliyön-saldoille kertyy korko päivittäin. Korko perustuu muuttuviin markkinakorkoihin, joihin sovelletaan positiivista tai negatiivista sopimusmarginaalia. Useimmille tileille maksettava korko perustuu Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaatioihinsa soveltamaan marginaalikorkoon. Joidenkin tilien koron laskennassa käytetään Eonia-korkoa (Euro over night index average). Tämän vuoksi ei ole riskiä, että komission saama korko alittaisi markkinakorot.

7.2.2.2 Otto- ja antolainaus toiminta (makrotaloudellinen rahoitusapu, maksutaselainat ja Euratom)

Vaihtuvakorkoinen otto- ja antolainaus

EU:lla on lainananto- ja lainanotto toimintansa luonteen vuoksi merkittävät korolliset varat ja velat. EU:hun kohdistuu korkoriski makrotaloudelliseen rahoitusapuun ja Euratomiin liittyvän vaihtuvakorkoisen ottolainauksen vuoksi. Näiden lainojen korkoriski katetaan kuitenkin siten, että EU myöntää lainaa samoin ehdoin kuin se on sitä ottanut (back-to-back). EU:n nimellismääräiset vaihtuvakorkoiset lainat olivat tilinpäätöspäivänä yhteensä 0,96 miljardia euroa (1,05 miljardia euroa vuonna 2008). Lainat hinnoitellaan uudelleen kuuden kuukauden välein.

Kiinteäkorkoinen otto- ja antolainaus

EU:lla oli vuonna 2009 myös makrotaloudelliseen rahoitusapuun ja Euratomiin liittyviä kiinteäkorkoisia lainoja yhteensä 110 miljoonaa euroa (85 miljoonaa euroa vuonna 2008). Nämä lainat erääntyvät joko 1–5 vuoden kuluttua (25 miljoonaa euroa) tai yli viiden vuoden kuluttua (85 miljoonaa euroa).

Merkittävämpiä ovat kuusi kiinteäkorkoista lainaa, jotka EU:lla on osana maksutaselainojen rahoitusvälinettä. Niiden yhteismäärä oli 9,2 miljardia euroa vuonna 2009 (2 miljardia euroa vuonna 2008). Nämä lainat erääntyvät joko 1–5 vuoden kuluttua (5 miljardia euroa) tai yli viiden vuoden kuluttua (4,2 miljardia euroa).

7.2.2.3 Takuurahasto

Takuurahastoon kuuluvat vaihtuvakorkoiset vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit ovat alttiita korkojen volatiliteettiin liittyville vaikutuksille, kun taas kiinteäkorkoiset vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit aiheuttavat käypään arvoon liittyviä riskejä. Kiinteäkorkoisten

joukkovelkakirjojen osuus sijoitussalkusta oli tilinpäätöspäivänä noin 97 prosenttia (96 prosenttia vuonna 2008).

7.2.2.4 Selvitystilassa oleva EHTY

Selvitystilassa olevan EHTY:n toiminnasta seuraa, että siihen kohdistuu korkoriski. Näiden lainojen korkoriski katetaan yleensä kuitenkin siten, että unioni myöntää lainaa samoin ehdoin kuin se on sitä ottanut. Varojen hoidosta voidaan todeta, että kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjojen osuus arvopaperisalkusta oli tilinpäätöspäivänä noin 97 prosenttia (97 prosenttia vuonna 2008).

7.3 LUOTTORISKI

Luottoriski on tappion riski, joka aiheutuu siitä mahdollisuudesta, että velallinen/lainanottaja ei maksa takaisin lainaa tai muuta luottoa (pääomaa, (kuponki)korkoa tai ei kumpaakaan), tai rikkoo muuten sopimuksesta aiheutuvia velvoitteita. Lainan takaisinmaksu voi viivästyä, lainanottajan maksuja voidaan joutua järjestelemään uudelleen tai velallinen voi joutua konkurssiin.

7.3.1 Treasury-toiminnot

Pääosaa komission hallussa olevista omista varoista säilytetään omista varoista annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) 1150/2000 mukaisesti pankkitileillä, jotka jäsenvaltiot ovat avanneet rahoitusosuuksien maksamista varten (omat varat). Kaikki tällaiset tilit ovat jäsenvaltioiden valtiokonttoreissa tai keskuspankeissa. Näistä laitoksista aiheutuu komissiolle alhaisin mahdollinen luottoriski (tai vastapuoliriski), koska vastapuolena on jäsenvaltio.

Osa komission rahavaroista on talletettu liikepankkeihin maksujen suorittamista varten. Näitä tilejä täydennetään tarpeen mukaan, ja niitä hallinnoidaan automaattisesti kassanhallintajärjestelmällä. Kullakin tilillä säilytetään vähimmäismäärä varoja, joka vastaa tileiltä keskimäärin päivittäin suoritettavia maksuja. Tämän vuoksi tilien yliyön-saldot ovat alhaiset (yli 30 tilillä on yhteensä 50–150 miljoonaa euroa) eikä komissiolle aiheudu juurikaan riskiä. Nämä määrät on syytä suhteuttaa kaikkien pankkitilien yhteismäärään, joka vaihtelee miljardista 35 miljardiin euroon. Vuonna 2009 näiltä tileiltä suoritettiin maksuja yhteensä 130 miljardia euroa.

Komissioon kohdistuva vastapuoliriski pyritään lisäksi minimoimaan valitsemalla liikepankit erityisohjeiden mukaisesti.

- Kaikki liikepankit valitaan tarjouskilpailulla. Liikepankin lyhytaikaisen luottoluokituksen on oltava vähintään Moody's P-1 tai vastaava (S&P A-1 tai Fitch F1), jotta se voi osallistua tarjouskilpailuun. Tietyissä olosuhteissa alhaisempikin luokitus voi riittää.
- Liikepankeilla, jotka on erikseen valittu alustavasti maksettujen sakkojen tallettamista varten, on pääsäännön mukaan oltava pitkän aikavälin luottoluokituksena vähintään S&P AA tai vastaava. Erityistoimia sovelletaan silloin kun tähän ryhmään kuuluvan pankin luottoluokitusta alennetaan.

- Vuoden 2009 aikana komission treasury-palvelujen yksiköissä otettiin käyttöön vaihtoehtoinen järjestelmä alustavasti maksettujen sakkojen hallinnointia varten, jotta niihin liittyviä riskejä voidaan pienentää. Komission päätöksen K(2009) 4264 mukaisesti tammikuun 1. päivästä 2010 alkaen määrättyjä sakkoja hallinnoidaan uuden järjestelmän mukaisesti, eikä niitä enää talleteta liikepankkeihin.
- Ennakkotilit ovat paikallisissa pankeissa, jotka on valittu yksinkertaistetulla tarjouskilpailulla. Luokitusvaatimukset riippuvat paikallisista olosuhteista ja voivat vaihdella huomattavasti maiden välillä. Riskien rajoittamiseksi näiden tilien saldot pidetään niin pieninä kuin operatiiviset tarpeet sallivat. Tileille siirretään varoja säännöllisesti ja sovellettavia enimmäismääriä tarkistetaan vuosittain.
- Niiden liikepankkien, joissa komissiolla on tilejä, luottoluokitukset tarkistetaan vähintään kuukausittain ja tarpeen mukaan useamminkin. Finanssikriisin vuoksi tehostettuja seurantamenettelyjä sovellettiin koko vuoden 2009 ajan.

7.3.2 Otto- ja antolainautoiminta (makrotaloudellinen rahoitusapu, maksutaselainat ja Euratom)

Euratomin tapauksessa luottoriskiä hallitaan ensisijaisesti hankkimalla takauksia valtioilta. Toissijaisena riskinhallintakeinona on takuurahasto (makrotaloudellinen rahoitusapu ja Euratom). Viime kädessä luottoriskiä hallinnoidaan EU:n talousarvion kautta (maksutaselainat; jos muut toimet eivät riitä, myös makrotaloudellinen rahoitusapu ja Euratom). Vuonna 2009 voimassa olleessa omia varoja koskevassa lainsäädännössä BKTL-varojen enimmäismäärä oli 1,24 prosenttia jäsenvaltioiden BKTL:stä. Maksumäärärahojen kattamiseen käytettiin käytännössä 1,01 prosenttia vuoden 2009 aikana. Tämä tarkoittaa sitä, että 31.12.2009 tämän takuun kattamiseen oli käytettävissä 0,23 prosentin marginaali. On huomattava, että vuodesta 2010 enimmäismäärä laskee 1,23 prosenttiin. Ulkosuhteisiin liittyviä hankkeita varten tarkoitettu takuurahasto perustettiin vuonna 1994. Siitä katetaan sellaisiin lainoihin liittyvä maksukyvyttömyysriski, jotka on otettu Euroopan unionin ulkopuolisille maille myönnettyjen lainojen rahoittamiseksi. Luottoriskiä kuitenkin pienentää mahdollisuus pyytää varoja EU:n talousarviosta, jos velallinen ei pysty maksamaan erääntynyttä velkaa kokonaisuudessaan. Tämän vuoksi EU:lla on oikeus kääntyä jäsenvaltioiden puoleen varmistaakseen velkojista johtuvien oikeudellisten velvoitteiden noudattamisen.

Nämä lainat on myönnetty pääasiassa Latvialle, Romanian ja Unkarille. Latvialle myönnettyjen lainojen osuus kaikista myönnettyistä lainoista on noin 21 prosenttia, Romanian noin 18 prosenttia ja Unkarin noin 54 prosenttia. Treasury-toiminnassa on noudatettava ohjeita, jotka on annettu vastapuolien valinnasta. Näistä toiminnoista vastaava yksikkö voi tämän vuoksi tehdä sopimuksen vain sellaisten pankkien kanssa, jotka rajaavat vastapuoliriskinsä riittävän hyvin.

7.3.3 Takuurahasto

Kaikkien pankkienvälisten sijoitusten luottoluokituksen olisi takuurahaston hallinnoinnista EU:n ja EIP:n välillä tehdyn sopimuksen mukaan oltava vähintään Moody's P-1 tai vastaava luokitus. Joulukuun 31. päivään 2009 mennessä kaikki sijoitukset (153 miljoonaa euroa) oli

tehty tällaisten vastapuolien kanssa (sijoituksia oli 183 miljoonaa euroa vuonna 2008). Takuurahastolla oli 31.12.2009 sijoituksia neljässä lyhytaikaisessa rahoitusinstrumentissa. Kaikki sijoitukset (37 miljoonaa euroa) oli tehty sellaisten vastapuolien kanssa, joiden luottoluokitus oli vähintään Moody's P-1 tai vastaava. Kaikki myytävissä olevien varojen salkussa olevat arvopaperit ovat hallinnoinnista annettujen suuntaviivojen mukaisia.

7.3.4 Selvitystilassa oleva EHTY

Luottoriskiä hallitaan analysoimalla säännöllisesti sitä, pystyvätkö velalliset suoriutumaan korkojen ja pääoman maksuvelvollisuudestaan. Luottoriskin hallintaan kuuluu myös vakuuksien hankkiminen sekä takausten hankkiminen valtioilta, yrityksiltä ja yksityishenkilöiltä. Lainakannasta 52 prosentin osuudelle on saatu takaus joltakin jäsenvaltiolta tai joltain vastaavalta elimeltä (esimerkiksi julkiselta laitokselta). Pankeille myönnettyjen tai niiden takaamien lainojen osuus on 36 prosenttia. Treasury-toiminnassa on noudatettava ohjeita, jotka on annettu vastapuolien valinnasta. Toiminnoista vastaava yksikkö voi tehdä sopimuksen vain sellaisten pankkien kanssa, jotka rajaavat vastapuoliriskinsä riittävän hyvin.

7.4 LIKVIDITEETTIRISKI

Likviditeettiriski tarkoittaa riskiä siitä, että arvopaperia tai muuta omaisuuserää on hankala myydä nopeasti markkinoilla tappion estämiseksi tai velvoitteen täyttämiseksi.

7.4.1 Treasury-toiminnot

EU:n budjettiperiaatteet varmistavat sen, että rahavaroista pystytään koko vuoden ajan suorittamaan kaikki maksut. Käytännössä jäsenvaltioiden rahoitusosuuksien kokonaismäärä vastaa varainhoitovuoden maksumäärärahoja. Jäsenvaltioiden rahoitusosuudet saadaan kahtenatoista kuukausittaisena suorituksena vuoden mittaan, mutta maksujen aikataulu on epätasaisempi.

Jotta voidaan varmistaa, että rahavarat riittävät joka kuukausi maksujen suorittamiseen, tarvittavien rahavarojen määrästä laaditaan säännöllisesti ennusteita. Jäsenvaltioita voidaan tietyin edellytyksin pyytää myös maksamaan etukäteen omiin varoihin kuuluvia rahoitusosuuksiaan.

Lisäksi komission päivittäisessä treasury-toiminnassa käytetään automatisoituja kassanhallintavälineitä, joilla varmistetaan, että komission jokaisella pankkitilillä on joka päivä riittävästi varoja.

7.4.2 Otto- ja antolainautoiminta (makrotaloudellinen rahoitusapu, maksutaselainat ja Euratom)

Lainanotosta aiheutuva likviditeettiriski katetaan yleensä siten, että EU myöntää lainaa samoin ehdoin kuin se on sitä ottanut (back-to-back). Takuurahasto toimii makrotaloudellisen rahoitusavun ja Euratomin likviditeettireservinä ja turvaverkkona siltä varalta, että velalliset myöhästyvät maksuissaan tai laiminlyövät ne. Maksutaselainoihin liittyvissä laiminlyönneissä sovelletaan neuvoston asetusta (EY) N:o 431/2009, jossa säädetään menettelystä, joka antaa aikaa ottaa varoja käyttöön EU:n talousarviosta.

7.4.3 Takuurahasto

Takuurahastoa hallinnoitaessa noudatetaan periaatetta, jonka mukaan omaisuuserillä on oltava vastattaviksi tulevien sitoumusten täyttämiseksi riittävä likvidiys ja siirrettävyys. Takuurahaston sijoitussalkun on oltava suuruudeltaan vähintään 100 miljoonaa euroa, ja sijoitusten on oltava maturiteetiltaan alle 12 kuukauden rahamarkkinainstrumenteissa. Näiden sijoitusten kokonaismäärä oli 190 miljoonaa euroa 31.12.2009. Lisäksi rahaston varojen nimellisarvosta vähintään 20 prosenttia on sijoitettava rahamarkkinainstrumentteihin, kiinteäkorkoisiin jäljellä olevalta maturiteetiltaan enintään 12 kuukauden joukkovelkakirjoihin ja vaihtuvakorkoisiin joukkovelkakirjoihin. Tämä suhdeluku oli 27 prosenttia 31.12.2009.

7.4.4 Selvitystilassa oleva EHTY

Lainanotosta aiheutuva likviditeettiriski katetaan yleensä siten, että EU myöntää lainaa samoin ehdoin kuin se on sitä ottanut (back-to-back). Selvitystilassa olevan EHTY:n varojen ja velkojen hallinnoinnin osalta komissio varmistaa likviditeettivaatimusten täyttymisen käyttämällä takaisinmaksuennusteita, jotka on laadittu yhteistyössä asianomaisten komission yksiköiden kanssa.

7.5 KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTAMISESTA ESITETTÄVÄT TIEDOT

7.5.1 Otto- ja antolainaus toiminta (makrotaloudellinen rahoitusapu, maksutaselainat ja Euratom)

Alkutilanne:

On huomattava, että edellä mainitut lainat on alun perin kirjattu nimellisarvoonsa EU:n kirjanpitosäännön nro 11 mukaisesti. Yksityissektorilla sovellettavan IAS 39 -tilinpäätösstandardin mukaan lainat olisi alun perin kirjattu käypään arvoon. Seuraavassa taulukossa esitetään näiden kahden kirjanpitokäsittelyn ero ainoastaan maksutaselainojen osalta niiden myöntämispäivänä.

milj. euroa

	EU:n kirjanpitosääntö nro 11 (nimellismäärä)	IAS 39 (käypä arvo)	Kirjanpitokäsittelystä johtuva ero
Maksutaselainojen arvo niiden myöntämispäivänä vuonna 2009	7 200	6 649	551
Maksutaselainojen arvo niiden myöntämispäivänä vuonna 2008	2 000	1 767	233

EU:n kirjanpitosäännön nro 11 mukaista kirjanpitokäsittelyä sovelletaan seuraavista syistä:

- Koska lainanotto ja lainananto toteutetaan yleensä samoin ehdoin, ne kompensoivat toistensa vaikutuksia. Myönnettyjen lainojen efektiivinen korko on tämän vuoksi sama kuin niiden rahoittamiseksi otettujen lainojen korko.
- Alkuperäinen erotus vastaa vaihtoehtoiskustannusta, joka aiheutuu siitä, että ei ole tehty vaihtoehtoista sijoitusta pääomamarkkinoille. Koska EU ei saa sijoittaa rahaa pääomamarkkinoille, vaihtoehtoiskustannusta ei voida soveltaa eikä se vastaa asianmukaisesti transaktioiden sisältöä.
- Edellä esitettyä alkuperäistä erotusta kompensoidaan tulevana vuosina saatavilla koroilla.

Tilanne 31.12.2009

Arvioitu käypä arvo määritetään seuraavasti:

- Lainat: diskontattujen rahavirtojen malli, jossa käytetään jäljellä olevalle juoksuajalle soveltuvia maakohtaisia tuottokäyriä.
- Ottolainaus: diskontattujen rahavirtojen malli, jossa käytetään jäljellä olevalle juoksuajalle soveltuvia AAA-riskitason sijoitusten tuottokäyriä.
- Vaihtuvakorkoiset lainat: käyvän arvon katsotaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa, koska kyseiset lainat hinnoitellaan uudelleen markkinakorkoihin kuuden kuukauden välein.

Seuraavassa taulukossa esitetään vuoden lopun käyvät arvot kiinteäkorkoisille lainoille, jotka liittyvät makrotaloudelliseen rahoitusapuun, maksutaselainoihin ja Euratomin toimintaan. Käypää arvoa verrataan taseessa esitettävään kirjanpitoarvoon.

milj. euroa

	Myönnettyt lainat 31.1.2009	Myönnettyt lainat 31.1.2008	Lainanotto 31.12.2009	Lainanotto 31.12.2008
Käypä arvo	8 785	1 863	9 626	2 118
Kirjanpitoarvo	9 416	2 091	9 416	2 091
Erotus	(631)	(228)	210	27

Maksutaselainojen osuus tästä otto- ja antolainauksesta oli tilinpäätöspäivänä 98,8 prosenttia. Kuten edellä olevasta taulukosta käy ilmi, EU:n luottoluokituksen ollessa AAA markkinakorot ovat nykyään korkeammat kuin EU:n ottolainauksen korot, joten EU:n ottolainauksen käypä arvo on nimellisarvoa suurempi. Koska päävelallisten Latvian, Romanian ja Unkarin luottoluokitukset ovat AAA:ta alempia, EU:n myöntämien lainojen käypä arvo on nimellisarvoa alempi, vaikka markkinakorot ovat korkeampia kuin EU:n velallisiltaan perimä korko.

7.5.2 Selvitystilassa oleva EHTY

Otto- ja antolainauksen arvioitu käypä arvo määritetään diskontattujen rahavirtojen mallilla. Tämän mallin mukaan tulevat ennustetut rahavirrat diskontataan käyttämällä jäljellä olevalle juoksuajalle soveltuvia AAA-riskitason sijoitusten tuottokäyriä. Vaihtuvakorkoisten lainojen käyvän arvon katsotaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa, koska kyseiset lainat hinnoitellaan uudelleen markkinakorkoihin kolmen tai kuuden kuukauden välein. Otettujen ja myönnettyjen kiinteäkorkoisten lainojen käypää arvoa ei voitu arvioida eikä tietoja ilmoittaa, koska laskentaa varten tarvittavia tietoja ei ollut käytettävissä.

Myytavissä olevat arvopaperit esitetään käypään arvoon, joka on niiden markkinahinta lisättynä kertyneellä korolla. Kaikki käypään arvoon arvostetut rahoitusvälineet on arvostettu käyttämällä havaittuihin markkinahintoihin tai -korkoihin perustuvaa arvostusmenetelmää. Saamisten käyvän arvon katsotaan vastaavan niiden nimellisarvoa, josta on vähennetty arvonalennukset, ja velkojen käyvän arvon niiden nimellisarvoa. Käteisvarojen ja muiden rahavarojen, myös käyttötilien ja lyhytaikaisten (alle kolmen kuukauden) talletusten, käypä arvo on niiden kirjanpitoarvo.

8. LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT TIEDOT

8.1 LÄHIPIIRI

EU:ssa lähipiiriin kuuluvat sen konsolidoidut yhteisöt ja kyseisten yhteisöjen ylin johto (ks. jäljempänä). Näiden yhteisöjen väliset transaktiot ovat osa EU:n normaalia toimintaa. Tämän vuoksi EU:n tilinpäätössääntöihin ei sisälly kyseisiä transaktioita koskevia erityisiä tiedonantovaatimuksia. Konsolidoitujen yhteisöjen luettelo on liitetiedossa [10](#).

8.2 YLIMMÄN JOHDON KESKEISET TALOUDELLISET ETUUDET

Euroopan yhteisöjen ylimpään johtoon liittyvien lähipiiriä koskevien tietojen esittämiseksi ylin johto on jaettu seuraaviin viiteen ryhmään:

Ryhmä 1: Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja, komission puheenjohtaja ja Euroopan unionin tuomioistuimen presidentti

Ryhmä 2: komission varapuheenjohtaja, Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja ja muut komission varapuheenjohtajat

Ryhmä 3: neuvoston pääsihteeri, komission jäsenet, unionin tuomioistuimen tuomarit ja julkisasiamiehet, unionin yleisen tuomioistuimen presidentti ja jäsenet, Euroopan unionin virkamiestuomioistuimen presidentti ja jäsenet, Euroopan oikeusasiamies ja Euroopan tietosuojavaltuutettu

Ryhmä 4: tilintarkastustuomioistuimen presidentti ja jäsenet

Ryhmä 5: Euroopan yhteisöjen toimielinten ja erillisvirastojen korkeimmat virkamiehet

Ylimmän johdon etuuksista on tiivistelmä seuraavassa taulukossa. Lisätietoja on Euroopan unionin virallisessa lehdessä (L 187, 8.8.1967, muutettu viimeksi 18.1.2005 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 202/2005, (L 33 5.2.2005), ja L 268 20.10.1977, muutettu viimeksi 3.4.2004 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 1293/2004 (L 243 15.7.2004)). Lisätietoja löytyy myös Europa-sivustossa julkaistuista henkilöstösäännöistä. Henkilöstösäännöt ovat virallinen asiakirja, jossa esitetään kaikkien EU:n virkamiesten oikeudet ja velvollisuudet. Ylimpään johtoon kuuluvat eivät ole saaneet EU:lta edullisin ehdoin myönnettäviä lainoja.

YLIMMÄN JOHDON KESKEISET TALOUDELLISET ETUDET

euroa

Etuus työntekijää kohti	Ryhmä 1	Ryhmä 2	Ryhmä 3	Ryhmä 4	Ryhmä 5
Peruspalkka (kuukausipalkka)	24 874,61	22 531,36 – 23 432,62	18 025,08 – 20 278,22	19 467,10 – 20 728,85	11 461,32 – 18 025,09
Asuinpaikkakorvaus/Ulkomaan- korvaus	15 %	15 %	15 %	15 %	16 %
Perhelisät:					
Kotitalouslisä (% palkasta)	2 % + 167,31	2 % + 167,31	2 % + 167,31	2 % + 167,31	2 % + 167,31
Huollettavana oleva lapsi	365,60	365,60	365,60	365,60	365,60
Alle kouluikäinen	89,31	89,31	89,31	89,31	89,31
Kouluikäinen tai	248,06	248,06	248,06	248,06	248,06
koulutus työpaikan sijaintipaikan ulkopuolella	496,12	496,12	496,12	496,12	496,12
Oikeuden puheenjohtajan korvaus	–	–	500 - 810,74	–	–
Edustuslisä	1 418,07	0 - 911,38	500 - 607,71	–	–
Vuotuinen matkakulukorvaus	–	–	–	–	Kyllä
Siirrot palkasta jäsenvaltioihin:					
Koulutuslisä*	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
% palkasta*	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% palkasta ilman korjauskerrointa enintään	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %
Edustuskulut	Korvataan	Korvataan	Korvataan	–	–
Palvelukseen astuminen:					
Asettautumiskorvaus	49 749,22	45 062,72 – 46 865,24	36 050,16 – 40 556,44	38 934,20 – 41 457,70	Korvataan
Perheen matkakulut	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan
Muuttokulut	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan
Palvelussuhteen päättymisen:					
Uudelleenasettautumiskorvaus	24 874,61	22 531,36 – 23 432,62	18 025,08 – 20 278,22	19 467,10 – 20 728,85	Korvataan
Perheen matkakulut	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan
Muuttokulut	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan
Siirtymäjakso (% palkasta)**	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	–
Sairausvakuutus	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Vapaaehtoinen
Eläke (% palkasta ennen veroja)	Enintään 70 %	Enintään 70 %	Enintään 70 %	Enintään 70 %	Enintään 70 %
Vähennykset:					
Yhteisön vero	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %
Sairausvakuutus (% palkasta)	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Erityismaksu	4,64 %	4,64 %	4,64 %	4,64 %	4,64 %
Eläkemaksu	–	–	–	–	11,3 %
Henkilöiden lukumäärä 31.12.2009	3	7	91	27	81

* Sovelletaan korjauskerrointa.

** Maksetaan palvelussuhteen päättymisen jälkeisen kolmen ensimmäisen vuoden aikana.

9. TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Jäljempänä esitettyjä tietoja lukuun ottamatta komission tilinpitäjän tietoon ei tilinpäätöksen hyväksymispäivään mennessä ollut tullut sellaisia olennaisia tapahtumia, jotka olisi ilmoitettava erikseen tässä kohdassa. Tilinpäätös ja sen liitetiedot on laadittu tuoreimpien käytettävissä olevien tietojen perusteella, ja edellä esitetyt tiedot perustuvat tällaisiin tietoihin.

Euroopan rahoituksenvakautusmekanismi

Neuvosto perusti 11. toukokuuta 2010 Euroopan rahoituksenvakautusmekanismin rahoitusvakauden säilyttämiseksi Euroopassa (neuvoston asetus (EU) N:o 407/2010). Mekanismi perustuu perussopimuksen 122 artiklan 2 kohtaan, jossa määrätään mahdollisuudesta myöntää jäsenvaltiolle unionin taloudellista apua, jos poikkeukselliset tapahtumat, joihin jäsenvaltio ei voi vaikuttaa, ovat aiheuttaneet kyseiselle jäsenvaltiolle vaikeuksia tai vakavasti uhkaavat aiheuttaa sille suuria vaikeuksia. Unionin taloudellinen apu myönnetään kyseiselle jäsenvaltiolle lainan tai luottojärjestelyn muodossa EU:n talousarviosta. Jos mekanismi otetaan käyttöön, komissio lainaa varat pääomamarkkinoilta tai käyttää rahoituslaitoksia välittäjinä ja lainaa varat edelleen tukea tarvitsevalle jäsenvaltiolle. Ecofin-neuvoston päätelmien mukaan näiden rahoitusjärjestelyjen enimmäismäärä on 60 miljardia euroa. Rahoituksenvakautusmekanismi on perustettu täydentämään voimassa olevaa maksutaselainojen järjestelmää, josta myönnetään tukea niille jäsenvaltioille, jotka eivät ole ottaneet euroa käyttöön.

Euroalueen jäsenvaltiot ja muut osallistuvat jäsenvaltiot ovat perustaneet myös toisen samankaltaisen rahoitustukijärjestelmän, Euroopan rahoitusvakaussäilytysvälineen, jolla ei ole vaikutusta EU:n tilinpäätökseen eikä talousarvioon. Tämä potentiaalinen tuki euroalueen jäsenvaltioille voidaan myöntää erillisyyhtiön kautta, jolle osallistuvat jäsenvaltiot myöntävät yhteensä 440 miljardin euron takuut. Tämä järjestely päättyy kesäkuussa 2013.

Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) osallistuminen edellä mainittuihin toimiin ei vaikuta EU:n tilinpäätökseen tai talousarvioon. IMF:n tarjoaman rahoituksen arvioidaan olevan 250 miljoonaa euroa.

10. KONSOLIDOIDUT YHTEISÖT

A. EUROOPAN UNIONIN MÄÄRÄYSVALLASSA OLEVAT YHTEISÖT	
1. Toimielimet ja neuvoo-antavat elimet Alueiden komitea Euroopan unionin neuvosto Euroopan unionin tuomioistuim Euroopan komissio. Euroopan tilintarkastustuomioistuim	Euroopan tietosuojavaltuutettu Euroopan talous- ja sosiaalikomitea Euroopan oikeusasiamies Euroopan parlamentti
2. EU:n virastot Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto Euroopan lentoturvallisuusvirasto Euroopan tautien ehkäisy ja -valvontakeskus Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus Euroopan ympäristökeskus Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö Euroopan meriturvallisuusvirasto Euroopan lääkevirasto Euroopan kemikaalivirasto Fusion for Energy-yhteisyritys (Eurooppalainen yhteisyritys ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten) Eurojust** Kilpailukyvyn ja innovoinnin toimeenpanovirasto Koulutus-, audiovisuaali- ja kulttuurialan toimeenpanovirasto Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto*	Euroopan perusoikeusvirasto Euroopan verkko- ja tietoturavirasto Euroopan koulutussäätiö Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto Euroopan unionin elinten käännöskeskus Eurooppalaisen GNSS-järjestelmän valvontaviranomainen Sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) Euroopan rautatievirasto Yhteisön kasvilajikevirasto Yhteisön kalastuksenvalvontavirasto Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus Euroopan poliisiakatemia (CEPOL)** Terveys- ja kuluttaja-asioiden toimeenpanovirasto Euroopan laajuisen liikenneverkon toimeenpanovirasto Tutkimuksen toimeenpanovirasto*
B. OSAKKUUSYRITYKSET	
Euroopan investointirahasto (EIR) Clean Sky -yhteisyritys*	ARTEMIS-yhteisyritys*
C. YHTEISYRITYKSET	
Fuusioenergia-alan kansainvälinen ITER-organisaatio (ITER)	Galileo-yhteisyritys (selvitystilassa)
SESAR-yhteisyritys	IMI-yhteisyritys*

* Konsolidoitu ensimmäistä kertaa vuonna 2009.

** EU:n hajautettu elin, joka kuuluu rikosasioissa tehtävän poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön muodostamaan aiempaan pilariin.

11. KONSOLIDOIMATTOMAT YHTEISÖT

Tässä kohdassa on esitetty tiedot sellaisista yhteisöistä, joiden varoja Euroopan unioni hallinnoi, mutta jotka eivät täytä konsolidoinnille asetettuja edellytyksiä ja joita ei tämän vuoksi ole sisällytetty Euroopan unionin tilinpäätökseen.

11.1 EUROOPAN KEHITYSRAHASTO (EKR)

Euroopan kehitysrachasto, jäljempänä "EKR", on tärkein väline, jolla EU tukee Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden, jäljempänä "AKT-valtiot", sekä merentakaisen maiden ja alueiden kanssa tehtävää kehitysyhteistyötä. EKR:n perustamisesta määrättiin vuonna 1957 tehdyssä Rooman sopimuksessa. Tavoitteena oli myöntää teknistä ja taloudellista tukea alun perin Afrikan maille, joihin joillakin EY:n jäsenvaltioilla oli historiallisia yhteyksiä.

EKR:n toimintaa ei rahoiteta EU:n talousarviosta vaan rahoitus perustuu jäsenvaltioiden suoraan maksamiin rahoitusosuuksiin, joista sovitaan neuvotteluissa. EKR:n varojen hoidosta vastaavat komissio ja EIP. Kukin EKR-sopimus tehdään noin viideksi vuodeksi. Vuonna 1964 tehdystä ensimmäisestä kumppanuussopimuksesta lähtien kehitysrachastojen toimintakausi on yleensä vastannut kumppanuussopimusten voimassaoloaikoja.

EKR:oon sovelletaan omaa varainhoitoasetusta (EUVL L 83, 19.3.2008, s. 1), jossa säädetään, että EKR:sta laaditaan oma, yhteisöjen tilinpäätöksestä erillinen tilinpäätös. EKR:n tilinpäätöstä ja resurssienhallintaa valvovat ulkoisena tarkastajina toimivat Euroopan tilintarkastustuomioistuin ja Euroopan parlamentti. Seuraavassa on esitetty tiedoksi kahdeksannen, yhdeksannen ja kymmenennen EKR:n tase sekä tuotto- ja kululaskelma.

8, 9, 10. Euroopan kehitysrachaston tase

	<i>milj. euroa</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
PITKÄAIKAISET VARAT	196	269
LYHYTAIKAISET VARAT	1 389	957
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 585	1 226
LYHYTAIKAISET VELAT	(860)	(709)
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	(860)	(709)
NETTOVARAT	725	517
RAHASTON VARAT JA VARANNOT		
Rachaston pääoma, jonka maksamista on pyydetty	20 381	17 079
Muut varannot	2 252	2 252
Aiemmilta vuosilta siirretty taloudellinen tulos	(18 814)	(15 784)
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	(3 094)	(3 030)
NETTOVARAT	725	517

8, 9, 10. Euroopan kehitysrahaston tuotto- ja kululaskelma

milj. euroa

	2009	2008
TOIMINNAN TUOTOT	49	23
TOIMINNAN KULUT	(3 192)	(3 066)
TOIMINNAN ALIJÄÄMÄ	(3 143)	(3 043)
RAHOITUSTOIMINTA	49	13
VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN TULOS	(3 094)	(3 030)

11.2 SAIRAUSSVAKUUTUSJÄRJESTELMÄ

Sairausvakuutusjärjestelmän tarkoitus on tarjota sairausvakuutus Euroopan unionin eri toimielinten ja elinten palveluksessa olevalle henkilöstölle. Järjestelmän varat ovat sen omia varoja, eivätkä ne ole Euroopan unionin määräysvallassa, vaikka järjestelmän rahoitusvarojen hallinnoinnista vastaa komissio. Järjestelmä rahoittaa toimintansa jäseniltä (henkilöstöltä) sekä työnantajilta (toimielimet, virastot ja elimet) kerättävin maksuin. Kaikki ylijäämät säilyvät järjestelmän käytössä.

Järjestelmä muodostuu neljästä erillisestä osajärjestelmästä, jotka ovat Euroopan unionin toimielinten ja erillisvirastojen henkilöstön kattava pääjärjestelmä sekä kolme kattavuudeltaan suppeampaa osajärjestelmää: Firenzen yliopistollisen Eurooppa-instituutin henkilöstön kattava järjestelmä, Eurooppa-koulut kattava järjestelmä sekä unionin ulkopuolella työskentelevän henkilöstön kattava järjestelmä, jonka piiriin kuuluu mm. EU:n lähetystöjen henkilöstö. Järjestelmän varat olivat yhteensä 297 miljoonaa euroa 31.12.2009 (288 miljoonaa euroa vuonna 2008).

11.3 OSALLISTUJIEN TAKUURAHASTO

Tietyt seitsemännen tutkimuksen ja teknologian kehittämisen puiteohjelman (FP7) mukaisesti suoritettut ennakkomaksut katetaan käytännössä osallistujien takuurahastosta. Se on monenkeskinen väline, jolla pyritään kattamaan EU:n ja osallistujien taloudelliset riskit FP7:n epäsuorien toimien toteuttamisen aikana. Takuurahaston pääoma ja korot muodostavat suoritustakuun. Kaikki avustuksina toteutettaviin epäsuoriin toimiin osallistuvat tahot maksavat 5 prosenttia EU:n kokonaisrahoitusosuudesta takuurahaston pääomaan toimen voimassaoloaikana. Näin ollen osallistujat omistavat takuurahaston, ja komissio EU:n edustajana on ainoastaan toimeenpaneva elin. Osallistujien takuurahaston kokonaisvarat olivat 580 miljoonaa euroa 31.12.2009 (283 miljoonaa euroa vuonna 2008). Takuurahaston varat ovat sen omia varoja, eivätkä ne ole Euroopan unionin määräysvallassa, vaikka järjestelmän rahoitusvarojen hallinnoinnista vastaa komissio.

**OSA II – KONSOLIDOITU SELVITYS EUROOPAN UNIONIN TALOUSARVION
TOTEUTTAMISESTA JA SEN LIITETIEDOT**

**KONSOLIDOITU SELVITYS EUROOPAN UNIONIN TALOUSARVION
TOTEUTTAMISESTA**

* On huomattava, että osa talousarviota kuvaavien taulukoiden tiedoista ei näytä täsmäävän, koska numerotiedot on pyöristetty miljooniin euroihin.

KONSOLIDOITU SELVITYS EUROOPAN UNIONIN TALOUSARVION TOTEUTTAMISESTA

1. Varainhoitovuoden talousarvion toteutuma	133
2. Budjetoitujen ja toteutuneiden määrien vertailutaulukot	134
Tulot:	
3. Konsolidoitu yhteenveto talousarvion tulototeutumasta	136
Menot:	
4. Maksusitoumus- ja maksumäärärahojen jakautuminen ja muutokset	
rahoituskehyksen otsakkeittain	137
5. Maksusitoumusmäärärahojen toteutuminen rahoituskehyksen otsakkeittain	138
6. Maksumäärärahojen toteutuminen rahoituskehyksen otsakkeittain	139
7. Maksattamatta olevien sitoumusten muutokset rahoituskehyksen otsakkeittain	140
8. Maksattamatta olevien sitoumusten jakautuminen alkuperävuoden mukaan rahoituskehyksen otsakkein	140
9. Maksusitoumus- ja maksumäärärahojen jakautuminen ja muutokset toimintalohkoittain	141
10. Maksusitoumusmäärärahojen toteutuminen toimintalohkoittain	142
11. Maksumäärärahojen toteutuminen toimintalohkoittain	143
12. Maksattamatta olevien sitoumusten muutokset toimintalohkoittain	144
13. Maksattamatta olevien sitoumusten jakautuminen alkuperävuoden mukaan toimintalohkoittain	145
Toimielimet:	
14. Konsolidoitu yhteenveto talousarvion tulototeutumasta toimielimittäin	146
15. Maksusitoumus- ja maksumäärärahojen toteutumien toimielimittäin	147
Erillisvirastot:	
16. Erillisvirastojen tulot: talousarvioennusteet, saamiset ja toteutuneet tulot	149
17. Maksusitoumus- ja maksumäärärahat virastoittain	150
18. Talousarvion toteutuma (sisältää erillisvirastot)	151

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

1: VARAINHOITOVUODEN 2009 TALOUSARVION TOTEUTUMA

milj. euroa

	YHTEENSÄ 2009	YHTEENSÄ 2008
Varainhoitovuoden tulot	117 626	121 584
Maksut varainhoitovuoden määrärahoista	(116 579)	(115 550)
Varainhoitovuodelle n + 1 siirretyt maksumäärärahat	(1 759)	(3 914)
Varainhoitovuodelta n – 1 siirretyt käyttämättä jääneet maksumäärärahat, jotka on peruutettu	2 791	188
Valuuttakurssierot varainhoitovuonna	185	(498)
Talousarvion toteutuma*	2 264	1 810

* EFTA:n osuus oli 11 miljoonaa euroa vuonna 2009 ja 14 miljoonaa euroa vuonna 2008.

Euroopan unionin talousarvion ylijäämä palautetaan jäsenvaltioille vähentämällä se seuraavan varainhoitovuoden maksuosuuksista.

2. BUDJETOITUJEN JA TOTEUTUNEIDEN MÄÄRIEN VERTAILUTAUUKOT

TULOT

milj. euroa

Osasto	Alkuperäinen talousarvio	Lopullinen talousarvio	Vahvistetut saamiset	Tulot	Erotus (lopullinen – toteutunut)	Tulot % budjetoidusta	Perimättä
	1	2	3	4	5=2-4	6=4/2	7=3-4
1. Omat varat	114 736	110 238	110 462	110 373	-135	100,12 %	89
3. Käytettävissä olevat ylijäämät	0	410	330	330	80	80,56 %	0
4. Yhteisöjen toimielinten ja elinten palveluksessa olevasta henkilöstöstä kertyvät tulot	1 120	1 120	1 033	1 025	94	91,59 %	7
5. Toimielinten hallinnollisesta toiminnasta kertyvät tulot	77	85	436	335	-250	394,05 %	101
6. Yhteisön ohjelmiin ja sopimuksiin liittyvät rahoitusosuudet ja palautukset	10	368	4 834	4 559	-4 191	1 238,97%	275
7. Viivästyskorot ja sakot	123	757	12 774	933	-176	123,25 %	11 841
8. Otto- ja antolainaus	0	0	80	4	-4	-	76
9. Sekalaiset tulot	30	58	85	66	-8	114,11%	19
Yhteensä	116 096	113 035	130 032	117 626	-4 590	104,06%	12 407

MENOT RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEIN

milj. euroa

Rahoituskehyksen otsake	Alkuperäinen talousarvio	Lopullinen talousarvio (*)	Suoritettut maksut	Erotus (lopullinen – toteutunut)	%	Siirretyt määrärahat	Peruuntuvat määrärahat
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
1. Kestävä kasvu	46 000	47 520	44 684	2 837	94,03 %	2 381	456
2. Luonnonvarojen suojelu ja hallinta	52 566	57 107	55 877	1 230	97,85 %	986	244
3. Kansalaisuus, vapaus, turvallisuus ja oikeus	1 296	2 174	1 993	181	91,66 %	75	106
4. EU maailmanlaajuisena toimijana	8 324	8 804	7 983	821	90,67 %	220	601
5. Hallinto	7 701	8 754	7 615	1 139	86,99 %	857	281
6. Korvaukset	209	209	209	0	100,00 %	0	0
Yhteensä	116 096	124 569	118 361	6 208	95,02 %	4 519	1 688

* Sisältää varainhoitovuodelta toiselle siirretyt määrärahat ja käyttötarkoitukseensa sidotut tulot.

2. BUDJETOITUJEN JA TOTEUTUNEIDEN MÄÄRIEN VERTAILUTAULUKOT (JATKUU)

MENOT TOIMINTALOHKOITTAIN

milj. euroa

Toimintalohko	Alkuperäinen talousarvio	Lopullinen talousarvio (*)	Suoritetut maksut	Erotus (lopullinen – toteutunut)	%	Siirretyt määrärahat	Peruuntuvat määrärahat
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
01 Talous- ja rahoitusasiat	487	345	327	18	94,82 %	14	4
02 Yritystoiminta	601	705	558	147	79,21 %	89	58
03 Kilpailu	90	107	95	12	88,32 %	10	2
04 Työllisyys- ja sosiaaliasiat	11 203	9 929	8 906	1 023	89,70 %	755	268
05 Maatalous ja maaseudun kehittäminen	51 478	56 413	55 209	1 204	97,87 %	954	249
06 Energia ja liikenne	2 481	2 480	2 253	227	90,84 %	177	51
07 Ympäristö	496	409	356	52	87,17 %	30	22
08 Tutkimus	4 960	5 644	4 826	818	85,50 %	789	30
09 Tietoyhteiskunta ja viestimet	1 356	1 552	1 375	177	88,58 %	173	5
10 Suora tutkimustoiminta	366	735	411	324	55,87 %	314	10
11 Meri- ja kalastusasiat	927	715	592	122	82,87 %	19	103
12 Sisämarkkinat	66	76	66	10	86,89 %	7	3
13 Aluepolitiikka	24 570	26 793	26 740	53	99,80 %	15	38
14 Verotus ja tulliliitto	106	131	120	11	91,54 %	9	3
15 Koulutus ja kulttuuri	1 363	1 654	1 495	159	90,38 %	153	6
16 Viestintä	211	229	204	25	89,22 %	16	8
17 Terveys- ja kuluttaja-asiat	582	632	526	106	83,25 %	35	71
18 Vapaus, turvallisuus ja oikeus	678	830	744	86	89,64 %	16	70
19 Ulkosuhteet	3 579	3 805	3 673	131	96,55 %	72	59
20 Kauppa	79	88	77	10	88,09 %	8	3
21 Kehitysyhteistyö ja suhteet AKT-valtioihin	1 680	1 872	1 698	174	90,68 %	138	37
22 Laajentuminen	1 661	1 437	1 308	128	91,08 %	18	110
23 Humanitaarinen apu	797	859	800	59	93,13 %	47	12
24 Petostentorjunta	74	80	71	9	88,65 %	7	2
25 Komission politiikkojen koordinointi ja oikeudellinen tuki	188	212	185	27	87,27 %	20	7
26 Komission hallinto	986	1 226	1 034	192	84,34 %	164	28
27 Talousarvio	278	285	271	14	95,19 %	12	1
28 Varainhoidon valvonta	11	12	10	1	90,05 %	1	0
29 Tilastotiedot	101	138	120	18	87,27 %	15	3
30 Eläkkeet ja niihin liittyvät menot	1 160	1 136	1 117	19	98,36 %	0	19
31 Kielipalvelut	389	479	422	58	87,91 %	53	5
40 Varaukset	244	229	0	229	0,00 %	0	229
90 Muut toimielimet	2 848	3 334	2 771	563	83,12 %	392	171
Yhteensä	116 096	124 569	118 361	6 208	95.02 %	4 519	1 688

* Sisältää varainhoitovuodelta toiselle siirretyt määrärahat ja käyttötarkoitukseensa sidotut tulot.

3. KONSOLIDOITU YHTEENVETO TALOUSARVION TULOTOTEUTUMASTA VUONNA 2009

milj. euroa

Osasto	Talousarvioon otetut tulot		Vahvistetut saamiset			Tulot			Tulot % budjetoiduista	Perimättä
	Alkuperäiset	Lopulliset	Varainhoito- vuonna	Siirretyt	Yhteensä	Varainhoitovuoden saamisista	Siirretyistä saamisista	Yhteensä		
1. Omat varat	114 736	110 238	109 103	1 358	110 462	109 098	1 275	110 373	100,12 %	89
3. Käytettävissä olevat ylijäämät	0	410	330	0	330	330	0	330	80,56 %	0
4. Unionin toimielinten ja elinten palveluksessa olevasta henkilöstöstä kertyvät tulot	1 120	1 120	1 026	7	1 033	1 020	6	1 025	91,59 %	7
5. Hallinnollisesta toiminnasta saatavat tuotot	77	85	345	90	436	309	26	335	394,05 %	101
6. Yhteisön/EU:n ohjelmiin ja sopimuksiin liittyvät rahoitusosuudet ja palautukset	10	368	4 430	404	4 834	4 277	282	4 559	1238,97 %	275
7. Viivästyskorot ja sakot	123	757	2 836	9 938	12 774	193	740	933	123,25 %	11 841
8. Otto- ja antolainaus	0	0	53	27	80	1	3	4		76
9. Sekalaiset tulot	30	58	53	32	85	47	20	66	114,11 %	19
Yhteensä	116 096	113 035	118 175	11 857	130 032	115 274	2 351	117 626	104,06 %	12 407
Osasto 1 erittely: omat varat										
Luku	Talousarvioon otetut tulot		Vahvistetut saamiset			Tulot			Tulot % budjetoiduista	Perimättä
	Alkuperäiset	Lopulliset	Varainhoito- vuonna	Siirretyt	Yhteensä	Varainhoitovuoden saamisista	Siirretyistä saamisista	Yhteensä		
10. Maatalousmaksut	1 404	0	- 350	350	0	- 350	350	0		0
11. Sokerimaksut	147	139	104	28	132	104	28	132	94,40 %	0
12. Tullimaksut	17 656	14 441	13 505	980	14 485	13 499	897	14 397	99,69 %	89
13. ALV	19 616	13 668	13 743	0	13 743	13 743	0	13 743	100,54 %	0
14. BKTL	75 914	81 989	82 413	0	82 413	82 413	0	82 413	100,52 %	0
15. Budjettiaseman epätasapainon korjausjärjestely	0	0	- 315	0	-315	- 315	0	- 315	-	0
16. BKTL-maksuosiin tehtävä vähennys (Alankomaat ja Ruotsi)	0	0	4	0	4	4	0	4	-	0
Yhteensä	114 736	110 238	109 103	1 358	110 462	109 098	1 275	110 373	100,12 %	89
Osasto 3 erittely: käytettävissä olevat ylijäämät										
Luku	Talousarvioon otetut tulot		Vahvistetut saamiset			Tulot			Tulot % budjetoiduista	Perimättä
	Alkuperäiset	Lopulliset	Varainhoito- vuonna	Siirretyt	Yhteensä	Varainhoitovuoden saamisista	Siirretyistä saamisista	Yhteensä		
30. Edellisen varainhoitovuoden ylijäämä	0	1 796	1 796	0	1 796	1 796	0	1 796	100,00 %	0
31. ALV-ylijäämä	0	- 954	- 946	0	- 946	- 946	0	- 946	99,17 %	0
32. BKTL-ylijäämä	0	- 432	- 431	0	- 431	- 431	0	- 431	99,70 %	0
34. Mukautus jäsenvaltioille, jotka eivät osallistu oikeus- ja sisäasioita koskevaan politiikkaan	0	0	6	0	6	6	0	6	-	0
35. UK-korjaus	0	0	-6	0	-6	-6	0	-6	-	0
37. Oikaisu (omista varoista tehty päätös 2007/436/EY)	0	0	-89	0	-89	-89	0	-89	-	0
Yhteensä	0	410	330	0	330	330	0	330	80,56 %	0

4. MAKSUSITOUMUS- JA MAKSUMÄÄRÄRAHOJEN JAKAUTUMINEN JA MUUTOKSET RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN

milj. euroa

Rahoituskehyksen otsake	Maksusitoumusmäärärahat						Maksumäärärahat					
	Hyväksytyt määrärahat	Muutokset (siirrot ja lisätalousarviot)	Siirretty	Käyttötarkoitukseensa sidotut tulot	Lisäys yhteensä	Hyväksytty yhteensä	Hyväksytyt määrärahat	Muutokset (siirrot ja lisätalousarviot)	Siirretty	Käyttötarkoitukseensa sidotut tulot	Lisäys yhteensä	Hyväksytty yhteensä
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
1 Kestävä kasvu	60 196	2 003	19	1 705	1 724	63 923	46 000	-795	176	2 139	2 315	47 520
2 Luonnonvarojen suojelu ja hallinta	56 121	585	0	6 011	6 012	62 718	52 566	-2 290	829	6 002	6 831	57 107
3 Kansalaisuus, vapaus, turvallisuus ja oikeus	1 515	617	83	113	196	2 328	1 296	725	23	131	153	2 174
4 EU maailmanlaajuisena toimijana	8 104	0	271	339	610	8 714	8 324	-224	378	326	704	8 804
5 Hallinto	7 701	-100	8	416	424	8 025	7 701	-101	725	429	1 154	8 754
6 Korvaukset	209	0	0	0	0	209	209	0	0	0	0	209
Yhteensä	133 846	3 105	381	8 585	8 966	145 917	116 096	-2 686	2 132	9 026	11 158	124 569

5. MAKSUSITOUMUSMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN

milj. euroa

Rahoituskehyksen otsake	Hyväksytyt maksusitoumusmäärärahat	Tehdyt sitoumukset					Varainhoitovuodelle 2010 siirretyt määrärahat				Peruuntuvat määrärahat				
		Varainhoitovuoden määrärahoista	Siiretyistä määrärahoista	Käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista	Yhteensä	%	Käyttötarkoitukseensa sidotut tulot	Erikseen päätetyt siirrot	Yhteensä	%	Varainhoitovuoden määrärahoista	Siiretyistä määrärahoista	Käyttötarkoitukseensa sidotut tulot (EFTA)	Yhteensä	%
		2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13	15=14/1
1 Kestävä kasvu	63 923	61 630	19	796	62 444	97,69 %	908	64	972	1,52 %	505	0	1	507	0,79 %
2 Luonnonvarojen suojelu ja hallinta	62 718	56 413	0	5 072	61 484	98,03 %	940	253	1 193	1,90 %	41	0	0	41	0,07 %
3 Kansalaisuus, vapaus, turvallisuus ja oikeus	2 328	2 118	83	63	2 264	97,27 %	50	0	50	2,15 %	14	0	0	14	0,59 %
4 EU maailmanlaajuisena toimijana	8 714	8 038	271	173	8 481	97,34 %	166	0	166	1,91 %	66	0	0	66	0,76 %
5 Hallinto	8 025	7 398	8	255	7 662	95,48 %	161	11	172	2,14 %	191	0	0	191	2,38 %
6 Korvaukset	209	209	0	0	209	100,00 %	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
Yhteensä	145 917	135 806	381	6 358	142 545	97,69 %	2 225	328	2 553	1,75 %	817	0	2	819	0,56 %

6. MAKSUMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN

milj. euroa

Rahoituske- hyksen otsake	Hyväksytty maksumäärä rahat	Suoritetut maksut					Varainhoitovuodelle 2010 siirretyt määrärahat					Peruuntuvat määrärahat				
		Varainhoi- tovuoden määrära- hoista	Siirretyistä määräraho- ista	Käyttötär- koituk- seensa sidotuista tuloista	Yhteensä	%	Automaat- tiset siirrot	Erikseen päätetty siirrot	Käyttötär- koituk- seensa sidotut tulot	Yh- teensä	%	Varainhoi- tovuoden määrära- hoista	Siirre- tyistä määrä- rahois- ta	Käyttötär- koituk- seensa sidotut tulot (EFTA)	Yh- teensä	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+ 8+9	11=10/1	12	13	14	15=12 + 13+14	16= 15/1
1 Kestävä kasvu	47 520	43 866	133	684	44 684	94,03 %	129	808	1 443	2 381	5,01 %	401	43	12	456	0.96 %
2 Luonnonvarojen suojelu ja hallinta	57 107	50 026	773	5 078	55 877	97,85 %	47	15	924	986	1,73 %	188	56	0	244	0.43 %
3 Kansalaisuus, vapaus, turvallisuus ja oikeus	2 174	1 915	15	63	1 993	91,66 %	7	2	67	75	3,46 %	98	7	1	106	4.88 %
4 EU maailmanlaajuisena toimijana	8 804	7 564	224	195	7 983	90,67 %	43	46	131	220	2,50 %	447	154	0	601	6.83 %
5 Hallinto	8 754	6 745	637	233	7 615	86,99 %	651	11	196	857	9,79 %	193	88	0	281	3.21 %
6 Korvaukset	209	209	0	0	209	100,00 %	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0.00 %
Yhteensä	124 569	110 325	1 782	6 253	118 361	95,02 %	877	882	2 760	4 519	3,63 %	1 326	350	13	1 688	1.36 %

7. MAKSATTAMATTA OLEVIENT SITOUKUSTEN MUUTOKSET RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN

milj. euroa

Rahoituskehityksen otsake	Maksattamatta olevat sitoumukset edellisen varainhoitovuoden lopussa				Varainhoitovuoden sitoumukset				Maksattamatta olevat sitoumukset varainhoitovuoden lopussa yhteensä
	Edellisiltä varainhoituvuosilta siirretyt sitoumukset	Puretut sitoumukset/uudelleenarvostukset/peruutukset	Maksut	Maksattamatta olevat sitoumukset varainhoitovuoden lopussa	Varainhoitovuoden aikana tehdyt sitoumukset	Maksut	Sellaisten sitoumusten peruutukset, joita ei voida siirtää seuraavalle varainhoitovuodelle	Maksattamatta olevat sitoumukset varainhoitovuoden lopussa	
1 Kestävä kasvu	119 797	-647	-39 892	79 259	62 444	-4 792	-10	57 642	136 901
2 Luonnonvarojen suojelu ja hallinta	14 123	-189	-7 370	6 564	61 484	-48 507	-0	12 977	19 541
3 Kansalaisuus, vapaus, turvallisuus ja oikeus	1 535	-144	-560	830	2 264	-1 433	0	832	1 662
4 EU maailmanlaajuisena toimijana	18 840	-876	-5 455	12 509	8 481	-2 528	-1	5 953	18 462
5 Hallinto	750	-90	-646	15	7 662	-6 970	-1	692	706
6 Korvaukset	0	0	0	0	209	-209	0	0	0
Yhteensä	155 045	-1 946	-53 923	99 177	142 545	-64 438	-12	78 095	177 272

8. MAKSATTAMATTA OLEVIENT SITOUKUSTEN JAKAUTUMINEN ALKUPERÄVUODEN MUKAAN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN

milj. euroa

Rahoituskehityksen otsake	<2003	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Yhteensä
1 Kestävä kasvu	626	624	1 268	2 814	18 348	11 584	43 995	57 642	136 901
2 Luonnonvarojen suojelu ja hallinta	73	23	27	98	1 912	167	4 264	12 977	19 541
3 Kansalaisuus, vapaus, turvallisuus ja oikeus	18	15	36	45	86	257	373	832	1 662
4 EU maailmanlaajuisena toimijana	991	431	711	1 020	2 632	2 455	4 270	5 953	18 462
5 Hallinto	0	0	0	0	0	1	14	692	706
Yhteensä	1 709	1 093	2 042	3 977	22 978	14 463	52 915	78 095	177 272

9. MAKSUSITOUMUS- JA MAKSUMÄÄRÄRAHOJEN JAKAUTUMINEN JA MUUTOKSET TOIMINTALOHKOITTAIN

milj. euroa

Toimintalohko	Maksusitoumusmäärärahat						Maksুমäärärahat					
	Hyväksytyt määrärahat	Muutokset (siirrot ja lisätalousarviot)	Siirretyt määrärahat	Käyttötarkoitukseensa sidotut tulot	Lisäys yhteensä	Hyväksytty yhteensä	Hyväksytyt määrärahat	Muutokset (siirrot ja lisätalousarviot)	Siirretyt määrärahat	Käyttötarkoitukseensa sidotut tulot	Lisäys yhteensä	Hyväksytty yhteensä
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
01 Talous- ja rahoitusasiat	442	-17	0	20	20	445	487	-179	16	21	37	345
02 Yritystoiminta	663	-2	0	96	96	757	601	-22	20	105	125	705
03 Kilpailu	90	-0	0	4	4	94	90	-0	13	4	17	107
04 Työllisyys- ja sosiaaliasiat	11 188	51	2	14	16	11 255	11 203	-1 305	18	13	31	9 929
05 Maatalous ja maaseudun kehittäminen	54 682	586	0	5 993	5 993	61 260	51 478	-2 030	972	5 993	6 964	56 413
06 Energia ja liikenne	2 740	1 998	1	120	121	4 589	2 481	-171	21	150	171	2 480
07 Ympäristö	483	-23	0	27	27	488	496	-126	20	19	39	409
08 Tutkimus	4 665	70	0	654	654	5 388	4 960	-411	46	1 049	1 095	5 644
09 Tietoyhteiskunta ja viestimet	1 512	-71	0	168	168	1 609	1 356	-71	16	252	267	1 552
10 Suora tutkimustoiminta	371	0	0	424	424	795	366	-5	38	337	374	735
11 Meri- ja kalastusasiat	1 014	-35	0	6	6	985	927	-222	4	6	10	715
12 Sisämarkkinat	66	-0	0	2	2	68	66	-0	7	2	10	76
13 Aluepolitiikka	37 901	629	24	6	30	38 560	24 570	2 027	192	3	195	26 793
14 Verotus ja tulliliitto	131	-1	0	3	3	134	106	13	9	3	12	131
15 Koulutus ja kulttuuri	1 401	-2	0	292	292	1 691	1 363	-38	17	312	328	1 654
16 Viestintä	214	-0	0	4	4	217	211	-3	17	3	20	229
17 Terveys- ja kuluttaja-asiat	624	49	0	22	22	695	582	-1	30	22	52	632
18 Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue	924	1	75	31	107	1 032	678	110	14	28	43	830
19 Ulkosuhteet	4 072	-12	0	107	107	4 168	3 579	91	50	84	134	3 805
20 Kauppa	80	-2	0	2	2	81	79	1	6	2	9	88
21 Kehitysyhteistyö ja suhteet AKT-valtioihin	1 894	93	265	178	443	2 430	1 680	-21	32	180	213	1 872
22 Laajentuminen	1 081	0	6	45	51	1 132	1 661	-296	16	56	72	1 437
23 Humanitaarinen apu	797	110	0	8	8	915	797	49	6	7	13	859
24 Petostentorjunta	78	0	0	0	0	78	74	0	6	0	6	80
25 Komission politiikkojen koordinointi ja oikeudellinen tuki	188	-2	0	8	8	194	188	-2	18	8	25	212
26 Komission hallinto	981	12	0	99	99	1 093	986	13	126	101	227	1 226
27 Talousarvio	278	-9	0	5	5	274	278	-9	10	5	16	285
28 Varainhoidon valvonta	11	-0	0	1	1	11	11	-0	1	1	1	12
29 Tilastotiedot	133	-1	0	11	11	143	101	14	7	16	23	138
30 Eläkkeet ja niihin liittyvät menot	1 160	-24	0	0	0	1 136	1 160	-24	0	0	0	1 136
31 Kielipalvelut	389	-10	0	77	77	456	389	-10	24	77	101	479
40 Varaukset	744	-241	0	0	0	503	244	-15	0	0	0	229
90 Muut toimielimet	2 848	-43	8	156	164	2 970	2 848	-43	361	167	528	3 334
Yhteensä	133 846	3 105	381	8 585	8 966	145 917	116 096	-2 686	2 132	9 026	11 158	124 569

10. MAKSUSITOUMUSMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN TOIMINTALOHKOITTAIN *milj. euroa*

Toimintalohko	Hyväksytyt maksu-sitoumus-määrärahat	Tehdyt sitoumukset					Varainhoitovuodelle 2010 siirretyt määrärahat				Peruuntuvat määrärahat				
		Varainhoito-vuoden määrä-rahoista	Siiretyistä määrä-rahoista	Käyttö-tarkoituk-seensa sidotuista tuloista	Yhteensä	%	Käyttö-tarkoituk-seensa sidotut tulot	Erikseen päätetyt siirrot	Yhteensä	%	Varainhoito-vuoden määrä-rahoista	Siiretyistä määrä-rahoista	Käyttö-tarkoituk-seensa sidotut tulot (EFTA)	Yhteensä	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	=11+12+13	15=14/1
01 Talous- ja rahoitusasiat	445	421	0	19	440	98,90 %	2	0	2	0,35 %	3	0	0	3	0,76 %
02 Yritystoiminta	757	657	0	41	698	92,12 %	55	0	55	7,32 %	4	0	0	4	0,56 %
03 Kilpailu	94	90	0	2	92	97,29 %	2	0	2	1,96 %	1	0	0	1	0,75 %
04 Työllisyys- ja sosiaaliasiat	11 255	11 186	2	8	11 196	99,47 %	6	40	46	0,41 %	13	0	0	13	0,12 %
05 Maatalous ja maaseudun kehittäminen	61 260	54 989	0	5 065	60 054	98,03 %	928	252	1 180	1,93 %	26	0	0	26	0,04 %
06 Energia ja liikenne	4 859	4 727	1	76	4 803	98,86 %	44	0	44	0,91 %	11	0	0	12	0,24 %
07 Ympäristö	488	451	0	9	460	94,25 %	19	0	19	3,83 %	9	0	0	9	1,92 %
08 Tutkimus	5 388	4 732	0	352	5 084	94,35 %	301	0	301	5,59 %	3	0	0	3	0,06 %
09 Tietoyhteiskunta ja viestimet	1 609	1 440	0	115	1 556	96,68 %	52	0	52	3,25 %	1	0	0	1	0,07 %
10 Suora tutkimustoiminta	795	365	0	67	433	54,39 %	357	4	361	45,37 %	2	0	0	2	0,24 %
11 Meri- ja kalastusasiat	985	974	0	2	976	99,07 %	4	1	4	0,45 %	5	0	0	5	0,48 %
12 Sisämarkkinat	68	65	0	1	66	96,60 %	1	0	1	1,62 %	1	0	0	1	1,78 %
13 Aluepolitiikka	38 560	38 495	24	5	38 523	99,90 %	2	20	22	0,06 %	15	0	0	15	0,04 %
14 Verotus ja tulliliitto	134	125	0	1	126	94,45 %	2	0	2	1,22 %	6	0	0	6	4,33 %
15 Koulutus ja kulttuuri	1 691	1 397	0	169	1 566	92,61 %	123	0	124	7,30 %	1	0	0	1	0,08 %
16 Viestintä	217	212	0	2	214	98,32 %	1	0	1	0,64 %	2	0	0	2	1,04 %
17 Terveys- ja kuluttaja-asiat	695	665	0	11	675	97,17 %	11	0	11	1,59 %	9	0	0	9	1,24 %
18 Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue	1 032	916	75	17	1 008	97,67 %	15	0	15	1,42 %	9	0	0	9	0,91 %
19 Ulkosuhteet	4 168	4 052	0	53	4 105	98,51 %	54	0	54	1,29 %	8	0	0	8	0,20 %
20 Kauppa	81	76	0	1	78	96,18 %	1	0	1	1,63 %	2	0	0	2	2,20 %
21 Kehitysyhteistyö ja suhteet AKT-valtioihin	2 430	1 982	265	78	2 325	95,68 %	100	0	100	4,11 %	5	0	0	5	0,21 %
22 Laajentuminen	1 132	1 079	6	35	1 120	98,96 %	10	1	10	0,91 %	1	0	0	1	0,12 %
23 Humanitaarinen apu	915	906	0	7	913	99,79 %	1	0	1	0,11 %	1	0	0	1	0,10 %
24 Petostentorjunta	78	77	0	0	77	98,64 %	0	0	0	0,00 %	1	0	0	1	1,36 %
25 Komission politiikkojen koordinointi ja oikeudellinen tuki	194	183	0	4	187	96,65 %	4	0	4	1,97 %	3	0	0	3	1,38 %
26 Komission hallinto	1 093	985	0	63	1 048	95,92 %	36	0	36	3,34 %	8	0	0	8	0,74 %
27 Talousarvio	274	268	0	3	272	99,07 %	2	0	2	0,74 %	1	0	0	1	0,19 %
28 Varainhoidon valvonta	11	10	0	0	11	96,77 %	0	0	0	1,93 %	0	0	0	0	1,30 %
29 Tilastotiedot	143	129	0	4	133	92,73 %	7	0	7	4,94 %	3	0	0	3	2,33 %
30 Eläkkeet ja niihin liittyvät menot	1 136	1 117	0	0	1 117	98,36 %	0	0	0	0,00 %	19	0	0	19	1,84 %
31 Kielipalvelut	456	375	0	49	424	93,01 %	28	0	28	6,25 %	3	0	0	3	0,74 %
40 Varaukset	503	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0,00 %	503	0	0	503	100,00 %
90 Muut toimet	2 970	2 659	8	100	2 767	93,16 %	56	10	66	2,22 %	137	0	0	137	4,62 %
Yhteensä	145 917	135 806	381	6 358	142 545	97,69 %	2 225	328	2 553	1,75 %	817	0	2	819	0,56 %

11. MAKSUMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN TOIMINTALOHKOITTAIN

milj. euroa

Toimintalohko	Hyväksytyt maksu- määrärahat	Suoritetut maksut					Varainhoitovuodelle 2010 siirretyt määrärahat					Peruuntuvat määrärahat				
		Varainhoi- tuvuoden määrä- rahoista	Siiretyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotuista tuloista	Yhteensä	%	Auto- maattiset siirrot	Erikseen päätetty siirrot	Käyttö- tarkoi- tukseen-sa sidotut tulot	Yh-teensä	%	Varain- hoito- vuoden määrä- rahoista	Siire- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen-sa sidotut tulot (EFTA)	Yhteensä	%
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+ 13+14
01 Talous- ja rahoitusasiat	345	300	15	13	327	94,82 %	6	0	9	14	4,10 %	3	1	0	4	1,08 %
02 Yritystoiminta	705	514	16	28	558	79,21 %	13	0	76	89	12,57 %	52	4	2	58	8,22 %
03 Kilpailu	107	82	11	2	95	88,32 %	8	0	2	10	9,40 %	1	2	0	2	2,28 %
04 Työllisyys- ja sosiaaliasiat	9 929	8 886	13	7	8 906	89,70 %	17	732	6	755	7,60 %	263	5	0	268	2,70 %
05 Maatalous ja maaseudun kehittäminen	56 413	49 365	780	5 064	55 209	97,87 %	26	0	929	954	1,69 %	58	192	0	249	0,44 %
06 Energia ja liikenne	2 480	2 177	16	61	2 253	90,84 %	17	75	85	177	7,12 %	41	5	4	51	2,04 %
07 Ympäristö	409	328	16	12	356	87,17 %	18	6	7	30	7,40 %	19	3	0	22	5,44 %
08 Tutkimus	5 644	4 490	36	300	4 826	85,50 %	44	0	745	789	13,97 %	16	10	4	30	0,53 %
09 Tietoyhteiskunta ja viestimet	1 552	1 268	13	94	1 375	88,58 %	15	0	158	173	11,13 %	2	2	0	5	0,30 %
10 Suora tutkimustoiminta	735	321	34	56	411	55,87 %	32	2	280	314	42,73 %	6	4	0	10	1,40 %
11 Meri- ja kalastusasiat	715	588	3	2	592	82,87 %	4	11	4	19	2,69 %	102	1	0	103	14,45 %
12 Sisämarkkinat	76	59	6	1	66	86,89 %	6	0	1	7	9,47 %	1	1	0	3	3,64 %
13 Aluepolitiikka	26 793	26 564	174	1	26 740	99,80 %	13	0	2	15	0,06 %	20	18	0	38	0,14 %
14 Verotus ja tulliliitto	131	111	8	1	120	91,54 %	7	0	2	9	6,53 %	1	1	0	3	1,92 %
15 Koulutus ja kulttuuri	1 654	1 310	15	171	1 495	90,38 %	14	0	140	153	9,27 %	3	2	1	6	0,35 %
16 Viestintä	229	189	13	2	204	89,22 %	15	0	2	16	7,17 %	5	4	0	8	3,61 %
17 Terveys- ja kuluttaja-asiat	632	484	28	14	526	83,25 %	28	0	7	35	5,58 %	68	2	0	71	11,16 %
18 Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue	830	718	7	19	744	89,64 %	6	0	9	16	1,89 %	63	7	0	70	8,47 %
19 Ulkosuhteet	3 805	3 576	38	59	3 673	96,55 %	43	6	24	72	1,90 %	46	12	0	59	1,54 %
20 Kauppa	88	71	5	1	77	88,09 %	6	0	1	8	8,56 %	2	1	0	3	3,35 %
21 Kehitysyhteistyö ja suhteet AKT- valtioihin	1 872	1 588	27	83	1 698	90,68 %	40	0	98	138	7,37 %	31	5	0	37	1,95 %
22 Laajentuminen	1 437	1 250	11	48	1 308	91,08 %	9	1	8	18	1,25 %	106	5	0	110	7,67 %
23 Humanitaarinen apu	859	788	5	7	800	93,13 %	6	40	1	47	5,42 %	12	0	0	12	1,45 %
24 Petostentorjunta	80	67	4	0	71	88,65 %	7	0	0	7	8,51 %	1	2	0	2	2,84 %
25 Komission politiikkojen koordinointi ja oikeudellinen tuki	212	167	14	3	185	87,27 %	15	0	4	20	9,32 %	3	4	0	7	3,42 %
26 Komission hallinto	1 226	875	108	50	1 034	84,34 %	113	0	51	164	13,35 %	10	18	0	28	2,30 %
27 Talousarvio	285	259	9	2	271	95,19 %	9	0	3	12	4,29 %	1	1	0	1	0,52 %
28 Varainhoidon valvonta	12	10	0	0	10	90,05 %	1	0	0	1	7,43 %	0	0	0	0	2,52 %
29 Tilastotiedot	138	107	6	7	120	87,27 %	6	0	8	15	10,63 %	2	1	0	3	2,09 %
30 Eläkkeet ja niihin liittyvät menot	1 136	1 117	0	0	1 117	98,36 %	0	0	0	0	0,00 %	19	0	0	19	1,64 %
31 Kielipalvelut	479	354	22	45	422	87,91 %	21	0	32	53	11,02 %	3	2	0	5	1,07 %
40 Varaukset	229	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %	229	0	0	229	100,00 %
90 Muut toimielimet	3 334	2 344	327	100	2 771	83,12 %	315	10	67	392	11,75 %	137	34	0	171	5,13 %
Yhteensä	124 569	110 325	1 782	6 253	118 361	95,02 %	877	882	2 760	4 519	3,63 %	1 326	350	13	1 688	1,36 %

12. MAKSATTAMATTA OLEVIENT SITOUUMUSTEN MUUTOKSET TOIMINTALOHKOITTAIN

milj. euroa

Toimintalohko	Maksattamatta olevat sitoumukset edellisen varainhoitovuoden lopussa				Varainhoitovuoden sitoumukset				Maksattamatta olevat sitoumukset varainhoitovuoden lopussa yhteensä
	Edellisiltä varainhoito-vuosilta siirretyt sitoumukset	Puretut sitoumukset/uudelleenar-vostukset/pe-ruutukset	Maksut	Maksattamatta olevat sitoumukset varainhoito-vuoden lopussa	Varainhoito-vuoden aikana tehdyt sitoumukset	Maksut	Sellaisten sitoumusten peruutukset, joita ei voida siirtää seuraavalle varainhoitovuodelle	Maksattamatta olevat sitoumukset varainhoito-vuoden lopussa	
01 Talous- ja rahoitusasiat	329	-17	-129	183	440	-199	-0	241	424
02 Yritystoiminta	653	-25	-238	390	698	-321	-0	377	767
03 Kilpailu	13	-1	-11	1	92	-83	-0	8	9
04 Työllisyys- ja sosiaaliasiat	24 080	-90	-8 675	15 315	11 196	-231	-0	10 964	26 279
05 Maatalous ja maaseudun kehittäminen	12 408	-98	- 6 854	5 457	60 054	-48 355	-0	11 699	17 155
06 Energia ja liikenne	4 302	-139	-1 471	2 692	4 803	-782	-0	4 021	6 714
07 Ympäristö	682	-36	-225	421	460	-131	-0	329	750
08 Tutkimus	8 253	-103	-3 319	4 831	5 084	-1 507	-7	3 569	8 400
09 Tietoyhteiskunta ja viestimet	2 255	-24	-947	1 283	1 556	-428	-1	1 127	2 411
10 Suora tutkimustoiminta	146	-10	-87	49	433	-324	-0	109	158
11 Meri- ja kalastusasiat	1 347	-99	-364	884	976	-229	-1	747	1 631
12 Sisämarkkinat	17	-2	-13	2	66	-53	-0	13	15
13 Aluepolitiikka	81 674	-225	-25 542	55 907	38 523	- 1 198	-0	37 325	93 232
14 Verotus ja tulliliitto	90	-13	-54	23	126	-67	-1	59	82
15 Koulutus ja kulttuuri	563	-48	-232	283	1 566	-1 263	-0	303	586
16 Viestintä	88	-8	-68	13	214	-136	-0	77	90
17 Terveys- ja kuluttaja-asiat	614	-58	-289	268	675	-237	-0	438	706
18 Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue	866	-81	-308	477	1 008	-436	-0	572	1 049
19 Ulkosuhteet	8 785	-183	-2 492	6 110	4 105	-1 181	-0	2 924	9 034
20 Kauppa	21	-2	-14	5	78	-63	-0	14	19
21 Kehitysyhteistyö ja suhteet AKT-valtioihin	2 818	-54	-790	1 974	2 325	-908	-0	1 417	3 391
22 Laajentuminen	3 905	-543	-989	2 373	1 120	-320	-0	800	3 173
23 Humanitaarinen apu	422	-23	-248	151	913	-551	-0	362	513
24 Petostentorjunta	29	-3	-16	10	77	-55	0	22	32
25 Komission politiikkojen koordinointi ja oikeudellinen tuki	21	-4	-16	1	187	-169	-0	19	19
26 Komission hallinto	173	-18	-136	19	1 048	-898	-1	149	168
27 Talousarvio	10	-1	-9	0	272	-262	-0	10	10
28 Varainhoidon valvonta	1	-0	-0	0	11	-10	-0	1	1
29 Tilastotiedot	92	-4	-44	45	133	-77	-0	56	101
30 Eläkkeet ja niihin liittyvät menot	0	0	0	0	1 117	-1 117	0	0	0
31 Kielipalvelut	24	-2	-22	0	424	-400	-0	24	24
90 Muut toimielimet	366	-34	-321	11	2 767	-2 450	0	317	328
Yhteensä	155 045	-1 946	-53 923	99 177	142 545	-64 438	-12	78 095	177 272

13. MAKSATTAMATTA OLEVIENTEN SITOUMUSTEN JAKAUTUMINEN ALKUPERÄVUODEN MUKAAN TOIMINTALOHKOITTAIN

milj. euroa

Toimintalohko	<2003	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Yhteensä
01 Talous- ja rahoitusasiat	0	0	0	17	93	32	41	241	424
02 Yritystoiminta	12	8	7	19	37	88	219	377	767
03 Kilpailu	0	0	0	0	0	0	1	8	9
04 Työllisyys- ja sosiaaliasiat	133	17	28	466	4 283	1 363	9 024	10 964	26 279
05 Maatalous ja maaseudun kehittäminen	35	0	2	26	1 737	4	3 653	11 699	17 155
06 Energia ja liikenne	80	31	100	172	302	743	1 264	4 021	6 714
07 Ympäristö	1	7	17	43	66	112	175	329	750
08 Tutkimus	84	235	238	440	841	1 232	1 761	3 569	8 400
09 Tietoyhteiskunta ja viestimet	3	16	29	113	195	329	598	1 127	2 411
10 Suora tutkimustoiminta	1	1	0	5	8	8	26	109	158
11 Meri- ja kalastusasiat	39	17	9	34	301	32	451	747	1 631
12 Sisämarkkinat	0	0	0	0	0	0	2	13	15
13 Aluepolitiikka	412	476	1 085	1 825	13 108	7 765	31 235	37 325	93 232
14 Verotus ja tulliliitto	0	0	0	0	1	6	16	59	82
15 Koulutus ja kulttuuri	12	8	7	23	43	54	136	303	586
16 Viestintä	0	0	0	0	0	2	11	77	90
17 Terveys- ja kuluttaja-asiat	4	9	14	8	23	45	164	438	706
18 Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue	5	1	9	19	32	156	256	572	1 049
19 Ulkosuhteet	579	166	330	386	987	1 439	2 222	2 924	9 034
20 Kauppa	0	0	0	0	0	2	3	14	19
21 Kehitysyhteistyö ja suhteet AKT-valtioihin	131	56	103	215	346	442	682	1 417	3 391
22 Laajentuminen	174	45	62	164	561	566	801	800	3 173
23 Humanitaarinen apu	2	0	0	0	4	25	120	362	513
24 Petostenttorjunta	0	0	0	0	0	4	5	22	32
25 Komission politiikkojen koordinointi ja oikeudellinen tuki	0	0	0	0	0	0	0	19	19
26 Komission hallinto	0	0	0	0	0	5	13	149	168
27 Talousarvio	0	0	0	0	0	0	0	10	10
28 Varainhoidon valvonta	0	0	0	0	0	0	0	1	1
29 Tilastotiedot	1	0	0	3	7	9	25	56	101
30 Eläkkeet ja niihin liittyvät menot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31 Kielipalvelut	0	0	0	0	0	0	-0	24	24
90 Muut toimielimet	0	0	0	0	0	0	11	317	328
Yhteensä	1 709	1 093	2 042	3 977	22 978	14 463	52 915	78 095	177 272

14. KONSOLIDOITU YHTEENVETO TALOUSARVION TULOTOTEUTUMASTA TOIMIELIMITTÄIN

milj. euroa

Toimielin	Talousarvioon otetut tulot		Vahvistetut saamiset			Tulot			Tulot % budjetoi- duista	Perimättä
	Alkuperäiset	Lopulliset	Varainhoito- vuonna	Siirretyt	Yhteensä	Varainhoito- vuoden saamisista	Siirretyistä saamisista	Yhteensä		
Euroopan parlamentti	99	99	164	86	250	137	4	141	142,54 %	109
Neuvosto	53	53	96	12	108	90	12	102	192,94 %	6
Komissio	115 869	112 808	117 818	11 758	129 576	114 950	2 335	117 285	103,97 %	12 291
Unionin tuomioistuin	38	38	41	0	41	41	0	41	106,26 %	0
Tilintarkastustuomioistuin	19	19	19	1	19	18	0	19	98,50 %	0
Talous- ja sosiaalikomitea	10	10	16	0	16	16	0	16	164,23 %	0
Alueiden komitea	7	7	20	0	20	20	0	20	309,74 %	0
Oikeusasiamies	1	1	1	0	1	1	0	1	112,93 %	0
Euroopan tietosuojavaltuutettu	1	1	1	0	1	1	0	1	78,73 %	0
Yhteensä	116 096	113 035	118 175	11 857	130 032	115 274	2 351	117 626	104,06 %	12 407

15. MAKSUSITOUMUS- JA MAKSUMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMIEN TOIMIELIMITTÄIN

Maksusitoumusmäärärahat

milj. euroa

Toimielin	Hyväksytyt maksusitoumusmäärärahat	Tehdyt sitoumukset					Varainhoitovuodelle 2010 siirretyt määrärahat				Peruuntuvat määrärahat				
		Varainhoitovuoden määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötärkoitukseensa sidotuista tuloista	Yhteensä	%	Käyttötärkoitukseensa sidotut tulot	Erikseen päätetyt siirrot	Yhteensä	%	Varainhoitovuoden määrärahoista	Siirretyt määrärahat	Käyttötärkoitukseensa sidotut tulot (EFTA)	Yhteensä	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13	15=14/1
Euroopan parlamentti	1 596	1 418	8	42	1 467	91,94 %	16	10	26	1,65 %	102	0	0	102	6,42 %
Neuvosto	642	551	0	41	593	92,33 %	38	0	38	5,88 %	12	0	0	12	1,80 %
Komissio	142 947	133 147	373	6 258	139 779	97,78 %	2 169	318	2 487	1,74 %	680	0	2	682	0,48 %
Unionin tuomioistuin	318	311	0	1	313	98,50 %	1	0	1	0,37 %	4	0	0	4	1,14 %
Tilintarkastustuomioistuin	188	173	0	0	173	92,19 %	0	0	0	0,21 %	14	0	0	14	7,59 %
Talous- ja sosiaalikomitea	122	117	0	3	120	98,02 %	0	0	0	0,33 %	2	0	0	2	1,65 %
Alueiden komitea	88	75	0	12	87	98,37 %	0	0	0	0,08 %	1	0	0	1	1,56 %
Oikeusasiamies	9	8	0	0	8	91,98 %	0	0	0	0	1	0	0	1	8,02 %
Euroopan tietosuojavaltuutettu	7	5	0	0	5	81,44 %	0	0	0	0	1	0	0	1	18,56 %
Yhteensä	145 917	135 806	381	6 358	142 545	97,69 %	2 225	328	2 553	1,75 %	817	0	2	819	0,56 %

Maksumäärärahat

milj. euroa

Toimielin	Hyväksytyt maksumäärärahat	Suoritetut maksut					Varainhoitovuodelle 2010 siirretyt määrärahat					Peruuntuvat määrärahat				
		Varainhoitovuoden määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötärkoitukseensa sidotuista tuloista	Yhteensä	%	Automaatti-set siirrot	Erikseen päätetyt siirrot	Käyttötärkoitukseensa sidotut tulot	Yhteensä	%	Varainhoitovuoden määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötärkoitukseensa sidotut tulot (EFTA)	Yhteensä	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16=15/1
Euroopan parlamentti	1 799	1 237	186	43	1 466	81,50 %	180	10	22	212	11,78 %	102	19	0	121	6,72 %
Neuvosto	762	510	108	41	659	86,44 %	41	0	42	83	10,86 %	12	9	0	21	2,70 %
Komissio	121 235	107 981	1 455	6 154	115 590	95,34 %	562	872	2 693	4 127	3,40 %	1 189	316	13	1 517	1,25 %
Unionin tuomioistuin	332	293	13	1	307	92,47 %	18	0	1	19	5,84 %	4	2	0	6	1,69 %
Tilintarkastustuomioistuin	200	112	11	0	123	61,35 %	61	0	0	62	30,76 %	14	2	0	16	7,89 %
Talous- ja sosiaalikomitea	128	110	4	3	117	91,69 %	6	0	1	8	5,95 %	2	1	0	3	2,37 %
Alueiden komitea	95	69	5	12	86	90,09 %	6	0	1	6	6,75 %	1	2	0	3	3,17 %
Oikeusasiamies	10	8	1	0	8	84,57 %	1	0	0	1	7,57 %	1	0	0	1	7,86 %
Euroopan tietosuojavaltuutettu	8	4	1	0	5	64,24 %	1	0	0	1	15,02 %	1	0	0	2	20,75 %
Yhteensä	124 569	110 325	1 782	6 253	118 361	95,02 %	877	882	2 760	4 519	3,63 %	1 326	350	13	1 688	1,36 %

**16. ERILLISVIRASTOJEN TULOT: TALOUSARVIOENNUSTEET, SAAMISET
JA TOTEUTUNEET TULOT**

milj. euroa

Erillisvirasto	Talousarvioon otetut tulot	Vahvistetut saamiset	Toteutuneet tulot	Perimättä	Rahoitus komission toiminta-lohkosta
Euroopan lentoturvallisuusvirasto	122	102	92	10	06
Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto (Frontex)	89	80	80	0	18
Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus	19	18	17	1	15
Euroopan poliisiakatemia	9	7	7	0	18
Euroopan kemikaalivirasto	70	71	71	0	02
Euroopan tautienehkäisy ja -valvontakeskus	51	49	49	0	17
Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus	15	16	15	0	18
Euroopan ympäristökeskus	40	42	42	0	07
Unionin kalastuksenvalvontavirasto	10	10	10	0	11
Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen	69	65	65	0	17
Eurooppalaisen GNSS-järjestelmän valvontaviranomainen	44	41	41	0	06
Fusion for Energy -yhteisyritys	174	174	143	31	08
Eurojust	28	28	28	0	18
Euroopan meriturvallisuusvirasto	53	51	51	0	06
Sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit)	225	194	194	0	12
Euroopan lääkevirasto	194	198	196	1	02
Euroopan verkko- ja tietoturvvirasto	8	8	8	0	09
Euroopan perusoikeusvirasto	17	13	13	0	18
Euroopan rautatievirasto	21	21	21	0	06
Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto	14	13	13	0	04
Euroopan unionin elinten käännöskeskus	63	52	45	7	31
Euroopan koulutussäätiö	20	19	19	0	15
Yhteisön kasvilajikevirasto	13	12	12	0	17
Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö	20	20	20	0	04
Koulutus-, audiovisuaali- ja kulttuurialan toimeenpanovirasto	48	48	48	0	15
Kilpailukyvyn ja innovoinnin toimeenpanovirasto	13	13	13	0	06
Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto	14	13	13	0	08
Tutkimuksen toimeenpanovirasto	22	22	21	0	08
Terveys- ja kuluttaja-asioiden toimeenpanovirasto	6	6	6	0	17
Euroopan laajuisen liikenneverkon toimeenpanovirasto	9	9	9	0	06
Yhteensä	1 501	1 415	1 363	52	

milj. euroa

Tulolaji	Talousarvioon otetut tulot	Vahvistetut saamiset	Toteutuneet tulot	Perimättä
Euroopan komission avustus	824	796	796	-0
Maksutulot	415	399	388	11
Muut tulot	262	220	179	41
Yhteensä	1 501	1 415	1 363	52

17. ERILLISVIRASTOT: MAKSUSITOUMUS- JA MAKSUMÄÄRÄRAHAT VIRASTOITTAIN

milj. euroa

Erillisvirasto	Maksusitoumusmäärärahat			Maksumäärärahat		
	Määrärahat	Tehdyt sitoumukset	Siirretty vuodelle 2010	Määrärahat	Suoritettut maksut	Siirretty vuodelle 2010
Euroopan lentoturvallisuusvirasto	136	107	27	150	96	52
Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto (Frontex)	90	82	2	119	77	25
Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus	21	19	1	22	18	2
Euroopan poliisiakatemia	13	10	2	14	6	5
Euroopan kemikaalivirasto	70	67	0	83	57	20
Euroopan tautien ehkäisy ja -valvontakeskus	51	48	0	67	44	18
Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus	16	16	0	17	15	1
Euroopan ympäristökeskus	42	42	0	48	40	7
Unionin kalastuksenvalvontavirasto	10	10	0	11	10	1
Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen	71	69	0	87	67	10
Eurooppalaisen GNSS-järjestelmän valvontaviranomainen	145	119	26	120	68	52
Fusion for Energy -yhteisyritys	404	400	4	206	133	60
Eurojust	28	26	1	31	23	6
Euroopan meriturvallisuusvirasto	49	46	0	57	46	2
Sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit)	338	146	0	367	140	31
Euroopan lääkevirasto	194	185	0	230	181	40
Euroopan verkko- ja tietoturvavirasto	8	8	0	10	8	2
Euroopan perusoikeusvirasto	17	17	0	24	17	7
Euroopan rautatievirasto	21	21	0	25	20	5
Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto	15	13	1	19	13	5
Euroopan unionin elinten käännöskeskus	63	36	0	66	36	4
Euroopan koulutussäätiö	21	20	2	23	20	2
Yhteisön kasvilajikevirasto	14	12	0	14	12	0
Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö	21	21	1	26	20	6
Koulutus-, audiovisuaali- ja kulttuurialan toimeenpanovirasto	48	46	0	54	46	6
Kilpailukyvyn ja innovoinnin toimeenpanovirasto	13	12	0	15	12	1
Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto	14	13	0	21	17	2
Tutkimuksen toimeenpanovirasto	22	23	0	22	18	4
Terveys- ja kuluttaja-asioiden toimeenpanovirasto	6	6	0	7	5	1
Euroopan laajuisen liikenneverkon toimeenpanovirasto	9	8	0	10	8	1
Yhteensä	1 972	1 647	68	1 964	1 272	377

Menolaji	Maksusitoumusmäärärahat			Maksumäärärahat		
	Määrärahat	Tehdyt sitoumukset	Siirretty vuodelle 2010	Määrärahat	Suoritettut maksut	Siirretty vuodelle 2010
Henkilöstö	547	508	0	561	500	15
Hallintomenot	246	238	0	331	232	83
Toimintamenot	1 179	901	67	1 072	540	279
Yhteensä	1 972	1 647	68	1 964	1 272	377

18. TALOUSARVION TOTEUTUMA (SISÄLTÄÄ ERILLISVIRASTOT)

milj. euroa

	EUROOPAN UNIONI	ERILLISVIR ASTOT	Virastoavustuks en eliminointi	YHTEENSÄ
Varainhoitovuoden tulot	117 626	1 363	(796)	118 193
Maksut varainhoitovuoden määrärahoista	(116 579)	(1 082)	796	(116 865)
Varainhoitovuodelle n + 1 siirretyt maksumäärärahat	(1 759)	(377)	0	(2 136)
Peruutettavat varainhoitovuodelta n – 1 siirretyt käyttämättä jääneet määrärahat	2 791	188	0	2 979
Valuuttakurssierot varainhoitovuonna	185	(5)	0	180
Talousarvion toteutuma	2 264	87	0	2 351

**LIITETIEDOT KONSOLIDOITUUN SELVITYKSEEN TALOUSARVION
TOTEUTTAMISESTA**

1. Budjettiperiaatteet, talousarvion rakenne ja määrärahat
2. Liitetiedot selvitykseen talousarvion toteuttamisesta

1. BUDJETTIPERIAATTEET, TALOUSARVION RAKENNE JA MÄÄRÄRAHAT

1.1 OIKEUSPERUSTA JA VARAINHOITOASETUS

Talousarviokirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25 päivänä kesäkuuta 2002 annettua neuvoston asetusta (EY, Euratom) N:o 1605/2007 (EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1) ja kyseisen asetuksen soveltamissäännöistä 23 päivänä joulukuuta 2002 annettua komission asetusta (EY, Euratom) N:o 2342/2002. Yleinen talousarvio on Euroopan unionin rahoitussuunnittelun tärkein väline. Se on vuosittain laadittava asiakirja, jossa vahvistetaan Euroopan unionin tulot ja menot.

Komissio laatii joka vuosi arvion kaikkien toimielinten tuloista ja menoista ja tekee budjettivallan käyttäjälle alustavan talousarvioesityksen. Neuvosto laatii alustavan talousarvioesityksen pohjalta talousarvioesityksen, josta se käy tämän jälkeen neuvotteluja parlamentin kanssa. Kun neuvottelut on saatu päätökseen, parlamentin puhemies toteaa talousarvion vahvistetuksi, minkä jälkeen talousarvion toteuttaminen voidaan aloittaa. Talousarvion toteuttaminen on pääosin komission tehtävä.

1.2 BUDJETTIPERIAATTEET

Euroopan unionin yleisessä talousarviossa noudatetaan useita peruseriaatteita:

- **Yhtenäisyys ja talousarvion totuudenmukaisuus:** kaikki Euroopan unionin tulot ja menot on koottava yhteen budjettiasiakirjaan ja kukin tulo ja meno otettava johonkin budjettikohtaan; menot eivät saa ylittää vahvistettuja määrärahoja.
- **Yleiskatteisuus:** tähän periaatteeseen kuuluu kaksi sääntöä:
 - kohdentamiskielto, jonka mukaan talousarvion tuloja ei voida kohdentaa määrättyyn käyttötarkoitukseen (tulojen kokonaismäärällä on katettava kaikki menot),
 - bruttoperiaate, jonka mukaan kaikki tulot ja menot on otettava talousarvioon täysimääräisinä vähentämättä niitä toisistaan.
- **Vuotuisuus:** talousarvioon otetut määrärahat on vahvistettu yhdeksi varainhoitovuodeksi, joten ne on käytettävä kyseisen varainhoitovuoden aikana.
- **Tasapaino:** talousarvion tulojen ja menojen on oltava tasapainossa (arvioitujen tulojen ja maksumäärärahojen on oltava yhtä suuret).
- **Erittely:** kaikki määrärahat on sidottava erikseen määriteltyyn käyttötarkoitukseen ja tavoitteeseen.
- **Laskentayksikkö:** talousarvio laaditaan ja toteutetaan ja tilinpäätös esitetään euroina.
- **Moitteeton varainhoito:** talousarviomäärärahat on käytettävä moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti eli taloudellisuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden periaatteita noudattaen.
- **Seurattavuus:** talousarvio ja lisätalousarviot julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

1.3 TALOUSARVION RAKENNE

Talousarvio koostuu seuraavista osista:

- (a) yleinen tulotaulukko
- (b) toimielinkohtaiset pääluokat, jotka on jaettu tulo- ja menotaulukoihin. Pääluokka I: parlamentti; pääluokka II: neuvosto; pääluokka III: komissio; pääluokka IV: unionin tuomioistuin; pääluokka V: tilintarkastustuomioistuin; pääluokka VI: talous- ja sosiaalikomitea; pääluokka VII: alueiden komitea; pääluokka VIII: oikeusasiamies; pääluokka IX: Euroopan tietosuojavaltuutettu.

Kunkin toimielimen tulot ja menot luokitellaan lajin tai käyttötarkoituksen mukaan osastoihin, lukuihin, momentteihin ja alamomentteihin. Osa selvitystilassa olevan EHTY:n varoista asetettiin selvitystilassa olevan EHTY:n toimintatalousarvion käyttöön. Komissio vahvisti kyseisen toimintatalousarvion vuosittain kuultuaan neuvostoa ja Euroopan parlamenttia. EHTY:n viimeinen toimintatalousarvio laadittiin kaudeksi 1. tammikuuta – 23. heinäkuuta 2002. Heinäkuun 24. päivästä 2002 lähtien EHTY:n toimintatalousarvioon liittyneet tuotot ja kulut on sisällytetty purettavana olevan EHTY:n tulostiliin. Vielä täyttämättä olevat sitoumukset esitetään taseen vastattavaa-puolella.

1.4 TILINPÄÄTÖKSEN RAKENNE

1.4.1 Yleiskatsaus

Ainoastaan komission talousarvioon sisältyy sekä hallintomäärärahoja että toimintamäärärahoja. Muilla toimielimillä on vain hallintomäärärahoja. Talousarviossa on kahdenlaisia määrärahoja: jaksottamattomia määrärahoja ja jaksotettuja määrärahoja. Jaksottamattomilla määrärahoilla rahoitetaan yksivuotisia toimintoja (jotka ovat vuotuisperiaatteen mukaisia). Ne kattavat kaikki komission pääluokkaan sisältyvät hallintomenojen luvut ja kaikki muut pääluokat kokonaisuudessaan, maataloustukirahaston luonteeltaan vuotuiset määrärahat ja jotkin tekniset määrärahat (esimerkiksi takaisinmaksut ja otto- ja antolainaukseen liittyvät takuut). Jaksottamattomissa määrärahoissa maksusitoumusmäärärahat ovat yhtä suuret kuin maksumäärärahat.

Jaksotetut määrärahat on otettu käyttöön, jotta myös monivuotisten toimintojen rahoittamisessa voidaan noudattaa talousarvion vuotuisperiaatetta. Jaksotetuilla määrärahoilla pyritään kattamaan monivuotiset toiminnot, ja niihin luetaan komissiota koskevan pääluokan lukujen kaikki määrärahat luvun 01 määrärahoja lukuun ottamatta.

Jaksotetut määrärahat jaetaan maksusitoumusmäärärahoihin ja maksumäärärahoihin:

- **Maksusitoumusmäärärahoilla** katetaan kaikki monivuotisiin toimiin liittyvistä oikeudellisista sitoumuksista kuluvana varainhoitovuonna aiheutuvat kustannukset. Useamman kuin yhden varainhoitovuoden aikana toteutettavia toimia koskevat

talousarviositoumukset voidaan kuitenkin varainhoitoasetuksen 76 artiklan 3 kohdan mukaan jakaa usealle eri varainhoitovuodelle vuotuisiin eriin, jos perussäädöksessä niin säädetään.

- **Maksumäärärahoilla** katetaan menot, jotka johtuvat kyseisen varainhoitovuoden ja/tai aiempien varainhoitovuosien aikana tehtyjen maksusitoumusten täyttämisestä.

1.4.2 Määrärahojen alkuperä

Suurin osa määrärahoista on peräisin kuluvaan varainhoitovuotta koskevasta Euroopan unionin talousarviosta. Määrärahoihin sisältyy kuitenkin myös muunlaisia varainhoitoasetuksen säännösten mukaisia määrärahalajeja. Tällaiset muut määrärahat ovat peräisin aikaisemmilta varainhoitovuosilta tai ulkopuolisista lähteistä.

Kuluvalle varainhoitovuodelle hyväksyttyjä alkuperäisiä määrärahoja voidaan täydentää budjettikohtien välisillä **siirroilla** varainhoitoasetuksen (25. kesäkuuta 2002 annettu neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1605/2002) 22–24 artiklaan sisältyvien sääntöjen mukaisesti ja lisätalousarvioilla (varainhoitoasetuksen 37 ja 38 artikla).

- **Myös edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyt määrärahat** tai uudelleen käyttöön otetut määrärahat täydentävät kuluvaan vuoden talousarviota. Näitä ovat seuraavat:

- Jaksottamattomat maksumäärärahat, jotka voidaan siirtää ilman eri toimenpiteitä vain seuraavalle varainhoitovuodelle varainhoitoasetuksen 9 artiklan 4 kohdan nojalla.
- Toimielinten päätöksellä siirretyt määrärahat: jos alustavat muodollisuudet on hoidettu (varainhoitoasetuksen 9 artiklan 2 kohdan a alakohta) tai jos säädösperusta on hyväksytty myöhään (varainhoitoasetuksen 9 artiklan 2 kohdan b alakohta). Siirtää voidaan sekä maksusitoumus- että maksumäärärahoja (9 artiklan 3 kohta).
- Vapautuneiden määrärahojen ottaminen uudelleen käyttöön: Sellaisia rakennerahastojen maksusitoumusmäärärahoja, jotka ovat vapautuneet maksusitoumusten purkautumisen seurauksena, voidaan ottaa uudelleen käyttöön. Maksusitoumusmäärärahoja voidaan poikkeuksellisesti ottaa uudelleen käyttöön silloin, kun niihin liittyy komission tekemä virhe tai kun ne ovat välttämättömiä ohjelman toteuttamiselle (varainhoitoasetuksen 157 artikla).

- **Käyttötarkoitukseensa sidotut tulot:**

- Saadut suoritukset, kun varat ovat käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja siinä budjettikohdassa, johon alkuperäinen meno on kirjattu. Niitä voidaan siirtää varainhoitovuodelta toiselle rajoituksetta.
- Efta-määrärahat: Euroopan talousaluetta koskevassa sopimuksessa on määrätty sen jäsenten rahoitusosuuksista tietyissä EU:n talousarviosta rahoitettavissa toimissa. Kyseiset budjettikohdat sekä suunniteltujen rahoitusosuuksien määrät

julkaistaan Euroopan unionin talousarvion liitteessä III. Eftan rahoitusosuus lisää kyseisten kohtien määrärahoja. Määrärahat, jotka ovat varainhoitovuoden lopussa käyttämättä, peruutetaan ja palautetaan ETA-maille.

- Tulot kolmansilta/kolmansilta mailta, jotka ovat tehneet Euroopan unionin kanssa sopimuksia, joissa määrätään EU:n toimintaan liittyvistä rahoitusosuuksista. Näiden maiden maksamat rahoitusosuudet katsotaan kolmansilta saaduksi rahoitukseksi, ja ne kohdennetaan asianomaisiin budjettikohtiin (usein tutkimustoiminnan yhteyteen). Kyseisiä määrärahoja voidaan siirtää varainhoitovuodelta toiselle rajoituksetta (varainhoitoasetuksen 10 artikla ja 18 artiklan 1 kohdan a ja d alakohta).
- Työt kolmansille: EU:n tutkimuskeskukset voivat tutkimustoimintansa yhteydessä suorittaa töitä ulkopuolisille tahoille (varainhoitoasetuksen 161 artiklan 2 kohta). Kolmansilta saatavien tulojen tavoin kolmansille suoritetuista töistä saatavat tulot otetaan asianomaisiin budjettikohtiin, ja niitä voidaan siirtää varainhoitovuodelta toiselle rajoituksetta (varainhoitoasetuksen 10 artikla ja 18 artiklan 1 kohdan d alakohta).
- Ennakoiden palautusten vuoksi uudelleen käyttöön saadut määrärahat: Nämä määrärahat ovat tuensaajien palauttamia unionin varoja, ja ne voidaan siirtää varainhoitovuodelta toiselle rajoituksetta. Rakennerahastojen tapauksessa uudelleen käyttöön ottaminen perustuu komission päätökseen (varainhoitoasetuksen 18 artiklan 2 kohta ja kyseisen asetuksen soveltamissääntöjen 228 artikla).

1.4.3 Käytettävissä olevien määrärahojen muodostuminen

Lopulliset talousarviomäärärahat = vahvistetun alkuperäisen talousarvion määrärahat + lisätalousarvioiden määrärahat + määrärahasiirrot

- *Lisämäärärahat* = käyttötarkoitukseensa sidotut tulot (ks. edellä) + edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyt tai maksusitoumusten purkamisen johdosta uudelleen käyttöön saadut määrärahat
- *Hyväksytyt määrärahat yhteensä* = lopulliset talousarviomäärärahat + lisämäärärahat
- *Varainhoitovuoden määrärahat* (talousarvion toteutumaa laskettaessa) = lopulliset talousarviomäärärahat + käyttötarkoitukseensa sidotut tulot.

1.5 TALOUSARVION TOTEUTTAMINEN

Talousarvion toteuttamiseen sovelletaan varainhoitoasetuksen 48 artiklan 1 kohtaa, jonka mukaan ”komissio toteuttaa talousarviota tämän asetuksen mukaisesti, omalla vastuullaan ja annettujen määrärahojen rajoissa.” Asetuksen 50 artiklan mukaan komissio tunnustaa muiden toimielinten toimivallan toteuttaa omia talousarvion pääluokkia.

1.6 MAKSATTAMATTA OLEVAT SITOUMUKSET

Jaksotettujen määrärahojen käyttöönotto on aiheuttanut sen, että maksusitoumukset poikkeavat maksusuorituksista. Tämä ero johtuu maksattamatta olevista sitoumuksista. Tällaiset sitoumukset puolestaan aiheutuvat maksusitoumusten tekemisen ja niitä vastaavien maksujen suorittamisen välisestä viiveestä.

2. LIITETIEDOT SELVITYKSEEN TALOUSARVION TOTEUTTAMISESTA

2.1 VARAINHOITOVUODEN TALOUSARVION TOTEUTUMA (*Taulukko 1*)

2.1.1 Yleistä

Omat varat viedään kirjanpitoon niiden määrien perusteella, jotka jäsenvaltioiden viranomaiset ovat varainhoitovuoden kuluessa maksaneet komission puolesta avaamilleen tileille. Tuloihin sisältyy myös edellisen varainhoitovuoden taloudellinen tulos, jos se on ollut ylijäämäinen. Muut tulot viedään kirjanpitoon varainhoitovuoden aikana saatujen määrien perusteella.

Varainhoitovuoden talousarvion toteutumaa laskettaessa menoilla tarkoitetaan varainhoitovuoden maksumäärärahoista suoritettuja maksuja. Näihin lisätään sellaiset kyseisen varainhoitovuoden määrärahat, jotka siirretään seuraavalle varainhoitovuodelle. Varainhoitovuoden maksumäärärahoista suoritetuiksi maksuiksi katsotaan tilinpitäjän viimeistään 31. joulukuuta suorittamat maksut. Maataloustukirahaston osalta otetaan huomioon maksut, jotka jäsenvaltiot ovat suorittaneet 16. lokakuuta 2008 – 15. lokakuuta 2009, jos tieto maksusitoumuksesta ja maksun hyväksymisestä on saapunut tilinpitäjälle viimeistään 31. tammikuuta 2010. Maataloustukirahaston menoista voidaan myöhemmin tehdä sääntöjenmukaisuutta koskeva päätös jäsenvaltioissa tehtyjen tarkastusten jälkeen.

Taloudellinen tulos muodostuu kahdesta osasta, jotka ovat Euroopan unionin talousarvion toteutuma ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien Efta-maiden rahoitusosuuden toteutuma. Yhteisön omista varoista annetun asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 15 artiklan mukaisesti toteutuma muodostuu seuraavien erien erotuksesta:

- varainhoitovuoden aikana kertyneiden tulojen kokonaismäärä ja
- varainhoitovuoden määrärahoista suoritettujen maksujen kokonaismäärä, johon on lisätty kyseiseltä varainhoitovuodelta seuraavalle varainhoitovuodelle siirretyt määrärahat.

Tämän erotuksen määrään lisätään tai siitä vähennetään:

- edellisiltä varainhoitovuosilta siirrettyjen maksumäärärahojen peruutukset (nettomäärä) ja edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyistä jaksottamattomista määrärahoista suoritettavien maksujen ylitykset, jotka johtuvat euron kurssimuutoksista, ja
- varainhoitovuoden aikana kirjatut kurssivoitot ja -tappiot.

Talousarvion toteutuma palautetaan jäsenvaltioille vähentämällä se seuraavan varainhoitovuoden maksuosuuksista.

Edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyt kolmansien osapuolten rahoitusosuuksiin ja

kolmansille tehtyihin töihin liittyvät määrärahat, jotka eivät periaatteessa koskaan raukea, otetaan varainhoitovuoden lisämäärärahoihin. Tämän vuoksi määrät, jotka on vuoden 2009 talousarvion toteuttamisselvityksen mukaan siirretty edelliseltä varainhoitovuodelta, poikkeavat määristä, jotka vuoden 2008 talousarvion toteuttamisselvityksen mukaan siirretään seuraavalle varainhoitovuodelle. Uudelleen käyttöön otettuja maksumäärärahoja ja ennakoiden palauttamisen jälkeen uudelleen käyttöön saatuja määrärahoja ei oteta huomioon varainhoitovuoden tulosta laskettaessa.

Siirretyt maksumäärärahat sisältävät sekä ilman eri toimenpiteitä siirretyt määrärahat että päätöksellä siirretyt määrärahat. Varainhoitovuoden lopussa käyttämättä olevien edelliseltä varainhoitovuodelta siirrettyjen maksumäärärahojen peruutukset sisältävät peruutukset, jotka koskevat ilman eri toimenpiteitä siirrettyjä ja päätöksellä siirrettyjä määrärahoja. Tähän sisältyy myös seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettävien käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista saatavien määrärahojen vähennys vuoteen 2008 verrattuna.

2.1.2 Varainhoitovuoden talousarvion toteutuman ja taloudellisen tuloksen täsmäyttäminen

Varainhoitovuoden taloudellinen tulos on laskettu suoriteperusteisen kirjanpidon periaatteiden mukaisesti. Talousarvion toteutuma sen sijaan perustuu mukautettuihin maksuperusteisen kirjanpidon sääntöihin varainhoitoasetuksen mukaisesti. Koska taloudellisen tuloksen ja talousarvion toteutuman perustana ovat samat transaktiot, ne on syytä täsmäyttää. Alla olevassa taulukossa esitetään nämä täsmäytykset ja erityisesti tärkeimmät tulo- ja menopuolen erät.

TÄSMÄYTYS: VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN TULOS – TALOUSARVION TOTEUTUMA 2009

	milj. euroa	
	2009	2008
VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN TULOS	4 457	12 686
<u>Tulot</u>		
Varainhoitovuoden aikana vahvistetut saamiset, joita ei ole vielä saatu	(2 806)	(4 685)
Aiempina vuosina vahvistettujen saamisten perusteella saadut tulot	2 563	3 485
Siirtosaamiset (netto)	436	(724)
<u>Menot</u>		
Siirtovelat (netto)	5 381	6 353
Edellisen vuoden aikana syntyneet menot, jotka on maksettu kuluvan vuoden aikana	(432)	(219)
Ennakkomaksujen nettovaikutus	(9 458)	(16 446)
Seuraavalle varainhoitovuodelle siirretyt maksumäärärahat	(1 759)	(3 914)
Edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyistä määrärahoista suoritettut maksut ja käyttämättömien maksumäärärahojen peruutukset	4 573	1 182
Varausten muutos	(329)	4 316
Muut	(153)	(88)
<u>Erillisvirastojen ja EHTY:n taloudellinen tulos</u>	<u>(209)</u>	<u>(136)</u>
VARAINHOITOVUODEN TALOUSARVION TOTEUTUMA	<u>2 264</u>	<u>1 810</u>

Täsmäytyserät – Tulot

Varainhoitovuoden talousarviotulot muodostuvat kyseisen vuoden aikana vahvistettujen saamisten perusteella saaduista tuloista sekä tuloista, jotka on saatu aiempina varainhoitovuosina vahvistettujen saamisten perusteella. Tämän vuoksi **varainhoitovuoden aikana vahvistetut saamiset, joita vastaavia tuloja ei ole vielä saatu**, vähennetään täsmäytystä tehtäessä taloudellisesta tuloksesta, koska ne eivät kuulu talousarviotuloihin. Sen sijaan **aiempina vuosina vahvistettujen saamisten perusteella saadut tulot** on täsmäytettäessä sisällytettävä varainhoitovuoden taloudelliseen tulokseen.

Siirtosaamisten nettomäärä muodostuu pääasiassa maatalousmaksuihin, omiin varoihin, korkoihin ja osinkoihin liittyvistä siirtosaamisista. Laskelmassa otetaan huomioon ainoastaan nettovaikutus, eli kuluvan vuoden siirtosaamisista vähennetään aiempien vuosien peruutetut siirtosaamiset.

Täsmäytyserät – Menot

Siirtovelkojen nettomäärä muodostuu pääasiassa tilikausien erottamiseen liittyvistä eristä, eli sellaisista EU:n varojen saajille aiheutuneista tukikelpoisista menoista, joita ei ole vielä ilmoitettu EU:lle.

Vaikka siirtovelkoja ei pidetä talousarviomenoina, **kuluvan vuoden aikana suoritettut maksut, jotka liittyvät aiempina vuosina kirjanpitoon merkittyihin laskuihin**, kuuluvat kuluvan vuoden talousarviomenoihin.

Ennakkomaksujen nettovaikutus muodostuu seuraavasti: 1) kuluvan vuoden aikana suoritettut ennakkomaksut, jotka kirjataan kyseisen vuoden talousarviomenoiksi, ja 2) kuluvan vuoden tai aiempien vuosien aikana suoritettujen ennakkomaksujen kuittaaminen hyväksytyjä tukikelpoisia menoja vastaan. Viimeksi mainitut ovat suoriteperusteisia menoja, mutta niitä ei merkitä talousarviokirjanpitoon, koska alkuperäinen ennakkomaksu kirjattiin talousarviomenoksi jo silloin kun maksu suoritettiin.

Varainhoitovuoden määrärahoista suoritettujen maksujen lisäksi kyseisen varainhoitovuoden **määrärahat, jotka siirretään seuraavalle vuodelle**, on myös otettava huomioon laskettaessa talousarvion toteutumaa (asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 15 artiklan mukaisesti). Tämä koskee myös talousarviomaksuja, jotka suoritetaan **edelliseltä varainhoituvuodelta siirretyistä määrärahoista, ja käyttämättömien maksumäärärahojen peruutuksia**.

Varausten muutos liittyy siirtyvien erien tileistä vuoden lopussa tehtäviin arvioihin (koskevat pääasiassa työsuhde-etuuksia), jotka eivät vaikuta talousarviokirjanpitoon. **Muihin täsmäytyseriin** sisältyy muun muassa omaisuuseristä tehtäviä poistoja, omaisuuserien hankintoja, pääomaleasing-maksuja sekä rahoitusosuuksia, joita käsitellään eri tavalla talousarviokirjanpidossa ja suoriteperusteisessa kirjanpidossa.

Myös **erillisvirastojen ja EHTY:n** taloudellinen tulos, joka sisältyy konsolidoituun taloudelliseen tulokseen, on jätettävä huomiotta, koska niiden talousarvioiden toteutus ei ole osa konsolidoitua talousarvion toteutumaa.

2.2 BUDJETOITUJEN JA TOTEUTUNEIDEN MÄÄRIEN VERTAILU 2008 **(Taulukko 2)**

Vahvistetussa alkuperäisessä talousarviossa, jonka Euroopan parlamentin puhemies allekirjoitti 18. joulukuuta 2008, maksumäärärahoja oli yhteensä 116 096 miljoonaa euroa. Ne rahoitettiin omilla varoilla, joiden yhteismäärä oli 114 736 miljoonaa euroa. On huomattava, että alkuperäisen talousarvion meno- ja tuloarvioihin tehdään varainhoitovuoden aikana oikaisuja, jotka sisältyvät lisätalousarvioihin. Jäsenvaltioiden BKTL:oon perustuviin omia varoja kerryttäviin maksuihin tehtävillä oikaisulla varmistetaan, että yhteisöjen talousarvion tulot ja menot ovat täsmälleen yhtä suuret. Tasapainoperiaatteen mukaan talousarvion tulojen ja menojen on oltava tasapainossa.

Tulot:

Vuonna 2009 annettiin kymmenen lisätalousarviota. Kun niiden vaikutus otetaan huomioon vuoden 2009 talousarvion tulopuolella, kokonaistulot olivat 113 035 miljoonaa euroa. Tämä määrä rahoitettiin yhteensä 110 238 miljoonan euron omilla varoilla (4 498 miljoonaa euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa) ja muilla tuloilla. Omien varojen vähentynyt tarve johtui pääasiassa edellisen varainhoitovuoden 1 796 miljoonan euron ylijäämän ottamisesta talousarvioon sekä maksumäärärahojen vähenemisen ja lisätalousarviossa nro 10/2009 vahvistetun tuloennusteen lisäyksen yhteisvaikutuksesta. Maksumäärärahojen vähennys ja tuloennusteeseen tehty lisäys vähensivät omia varoja vielä 2 888 miljoonaa euroa.

Omien varojen osalta on huomattava, että perinteisiä omia varoja kannettiin melkein täsmälleen ennustettu määrä. Tämä johtuu siitä, että talousarvioennusteita muutettiin lisätalousarvion N:o 6/2009 hyväksymisen yhteydessä, jolloin niihin tehtiin 5 226 miljoonan euron vähennys, sekä lisätalousarvion nro 10/2009 vahvistamisen yhteydessä, jolloin niihin tehtiin 600 miljoonan euron lisäys. Nämä oikaisut perustuivat kevään 2009 uusiin makrotalousennusteisiin, jotka olivat aiempaa pessimistisempiä, sekä maksusuuksissa tapahtuneeseen kehitykseen.

Myös jäsenvaltioiden lopulliset alv- ja BKTL-maksut vastasivat hyvin lopullisia talousarvioennusteita. Ennusteiden ja todellisuudessa maksettujen määrien ero johtuu siitä, että talousarviota laadittaessa käytetyt euron kurssit poikkesivat kurseista, jotka olivat voimassa silloin kun rahaliittoon kuulumattomat jäsenvaltiot tosiasiassa suorittivat maksut.

Menot:

Vuoden 2009 talousarviossa näkyivät edelleen uuteen monivuotiseen rahoituskehykseen siirtymisen vaikutukset. Maksusitoumusmäärärahat vastasivat vuodet 2007–2013 kattavaksi uudeksi ohjelmakaudeksi sovittuja menotavoitteita, mutta lähes 12 prosenttia maksupyynnöistä liittyi edelleen aiempaan vuosien 2000–2006 rahoituskehykseen.

Sitoumusten osalta alkuperäinen talousarvio ja näin ollen myös poliittiset tavoitteet toteutettiin käytännössä suunnitelmien mukaan. Talousarvion toteutusaste, jossa on otettu huomioon käyttämättömiä varoja (globalisaatorahasto 447 miljoonaa euroa ja hätäapu 56 miljoonaa euroa), oli 99,6 prosenttia. Talousarviota muutettiin hieman vuoden aikana. Otsakkeen 2 (luonnonvarat) sitoumuksia lisättiin 259 miljoonaa euroa (yhteismäärä koostui maaseudun kehittämisen alaan kuuluvaan elvytysuunnitelmaan liittyvästä 600 miljoonan euron lisäyksestä, vuoden lopussa tehdystä 390 miljoonan euron vähennyksestä ja bluetongue-tautiin liittyvästä 49 miljoonan euron lisäyksestä). Otsakkeen 5 (hallinto) sitoumukset vähenivät 55 miljoonaa euroa. Mainittujen muutosten yhteisvaikutus on ainoastaan 0,15 prosentin lisäys alkuperäiseen talousarvioon, jos Euroopan solidaarisuusrahaston 615 miljoonan euron lisäystä ei oteta huomioon (koska se on luonteeltaan varaus tulevia odottamattomia tapahtumia varten).

Maksujen toteutusaste, pois lukien käyttämätön hätäapuvaraus, oli 95 prosenttia alkuperäisestä talousarviosta ja 97 prosenttia lopullisesta talousarviosta. Suurimmat maksumäärärahojen vähennykset tehtiin lisätalousarvioiden kautta otsakkeeseen 1 a (kilpailukyky), yhteensä 738 miljoonaa euroa (tutkimuksen osuus 448 miljoonaa euroa),

otsakkeeseen 2 (luonnonvarat), 2 632 miljoonaa euroa (maaseudun kehittämisen osuus 2 192 miljoonaa euroa) ja laajentumiseen liittyviin määrärahoihin, 244 miljoonaa euroa.

Käyttämättömiä hyväksytyjä määrärahoja, pois lukien varaukset, oli yhteensä 2 395 miljoonaa euroa, ja keskeiset erät olivat seuraavat: Euroopan sosiaalirahasto (lähentyminen 674 miljoonaa euroa ja alueellinen kilpailukyky 248 miljoonaa euroa), liittymistä valmisteleva tukiväline (142 miljoonaa euroa), komission hallinto (394 miljoonaa euroa) ja kilpailukyky (377 miljoonaa euroa, joka jakautui laajasti otsakkeeseen 1 a).

Talousarvioon tehtyjen oikaisujen yksityiskohtaisempi analyysi ja niiden taustat, perustelut ja vaikutukset esitetään komission vuodelta 2009 laatiman, varainhoitovuoden talousarvio- ja varainhallintoa koskevan selvityksen osassa A, jossa tiedot esitetään talousarvion tasolla, ja osassa B, jossa käsitellään erikseen kutakin rahoituskehityksen otsaketta.

2.3 TULOT (*Taulukko 3*)

Euroopan unionin yleisen talousarvion tulot voidaan jakaa kahteen pääluokkaan, jotka ovat omat varat ja muut tulot. Tästä määrätään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 311 artiklassa: ”Talousarvio rahoitetaan kokonaisuudessaan yhteisön omin varoin, sanotun kuitenkin rajoittamatta muita tuloja.” Suurin osa talousarviosta katettavista menoista rahoitetaan omista varoista. Muiden tulojen osuus kokonaisrahoituksesta on hyvin pieni.

Omat varat jakautuvat kolmeen ryhmään: perinteiset omat varat, alv-varat ja BKTL-varat. Perinteisiin omiin varoihin taas kuuluvat sokerimaksut ja tullimaksut. Omien varojen järjestelmään kuuluvat lisäksi EU-budjettiaseman epätasapainon korjausjärjestely (ns. UK-korjaus) sekä Alankomaiden ja Ruotsin vuotuisiin BKTL-maksuosuuksiin tehtävä bruttovähennys.

Omien varojen kantamisessa noudatetaan Euroopan yhteisöjen omien varojen järjestelmästä 7 päivänä kesäkuuta 2007 tehdystä neuvoston päätöksessä 2007/436/EY, Euratom annettuja sääntöjä. Vuonna 2007 tehty päätös tuli voimaan 1. maaliskuuta 2009. Päätöstä sovelletaan kuitenkin takautuvasti 1. tammikuuta 2007 lähtien. Näin ollen päätöksen takautuvat vaikutukset otetaan huomioon varainhoitovuonna 2009.

2.3.1 Perinteiset omat varat

Perinteiset omat varat: kaikki todetut perinteiset omat varat on vietävä jompaankumpaan seuraavista toimivaltaisten viranomaisten ylläpitämistä kirjanpitojärjestelmistä.

- Asetuksen (EY) N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun tavanomaiseen kirjanpitoon viedään kaikki perityt määrät ja määrät, joille on asetettu vakuus.
- Asetuksen (EY) N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun erilliseen kirjanpitoon viedään kaikki sellaiset määrät, joita ei ole vielä peritty ja/tai joille ei ole asetettu vakuutta. Tähän kirjanpitoon voidaan viedä myös sellaiset vakuuksien kattamat määrät, joista on syntynyt erimielisyyttä.

Jäsenvaltiot toimittavat komissiolle neljännesvuosittain erillisestä kirjanpidosta mm. seuraavat tiedot:

- perittävänä oleva saldo edelliseltä vuosineljännekseltä,
- asianomaisen vuosineljänneksen aikana perityt määrät,
- asianomaisen vuosineljänneksen aikana tehdyt laskentaperusteen korjaukset (oikaisut/peruutukset),
- kirjanpidosta poistetut määrät,
- perittävänä oleva saldo kyseisen vuosineljänneksen lopussa.

Perinteiset omat varat on tuloutettava komission tilille kyseisen jäsenvaltion valtiovarainhallinnossa tai jäsenvaltion nimeämässä elimessä viimeistään varojen perimiskuukautta seuraavan toisen kuukauden 19.päivää seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä (tai perittävä, kun on kyse erilliskirjanpidosta). Jäsenvaltiot pidättävät itselleen kantokuluina 25 prosenttia perinteisistä omista varoista. Ehdollisia omiin varoihin perustuvia saamisia oikaistaan sen mukaan, kuinka todennäköisesti ne saadaan perittyä.

2.3.2 *Alv- ja BKTL-varat*

Arvonlisäveroon perustuvat omat varat saadaan soveltamalla kaikkien jäsenvaltioiden osalta samaa verokantaa yhdenmukaiseen alv:n määräytymisperusteeseen, joka määritetään omien varojen järjestelmästä vuonna 2007 tehdyn neuvoston päätöksen 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti. Alv-määräytymisperuste on asetettu 0,30 prosenttiin. Kaudella 2007–2013 kuitenkin Itävaltaan sovelletaan 0,225 prosentin, Saksaan 0,15 prosentin, Alankomaihin 0,10 prosentin ja Ruotsiin 0,10 prosentin määräytymisperustetta. Alv-määräytymisperuste on rajattu kaikilla jäsenvaltioilla 50 prosenttiin bruttokansantulosta.

Arvonlisäveroon perustuvat omat varat saadaan soveltamalla kaikkien jäsenvaltioiden osalta samaa verokantaa yhdenmukaiseen alv:n määräytymisperusteeseen, joka määritetään 29. syyskuuta tehdyn neuvoston päätöksen 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti. Alv-määräytymisperuste on rajattu kaikilla jäsenvaltioilla 50 prosenttiin bruttokansantulosta.

BKTL:oon perustuvilla omilla varoilla, joiden määrä vaihtelee vuosittain, katetaan kunakin vuonna ne menot, jotka ylittävät perinteisistä omista varoista, alv-varoista ja sekalaisista eristä saatavat tulot. BKTL-varoihin perustuvat tulot saadaan soveltamalla kaikkien jäsenvaltioiden yhteenlaskettuun BKTL:oon yhdenmukaista kerrointa. Alv- ja BKTL-varat määritetään määräytymisperusteita koskevien ennusteiden perusteella alustavan talousarvioesityksen laatimisen yhteydessä. Ennusteita tarkistetaan ja määriä muutetaan varainhoitovuoden aikana annettavassa lisätalousarviossa.

Tietyn varainhoitovuoden todellisia alv- ja BKTL-määräytymisperusteita koskevat tiedot saadaan käyttöön vasta seuraavana varainhoitovuonna. Komissio laskee, miten paljon määrä,

joka jäsenvaltioiden on maksettava todellisten alv- ja BKTL-määräytymisperusteiden perusteella, poikkeaa määrästä, jonka ne ovat jo suorittaneet (tarkistettujen) ennusteiden perusteella. Erotus, joka voi olla joko negatiivinen tai positiivinen, tasataan komission toimesta kyseistä varainhoitovuotta seuraavan varainhoitovuoden joulukuun 1. päivään mennessä. Todellisiin alv- ja BKTL-määräytymisperusteisiin voidaan vielä tehdä oikaisuja seuraavien neljän vuoden aikana, ellei perusteista ole esitetty varaumaa. Aikaisemmat saldot oikaistaan ja erotus tasataan samaan aikaan kuin edellisen varainhoitovuoden alv- ja BKTL-erotukset.

Tarkastaessaan jäsenvaltioiden toimittamia alv-ilmoituksia ja BKTL-tietoja komissio voi ilmoittaa jäsenvaltioille tehneensä joidenkin kohtien osalta varaumia, joilla voi olla vaikutusta jäsenvaltioilta kannettaviin omiin varoihin. Tällaisia varaumia voidaan esittää esimerkiksi silloin kun hyväksyttäviä tietoja ole saatu tai kun jäsenvaltion on otettava käyttöön asianmukaiset menetelmät. Varaumia olisi pidettävä mahdollisina saamisina jäsenvaltioilta. Varaumien taloudellista vaikutusta ei kuitenkaan voida vielä tällöin tarkkaan arvioida, joten saamisten määrää ei voida vahvistaa. Kun tarkka määrä tunnetaan, alv- ja BKTL-varoista muodostuva saaminen peritään joko alv- ja BKTL-saldojen erotuksen tasaamisen yhteydessä tai erikseen.

2.3.3 Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävä korjaus

Tällä järjestelyllä pienennetään Yhdistyneen kuningaskunnan suoritettavaksi tulevia omien varojen maksuja sen ”budjettiaseman epätasapainon” määräämässä suhteessa ja vastaavasti kasvatetaan muiden jäsenvaltioiden maksuosuuksia. Yhdistyneen kuningaskunnan budjettiaseman epätasapainon korjausjärjestelystä päätettiin Eurooppa-neuvoston kokouksessa Fontainebleaussa kesäkuussa 1984, ja järjestely otettiin käyttöön omista varoista 7. toukokuuta 1985 tehdyllä päätöksellä. Järjestelyn tavoitteena on korjata Yhdistyneen kuningaskunnan budjettiaseman epätasapainoa vähentämällä sen yhteisöille suorittamia maksuja. Alankomaiden, Itävallan, Ruotsin ja Saksan osuutta korjausjärjestelyn rahoittamisessa on vähennetty neljäsosaan niiden tavanomaisesta maksuosuudesta).

2.3.4 Alankomaihin ja Ruotsiin sovellettava bruttovähennys

Omista varoista vuonna 2007 tehdyn päätöksen mukaan Alankomaiden ja Ruotsin vuotuisiin BKTL-maksuosuuksiin tehdään kaudella 2007–2013 bruttovähennys. Alankomaiden bruttovähennys on 605 miljoonaa euroa ja Ruotsin bruttovähennys 150 miljoonaa euroa (vuoden 2004 hinnoissa). Sitä oikaistaan käypiin hintoihin soveltamalla EU:n BKT:n euro-deflaatiokerrointa. Bruttovähennystä laskettaessa otetaan ensin huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävä korjaus ja sen rahoitus.

2.3.5 Oikaisu, joka johtuu omien varojen järjestelmästä vuonna 2007 tehdyn päätöksen täytäntöönpanosta vuosina 2007 ja 2008

Vuonna 2007 tehdyn päätöksen 11 artiklan mukaan päätöksen tultua voimaan sitä aletaan soveltaa 1. päivästä tammikuuta 2007. Tämän vuoksi vuosien 2007 ja 2008 rahoitusjärjestelyt on laskettava uudestaan uusien sääntöjen mukaisesti. Oikaisu (eli omien varojen järjestelmästä tehtyjen kahden päätöksen aiheuttamat muutokset vuosille 2007 ja 2008) tehtiin lisätalousarviossa nro 3/2009, ja se toteutettiin yhtenä maksuna 1. kesäkuuta 2009.

Lisätietoja tulototeutumasta on varainhoitovuoden 2009 talousarvio- ja varainhallintoa koskevassa selvityksessä.

2.4 MENOT (*Taulukot 4–13*)

2.4.1 *Rahoituskehys 2007–2013*

Tässä luvussa käsitellään EU:n keskeisiä menoluokkia, jotka esitetään vuosia 2007–2013 koskevien rahoitusnäkymien otsakkeiden mukaisesti. Varainhoitovuosi 2009 oli vuosien 2007–2013 rahoituskehyksen kolmas soveltamisvuosi. Maksusitoumusmäärärahojen enimmäismäärä oli vuonna 2009 yhteensä 134 722 miljoonaa euroa eli 1,13 prosenttia suhteessa BKTL:oon. Maksumäärärahojen enimmäismäärä oli vuonna 2009 yhteensä 120 445 miljoonaa euroa eli 1,01 prosenttia suhteessa BKTL:oon. Seuraavassa taulukossa esitetään käypiin hintoihin mukautettu rahoituskehys vuoteen 2013 saakka.

milj. euroa

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Kestävä kasvu	53 979	57 653	61 696	63 555	63 974	66 964	69 957
2. Luonnonvarojen suojelu ja hallinta	55 143	59 193	56 333	59 955	60 338	60 810	61 289
3. Kansalaisuus, vapaus, turvallisuus ja oikeus	1 273	1 362	1 518	1 693	1 889	2 105	2 376
4. EU maailmanlaajuisena toimijana	6 578	7 002	7 440	7 893	8 430	8 997	9 595
5. Hallinto	7 039	7 380	7 525	7 882	8 334	8 670	9 095
6. Korvaukset	445	207	210	0	0	0	0
Maksusitoumusmäärärahat	124 457	132 797	134 722	140 978	142 965	147 546	152 312
Maksumäärärahat yhteensä	122 190	129 681	120 445	134 289	134 280	141 360	143 331

Otsake 1 – Kestävä kasvu

Tämä otsake jakautuu kahteen toisiinsa yhteydessä olevaan komponenttiin:

- 1 a. Kasvua ja työllisyyttä edistävä kilpailukyky: otsakkeeseen kuuluvat tutkimuksen ja innovoinnin, koulutuksen, EU:n laajuisten verkkojen, sosiaalipolitiikan, sisämarkkinoiden ja niihin liittyvien politiikkojen menot.
- 1 b. Kasvua ja työllisyyttä edistävä koheesio: otsakkeen määrärahoilla tuetaan jäsenvaltioiden ja vähiten kehittyneiden alueiden lähentymistä, EU:n kestävän kehityksen strategiaa köyhimpien alueiden ulkopuolella sekä alueiden välistä yhteistyötä.

Otsake 2 – Luonnonvarojen suojelu ja hallinta

Otsakkeeseen 2 sisältyvät yhteinen maatalous- ja kalastuspolitiikka, maaseudun kehittäminen ja ympäristötoimet, erityisesti Natura 2000. Yhteisen maatalouspolitiikan menot vastaavat Brysselissä lokakuussa 2002 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa tehtyä sopimusta.

Otsake 3 – Kansalaisuus, vapaus, turvallisuus ja oikeus

Uudella otsakkeella 3 (kansalaisuus, vapaus, turvallisuus ja oikeus) otetaan huomioon oikeus- ja sisäasioiden, rajojen turvaamisen, maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan, kansanterveyden ja kuluttajansuojan, kulttuurin ja nuorison, tiedotuksen ja kansalaisten kanssa käytävän vuoropuhelun tärkeyden lisääntyminen sekä EU:n uudet tehtävät näillä aloilla. Otsake jakautuu kahteen osaan: 3 a. Vapaus, oikeus ja turvallisuus, ja 3 b. Kansalaisuus

Otsake 4 – EU maailmanlaajuisena toimijana

Otsakkeeseen 4 kuuluvat kaikki ulkoiset toimet, liittymistä valmistelevat tukivälineet mukaan luettuina. Komissio olisi sisällyttänyt myös Euroopan kehitysrahaston rahoituskehykseen, mutta neuvosto ja Euroopan parlamentti päättivät jättää sen rahoituskehysten ulkopuolelle.

Otsake 5 – Hallinto

Tämä otsake kattaa kaikkien toimielinten, eläkejärjestelmien ja Eurooppa-koulujen hallintomenot. Muilla toimielimillä kuin komissiolla on pelkästään hallintomenoja. Sen sijaan erillisvirastoilla ja muilla elimillä on sekä hallinto- että toimintamenoja.

Otsake 6 – Korvaukset

Uusia jäsenvaltioita ei poliittisen sopimuksen mukaisesti aseteta heti jäsenyyden alkuvaiheessa nettomaksajan asemaan. Tähän otsakkeeseen on tämän vuoksi otettu varoja korvauksia varten.

Määrä oli käytettävissä siirtoihin, joilla tasapainotetaan uusien jäsenvaltioiden yhteisöjen talousarvioon suorittamat maksut ja niiden yhteisöjen talousarviosta saama rahoitus.

2.4.2 Toimintalohkot

Komissiossa on siirrytty toimintojohtamiseen ja otettu suunnittelu- ja johtamisprosessien yhteydessä käyttöön toimintoperusteinen budjetointi. Toimintoperusteisessa budjetoinnissa talousarvion osastot vastaavat toimintalohkoja ja luvut toimintoja. Toimintoperusteisella budjetoinnilla pyritään luomaan selkeät puitteet, joiden avulla komissio voi toteuttaa poliittisia tavoitteitaan lainsäädännön, rahoituksen tai muun politiikan keinoin. Komission tehtävät määritellään toimintoina, jolloin saadaan selkeä kuva komission toimintapolitiikasta ja luodaan yhteiset puitteet painopisteiden määrittämiselle. Resurssit kohdennetaan talousarviossa toimintojen kautta eri painopisteisiin. Toimintoperusteisella budjetoinnilla luodaan yhteys toimintojen ja niiden toteuttamiseksi osoitettujen resurssien välille ja tehostetaan näin samalla komission resurssien käyttöä.

Toimintalohkot voidaan määritellä komission toiminnoista muodostetuiksi homogeenisiksi ryhmiksi, joilla on merkitystä päätöksentekoprosessin kannalta. Kukin toimintalohko vastaa yleensä yhden pääosaston tehtäviä ja koostuu kuudesta tai seitsemästä toiminnosta. Toimintalohkot sisältävät pääasiassa toimintamäärärahoja, koska niihin sisältyvien keskeisten toimintojen tarkoituksena on rahoittaa ulkopuolisten tuensaajien toimintaa kulloinkin kyseeseen tulevan toiminnon alalla. Kunkin toimintalohkon toimintatalousarviota täydennetään toimintalohkon hallintomenoja varten tarvittavilla määrärahoilla.

Lisätietoja menototeutumisesta on varainhoitovuoden 2009 talousarvio- ja varainhallintoa koskevassa komission selvityksessä.

2.5 TOIMIELIMET JA VIRASTOT (Taulukot 14–18)

Konsolidoitu selvitys Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta sisältää edellisvuosien tapaan selvitykset kunkin toimielimen talousarvion toteuttamisesta, koska eri toimielinten talousarviot sisältyvät EU:n talousarvioon erillisinä. EU:n erillisvirastojen talousarvioita ei sen sijaan esitetä erikseen yhteisöjen talousarviossa. Erillisvirastot saavat komissiolta avustuksen, jolla rahoitetaan osa niiden menoista.

Jotta erillisvirastojen talousarvioista voitaisiin kuitenkin esittää kaikki olennaiset tiedot, konsolidoidun tilinpäätöksen talousarvio-osuudessa on erillinen selvitys kunkin konsolidointiin mukaan otettavan perinteisen viraston talousarvion toteuttamisesta.